

ROMAN

JULES VERNE

Esrarlı Ada

BİRİNCİ CİLT

4. BASIM

Tam
Metin
Çeviri

Jules Verne

1828'de Fransa'da doğdu. Jules Verne, denizcilik geleneği olan bir ailenin çocuğuydu ve bu durum onun yazın hayatını derinden etkiledi. Küçük bir çocukken gemilerde tayfalık yapmak için evden kaçtı ama, yakalanıp ailesine teslim edildi.

1847'de hukuk öğrenimi görmesi için Paris'e gönderildi. Ancak Paris'teyken tiyatroya ilgisi derinleşti. 1850'lerin sonlarında ilk oyunu yayımlandı. Babası, hukuk öğrenimini bıraktığını duyduğunda aralarında büyük bir tartışma çıktı ve harcamaları için gönderilen para kesildi. Bu durum, Jules Verne'i öykülerini satarak para kazanmaya zorladı.

Paris'in kütüphanelerinde jeoloji, mühendislik ve astronomi okuyarak geçirilen uzun saatlerden sonra, Jules Verne ilk kitabı Balonla Beş Hafta'yı yayımladı. Bu romanı, *Dünya'nın Merkezine Seyahat*, *Dünya 'dan Ay'a* ve *Denizler Altında 20 Bin Fersah* gibi romanlar izledi.

Romanlarının büyük beğeni toplaması Jules Verne'i zengin bir adam yaptı. 1876'da büyük bir yat aldı ve Avrupa'nın çevresini yatıyla dolaştı.

1905'te Amiens'de öldü.

Jules Verne
Esrarlı Ada - 1
Özgün Adı: L'île mysterieuse I
İthaki Yayınları - 339
e-Kitap: SA**, kar** ~ Temmuz 2014 ~ V1

Jules Verne

ESRARLI ADA

Çeviren

VOLKAN YALÇINTOKLU

Jules Verne Kitaplığı; Jules Verne kitaplarını
yıllar önce Türkçeye kazandırmış olan
A. İhsan Tokgöz'e' ithaf edilmiştir.

***A. İhsan Tokgöz:** Türk yazar, yayıncı ve siyaset adamı. Jules Verne'in romanlarını Türkçe'ye ilk çeviren kişidir. 1890 yılında Alem Basımevi'ni kurdu ve Edebiyat-ı Cedide akımının yayın organı olan Servet-i Fünun Dergisi'ni yayımlamaya başladı. ikinci Meşrutiyet'ten Birinci Dünya Savaşı sonlarına değin Yüksek Ticaret Mektebi'nde coğrafya öğretmenliği yaptı. 1919'da Avrupa'ya giderek Heyet-i Temsiliye'nin amaç ve fikirlerini batı kamuoyuna duyurmaya çalıştı. Lozan Barış Konferansı sırasında da Türk Basın Bürosu'nun yöneticiliğini yaptı. 1931'de Ordu milletvekili olarak girdiği TBMM'de yasama görevini ölümüne değin sürdürdü. Başlıca yapıdan: Altı Hafta Nil'de Seyahat, Avrupa'da Ne Gördüm, Tuna'da Bir Hafta, Tirol Cephesinde Ateş Hattında, Matbuat Hatıralarım.

BİRİNCİ BÖLÜM

GÖKTEN GELEN KAZAZEDELER

“Yükseliyor muyuz?”

“Hayır! Tam tersine alçalıyoruz!”

“Daha da kötüsü, Bay Cyrus! Düşüyoruz!” “Tanrı adına! Safraları atın!”

“İşte son torba da boşaldı!”

“Balon yükseliyor mu?”

“Hayır!”

“Dalgaların çalkantısını duyar gibiyim!” “Deniz sepetin altında!”

“En fazla beş yüz ayak^[↔] aşağımızda olmalı!” O sırada, güçlü bir ses boşluğu delip geçti, ve şu sözcükler yankılandı:

“Ağırlık yapan her şeyi atın!... her şeyi! Tanrı yardımcımız olsun!”

İşte 23 Mart 1865 günü, akşam dörde doğru, Pasifik'in uçsuz bucaksız sularının üzerinde, gökyüzünde yankılanan sözler bunlardı.

Hiç kuşku yok ki, kimse o yılın ekinoksunda patlayan korkunç kuzeydoğu fırtınasını ve barometrenin yedi yüz on milimetreye kadar düştüğünü unutmamıştı. Martın 18'inden 26'sına dek aralıksız süren bir kasırgaydı. Otuz beşinci kuzey paralelinden, kırkıncı güney paraleline kadar ekvatorun her iki yanında kalan bin sekiz yüz millik bir alanı etkisi altına alan bu kasırga, Amerika, Avrupa ve Asya'da büyük yıkımlara neden olmuştu! Şehirler yıkılmış, ormanlar yerle bir olmuştu, sahil kasabaları üzerlerine seller gibi gelen su dağlarının altında kalırken, *Bureau-Veritas* listelerinde kıyıya vuran yüzlerce gemi yer almış, araziler önüne çıkan her şeyi silindir gibi ezip geçen hortumlar tarafından düzleştirilmiş, binlerce insan karada ezilip, suda boğulmuşlardı: işte tüm bunlar, bu korkunç kasırganın ardında bıraktığı yıkıntılardı. Yıkıcı etkisi, 25 Ekim 1810'da Havana'yı ve 26 Temmuz 1825'de Guadalup'u vuran kasırgaları geride bırakıyordu.

Karalar da ve denizlerde bu felaketler gerçekleşirken, alt üst olmuş gökyüzünde de en az onlar kadar çarpıcı bir felaket yaşanıyordu.

Gerçekten de, bir hortumun zirvesinde top gibi taşınarak, hava boşluğunun dairesel hareketine kapılan bir balon, sanki bir hava burgacına kapılmışçasına kendi etrafında dönerek, saatte doksan millik^[↔] bir hızla boşluğu kat ediyordu.

Bu balonun alt bölümünde, okyanusa doğru sürüklenen ve püsküren sulara karışmış kalın buharların arasında zor seçilen beş yolcunun bulunduğu bir sepet sallanıyordu.

Fırtınanın oyuncağı haline gelmiş olan bu balon nereden geliyordu? Dünyanın hangi noktasından havalanmıştı? Fırtına sırasında yola çıkmadığı ortadaydı. Beş günden beri etkisini sürdüren kasırga, ilk belirtilerini 18 Mart'ta göstermişti. Bu durumda, yirmi dört saatte en az iki bin mil yol katettiğine bakılarak çok uzaklardan gelmiş olduğuna inanılabilir miydi?

Her ne olursa olsun, yolcuların ellerinde yola çıktıklarından beri katettikleri yolu tahmin edebilecekleri bir aracın bulunmadığı söylenebilirdi, çünkü hiçbir işaret noktaları yoktu. Hatta, şiddetli bir fırtına tarafından sürüklendikleri halde onun etkisini hissetmemeleri gibi ilginç bir durumla karşı karşıya da olabilirlerdi. Ne bu devir hareketini, ne de yatay yöndeki yer değiştirmelerini fark etmeden, kendi çevrelerinde dönerek yol alıyorlardı. Gözleri sepetin altında kümelenen kalın sis tabakasını delip geçemiyor, hatta bulutların yoğunluğundan dolayı, gece mi yoksa

gündüz mü olduğunu ayırt etmeleri mümkün olmuyordu. Göğün yüksek katmanlarında buldukları sürece, bu uçsuz bucaksız karanlığın ortasında, ne bir ışık yansımaları, ne bir yerleşim merkezinin gürültüsü, ne de okyanusun uğultusu onlara ulaşabiliyordu. Dalgaların üzerinde kendilerini bekleyen tehlikeleri yalnızca hızlı alçalışları sayesinde anlayabilmişlerdi.

Bununla birlikte, cephaneler, silahlar, erzaklar gibi ağırlıklarından kurtulmuş olan balon, göğün üst katmanlarına doğru süzülerek, dört bin beş yüz ayaklık bir yüksekliğe ulaşmıştı. Denizin sepetlerinin hemen altında olduğunu öğrenen yolcular, yukarısının aşağıdan daha güvenli olduğuna karar vererek, en gerekli eşyaları bile aşağı atmakta tereddüt etmemişler, kendilerini dipsiz kuyunun üzerinde tutan bu gazdan araçlarının temelinden bir şey kaybetmemeye çalışıyorlardı.

Gecenin daha ürkek yürekleri ölümcül bir şekilde yaralayacak derin endişelerle geçmesinin ardından, güneşin doğmasıyla, kasırğa sakinleşme belirtileri göstermeye başladı. Bu 24 Mart sabahı havanın yatışacağına dair bazı belirtiler ortaya çıktı. Şafakla birlikte, en yoğun bulut kümeleri göğün yükseklerine doğru hareketlendi. Birkaç saat içinde, hortumun ağzı genişledi ve durdu. Atmosfer katmanlarının ötelenme hareketinin hızının yarıya düşmesiyle, gökyüzüne gemicilerin “üç camadanlı yel” olarak adlandırdıkları bir esinti hakim oldu, ancak bulutların kargaşasında gözle görülür ölçüde bir durulma hissediliyordu.

Saat on bire doğru, gökyüzünün alt tabakaları bulutlardan temizlenmişti. Atmosfer büyük meteorlardan sonra görülen, hatta hissedilebilen o nemli berraklığı yayıyordu. Kasırğa batıya doğru kaymaktan çok kendi kendine sönmüşe benziyordu. Belki de hortumun dağılmasından sonra, bazen Hint okyanusu tayfunlarında rastlandığı gibi, elektrik akımı haline dönüşmüştü.

Ancak, yine o sırada, balonun sürekli olarak, göğün alt tabakalarına doğru yavaşça alçaldığı da saptanabiliyordu. Hatta giderek söndüğü, dairesel biçimini kaybederek ovalleşen zarfının gevşeyerek uzamaya başladığı söylenebilirdi.

Öğleye doğru, balon denizin en fazla iki bin ayak üzerinde süzülüyordu. Hacmi elli bin ayak küptü [↔](#), ve kapasitesi sayesinde, kah yükseklerde süzülerek, kah da yatay bir istikamette yol alarak, uzun süre gökyüzünde tutunmayı başarabilmişti.

O sırada, yolcular sepeti ağırlaştırmaya devam eden ve ellerinde kalan son eşyalar olan yiyecekleri de aşağı atarlarken, içlerinden biri, ağın iplerinin birleştiği çembere tırmanarak, balonun alt bölümünü sağlamca bağlamayı denerdi.

Yolcuların, gaz kaybetmeye devam eden balonlarını yükseklerde uzun süre tutamayacakları ortadaydı!

Bu durumda işlerinin bittiğine inanılabilirdi!

Gerçekten de, aşağılarında uzanan ne bir kıta, ne de bir adaydı. Ufukta çapalarının saplanıp kalacağı en ufak bir kara parçası dahi yoktu.

Altlarında dalgalar hâlâ inanılmaz bir şiddetle çarpışan uçsuz bucaksız bir deniz vardı! Bu, buldukları noktadan kırk millik bir alanı gözlemleyebilmelerine rağmen sınırlarını seçemedikleri bir okyanustu! Kasırğanın acımasızca döverek kamçılacağı bu deniz, onlara, üzerlerinde geniş bir beyaz doruklar ağının atıldığı dizginsiz dalgaların at gezintisi gibi görünüyor olmalıydı! Görünürde ne bir toprak parçası, ne de bir gemi vardı!

Bu durumda, dalgaların arasına gömülmesini engellemek için, balonun alçalma hareketini ne pahasına olursa olsun durdurmak gerekiyordu. Ve hiç kuşku yok ki, sepetteki yolcular bu acil planı hayata geçirmeye çalışıyorlardı. Ancak, tüm çabalarına rağmen, balon rüzgarın estiği kuzeybatıdan

güneybatıya doğru müthiş bir hızla yol alarak alçalmaya devam ediyordu.

Artık balonlarına hakim olamayan ve girişimleri sonuç vermeyen bu bahtsızlar oldukça tehlikeli bir durumla karşı karşıyaydılar! Gaz kaçıışının engellenmesi mümkün olmayan balonun zarfı her geçen dakika daha da küçülüyordu. Alçalma gözle görünür ölçüde hızlanırken, öğleden sonra bire doğru, sepet okyanusun en fazla altı yüz ayak üzerinde bulunuyordu.

Gerçekten de, aletin yırtığından kolayca kaçan gazın çıkışını engellemek olanaksızdı.

Yolcular sepeti fazla yüklerinden kurtararak, gökyüzünde birkaç saat daha tutunabilmeyi başarmışlardı. Ancak kaçınılmaz felaketin gerçekleşmesi çok uzun sürmeyecekti, ve, gece bastırmadan önce bir kara parçasına rastlanmazsa, yolcuların, sepet ve balonun dalgaların ortasında kaybolup gideceği ortadaydı.

Yapılması gereken tek manevra ise o sırada gerçekleşiyordu. Balondaki yolcuların gözü pek insanlar olduğu ve gözlerini kırpmadan ölüme gidecekleri tartışılmazdı. Dudaklarından en ufak bir sızlanma dahi dökülmemişti. Son ana kadar mücadele etmeye, düşüşlerini geciktirecek her şeyi yapmaya kararlıydılar. Sorgun dallarından yapılmış bir kasadan başka bir şey olmayan sepet yüzmeye elverişli değildi ve düşerse, onu suyun üzerinde tutmanın olanağı yoktu.

Saat ikide, balon dalgaların neredeyse dört yüz ayak üzerindeydi.

O sırada, yüreğinde korkuya yer olmayan bir adamın sesi duyuldu. Bu sese en az onun kadar yürekli oldukları anlaşılan sesler yanıt verdi.

“Her şey atıldı mı?”

“Hayır! Hâlâ on bin altın frank var!”

Ağır bir çanta derhal denize düştü.

“Balon yükseliyor mu?”

“Biraz, ama yine alçalacak!”

“Atılacak ne kaldı?”

“Hiçbir şey!”

“Hayır! .. Hâlâ sepetimiz var!”

“Fileye asılalım! Sepet denize!”

Gerçekten de, bu, balonun yükünü azaltmanın tek ve son yoluydu. Sepeti çembere bağlayan iplerin kesilmesiyle, balon iki bin ayak kadar yükseldi.

Çemberin üzerindeki filenin üzerine çıkan beş yolcu ahtlarındaki uçuruma bakarak sepet bağlama iplerine tutunuyorlardı.

Bilindiği gibi, balonlar dengesel dinamikleri açısından oldukça hassastılar. Düşey istikamette bir hareketlenmeye yol açmak için eşyaların en hafifini aşağıya atmak yeterliydi. Havada süzülen alet, bir terazinin matematiksel doğruluğuna uygun bir şekilde yer değiştiriyordu. Bu durumda, nispeten ağır bir yükten kurtulduğunda balonun nasıl ciddi ve hızlı bir yükselişe maruz kaldığı anlaşılabilir.

Ancak, göğün üst katmanlarında birkaç saniye salındıktan sonra, balon yeniden alçalmaya başladı. Gaz, onarılması mümkün olamayan yırtıktan dışarı sızıyordu.

Yolcular ellerinden gelen her şeyi yapmışlardı. Artık hiçbir insani güç onları kurtaramazdı. Tanrının yardımına güvenmekten başka çareleri yoktu.

Saat dörtte, balon deniz yüzeyinin yalnızca beş yüz ayak üzerindeydi.

O sırada, yolculara eşlik eden ve sahibinin yanında ağlara asılı bir halde duran köpeğin gür

havlaması duyuldu.

‘Top bir şeyler fark etmiş olmalı!’ diye haykırdı yolculardan biri.

Hemen ardından güçlü bir ses yankılandı:

“Kara! Kara! ”

Rüzgarın hiç durmadan güneybatıya doğru sürüklediği balon, şafaktan beri yüzlerce mili bulan önemli bir mesafeyi katetmişti, ve şu an, aynı istikamette oldukça yüksek bir kara parçası belirmeye başlamıştı.

Ancak bu kara parçası hâlâ rüzgar yönünde, otuz mil uzaktaydı. Eğer aynı yönde ilerlemeye devam ederlerse, oraya ulaşmak için bir saat daha yol almaları gerekiyordu. Bir saat! Balon geriye kalan gazının tamamını o zamana, dek boşaltmış olmayacak mıydı?

İşte bu ürkütücü bir soruydu! Yolcular ne pahasına olursa olsun ulaşmaları gereken o sabit noktayı net bir şekilde seçebiliyorlardı. Yolcular bunun bir kıta mı yoksa bir ada mı olduğunu bilmiyorlardı, hatta kasırganın kendilerini dünyanın hangi bölümüne sürüklediğinden bile haberdar değildiler! Ancak bu kara parçasında yaşayanların olup olmadığını, kendilerine misafirperverlik gösterip göstermeyeceklerini öğrenmek için oraya ulaşmalar gerekecekti!

Saat dörtte, denizin yüzeyini yalamaya başlayan balonun daha fazla dayanamayacağı anlaşılıyordu. Devasa dalgaların dorukları filenin altını şimdiden birçok kez yalamışlardı, fileyi daha da ağırlaştırıyorlardı ve balon tıpkı kanatlarına kurşun bağlanmış bir kuş gibi ancak güçlkle havalanabiliyordu.

Yarım saat sonra, karaya sadece bir mil kalmıştı: tükenmiş, gevşemiş, gerginliğini kaybederek. İri kıvrımlar halinde buruşmuş balonun yalnızca üst bölümünde biraz gaz kalmıştı. Artık ona çok ağır gelen fileye asılmış yolcular fileye çok ağır geliyorlardı. Öfkeli dalgaların hedefi oluyorlardı. Balon, rüzgarın içine dolmasıyla kabaran zarfının etkisiyle tıpkı rüzgarı arkasına alan bir gemi gibi ilerlemeye başladı. Belki de bu şekilde kıyıya varabilecekti.

Ancak kumsala dört yüz metre kala, dört göğüsten aynı anda yükselen korkunç çığlıklar yankılandı. Bir daha hiç doğrulamayacakmış gibi görünen balon, sert bir dalga darbesiyle sarsıldıktan sonra, beklenmedik bir şekilde yukarıya doğru yükseldi. Sanki ağırlığının bir bölümünden daha kurtulmuşçasına bir anda yeniden bin beş yüz ayaklık bir yüksekliğe ulaştı, ve orada kendisini doğrudan kıyıya taşımak yerine neredeyse paralel bir güzergaha yönelten bir çeşit rüzgar burgacıyla karşılaştı. Nihayet, iki dakika sonra, kıyıya yanlamasına yaklaşarak, dalgaların menzili dışındaki kumsala indi.

Birbirlerine yardımcı olan yolcular, filenin ağlarından kurtulmayı başardılar. Yüklerinden kurtulan balon, yeniden rüzgarla sürüklenmeye başlayarak, bir an için canlanan yaralı bir kuş gibi gökyüzünde kaybolup gitti.

Sepetin içinde beş yolcu ve bir köpek vardı balonsa kıyıya sadece dört yolcu fırlatmıştı.

Kaybolan yolcu, hiç kuşku yok ki fileye çarpan dalganın darbesiyle denize yuvarlanmış, ve bu durum yükü hafifleyen balonun son bir kez daha havalanarak, birkaç saniye sonra kıyıya ulaşmasını sağlamıştı.

Dört kazazede karaya ayak basar basmaz, aralarında olmayan arkadaşlarını düşünerek haykırdılar:

“Belki yüzerek kıyıya varmaya çalışıyordur! Onu kurtaralım! Onu kurtaralım!”

Kasırganın kıyıya sürüklediği bu kişiler, meslekten havacılar ya da hava yolculuklarına meraklı amatörler değil, cesaretlerinin, onları olağanüstü koşullarda kaçmaya ittiği savaş tutsaklarıydı. Yüzlerce kez ölümle karşı karşıya gelmişler, yüzlerce kez yırtılmış balonları kendilerini dipsiz kuyuya sürüklemişti! Ancak Tanrı onlara daha ilginç bir gelecek hazırlıyordu, ve 24 Mart günü, General Ulysse Grant'ın birlikleri tarafından kuşatılmış olan Richmond'dan kaçtıktan sonra, bu korkunç iç savaş sırasında ayrılıkçıların en güçlü kalesi olan Virginia'nın başkentinin yedi bin mil ötesinde bulunuyorlardı.

İşte tutsakların hangi felakete sonuçlanacağı bilinen kaçıışları şu ilginç koşullar altında gerçekleşmişti.

O yılın şubat ayında, General Grant'ın Richmond'ı ele geçirmek için düzenlediği sayısız hareketlerden birinde, subaylarından birçoğu düşmana esir düşerek şehirde alıkonulmuşlardı. Tutsak düşen en seçkin askerler arasında federasyonun kurmay subaylarından Cyrus Smith de vardı.

Massachusettsli olan Cyrus Smith, Birlik hükümetinin stratejik bir önemi bulunan demiryollarının idaresini savaş boyunca kendisine verdiği başarılı bir mühendis, birinci sınıf bir bilim insanıydı. Cılız ve kemikli yapısıyla tam bir kuzey Amerikalı gibi görünen bu adam, kırk beş yaşlarında olmasına rağmen, kısa kesilmiş saçlarını ve kalın bir bıyıktan ibaret olan sakallarını şimdiden ağartmıştı. Yüzü, şu sanki madalyalara basılmak için yaratılmış güzel nümismatik yüzlerdendi; parıltılı bakışlara; ciddi dudaklara, askeri okul bilginlerinin fizyonomisine sahipti. Tıpkı mesleklerine sıradan askerler gibi başlayan generaller gibi, eğitimine çekiç ve kazma sallayarak adım atan mühendislerden biriydi. Keskin bir zekaya olduğu kadar hünerli ellere de sahipti. Kaslan oldukça güçlü bir görünüm sergiliyorlardı. Gerçekten de, hem düşünce hem de eylem adamıydı, yaşam enerjisi sayesinde kolayca karar vererek harekete geçebiliyor, hayata olan güçlü inancı ve sağlam yapısıyla her tür kötü olasılığa meydan okuyordu. Oldukça birikimli, pratik zekalı ve Fransız askeri terminolojisini kullanmak gerekirse “işini bilen” bu kurmay subayın olağanüstü bir mizacı vardı, çünkü koşullar ne kadar zorlu olursa olsun kendine hakim olmayı başarırken, bir araya geldiklerinde insanın gücünü tanımlayan beden ve zihnin bütünlük içinde çalışmasından, arzuların coşkusundan, iradenin gücünden en iyi şekilde yararlanmayı biliyordu. Ve temel düsturu, 17. yüzyılda yaşamış olan Guillaume d'Orange'inkini andırıyordu: “Ne bir işe girişmek için umut etmeye, ne de sebat etmek için başarmaya ihtiyacım var.”

Bunların yanı sıra, Cyrus Smith yürekliliğin canlı örneğiydi. İç savaş boyunca neredeyse tüm cephelerde bulunmuş, Ulysse Grant'ın komutası altındaki Illinois gönüllüler birliğinde Paducah'ta, Belmont'ta, Pittsburg-Landing'de, Corinth kuşatmasında, Port-Gibson'da, Riviere-Noire'da, Chattanooga'da, Potomak'ın yukarısındaki Wildemess'ta çatışmalara katılmıştı, her yerde yiğitçe çarpışarak, “ölü askerlerimi asla hesaba katmam!” diyen generale layık bir subay olduğunu kanıtlamıştı. Ve, Richmond savaş alanında yaralanıp esir düştüğü güne kadar, Cyrus Smith'in şanslı yaver gitmese, hiç korkusuzca atıldığı bu çatışmalarda en az yüz kere korkunç Grant'ın hesaba katmadığı o ölümlerin arasındaki yerini alacaktı.

Cyrus Smith ile aynı gün, başka bir önemli şahsiyet de güneylilere tutsak düşmüştü. Bu kişi, savaşın kaderini değiştirecek gelişmeleri aktarmak amacıyla, kuzey ordularıyla birlikte ilerleyen New York Herald muhabiri Gedeon Spilet'ten başkası değildi.

Gedeon Spilett, Stanley ve diğeri gibi, doğru bilgiyi elde etmek ve onu en kısa sürede gazetelerine ulaştırmak için tehlikelerin üzerine giden o olağanüstü İngiliz ve Amerikan vakanüvislerin soyundan geliyordu. New York Herald gibi büyük bir gücü elinde bulunduran Birlik gazetelerinin güvenilir muhabirleri vardı. Gedeon Spilett bu muhabirler arasında en ön sırada yer alıyordu.

Her şeyi göze almaya hazır olan bu yürekli ve saygıdeğer Gazeteci, asker ve sanatçı kimliğiyle tüm dünyayı dolaşmıştı, tartışmalarda ne kadar ateşliyse, eylemlerde de aynı derecede gözü pekti, önce kendisi, sonra da gazetesi için öğrenilmesi gereken bir şey olduğunda, ne sıkıntılar, ne yorgunluklar ne de tehlikeler onu yıldıramazdı, yazılarını mermiler ve top gülleri arasında kaleme alan ve tüm tehlikeli durumları kendisi için iyi bir fırsat olarak kabullenen bu cesur gözlemci, bilinmeyen, merak uyandıran, yepyeni, hatta gerçekleşmesi imkansız olayları aydınlığa kavuşturmak için büyük fedakarlıklar sergilemişti.

O da tüm çarpışmalara bir elinde tabancası diğeri elinde not defteriyle en ön sırada katılmıştı, uçuşan mermilerin kalemini titretmesi mümkün değildi. Söyleyecekleri bir şeyleri olmayanlar gibi telgraf tellerini fazla meşgul etmeden, kısa, açık ve net notlarıyla önemli noktalara açıklık getiriyordu. Ayrıca yazdıklarında nükteli bir ifade kullanmayı da eksik etmiyordu. Riviere-Noire olayından sonra, savaşın sonuçlarını gazetesine bildirmek amacıyla, telgraf bürosundaki sırasını kaybetmemek için iki saat boyunca Incil'in ilk bölümlerini yazmıştı. Gazeteye iki bin dolara mal olsa da, haberi ilk alan New York Herald olmuştu.

Uzun boylu Gedeon Spilett en fazla kırk yaşlarındaydı. Kızıla çalan sarı favorileri yüzünü çevreliyordu. Bir olayın tüm ayrıntılarını hızlı bir şekilde algılamasını sağlayan gözleri sakin, canlı ve yeri geldiğinde hareketliydi. Tıpkı soğuk suya daldırılan çelik gibi tüm iklim koşullarına uyabilen güçlü bir yapısı vardı.

Gedeon Spilett on yıldan beri, haberleri ve kalemi kadar kuvvetli olan fırçası sayesinde, desenleriyle renk kattığı New York Herald'm en ünlü muhabirlerindendi. Yakalandığı sırada, çatışmanın tasvirini ve krokisini yapıyordu. Defterine düştüğü son notlar şöyleydi: “Bir güneyle bana nişan alıyor ve...” Ve Gedeon Spilett kurşunların hedefi olmamıştı, çünkü her zaman olduğu gibi bu işten de tek bir sıyrık almadan kurtulmuştu.

Birbirlerinin isimlerini duysalar da, tanışmamış olan Cyrus Smith ve Gedeon Spilett, Richmond'a götürülmüşlerdi. Yarası kısa sürede iyileşen Mühendis nekahet dönemi sırasında Gazeteci'yle tanıştı. Birbirlerinden hoşlanan bu iki adam, birbirlerini takdir etmeyi öğrendiler. Kısa süre sonra, ortak yaşamlarının tek amacı, kaçarak Grant'ın ordusuna ulaşmak ve yeniden federal birlik için savaşmak olmuştu.

Böylece, iki Amerikalı her fırsattan yararlanmaya karar vermişlerdi, ancak şehirde serbest olarak dolaşabilmelerine rağmen, Richmond'ın çok sıkı bir şekilde korunmasından dolayı, bir kaçma girişimi imkansız gibi görünüyordu.

Bu sırada, Cyrus Smith kendisine ölümüne sadık bir hizmetkar ile karşılaştı. Mühendis'in malikanesinde köle bir anne babanın oğlu olarak dünyaya gelen bu yürekli adam bir zenciydi, mantıken ve kalben köleliğe karşı olan Cyrus Smith tarafından uzun süre önce azat edilmişti. Özgürleşen köle efendisinden ayrılmak istememişti. Onu, kendisi için canını verecek kadar seven bu genç adam otuz yaşlarında, güçlü, çevik, becerikli, zeki ve sakin tabiattaydı; bazen saf, çoğunlukla güler yüzlü ve itaatkârdı. İsmi Nabuchodonosor'du ancak kendisine yalnızca daha içten ve kısa olan

Nab diye seslenildiğinde karşılık veriyordu.

Efendisinin esir düştüğünü öğrendiğinde, hiç tereddüt etmeden Massachussets'den ayrılarak Richmond'a gelmiş, hayatını onlarca kez tehlikeye attıktan sonra, kurnazlığı ve becerikliliği sayesinde, kuşatılmış şehre sızmayı başarmıştı. Cyrus Smith'in hizmetkarını yeniden yanında görmesinden ne kadar memnun olduğunu ve efendisine yeniden kavuşan

Nab'ın sevincini tarif etmek mümkün değildi.

Ancak federal tutsakların sıkı bir şekilde gözetim altında tutulmasından dolayı, Nab'ın zor da olsa, girmeyi başardığı Richmond'dan çıkmak daha da güçtü. Başarı şansına sahip bir kaçış girişimini gerçekleştirmek için olağanüstü bir fırsat yakalamak gerekiyordu, ve böyle bir fırsat ortaya çıkmadığı gibi, onu yaratmak ta hiç kolay değildi.

Bununla birlikte, Grant şiddetli saldırılarını sürdürüyordu. Petersburg zaferi ona pahalıya patlamıştı. Butlerinkilerle birleşmiş olan birlikleri henüz Richmond önünde başarılı bir sonuç elde edememişlerdi, ve tutsakların yakın bir zamanda özgürlüklerine kavuşacaklarını gösteren hiçbir belirti yoktu. Usanç verici tutsaklığı sırasında kaydedebileceği hiçbir gelişmeyle karşılaşamayan muhabir kendini zor tutuyordu. Aklında ne pahasına olursa olsun Richmond'dan çıkmaktan başka bir düşünce olmayan Gedeon Spilett, birçok kez kaçmayı denese de, aşılmaz engellerle karşılaşarak başarılı olamamıştı.

Bu sırada, kuşatma devam ediyordu ve Grant'ın ordusuna bir an evvel ulaşmak isteyen tutsaklar nasıl acele ediyorlarsa, ayrılıkçı orduya ulaşmak isteyen kuşatılmışlar da aynı şekilde sabırsızlanıyorlardı, bunların arasında ateşli bir güneyli olan Jonathan Forster da vardı. Gerçekten de, tıpkı şehri terk etmeleri mümkün olmayan kuzeyli tutsakları gibi, kuşatma altında bulunan güneyliler de oradan ayılamıyorlardı. Uzun süreden beri, General Lee ile irtibat kuramayan Richmond valisi için, kentin durumu hakkında bilgi vermek ve destek birliklerinin harekete geçirilmesini hızlandırmak büyük önem taşıyordu. Bunun üzerine, Jonathan Forster'ın aklına, kuşatma birliklerini aşarak ayrılıkçıların kampına ulaşabilmek için bir balonla havalanmak fikri geldi.

Valinin bu girişime onay vermesiyle hazırlanan balon, kendisine eşlik edecek beş kişiyle birlikte göklere yükselecek olan Jonathan Forster'a tahsis edildi. Yere indiklerinde gerekli hallerde kendilerini savunmak için kullanacakları silahları, ve hava yolculuğunun uzaması halinde lazım olacak yiyecekleri de beraberlerinde götüreceklerdi.

Balonun hareket tarihi 18 Mart olarak belirlenmişti. Yolculuk gece yapılacaktı, ve havacılar orta şiddetli bir kuzeybatı rüzgarıyla, birkaç saat içinde General Lee'nin genel karargahına ulaşmayı planlıyorlardı.

Ancak basit bir esintiye benzemeyen bu kuzeybatı rüzgarı, ayın 18'inden itibaren kasırgaya dönüşmüştü. Kısa süre içinde fırtına öyle şiddetlendi ki, Forster hareketini ertelemek zorunda kaldı, çünkü balonu ve beraberindekileri zincirinden boşanmış bulutların ortasında büyük tehlikelere atmak imkansızdı.

Şişkin balon, Richmond'ın büyük meydanında rüzgarın durulduğu an harekete geçmeye hazır bir halde beklerken, şehirde hava durumunun değişmemesinden kaynaklanan sabırsızlık görülmeye değerdi.

Ayın 18'i ve 19'u fırtınanın şiddetinde hiçbir değişiklik olmadan geçti. Hatta kasırganın zemini yalayan sert darbeleri yere bağlanmış olan balonun tutunmasını güçleştiriyordu.

19'unu 20'sine bağlayan gecenin sabahı kasırganın etkisinin daha da şiddetlenmesiyle, yola çıkmak

imkansız hale gelmişti.

O gün, Richmond sokaklarının birinde Cyrus Smith'in yanına hiç tanımadığı bir adam yaklaştı. Otuz beş, kırk yaşlarındaki bu esmer ve güçlü denizcinin adı Pencrofftu, parıltılı bakışlarına ve sürekli kırpışan göz kapaklarına rağmen temiz bir yüzü vardı. Dünyanın tüm denizlerinde yolculuk etmiş olan bu kuzey Amerikalı, iki ayaklı tüysüz bir varlığın başına gelebilecek tüm olağanüstü olaylarla karşılaşmıştı. En tehlikeli maceralara bile hiç gözünü kırpmadan atılan bu gemicinin hiçbir şey karşısında şaşkınlığa kapılarak geri basmayacak ölçüde gözü pek olduğunu söylemeye bile gerek yoktu. Bu yılın başında işlerini halletmek için, New Jerseyli kaptanının, evladı gibi sevdiği on beş yaşındaki öksüz oğlu Harbert Brown ile birlikte ilk kuşatma girişimleriyle karşı karşıya olan Richmond'a geldiğinde, büyük bir sıkıntıyla orada mahsur kaldığını anlamış ve aklından geçen tek düşünce her yolu deneyerek buradan kurtulmak olmuştu. Cyrus Smith'i yalnızca ismen tanısa da, bu kararlı adamın ne büyük bir sabırsızlıkla kaçmayı planladığını tahmin ederek, hiç tereddüt etmeden onun yanına yaklaşmakta hiçbir sakınca görmemişti.

“Bay Smith, Richmond'dan bıkmadınız mı?” Mühendis kendisiyle bu şekilde konuşan adama gözlerini dikerek, adamın alçak sesle eklediği şu sözlere kulak verdi:

“Bay Smith, kaçmak istiyor musunuz?”

“Ne zaman?...” diye karşılık verdi Mühendis sert bir ifadeyle ve kendisine soru yönelten bu yabancıyı henüz yeterince tanımadığı düşünülürse, bu yanıtın ağzından kaçacağı söylenebilirdi.

Ancak Denizci'nin temiz yüzünü delici bakışlarla inceledikten sonra, karşısında dürüst bir insanın bulunduğundan hiç şüphe duymadı.

“Kimsiniz?” diye sordu alçak bir sesle.

Pencroff kendini tanıttı.

“Tamam,” diye karşılık verdi Cyrus Smith. “Nasıl kaçmayı planlıyorsunuz?”

“Orada hiçbir şey yapmadan duran ve bizi beklediği izlenimine kapıldığım şu miskin balonla!..”

Tek sözcükte her şeyi anlayan Mühendis, Pencroff'un sözlerini tamamlamasına izin vermeden koluna girerek onu evine götürdü.

Denizci, evde, oldukça basit olan planının ayrıntılarını anlattı. Planı uygulamak için tek yapmaları gereken hayatlarını tehlikeye atmaktı. Kasırga tüm şiddetiyle etkisini sürdürse de, Cyrus Smith gibi becerikli ve yürekli bir mühendis, balonu kullanmayı başaracaktı. Pencroff balonu havalandırmayı bilseydi, Harbert'ı da yanına alarak şimdiye dek onlarcası ile karşılaştığı fırtınaya aldırmandan, yola çıkmakta tereddüt etmezdi!

Denizci'yi tek bir söz bile söylemeden dinleyen Cyrus Smith'in gözleri parlıyordu. İşte fırsat çıkmıştı. Güçlüklerden yılacak bir adam değildi. Plan çok tehlikeliydi, demek ki hayata geçirilebilirdi. Sıkı gözetime rağmen, gece karanlığında balona yaklaşarak sepetin içine süzülebilir, sonra da onu bağlayan ipleri kesebilirlerdi! Kuşkusuz, ölüm tehlikesi vardı, buna karşı başarıma şansları da vardı, ah şu fırtına olmasaydı... Ancak bu fırtına olmasaydı, balon çoktan yola çıkmış olacak ve onca zamandır beklenen fırsat yakalanamayacaktı!

“Yalnız değilim!...” dedi sözünü tamamlayan Cyrus Smith.

“Beraberinizde kaç kişi getirmek istiyorsunuz?” diye sordu Denizci.

“İki: dostum Spilett ve hizmetkarım Nab.” “Harbert ve benimle birlikte beş kişi ediyor,” diye yanıtladı Pencroff. “Zaten balon altı kişi alıyor olmalı...”

“Fazlasına gerek yok. Yola çıkacağız!” dedi Cyrus Smith.

Bu “biz” vurgusu muhabiri de kapsıyordu, zaten o da tehlikelerden yılacak bir adam değildi, plan kendisine anlatıldığında gözü kapalı olarak kabul etti. Şaşırdığı tek şey, böyle basit bir düşüncenin kendi aklına neden gelmediği idi. Nab'a gelince, efendisi nereye gitmek isterse istesin, onu izlemekte tereddüt etmeyecekti.

“O zaman akşama buluşuruz,” dedi Pencroff. “Bu arada hepimiz etrafı kolaçan edelim!”

“Bu akşam saat onda,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, “ve Tanrıdan biz yola çıkmadan önce fırtınanın durulmamasını dileyelim!”

Mühendis'ten izin isteyen Pencroff, genç Harbert Brown ile birlikte kaldığı evine geri döndü. Denizci'nin planından haberdar olan bu yürekli çocuk, hafif bir endişeyle Mühendis'in yapılan teklifi nasıl karşılayacağını bekliyordu. Görüldüğü gibi, bu beş kararlı adam, kasırğa tüm gücüyle devam ederken şiddetli fırtınaların ortasına atılmaya hazırlanıyorlardı!

Hayır! Kasırğa durulmamıştı ve ne Jonathan Forster ne de arkadaşları böyle zayıf bir sepetle ona karşı koymayı akıllarından geçirmiyorlardı! Gün korkunç bir şekilde geçti. Mühendis'in tek korkusu yere bağlı olan balonun yırtılıp parça parça olmasıydı. Saatler boyunca, aleti gözleyerek hemen hemen ıssız olan meydana gezindi. Pencroff da elleri ceplerinde, zamanını nasıl geçireceğine karar veremeyen biri gibi esneyerek aynı şeyi yapıyordu, ancak o da, balonun yırtılmasından ya da iplerinin koparak bulutların arasında kaybolmasından endişe duyuyordu.

Gece bastırıldığında, gökyüzü oldukça karanlıktı. Kalın sis bulutları zemini yalayarak geçerlerken, karla karışık bir yağmur yağıyordu. Hava soğuktu. Bir sis tabakası Richmond'ın üzerini kaplıyordu. Sanki şiddetli fırtına kuşatan ve kuşatılan bir ateşkese neden olmuş gibiydi, toplar da kasırganın korkunç patlamaları karşısında susmayı tercih etmiş gibi görünüyorlardı. Şehrin sokakları ıssızdı. Öyle ki, bu ürkütücü hava koşulları altında, meydanın ortasında çırpınıp duran balonun başında nöbet tutmaya dahi gerek duyulmamıştı. Her şey tutsakların yola çıkması için elverişliydi, ancak bu yolculuk zincirinden boşanmış boraların ortasında yapılacaktı!...

“Lanet olası dalgalar!” diye söyleniyordu, rüzgarın başından uçurmaya çalıştığı şapkasını bir yumrukla yerine yerleştiren Pencroff. “Ama önemli değil! Bu işin üstesinden geleceğiz!”

Saat dokuz buçukta, Cyrus Smith ve arkadaşları çeşitli noktalardan, rüzgardan sönen gaz lambalarının derin bir karanlık içinde bırakacağı meydana süzülüyorlardı. Neredeyse tamamıyla zemine gömülmüş olan devasa balonu görmek bile mümkün değildi. Sepet, filenin iplerini tutan safra çantalarından bağımsız olarak, kaldırıma sabitlenmiş bir halkaya bağlanarak balona dek uzanan güçlü bir halat tarafından tutuluyordu.

Sepetin yanında bir araya gelen beş tutsak kimse tarafından fark edilmemişti, hatta her yana öyle koyu bir karanlık hakimdi ki, birbirlerini bile zor seçebiliyorlardı.

Cyrus Smith, Gedeon Spilet, Nab ve Harbert hiç konuşmadan sepetin içindeki yerlerini alırlarken, Pencroff, Mühendis'in talimatı üzerine safra paketlerini peş peşe çözüyordu. Birkaç saniye süren bu işlemden sonra, Denizci, arkadaşlarının yanına ulaştı.

Yalnızca halat tarafından yere bağlanan balonun harekete geçmesi için sadece Cyrus Smith'in emir vermesi gerekiyordu.

O sırada bir köpek, bir sıçrayışta sepetin içine atladı. Bu, zincirini kopardıktan sonra sahibini izleyen Mühendis'in köpeği Top'tu. Ağırlığın artmasının balonu zorlayacağını düşünen Cyrus Smith zavallı hayvanı geri yollamak istiyordu.

“Pöf! Ha bir eksik, ha bir fazla!” dedi Pencroff, sepette iki kum torbası daha atarak.

Sonra halatı gevşetmesiyle, balon yana doğru hareketlendi ve kalkışının hızıyla çarptığı iki bacayı çökertmesinin ardından bulutların arasında gözden kayboldu.

Kasırğa tüm şiddetiyle devam ediyordu. Mühendis gece boyunca, aşağı inmeyi aklından geçirmedi ve güneşin doğmasıyla sis bulutlarıyla perdelenen karayı görmenin mümkün olmadığı anlaşıldı. Beş gün boyunca, rüzgarın korkunç bir hızla sürüklediği balondan denizi görebilmek ancak bulutların kısa bir süre aralanmasıyla mümkün olmuştu!

20 Mart'ta yola çıkan bu beş adamdan dördünün, 24 Mart günü ülkelerinin [↔](#) altı mil [↔](#) uzağındaki ıssız bir kıyıya nasıl indikleri biliniyordu!

Balondan kurtulan dört kazazedenin yardımına koştukları, doğal liderleri Cyrus Smith'ti.

Filenin büzüşmüş ağları arasındaki Mühendis sert bir dalga darbesiyle denize düşmüş, köpeği de ortadan kaybolmuştu. Bu sadık hayvan sahibine yardım etmek için gönüllü olarak suya atlamıştı.

“İleri!” diye haykırdı Gazeteci.

Ve yorgunluklarını unutan Gedeon Spilett, Harbert, Pencroff ve Nab araştırmalarına başladılar.

Zavallı Nab dünyada en çok sevdiği varlığı kaybetmenin verdiği öfke ve umutsuzlukla ağlıyordu.

Cyrus Smith'in ortadan kaybolmasıyla arkadaşlarının karaya ulaşması arasında iki dakika bile yoktu. Bu yüzden onu kurtarmak için hâlâ zamanlarının olduğunu umut edebiliyorlardı.

“Arayalım! Arayalım!” diye bağırdı Nab.

“Evet, Nab,” diye yanıtladı Gedeon Spilett, “onu bulacağız!”

“Sağ olarak mı?”

“Sağ olarak!”

“Yüzme biliyor mu?” diye sordu Pencroff. “Evet!” diye karşılık verdi Nab! “Zaten, Top da yanında!...”

Denizci denizin uğuldamasını duyarak kafasını salladı!

Mühendis kıyının kuzeyinde, kazazedelerin karaya çıktıkları noktanın yaklaşık yarım mil uzağında kaybolmuştu. Kıyının en yakın noktasına ulaşmayı başardıysa, buradan yarım mil uzakta olmalıydı.

Saat altıya geliyordu. Yükselmeye başlayan sis bulutları geceyi koyu bir karanlığın içine gömüyordu. Kazazedeler, kaderin kendilerini sürüklediği bu kara parçasının doğu kıyısında kuzeye doğru ilerliyorlardı -bu yabancı toprakların coğrafi konumunu bile tahmin edemiyorlardı. Ayaklarını bastıkları bu taşla karışık kumdan oluşan zemin her tür bitki örtüsünden yoksunmuş gibi görünüyordu. Oldukça engebeli olan bu zemin bazı noktalarda yürüyüşü güç bir hale getiren su birikintileriyle kalbura dönmüş gibiydi. Bu deliklerden her an, dört bir yana doğru kaçışan ağır uçuşlu iri kuşlar havalanıyordu, ancak karanlığın içinde onları seçebilmek mümkün değildi. Daha çevik olan diğerleri sürüler halinde yükselerek bulutlar gibi geçip gidiyorlardı. Denizci, martuların denizin uğultusuyla yarışan tiz çığlıklarını tanıyordu.

Zaman zaman duran kazazedeler, hep bir ağızdan Mühendis'e sesleniyorlar, ardından okyanus tarafından gelecek bir yanıt bekliyorlardı. Aslında, Mühendis'in karaya çıktığı noktanın yakınlarında bulunsalar, kendisi yanıt veremeyecek durumda olsa bile, köpeği Top'un havlamalarının kendilerine ulaşacağını düşünüyor olmalıydılar. Ancak patlayan dalgaların uğultusunu aşabilen hiçbir ses duymadılar. Böylece, yollarına devam eden küçük kafilenin üyeleri kıyının en küçük kıvrımlarını dahi araştırmayı sürdürdüler.

Yirmi dakikalık bir yürüyüşten sonra, zeminin köpüklü dalgalarla sınırlanan bir noktasında durmak zorunda kaldılar. Denizin öfkeyle kabardığı sivri bir bumun ucunda bulunuyorlardı.

“Bu bir burun,” dedi Denizci. “Sağ taraftan yürüyerek başladığımız noktaya dönmeliyiz, böylece yeniden sağlam bir zemine ulaşacağız.” “Ama ya oradaysa?” diye karşılık verdi Nab, devasa dalgaların karanlığın içinde ağardığı okyanusu göstererek.

“Tamam o zaman, ona seslenelim!”

Ve hep bir ağızdan güçlü bir şekilde haykırdılar, ancak hiçbir karşılık alamadılar. Yankılanmaların sona ermesini bekledikten sonra yeniden seslendiler. Ancak yine yanıt gelmedi.

Bunun üzerine kazazedeler burnun aynı şekilde kumluk ve taşlık olan karşı yamacını izleyerek geri döndüler. Bununla birlikte, kıyı boyunun daha da dikleştiğini ve zeminin giderek yükseldiğini gözlemleyen Pencroff, onun oldukça uzun bir rampayla, karanlıkta kütlesi hayal meyal seçilebilen yüksek bir kıyıyla birleştiğini tahmin ediyordu. Sahilin kuşların sayısının azaldığı bu bölümünde, deniz daha çalkantısız ve daha sessizdi, hatta dalgaların gözle görülür bir şekilde sakinleştiği dikkati çekiyordu. Dalga kırılmalarının gürültüsü neredeyse hiç duyulmuyordu. Hiç kuşku yok ki burnun bu tarafı, sivri ucunun açıktan gelen dalgalara karşı koruduğu yarı dairesel bir koy oluşturmuyordu.

Ancak bu yolu izleyerek güneye doğru ilerliyorlardı, bu da, Cyrus Smith'in karaya çıkma ihtimalinin yüksek olduğu kıyının ters istikametine gitmek anlamına geliyordu. Bir buçuk millik bir yürüyüşten sonra, kıyı hâlâ kuzeye geri dönmeyi sağlayacak hiçbir kıvrım sunmuyordu. Yine de ucunu döndükleri bu burnun sağlam bir zemine bağlanması gerekiyordu. Güçleri tükenmiş olsa da, kazazedeler kendilerini ilk izledikleri istikamete yöneltecek sert bir açı bulmak umuduyla cesaretle yürüyorlardı.

Yaklaşık iki mil daha ilerledikten sonra, kaygan kayalardan oluşan oldukça yüksek bir bumun üzerinde bir kez daha yollarının deniz tarafından kesildiğini gördüklerinde ne büyük bir hayal kırıklığı yaşadıklarını tahmin etmek hiç de güç değildi.

“Bir adacığın üzerinde bulunuyoruz!” dedi Pencroff, “ve bir ucundan diğerine dek yürüdük!”

Denizci'nin gözlemi doğruduydu. Kazazedeler bir kıyaya, hatta bir adaya değil, uzunluğu iki mil ve genişliğinin hiç kuşkusuz bundan daha kısa olduğu anlaşılan bir adacığa çıkmışlardı.

Taşlarla kaplı, bitki örtüsünden yoksun ve yalnızca birkaç deniz kuşunun ıssız barınağı olan bu çorak ada daha büyük bir takımadaya bağlanıyor muydu? Bunu doğrulamak mümkün değildi. Balonun yolcuları, sepetlerinden baktıklarında sisler arasında beliren kıyının büyüklüğünü fark edememişlerdi. Bununla birlikte, Denizci gözleriyle karanlıkları delmeye alışık olan Pencroff, batıdaki belli belirsiz kütlelerin yüksek bir kıyının belirtileri olduğuna inanıyordu.

Ancak, şu an için, etrafı kaplayan karanlığın ortasında adacığın hangi basit ya da karmaşık sisteme ait olduğunu belirleyemiyorlardı. Etrafı denizle çevrildiği için adacıktan ayrılmaları mümkün değildi. Bu durumda, şu ana dek hiçbir işaret vermemiş olan Mühendis'in aranmasını ertesi güne ertelemek gerekiyordu.

“Cyrus'un sessizliği hiçbir şey kanıtlamaz,” dedi Gazeteci. “Bayılmış, yaralanmış, geçici olarak yanıt veremeyecek bir duruma düşmüş olabilir, umudumuzu kaybetmeyelim.”

Ardından, Gazeteci Mühendis'e işaret verebilmek amacıyla, adacığın bir noktasında ateş yakma fikrini ortaya attı. Ama odun ve kuru çalı arama çalışmaları boşa çıktı, kum ve taştan başka bir şey yoktu.

Gözü pek Cyrus Smith'e yürekten bağlanan Nab ve arkadaşlarının ne büyük acılar içinde oldukları kolayca anlaşılabilir. Onun yardımına koşacak durumda olmadıkları ortadaydı. Günün doğmasını beklemeleri gerekiyordu. Mühendis, ya kendi başına kurtularak kıyının bir köşesine sığınmış ya da sonsuza dek ortadan kaybolmuştu!

Önlerinde geçirmeleri gereken uzun ve sıkıntılı saatler vardı. Soğuk içlerine işlese de, kazazedeler bunu pek hissetmiyorlar, hatta uyumayı akıllarından bile geçirmiyorlardı. Kendilerini liderleri için tehlikeye atmaya hazır bir halde, umutlarını hiç kaybetmeden ve hiç kaybetmemeyi umarak bu çorak adacık üzerinde gidip geliyor, hiç durmadan kaza mahalline en yakın nokta olan kuzey bumuna dönüyorlardı. Bağıyor, yanıt bekliyor, farklı bir ses yakalamak için kulak kesiliyorlardı, sesleri

uzaklara ulaşıyor olmalıydı, çünkü havaya belirli bir dinginlik hakim oluyor ve denizin gürültüleri çalkantılarla yeniden duyulmaya başlıyordu.

Hatta Nab'ın çığlıklarından biri, bir anda yankılandı. Bu durumu Pencroffa bildiren Harbert, şunları ekledi:

“Batıda, yakınlarda bir kıyının olduğunun işareti olabilir bu.”

Denizci onaylayan bir ifadeyle karşılık verdi. Zaten gözleri yanılmıyordu. Hayal meyal de olsa bir kara parçasını seçebilmişse, bu orada bir kara parçası olduğu anlamına geliyordu.

Ancak uzaktan gelen bu yankı, Nab'ın haykışlarına gelen tek yanıtı, ve adacığın doğu kısmının tamamına derin bir sessizlik hakimdi.

Gökyüzü yavaş yavaş açılıyordu. Gece yarısına doğru, birkaç yıldız parıldadı, Mühendis arkadaşlarının yanında olsaydı, bu yıldızların kuzey yarımküreye ait olmadıklarını saptayabilirdi. Gerçekten de, bu yeni ufukta kutup yıldızı yer almıyordu, başucu noktasındaki takımyıldızlar yeni kıtanın kuzeyinde gözlemlenenlere benzemiyorlardı, ve dünyanın güney kutbunda bulunan Güneyhaçı'nın^[→] parıldadığı görülüyordu.

Gecenin akıp gitmesiyle, 25 Mart sabahı beşe doğru göğün yüksek katmanları hafifçe açılmaya başladı. Ufuk hâlâ karanlıktı, ancak günün ilk ışıklarıyla, yoğun bir sis tabakası görüş mesafesini yirmi ayakla sınırlayacak bir şekilde denizin üzerine yükseldi. Sis bulutları, ağır ağır yer değiştiren iri kıvrımlar halinde yol alıyorlardı.

Bu beklenmedik bir aksilikti. Kazazedeler çevrelerindeki hiçbir şeyi seçemiyorlardı. Nab'ın ve Gazeteci'nin bakışları okyanusa doğru uzanırken, Denizci ve Harbert batı kıyısını arıyorlardı. Ancak en ufak bir toprak parçasını dahi görebilmek mümkün değildi.

“Önemli değil,” dedi Pencroff, “kıyıyı göremesem de onu hissediyorum... orada... orada... bundan tıpkı Richmond'da olmadığımız kadar eminim!”

Ancak sis tabakasının kalkması uzun sürmedi. Bu, güzel havalarda görülen bir pus tabakasından başka bir şey değildi. Işıldayan güneş üst katmanları ısıtıyor ve bu sıcaklık da adanın yüzeyine kadar yayılıyordu.

Gerçekten de, güneşin doğuşundan üç çeyrek saat sonra, altı buçuğa doğru sis tabakası giderek saydamlaşıyor, üstte yoğunlaşsa da, altta dağılmaya başlıyordu. Kısa süre sonra, adacığın tamamı sanki bir buluttan inmişçesine seçilir hale geldi; ardından deniz, dairesel bir düzlem boyunca belirdi, doğuda sonsuza dek uzanan bu mavi hat, batıda yüksek ve sarp bir kıyıyla sınırlanıyordu.

Evet! Kara oradaydı. En azından geçici bir kurtuluş olanağı vardı. Yarım millik geniş bir kanalla ayrılan adacıkla bu kıyı arasında hızlı bir akıntı gürültüyle çağlıyordu.

Kazazedelerden biri, arkadaşlarının fikrini sormadan ve onlara tek bir söz bile etmeden, yalnızca yüreğinin sesini dinleyerek, akıntıya doğru atıldı. Bu Nab'dı. Bu kıyıya varmak için acele ediyor ve ona kuzeyinden ulaşmak istiyordu. Kimse ona engel olamadı. Pencroff ona seslense de boşunaydı. Gazeteci Nab'ı izlemeye hazırlanıyordu.

Ona doğru ilerleyen Pencroff:

“Bu kanalı geçmeyi mi düşünüyorsunuz?” diye sordu.

“Evet,” diye yanıtladı Gedeon Spilett.

“O zaman bekleyin, bana inanın. Nab efendisi için elinden geleni yapacaktır. Bu kanala dalmayı göze alırsak, bu şiddetli akıntıyla açığa sürüklenmek tehlikesiyle karşı karşıya kalacağız. Yanılmıyorsam bu yükselen denizin neden olduğu bir akıntı. Bakın, sular kumsaldan çekilmeye

başlıyor. Biraz sabırlı olursanız, yürüyerek aşabileceğimiz bir geçit bulmamız mümkün olacak. ..”

“Haklısınız,” diye karşılık verdi Gazeteci. “Mümkün olduğunca birbirimizden ayrılmamaya dikkat edelim..”

Bu sırada, yanlamasına olarak aşmaya çalıştığı akıntıyla büyük bir mücadele veren Nab'ın siyah omuzlarının her kulaçta suyun yüzüne çıktığı fark ediliyordu. Büyük bir hızla sürüklense de, giderek kıyıya yaklaşıyordu. Adacıkla kıyı arasında kalan yarım millik mesafeyi aşması yarım saat aldı ve karaya ulaştığında suya daldığı noktanın tam karşısındaki kıyıdan binlerce ayak uzaktaydı.

Yüksek bir granit duvarın eteğinde bir süre dinlenen Nab, güçlü bir silkinmeyle ayağa kalktı; sonra koşmaya başlayarak, kısa süre içinde adacığın kuzey ucu yakınlarında denize doğru uzanan kayalık bir bumun ardında gözden kayboldu.

Nab'ın arkadaşları bu yürekli girişimi kaygıyla izlemişlerdi ve onun uzaklaşmasının ardından, bakışlarını yeniden sığınacakları bu kara parçasına yönelterek, kumsaldan topladıkları birkaç kabukluyu yemeye koyuldular. Doyurucu bir yemek olmasa da, başka çareleri yoktu.

Güneyde sivri bir burunla sonlanan geniş bir körfezden oluşan karşı kıyı, bitki örtüsünden yoksundu ve vahşi bir görünüm sunuyordu. Oldukça kıvrımlı bir uzantıyla kıyıya eklemlenen bu dil, yüksek granit kayalara dayanıyordu. Kuzeye doğru ise, tersine körfez genişliyor, güneybatı ve kuzeybatıya doğru uzanarak, ince uzun bir burunla nihayetlenen daha toparlak bir kıyı oluşturuyordu. Bu iki uç nokta arasında yer alan körfezin uzunluğu yaklaşık sekiz mil kadardı. Kıyının iki mil açığında dar bir şerit halinde uzanan adacık iri kılçıklı devasa bir balınayı andırıyordu. En geniş yeri çeyrek mili aşmıyordu.

Adacığın karşısında, ilk olarak, o sırada suların çekilmesiyle beliren siyahımtırak kayalarla kaplı kumsal görülüyordu. Daha geride, en az üç yüz ayak yüksekliğindeki bir zirveyle taçlanmış granit bir sur beliriyordu. Bu şekilde üç mil boyunca uzayıp gittikten sonra, sağ tarafta insan eliyle yontulmuş benzeyen kesik bir yüzeyle aniden sona eriyordu. Solda ise, tam tersine, bumun üzerinde, prizmatik parçalar halinde sıralanan ve üst üste yığılmış kayalar ile kayşatlardan oluşan düzensiz bir yalıyarın giderek güney bumunun kayalanyla birleşen uzun bir yokuş ile alçaldığı fark ediliyordu.

Kıyının üst bölümünde, tek bir ağaca bile rastlanmıyordu. Bu biraz daha küçük boyutlarda olsa da, Ümit burnundaki Cape-Town'a tepeden hakim olan Table Dağı'na benziyordu; en azından adacıktan öyle görünüyordu. Sağ tarafta ise surun kesik yüzeyinin arkasında, yeşilliklerin eksik olmadığı anlaşılıyor, göz menziline ötesine dek uzanan iç içe geçmiş yüksek ağaçlar kolaylıkla seçilebiliyordu. Bu yeşillik, granit tabakalarının sert hatlarıyla hüzünlenmiş gözlere hoş geliyordu.

Nihayet, en arka planda, kuzeybatıda ve en az yedi millik bir mesafede bulunan yaylanın üzerinde, güneş ışınlarıyla parıldayan beyaz bir yükselti yer alıyordu. Bu, uzaklardaki bir tepenin zirvesini süsleyen kardan bir şapkaydı.

Şu an için, bu kara parçasının bir adaya mı, yoksa bir kıtaya mı ait olduğunu söylemek mümkün değildi. Ancak, sağ tarafa yığılmış kayalıklan gözlemleyen bir yerbilimci, hiç tereddüt etmeden bunların, volkanik bir püskürtü sonucu oluştuğuna karar vermekte tereddüt etmezdi.

Gedeon Spilett, Pencroff ve Harbert eğer gemilerin geçiş yolu üzerinde değilse, uzun yıllar boyunca yaşayacakları, hatta belki de ölecekleri bu kara parçasını dikkatli bir şekilde inceliyorlardı!

“Evet, Pencroff,” dedi Harbert, “ne düşünüyorsun?”

“Her şeyin olduğu gibi, bunun da hem iyi hem kötü bir tarafı var,” diye yanıtladı Denizci. “Neyle karşı karşıya olduğumuzu göreceğiz. İşte bakın, sular çekilmeye başlıyor. Üç saat içinde kanalı

geçmeyi deneyeceğiz, ve oraya varır varmaz, Bay Smith'i bulmaya çalışacağız!”

Pencroff öngörülerinde yanılmamıştı. Üç saat sonra, denizin çekilmesiyle, kanalın yatağını oluşturan kumların büyük bir bölümü açığa çıkmış, adacık ile kıyı arasında aşılması hiçte zor olmayacak daracık bir geçit kalmıştı.

Gerçekten de, Gedeon Spilett ve iki arkadaşı, saat ona doğru, giysilerini çıkarıp başlarının üzerine koyarak derinliği beş ayağı geçmeyen kanala daldılar. Suyun yüksekliği boyunu aşan Harbert, tıpkı bir balık gibi yüzerek kanalı aşmayı başardı. Kolayca karşı kıyıya geçtikten sonra, güneş ışınlarının kendilerini kurutmasını beklediler, ardından suya temas etmemiş olan giysilerini üzerlerine geçirerek, ne yapacaklarına karar vermek üzere bir araya toplandılar.

Gazeteci, Denizci'ye kendisini orada beklemesini söyledikten sonra hiç vakit kaybetmeden, birkaç saat önce Zenci Nab'ın izlediği yol boyunca ilerlemeye başladı. Sonra bir an önce Mühendis'ten haber alabilmek üzere, kıyının köşelerinden birinin ardında hızla gözden kayboldu.

Harbert da ona eşlik etmek istedi.

“Burada kalın, çocuğum,” dedi Denizci. “Bir kamp yeri hazırlamamız ve kabuklulardan daha doyurucu bir şeyler olup olmadığını araştırmamız gerek. Geri döndüklerinde, dostlarımızın dinlenmeye ihtiyaçları olacak. Herkes kendi görevini yapsın.”

“Ben hazırım, Pencroff,” diye karşılık verdi Harbert.

“Tamam! “dedi Denizci, “işleri yoluna koyalım. Planlı bir şekilde hareket edelim. Yorulduk, üşüyoruz, açız. Yani, bir barınak, ateş ve yiyecek bulmamız gerekiyor. Ormanda odun, yuvalarda yumurta var; geriye bir barınak bulmak kalıyor.”

. “Peki o zaman,” diye yanıtladı Harbert, “bu kayaların arasında bir mağara arayacağım, ve başımızı sokabileceğimiz bir delik bulmakta gecikmeyeceğim! ”

“İşte böyle,” diye karşılık verdi Pencroff, “haydi yola koyulalım”

Ve ikisi birlikte devasa surun eteğinde, çekilen suların etkisiyle ortaya çıkmış olan kumsalın üzerinde ilerlemeye başladılar. Ancak kuzeye değil, güneye yöneliyorlardı. Pencroff karaya çıktıkları noktanın birkaç yüz ayak gerisinde, kıyının dar bir yarıkla ikiye ayrıldığını fark etmişti; ona göre bu bir nehir ya da çayın ağzı olabilirdi. Bir yandan, suyu içilebilen bir akarsuyun kıyısına yerleşmenin önemini, diğer yandan, akıntının Cyrus Smith'i bu tarafa sürüklemiş olabileceğini düşünüyordu.

Daha önce de belirtildiği gibi, surun yüksekliği üç yüz ayağa ulaşıyordu; ancak her taraf kaya bloklarıyla kaplıydı ve denizin hafifçe yaladığı alt kısmında bile geçici bir barınak olarak kullanılacak en ufak bir yarığa rastlanmıyordu. Granitten yapılmış bu dikine duvarı dalgalar hiç aşındıramamıştı. Zirvesinde yüzlerce deniz kuşu uçuşuyordu, bunların arasında özellikle uzun, basık ve sivri gagalı perde ayaklı türleri vardı -çok yaygaracı olan bu kuşlar, kuşkusuz ilk kez karşılaştıkları insanlardan pek de korkmuşa benzemiyorlardı. Pencroff bazen yırtıcımartı olarak da adlandırılan iri martıları ve granitin girintilerinde yuvalanmış küçük obur martılar fark etti. Bu kuş bolluğunun ortasına gönderilecek bir tüfek mermisi büyük bir bölümünü vururdu; ancak ateş etmek için bir tüfeğe ihtiyaç vardı, oysa ne Pencroff'un ne de Harbert'in tüfekleri vardı. Zaten etleri lezzetli olmayan bu martıların yumurtalarının bile iğrenç bir tadı vardı.

Biraz daha soldan giden Harbert kısa bir süre sonra, yükselen denizin birkaç saat içinde üzerlerini kaplayacağı, algerle kaplı kayalıklar işaret etti. Bu kayaların üzerindeki su yosunlarının ortasında aç insanlar tiksindirmeyecek çift çenetli kabuklular kaynıyordu. Harbert'in kendisine seslenmesi üzerine Pencroff koşarak oraya geldi.

“Hey! Bunlar midye!” diye haykırdı Denizci. “İşte bulamadığımız yumurtaların yerini bunlar tutacak!”

“Bunlar midye değil, “diye karşılık verdi kayalara yapışık bir halde duran yumuşakçaları dikkatle inceleyen genç Harbert, “bunlar lithodomlar^[→].

“Yenilebilirler mi?” diye sordu Pencroff. “Afiyetle.”

“O zaman, lithodom yiyelim.”

Denizci, Harbert'a güvenebilirdi. Doğa bilimleri konusunda oldukça birikimli olan Genç Çocuk, bu bilim dalına karşı büyük bir ilgi duyuyordu. Babası onu bu konuya yönlendirerek ona Boston'ın en iyi hocalarından ders aldırmişti, öğretmenleri de bu zeki ve çalışkan çocuğu takdir ediyorlardı. Böylece kazazedeler onun doğabilimci sezgilerinden birçok kez yararlanma fırsatı bulabiliyorlardı, ve o ilk tespitinde yanılmamıştı.

Boyları enlerinden fazla olan ve birbirlerine salkımlar halinde bağlanmış olan bu lithodomlar, kayalara yapışmış olarak yaşıyorlardı. En sert taşlarda bile oyuklar açabilen delici yumuşakçalar türüne aitlerdi, kabukları sıradan midyelerdekinin aksine iki uçlarına doğru yuvarlaklaşıyorlardı.

Pencroff ve Harbert, o sırada güneşin altında yayılmış olan bu lithodomlardan bol miktarda topladılar. İstiridye gibi yedikleri bu yumuşakçaların acılı tadı, onlara karabiber ve baharat, aratmamıştı.

Açlıklarını geçici olarak bastırsalar da, baharatlı bu yumuşakçaların sindirimiyle daha da artan susuzluklarını hâlâ giderememişlerdi. Bu durumda tatlı su ihtiyacını karşılamak gerekiyordu, engebeli bir arazinin hakim olduğu bu bölgede su bulmak zor olmayacaktı. Pencroff ve Harbert, tedbirli davranarak, ceplerine ve mendillerine bol miktarda lithodom stokladıktan sonra, yeniden surun eteği boyunca ilerlemeye başladılar.

İki yüz adım sonra, Pencroff'un suyu bol olan küçük bir nehrin ağzı olduğunu tahmin ettiği o yarığa ulaştılar. Bu noktada, sur şiddetli bir volkanik patlamayla aralanmış gibi görünüyordu. Eteğinde iki kıyısı oldukça dik bir açıyla birleşen v biçiminde küçük bir koy bulunuyordu. Bu noktada, akarsuyun genişliği yüz ayağa ulaşırken, iki yandaki kıyıların uzunluğu yirmi ayağı aşmıyordu. Nehir, ağzın yukarısına doğru alçalma eğilimi gösteren iki granit duvarın arasına doğrudan giriyor, sonra ani bir dönüş yaparak, yarım mil ötedeki küçük ormanın içinde gözden kayboluyordu.

“Burada su! Orada odun!” dedi Pencroff. “Haydi Harbert, geriye yalnızca bir ev bulmak kalıyor!”

Nehrin suyu berraktı. Denizci, deniz çekildiğinde suyun tatlı olduğunu fark etti. Bu önemli sorunu halletmelerinin ardından, Harbert barınma ihtiyaçlarını karşılayacak bir oyuk bulmaya çalışsa da, çabaları boşa gitti. Surun her yanı düz, kaygan ve parlaktı.

Akarsuyun ağzında, denizin çekilmesiyle ortaya çıkan kumsalın üzerinde, kayşatlar mağaraların yerine, granit kayaların yoğun olarak bulunduğu bölgelerde sık rastlanan ve “peri bacaları” olarak adlandırılan devasa kaya yığınları oluşturmuştu.

Pencroff ve Harbert kayaların ortasındaki kumluk koridorlara daldılar, ışık huzmeleri bazı mucizevi bir dengeyle ayakta duran bu granitlerin arasındaki boşluklardan sızabiliyordu. Ancak ışıkla birlikte, koridorlarda sert bir esintiye neden olan rüzgar, ve rüzgarla birlikte dışarının kuru soğuğu da içeriye sızıyordu. Denizci koridorların bazı bölümlerini kapatıp, açıklan taş ve kum karışımıyla tıkayarak peri bacalarını oturulabilir hale getirmeyi düşünüyordu. Geometrik şekilleri matbaacılıkta kullanılan ve vesaire kısaltmasını simgeleyen & işaretini andırıyordu. Bu işaretin güney ve batı rüzgarlarını içine alan üst kıvrımı yalıtılırsa, iç bölümlerinden yararlanmayı başarabiliyorlardı.

“İşte yapmamız gereken bu,” dedi Pencroff, “Bay Smith olsaydı bu labirentten nasıl yararlanacağımızı bilirdi.”

“Onu yeniden göreceğiz, Pencroff,” diye haykırdı Harbert, “geri geldiğinde, burada içinde oturulabilir bir barınak bulması gerek. Eğer sol koridora bir ocak yerleştirip, dumanın çıkabileceği bir aralık bırakabilirsek, bu mümkün olacak.”

“Bunu yapabiliriz, çocuğum,” diye yanıtladı Denizci, “bu Peribacaları” -Pencroff bu geçici

barınağı bu şekilde adlandırıyordu- “işimizi görecek. Toplayacağımız odunların, şeytanın trompetini çaldığı bu açıklıkları kapamamıza yardım edeceğini düşünüyorum!” Peribacaları'ndan uzaklaşan Harbert ve Pencroff, dönemeci aşarak, nehrin sol kıyısından ilerlemeye başladılar. Oldukça süratli olan akıntı birkaç ölü dalı sürüklüyordu. Suların kendini şimdiden hissettirmeye başlayan yükselişi akıntıyı uzun bir mesafe boyunca geri püskürtmeliydi. Denizci, ağır eşyaların taşınmasında bu gelgit olayından yararlanabileceklerini düşündü.

Yarım saatlik bir yürüyüşten sonra, Denizci ve Genç Çocuk nehrin sola doğru ani bir dönüş yaptığı dirseğe ulaştılar. Bu noktadan itibaren, harika ağaçlarla kaplı bir ormanın içinde seyrediyorlardı. Kuzeyden tropikal bölgelere dek dünyanın her yanında yaygın olarak bulunan kozalaklılar ailesine mensup bu ağaçlar, yaz mevsiminin geride kalmasına rağmen yeşil yapraklarını dökmemişlerdi. Genç doğabilimci, özellikle, Himalayalarda sık görülen ve hoş bir koku yayan deodaraları tanımişti. Bu güzel ağaçların arasında saydam şemsiyelerini geniş bir şekilde açmış olan çam korulukları vardı. Bu yüksek otların ortasındaki Pencroff, ayağının altında çatırdayan dalların bulunduğunu hissetti.

“Tamam, çocuğum,” dedi Harbert'a, “bu ağaçların isimlerini bilmesem de, en azından onları ‘yakacak odunlar’ kategorisine dahil edebileceğimi biliyorum ve şu an için, elimizde sadece bunlar var!”

“Toplamaya başlayalım!” diye karşılık veren Harbert hemen işe koyuldu.

Toplama işlemi hayli kolay oldu. İri odun parçaları ayaklarının hemen altında olduğu için ağaçların dallarını kesmeye gerek yoktu. Ancak, yakacak bol miktarda bulunsa da taşıma araçları için aynı şey söylenemezdi. Bu durumda, oldukça kuru oldukları için çabuk yanacak olan bu odunlardan yüklü bir miktar götürmek gerekiyordu, ve iki kişinin taşıyabileceği miktar yeterli olmayacaktı. Harbert bunun farkındaydı.

“Evet! Çocuğum,” diye karşılık verdi Denizci, “her şeyin olduğu gibi bu odunu taşımanın da bir yolu olmalı! Bir arabamız ya da bir gemimiz olsaydı, işimiz kolay olacaktı.”

“Ama onların yerine nehrimiz var!” dedi Harbert.

“Bu doğru,” diye yanıtladı Pencroff. “Nehir bizim için kendi kendine ilerleyen bir yol işlevini üstlenecek, tahta salları boşu boşuna icat edilmedi.”

“Yalnız,” diye karşılık verdi Harbert, “deniz yükseldiği için yolumuz şu an bizimkinin aksi istikametinde ilerliyor!”

“Alçalmasını bekleyeceğiz,” diye yanıtladı

Denizci, “yakıtımızı Peribacaları'na o taşıyacak. Şimdi salımızı hazırlayalım.”

Denizci kendisine eşlik eden Harbert ile birlikte orman sınırının nehirle yaptığı açığa doğru yöneldi. Her ikisi de, çalı çırpıyla bağlanmış odunları güçleri yettiğince taşıyorlardı. Kıyıda, büyük bir olasılıkla insan ayağının hiç değmediği yüksek otlar arasında da bol miktarda ölü dal bulunuyordu. Pencroff süratle salını hazırlamaya koyuldu.

Denizci ve Genç Çocuk, kıyının bir yanından doğarak akıntıya karşı koyan ters bir akımının ortasında, kuru sarmaşanlarla bağladıkları oldukça iri tahta parçalarını birbirlerine eklediler. Bu şekilde hazırlanan salın üzerine yirmi kişinin taşıyabileceği bir yük yığıldı. Çalışmalar bir saat içinde tamamlanmıştı, kıyıya bağlanan sal denizin alçalmasını bekliyordu.

Bu arada, bekleme süresini değerlendirmek isteyen Pencroff ve Harbert, bölgeyi daha geniş bir açıdan izlemek için yukandaki platoya çıkmaya karar verdiler.

Nehrin oluşturduğu açının tam iki yüz adım gerisinde, yıkımı halindeki kayalarda sonlanan sur,

hafif bir eğimle alçalarak ormanın sınırında bitiyordu. Doğal bir merdiveni andınıyordu. Yukarıya doğru çıkmaya başlayan Pencroff ve Harbert, güçlü baldırları sayesinde kısa süre içinde zirveye ulaşarak nehrin ağzıyla oluşturduğu açının üzerinde dikildiler.

Oraya vardıklarında, bakışlarını ilk önce, ürkütücü koşullar altında aşmış oldukları okyanusa çevirerek, kıyının kazanın meydana geldiği kuzey bölümünün tamamını büyük bir heyecanla gözlemlediler. Cyrus Smith orada kaybolmuştu. Gözleriyle, balonlarının bir insanı taşıyabilecek herhangi bir kalıntısının suların üzerinde yükselip yükselmediğini araştırdılar. Ama hiçbir şey göremediler! Deniz uçsuz bucaksız bir su çölünü andınıyordu. Kıyıya gelince, o da aynı şekilde ıssızdı. Ne Gazeteci ne de Nab ortada görünmüyorlardı. Ancak, o sırada, göz menziline dışına çıkacak kadar uzaklaşmış olmaları mümkündü.

“İçimden gelen bir ses,” diye haykırdı Harbert, “Bay Cyrus kadar güçlü bir adamın sıradan bir insan gibi boğulmuş olamayacağını söylüyor. Kıyının bir kenarına ulaşmış olmalı. Öyle değil mi, Pencroff?”

Denizci hüzünlü bir ifadeyle başını salladı. O Cyrus Smith'i yeniden görebileceğini ummuyordu; ancak Harbert'in içindeki umudu söndürmek istemeyerek:

“Hiç şüphesiz, hiç şüphesiz,” dedi, “mühendisimiz herkesin ölüme yenik düşeceği koşullardan kurtulmasını bilecek bir adamdır! ..”

Bu sırada kıyıyı büyük bir dikkatle inceliyordu. Gözlerinin önünde, ağzın sağ tarafında, kör kayalık şeritleriyle sınırlanmış kumsal uzanıyordu. Yeniden su yüzeyine çıkan bu kayalar çatlayan dalgaların ortasına uzanmış amfibi sürülerini andırıyorlardı. Bu kör kayalar hattının ötesinde, deniz güneşin ışınlarıyla parılıyordu. Güneyde sivri bir burnun ufku perdelemesi, kıyının bu yönde devam edip etmediğini ya da bu sahilin oldukça uzun bir yarımada türü olarak kabul edilmesini sağlayacak şekilde güneydoğuya ve güneybatıya doğru uzanıp uzanmadığını anlamayı engelliyordu. Körfezin kuzey ucunda kıyı, miller boyunca, daha yuvarlak bir hat izleyerek devam ediyordu. O noktada, suların geri çekilmesiyle açığa çıkan sahil daha alçak, daha düz ve yalıyarsız bir görünüm sergiliyordu.

Pencroff ve Harbert batıya döndüler. Bakışları önce, altı, yedi mil ötede yükselen dorukları karlı dağ tarafından engellendi. İlk rampalarından sahilin iki mil yakınına dek, yaprakları yaz kış dökülmeyen ağaçlar sayesinde yemyeşil görünen geniş ağaçlıklar vardı. Sonra, ormanın kıyısından aynı kıyıya dek, dört bir yana dağılmış koruluklarla kaplı geniş bir yaylanın yeşilliği beliriyordu. Sol tarafta, küçük nehrin sularının ara sıra beliren güneşin ışınlarıyla parladığı görülüyordu, ve oldukça kıvrıntılı seyri, doğmuş olduğu dağ kolları arasına doğru yöneliyor, Denizci'nin tahta salını bıraktığı noktada, iki yüksek granit sur arasından akmaya başlıyordu; ancak sol kıyısındaki kaya duvarları oldukça sarp olsalar da, sağ kıyısındakiler, tam aksine, yavaş yavaş alçalırlarken, kaya yığınları ayrı kayalara, kayalar çakıl taşlarına, çakıl taşları kaydırarak taşlarına dönüşüyorlardı.

“Bir adaya mı çıktık?” diye mırıldandı Denizci.

“Her ne olursa olsun oldukça geniş olduğu ortada!” diye karşılık verdi Genç Çocuk.

“Bir. ada ne kadar geniş olursa olsun, sonuçta bir adadır!” dedi Pencroff.

Ancak hâlâ çözüme kavuşturulamamış olan bu önemli sorunun yanıtını başka bir zamana bırakmak gerekiyordu. Üzerinde buldukları topraklara gelince, ister ada ister kıta olsun, hoş görünümlü ve çok çeşitli ürünleriyle oldukça bereketliydi.

“Bu görüntü mutluluk verici,” dedi Pencroff, “ve başımıza gelen bu felaketten sonra, Tanrıya

şükretmemiz gerekir.”

“Tanrıya şükürler olsun!” diye karşılık verdi, inançlı yüreği her şeyin yaratıcısı için minnetle dolu olan Harbert.

Pencroff ve Harbert, kaderlerinin üzerine kurulduğu bu kara parçasını uzun süre incelediler, ancak böylesine kapsamlı bir gözleme rağmen, gelecekte onları nelerin beklediğini tahmin etmeleri çok güçtü.

Sonra, en ilginç şekilleri sergileyen uzun kayalıklar fistosuyla süslenen granit platoyu izleyerek geri döndüler. Orada taş deliklere yuvalanmış yüzlerce kuş yaşıyordu. Kayaların üzerine doğru sıçrayan Harbert, bu kuşlardan bir kısmının havalanmasına neden oldu.

“Ah!” diye haykırdı, “bunlar martılara hiç benzemiyor!”

“Peki bu kuşların adı ne?” diye sordu Pencroff. “Bana kalırsa, bunlar güvercin olabilir!” “Gerçekten de, bunlar yabani güvercinler ya da diğer adlarıyla kayalık güvercinleri olmalı,” diye karşılık verdi Harbert. “Onları kanatlarındaki çifte siyah şeritten, beyaz kuyruk çıkıntılarından, kül mavisi tüylerinden tanıyorum. Kayalık güvercinlerinin yumurtaları en az kendileri kadar lezzetli olmalı, yeter ki, yuvalarında birazcık bırakmış olsunlar!.. .” “Omlet gibi kızarmamışlarsa, onlara çatlama için gerekli zamanı tanımayacağız!” diye neşeyle yanıtladı Pencroff.

“Omleti nerede pişireceksin? diye sordu Harbert. “Şapkanın içinde mi?”

“Tamam!” diye yanıtladı Denizci, “bu konuda yeterince becerikli sayılmam. Yani rafadan yumurtalarla yetineceğiz, çocuğum, en loplarını halletmeyi ben üstleniyorum!”

Gerçekten de, granit kayaların girinti çıkıntılarını dikkatle inceleyen Pencroff ve Genç Çocuk bazı oyuklarda yumurta buldular! Birkaç düzineyi Denizci'nin mendiline yerleştirdikten sonra, denizin geri çekilme zamanının yaklaştığını dikkate alarak akarsuya doğru inmeye başladılar.

Nehrin dirseğine vardıklarında, saat öğleden sonra birdi. Akıntı şimdiden ters dönmeye başlamıştı. Tahta salı ağza doğru götürmek için suların alçalmasından yararlanmak gerekiyordu . Pencroff bu salı akıntıda kendi başına sürüklenmeye bırakmaya niyetli görünmüyor, buna rağmen onu yönetmek için üzerine çıkmayı da düşünmüyordu. Ancak ipler ve halatlar söz konusu olduğunda bir denizci asla sıkıntı çekmezdi, kuru sarmaşanlar sayesinde süratle ördüğü birkaç kulaçlık uzun halatı salın arkasına bağlayan Pencroff, halatı eliyle çekerken, Harbert uzun bir sırıkla salı akıntıya doğru iteliyordu.

İşler istendiği gibi gidiyor, kıyı boyunca ilerleyen Pencroff devasa odun kitesini yönlendiriyordu. Suyun sığ olmasından dolayı, salın batmasından endişelenmeye gerek yoktu, saat iki olmadan, Peribacaları'nın birkaç adım ötesindeki nehrin ağzına ulaşıldı.

Tahta salın yükünün boşaltılmasından sonra Pencroff'un ilk işi, hava akımının aralarından sızdığı koridorları kapatarak Peribacaları'nı oturmaya elverişli hale getirmek oldu. Harbert ile birlikte, kumlar, taşlar, iç içe geçmiş dallar ve ıslak toprak sayesinde ' &'nın güney rüzgarlarına açık olan dehlizlerini tıkayarak üst kıvrımı yalıttilar. Yalnızca sobanın dumanının dışarı verilmesi amacıyla yan tarafa açılan dar ve kıvrımlı bir sıçan yolu bırakıldı. Peribacaları üç ya da dört odaya bölünmüştü, ancak vahşi hayvanların yetinebileceği bu karanlık inlere oda demek tartışılrsa da, en azından rutubetsizdiler ve merkezde bulunan odalarda ayakta durabilmek mümkündü. İnce bir kum, zemini kaplıyordu, her şeyin hesaplanmasının ardından, daha iyisi bulunana dek buraya yerleşilebileceğine karar verdiler.

Harbert ve Pencroff sohbet ederek çalışmalarını sürdürüyorlardı.

“Belki de,” dedi Harbert, “arkadaşlarımız bizimkinden daha iyi bir barınak bulmuşlardır?”

“Mümkündür,” diye yanıtladı Denizci, “ancak elimizde birçok olasılık bulunması, hiç bulunmamasından iyidir!”

“Ah!” diye tekrarladı Harbert, “Bay Smith'i bulup buraya getirirlerse, tek yapmamız gereken Tanrıya şükretmek olacak!”

“Evet!” diye mırıldandı Pencroff. “O yaman bir adamdı, hem de en hakikisinden!”

“Adamdı ... öyle mi” dedi Harbert. “Onu bir daha görmek konusunda hiç umudun yok mu?”

“Allah saklasın!” diye yanıtladı Denizci.

Peribacasının oturmaya hazır hale getirilmesi çalışmaları süratle tamamlandı, Pencroff'un sevinci yüzünden anlaşılıyordu.

“Şimdi,” dedi, “dostlarımız geri dönebilirler. Burada oturulabilir bir barınak bulacaklar.”

Geriye ocağı yerleştirerek yemeği hazırlamak kalıyordu. Bu aslında kolay bir işti. Geniş düz taşlar, soldaki ilk koridorun dibinde, dar sıçan yolunun ağzına yerleştirilmişlerdi. Dumanın bu yoldan dışarı taşınması, içerdeki ısının yeterli seviyede tutulmasını sağlayacaktı. Odunların odalardan birine depolanmasından sonra, Denizci ocağın taşlarının üzerine küçük odun parçaları yerleştirdi.

Denizci bu işle uğraşırken, Harbert ona kibriti olup olmadığını sordu.

“Kuşkusuz,” diye yanıtladı Pencroff, “bereket versin var, mutluluk, çünkü kibritimiz ya da kavımız olmasa, işimiz çok zor olacaktı!” “Vahşilerin yaptığı gibi iki kuru odun parçasını birbirlerine sürterek ateş yakamaz mıyız?” diye sordu Harbert.

“O halde, bir deneyin çocuğum, kolunuzun yorulmasından başka bir sonuç elde edip edemeyeceğinizi göreceğiz!”

“Bu basit yöntem Pasifik adalarında yaygın olarak kullanılıyor.”

“Buna itiraz etmeyeceğim,” diye yanıtladı Pencroff, “ancak birçok kez bu yöntemle deneyerek ateş yakmaya çalışmama rağmen, hiçbir zaman başarıya ulaşamadığımı dikkate alırsak, yerlilerin kullandıkları odunların ve onları birbirlerine sürtme tarzlarının farklı olduğunu kabul etmek lazım! Bu durumda kibritleri tercih ettiğimi itiraf etmeliyim! Kibritlerim nerede?”

Pencroff, sıkı bir tiryaki olduğu için yanından hiç ayırmadığı kutuyu ceketinin ceplerinde aramaya başladı. Pantolonun ceplerini karıştırdığında ise kutuyu orada da bulamamanın şaşkınlığını yaşadı.

“İşte bu berbat bir durum, hatta berbat ötesi!” dedi gözlerini Harbert'a çevirerek. “Kutu cebimden

düşmüş olmalı, onu kaybettim! Peki, ya siz Harbert, çakmağınız ya da ateş yakmaya yarayacak herhangi bir aracınız yok mu?”

“Hayır, Pencroff!”

Denizci alnını sertçe ovuşturarak, beraberindeki Genç Çocuk'la dışarı çıktı.

Kumların üzerini, kayaların arasını, nehrin kıyısını büyük bir özenle araştırmalarına rağmen çabaları boşa gitmiş, bakır kutu gözlerine çarpQlamıştı.

“Pencroff,” dedi Harbert, “kutuyu sepetten aşağı fırlatmış olmayasın?”

“Ona gözüm gibi baktım,” diye yanıtladı Denizci, “dalgaların bizi sarstığı sırada denize düşmüş olmalı. Pipomda aynı şekilde kayboldu! Lanet kutu! Nerede olabilir ki?”

“Haydi, deniz çekiliyor,” dedi Harbert, “karaya çıktığımız noktaya koşalım.”

Yükselen suların çakıl taşlarının arasına sürüklediği kutuyu bulmak mümkün gibi görünmüyordu. Harbert ve Pencroff hızla, Peribacaları'na yaklaşık iki. yüz ayak mesafede bulunan bir önceki gün kıyıya ulaştıkları mevkiye yöneldiler.

Orada da, çakıl taşlarının arasında, kayaların oyuklarında titiz bir araştırma yaptılar ama bir sonuç alamadılar. Bu noktada düştüyse, dalgalar kutuyu götürmüş olmalıydı. Denizci, sular çekildikçe ortaya çıkan tüm kayaların aralıklarını yoklasa da hiçbir şey bulamadı. Kutunun kaybı, bu koşullar altında telafisi mümkün olmayan ciddi bir sorun oluşturuyordu.

Ümitsizliği alnının kınş kınş olmasından anlaşılan Pencroff, tek bir söz dahi söylemedi. Harbert, zaten ıslanmış olan kibritlerden yararlanmanın mümkün olmayacağını söyleyerek onu teselli etmek istedi.

“Hayır, çocuğum,” diye yanıtladı Denizci. “Sıkı sıkıya kapalı, bakır bir kutunun içindeydiler! Şimdi ne yapacağız?”

“Elbette ateş yakmanın bir yolunu bulacağız,” dedi Harbert. “Bay Smith'in ya da Bay Spilet'tin kibritleri olabilir!”

“Evet,” diye karşılık verdi Pencroff, “ama, şu anda ateşimiz olmadığına göre arkadaşlarımız geri döndüklerinde, çok da lezzetli bir yemek bulamayacaklar!”

“Ama,” dedi Harbert, “yanlarında kavlarının ya da kibritlerinin bulunmaması mümkün değil!”

“Ben o kadar emin değilim,” diye yanıtladı Denizci başını sallayarak. “Bir kere N ab ve Bay Smith sigara içmiyor, Bay Spilet'tin de kibrit kutusu yerine not defterini sakladığını düşünüyorum!”

Harbert karşılık vermedi. Kutunun kaybedilmesi üzücü bir olaydı. Yine de, Genç Çocuk bir şekilde ateş yakılabileceğinden emin gibi görünüyordu. Daha deneyimli ve bir şeyin azlığı ya da çokluğu karşısında umutsuzluğa kapılmayacak bir adam olan Pencroff ise böyle düşünmüyordu. Her halükarda yapacakları tek şey Nab ve Gazeteci'nin dönüşünü beklemektir. Ancak onlar için hazırlamak istediği lop yumurtalı ziyafetten vazgeçmesi gerekiyordu, çiğ etle yetinecekleri bir sofraya, ne kendisi ne de diğerleri için hoş bir manzara arz etmeyecekti.

Ateş bulamayacakları kesin olan Denizci ve Harbert, yeniden lithodom topladıktan sonra, Peribacaları'na dönmek üzere sessizce yola koyuldular.

Gözlerini yerden ayırmayan Pencroff, sürekli olarak hâlâ bulmayı başaramadığı kutusunu arıyordu. Hatta, ağzından tahta salın bağlı olduğu köşeye dek nehrin sol kıyısını araştırmayı da ihmal etmedi. Ardından, çıktığı yaylanın her yanını taradı, orman sınırındaki yüksek otların arasında yaptığı araştırmalar da bir sonuç vermedi.

Harbert ile birlikte Peribacaları'na döndüklerinde saat akşam beşti. Koridorların en ücra

köşelerine dek didik didik arandığını söylemeye gerek bile yok, ancak sonunda bundan da vazgeçtiler.

Saat altıya doğru, güneşin batının yüksek tepelerinin ardında kaybolmaya başladığı sırada, kumsalın üzerinde gidip gelen Harbert, Nab ve Gedeon Spilett'in geri döndüklerini haber verdi.

Yanlarında kimse yoktu!... Genç Çocuk yüreğinin anlaşılmaz bir şekilde daraldığını hissetti. Denizci, önsezilerinde yanılmamıştı.

Mühendis Cyrus Smith'i bulmak mümkün olmamıştı!

Yorgunluktan bitip tükenmiş, açlıktan perişan olmuş Gazeteci, yanlarına varır varmaz hiçbir şey söylemeden bir kayanın üzerine oturdu!

Nab'a gelince, kızarmış gözleri ne kadar çok ağladığını gösteriyordu, tutmayı başaramadığı yeni gözyaşlan tüm umudunu kaybettiğini açıkça gösteriyordu!

Gazeteci, Cyrus Smith'i bulmak amacıyla yapılan araştırmaları anlattı. Nab ile birlikte, kıyının sekiz milden fazla bir bölümünü katetmiş, yani balonun Cyrus Smith ve köpeği Top'un kaybolduğu sondan bir önceki düşüşünün gerçekleştiği noktanın daha da ötesine gitmişlerdi.

Issız kumsaldan birinin geçtiğine dair hiçbir iz yoktu. Kıyının bu bölgesinde, ne henüz yeni ters dönmüş bir çakıl taşına ne de bir ayak izine rastlamamışlardı. Orada kimsenin yaşamadığı ortadaydı. Deniz de en az sahil kadar ıssızdı ve kıyının birkaç yüz ayak ötesinde, Mühendis'e mezar olan sular işte oradaydı.

O sırada ayağa kalkan Nab, hâlâ umudunu tamamıyla kaybetmediğini belli eden bir ses tonuyla:

“Hayır!” diye haykırdı, “hayır! O ölmedi! Hayır! Bu olamaz! Ona bir şey olması imkansız! Ben ya da başka herhangi biri olsa bu mümkündür! Ama o! Asla! O her şeyin üstesinden gelebilecek bir adamdır!.. .”

Sonra, gücünü kaybederek:

“Ah! Takatim kalmadı!” diye mırıldandı.

Harbert ona doğru koştu.

“Nab,” dedi Genç Çocuk, “onu bulacağız! Tanrı, onu bize geri verecek! Ama bu arada bir şeyler yemeniz lazım! Yiyin, biraz yiyin yalvarırım!”

Bunları söylerken, zavallı Zenci'ye bir avuç az miktarda kabuklu uzatıyordu!

Saatlerdir bir şey yememiş olan Nab yemeği geri çevirdi. Efendisinin varolmadığı bir dünyada yaşayamazdı ya da yaşamak istemiyordu!

Gedeon Spilett'e gelince, bu yumuşakçaları midesine indirdikten sonra, yorgunluktan bitmiş bir halde, ancak sakin bir ifadeyle kumların üzerine uzandı.

O zaman, Harbert ona doğru yaklaşarak elini tuttu:

“Bayım,” dedi, “kendinizi buradan daha rahat hissedeceğiniz bir barınak keşfettik. Bakın hava kararıyor. Gelin orada dinlenin! Yarın, ne yapacağımıza karar veririz...”

Ayağa kalkan Gazeteci Genç Çocuk'un desteğiyle Peribacaları'na yöneldi.

O sırada, yanına yaklaşan Pencroff, sanki hiçbir şey olmamışçasına doğal bir ifadeyle, kendisine yanında kibrit bulunup bulunmadığını sordu.

Gazeteci durup ceplerini araştırdı, ancak bir şey bulamadı:

“Vardı, ama her şeyi olduğu gibi onu da denize atmış olmalıyım...”

Denizci aynı soruyu yönelttiği Nab'dan da aynı yanıtı aldığı anda, kendine hakim olamayarak

“Lanet olsun!” diye haykırdı.

Bu sözleri işiten Gazeteci Pencroff'un yanına gitti:

“Hiç kibrit yok mu?” dedi.

“Hiç yok, yani ateş de yok!”

“Ah!” diye haykırdı Nab,” efendim burada olsaydı, size ateş yakardı!”

Dört kazazede hiç kıınıldamadan kaygıyla birbirlerine baktılar. Sessizliği ilk bozan Harbert oldu:

“Bay Spilett, siz tütün kullanıyorsunuz, üzerinizde her zaman kibrit taşırdınız! Biraz daha dikkatli ararsanız! Tek bir kibrit bile işimizi görecek!”

Pantolonunun, yeleğinin, paltosunun ceplerini yeniden karıştıran Gazeteci'nin derin bir şaşkınlıkla yeleğinin astarına ilişmiş olan küçük bir tahta parçasını bulması Pencroffu sevince boğdu. Parmaklarıyla kumaşın arasındaki bu küçük odun parçasını yakalasa da, onu çekip çıkarmayı başaramadı. Bu bir kibrit olmalıydı, ve sadece bir tane olduğuna göre fosforunu zedelememek gerekiyordu.

“Bu işi bana bırakır mısınız?” dedi Genç Çocuk.

Bu zavallılar için büyük önem taşıyan bu küçük odun parçasını, bu beş para etmediği bir o kadar da değerli olan kibriti hiç hasar vermeden, büyük bir ustalıkla çıkarmayı başardı!

“Bir kibrit!” diye haykırdı Pencroff! “Ah! Sanki tüm yükümüze yeniden kavuştuk!”

Kibriti aldıktan sonra, arkadaşlarıyla birlikte Peribacaları'nın yolunu tuttu.

Uygar ülkelerde hiç farkına vanılmadan kullanılan ve hiçbir değeri olmayan bu küçük tahta parçasının büyük bir titizlikle kullanılması gerekiyordu. Denizci yeterince kuru olduğunu gözlemledikten sonra:

“Kağıt gerekecek,” dedi.

“İşte,” diye karşılık verdi, biraz tereddüt ettikten sonra, not defterinden bir yaprak yırtan Gedeon Spilett.

Gazeteci'nin kendisine uzattığı kağıt parçasını alan Pencroff ocağın önünde çömeldi. Çalı çırpıların altına yerleştirilen birkaç tutarn ot, yaprak ve kuru yosun, hava akımının etkisiyle kolayca yanarak odunları hızla tutuşturabilecek bir şekilde düzenlendi.

Kağıt parçasını tıpkı pipo içenlerin rüzgarlı havalarda yaptıkları gibi külâh biçiminde kıvıran Pencroff, onu yosunların arasına daldırdı. Sonra, yerden aldığı hafifçe pürtüklü bir çakıl taşını yürek çarpıntıları içinde özenle kuruladı ve nefesini tutarak kibriti hafif sürttü.

İlk sürtünmenin hiçbir etkisi olmadı. Fosforun sıyrılmasını istemeyen Pencroff, kibriti yeterince sert çakmamıştı.

“Hayır, bunu yapamayacağım,” dedi, “elim titriyor. . . kibrit heba olacak... yapamam... istemiyorum!..” Ayağa kalkarken, Harbert'a yerini almasını işaret etti.

Şüphesiz Genç Çocuk hayatında hiç bu kadar heyecanlanmamıştı. Yüreği yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu. Tanrıların ateşini çalmaya giden Prometheus bile bu görevden onun kadar etkilenmemişti. Yine de, kibriti hiç duraksamadan hızla çakıl taşına sürmesiyle duyulan hafif bir cızırtının ardından, keskin bir duman yayan mavimtırak hafif bir alev parıldıadı. Kibriti alevi canlandıracak bir şekilde yavaşça döndüren Harbert, onu kağıt külâhın içine daldırdı. Kağıdın birkaç saniye içinde alev alması üzerine, yosunlar hızla yanmaya başladı.

Birkaç saniye sonra, kuru odun çıtırdamaya başlamıştı, ve Denizci'nin güçlü soluğuyla canlanan coşkulu bir alev karanlığın ortasında büyüyordu.

“Nihayet,” diye haykırdı Pencroff ayağa kalkarken, “hayatım boyunca hiç bu kadar heyecanlanmamıştım!”

Bu ateşin, düz taşlardan oluşan ocak üzerinde canlandığına şüphe yok. Duman dar sığan yolunda kolayca ilerliyor, baca çekiyordu; ve içleri ısıtan bir sıcaklık yayılmaya başladı.

Ancak ateşin sönmemesine ve külün altında her zaman bir miktar korun kalmasına dikkat etmek gerekiyordu. Gerektiğinde yenilenecek odunun bol miktarda bulunduğu göz önüne alınırca, bunun yalnızca özen ve dikkat gerektiren bir iş olduğu söylenebilirdi.

Pencroff, öncelikle ocaktan, bir tabak lithodomdan daha besleyici olan bir akşam ye-megi için yararlanmak istedi. Harbert iki düzine yumurta getirdiğinde, bir kenara ilişmiş olan Gazeteci bu hazırlıkları sessizce izliyordu. Kafasından peş peşe, birbirine bağlı üç soru geçiyordu. Cyrus hâlâ yaşıyor muydu? Yaşıyorsa, nerede olabilirdi? Dalgaların ortasından sağ olarak kurtulduysa, yaşadığına dair bir işaret bulunamaması nasıl açıklanabilirdi? Nab'a gelince, o hâlâ ruhsuz bir beden gibi kumsalın üzerinde gidip geliyordu.

Yumurta pişirmenin onlarca yolunu bilen Pencroff şu an seçim yapacak durumda değildi. Onları sıcak küllerin içine yerleştirerek, hafif ateşte pişmelerini bekledi.

Pişme işleminin birkaç dakika içinde tamamlanmasıyla, Denizci Gazeteci'yi akşam yemeğinden payını almaya davet etti. Kazazedelerin bu bilinmeyen kıyılardaki ilk yemekleri işte bu koşullar altında gerçekleşti. Oldukça lezzetli ve beslenme için gerekli tüm minerallere sahip olan bu lop yumurtalar, bu zavallıların kendilerini iyi hissetmelerini sağlamış, onları kendilerine getirmişti.

Ah! Keşke bu yemekte içlerinden birisi eksik olmasaydı. Eger üst üste yığılmış bu kayaların, çıtırdayan ve parlak ateşin önünde, kuru kumların üzerinde, Richmond'dan kurtulan beş tutsağın hepsi orada olsaydı, belki de tek yaptıkları Tanrıya şükranlarını sunmak olacaktı! Ancak, becerikli olduğu kadar büyük bir birikime de sahip olan tartışılmaz şefleri Cyrus ne yazık ki aralarında değildi! Ve bedeni toprağın altında dinlenecek bir mezar bile bulmamıştı!

25 Mart günü bu şekilde geçmiş, hava kararmaya başlamıştı. Dışında rüzgar uğulduyor, art arda patlayan dalgalar kıyıyı dövüyordu. Dalgalar tarafından sürüklenen çakıl taşları kulakları sağır eden bir gürültüyle yuvarlanıyorlardı.

Bu yeni kara parçasını ilk fark edişleri, Mühendis'in ortadan kayboluşu, kıyının keşfi ve kibrit vakası gibi günlük olayları notlan arasına kaydeden Gazeteci, yorgunluğun ağır basmasıyla, karanlık bir koridorun köşesine çekilip, uykuya dalarak biraz dinlenme fırsatı buldu.

Ardından Harbert da uyudu. Denizci'ye gelince, geceyi devamlı odun takviyesi yaptığı ocağın başında tilki uykusunda geçirdi.

Kazazedelerden biri dinlenmek için Peribacaları'ndaki yerini almamıştı. Bu teselli edilmesi mümkün olmayan, ümitsiz kişi, gece boyunca kumsalda gidip gelerek efendisine seslenen Nab'dı!

Kimsenin yaşamadığı izlenimini veren bu kıyıya gökten düşen kazazedelerinin sahip oldukları eşyaların dökümü çabucak yapıldı.

Kaza sırasında üzerlerinde bulunan giysileri dışında hiçbir şeyleri yoktu. Yine de Gedeon Spilett'in gözünden kaçtığı için yanında kalan not defteri ve saatini eklemeyi unutmayalım, bunların haricinde ne silahları, ne aletleri, ne de çakıları vardı. Sepetteki yolcular balonu hafifletmek için ellerindeki her şeyi aşağıya atmışlardı.

Ne Daniel de Foe'nun, ne Wyss'in ne, Selkirklerin ne Raynalların kahramanları; ne Juan-Fernandez Adası'nda ya da Auckland Takımadası'ndaki hayali kahramanlar asla böyle bir yoksunluk yaşamamışlardı. Ya karaya vuran gemilerinin depolarında hububatlar, hayvanlar, aletler ve cephaneler bol miktarda bulunuyor, ya da ilk yaşamsal gereksinimlerini karşılamalarını sağlayacak bir enkaz kıyıya vuruyordu. Her şeyden önce doğanın karşısında bu denli savunmasız değillerdi. Ancak burada, ne aletleri, ne de kap kacakları vardı.

Eğer Cyrus Smith yanlarında olup, yaratıcı zekasından yararlanarak, birikimlerini uygulamaya geçirseydi, belki bütün ümitleri kaybolmayacaktı! Ne yazık! Onu bir daha göreceklarını hesaba katmıyorlardı. Kazazedelerin artık yalnızca kendilerine ve inancı sağlam insanları asla terk etmeyen Tanrıya güvenmeleri gerekiyordu.

Ancak, yerleşmeden önce, bu sahilin hangi kıyaya ait olduğunu, burada kimsenin yaşayıp yaşamadığını, ya da burasının ıssız bir adanın kıyısı olup olmadığını öğrenmeleri gerekmiyor muydu?

Bu önemli soruların yanıtlarının en kısa sürede verilmesi lazımdı, kararlar bu yanıtlar doğrultusunda alınacaktı. Oysa, Pencroffa göre bir keşif gezisine çıkmadan önce, birkaç gün burada kalınması uygundu. Gerçekten de, yalnızca yumurtalardan ve yumuşakçalardan oluşan mönüyü daha da zenginleştirmek gerekti. Başlarını sokacak bir barınakları olmayan kaşiflerin büyük yorgunluklara atılmadan önce güçlerini toplamaları gerekiyordu.

Peribacaları, geçici de olsa yeterli barınma imkanını sunuyordu. Ateş yanmıştı ve korlar muhafaza etmek hiç de zor değildi. Şimdilik, kayalarda ve kumsalda kabuklular ve yumurtalar vardı. Yüzlercesi yaylanın doruklarında uçuşan şu güvercinlerden birkaçını, sopa darbeleriyle ya da taş atarak öldürmenin bir yolu bulunacaktı. Belki de komşu ormanın ağaçlarında yenmeye elverişli meyveler vardı? Nihayet tatlı su hemen yakınlarındaydı. Bu durumda, kıyıyı ve iç bölgeleri keşfetmek amacıyla düzenlenecek bir keşif gezisine hazırlanabilmek için, birkaç gün boyunca, Peribacaları'nda konaklamaya karar verildi.

Bu plan özellikle Nab'ın işine gelmişti. Önsözlerinde olduğu kadar düşüncelerinde de ısrarlı olan Zenci'nin kazanın meydana geldiği kıyının bu bölümünü terk etmek için hiç acelesi yoktu. Cyrus Smith'in kaybolduğuna inanmıyor, inanmak istemiyordu. Hayır, onun gibi bir adamın kıyının birkaç yüz ayak yakınında dalgalarla sürüklenerek boğulduğunu kabul etmiyordu. Dalgalar Mühendis'in bedenini sahile atmadıkça, efendisinin cesedini görüp kendi elleriyle dokunmadıkça, onun öldüğüne inanmayacaktı! Bu fikir inatçı yüreğinde her zamankinden daha derin bir şekilde kök salmıştı. Belki bir yanılsamaydı, yine de Denizci bu saygıdeğer yanılsamayı yıkmak istemedi! Ona göre hiç umut yoktu, Mühendis dalgaların ortasında yok olup gitmişti, ancak bunu Nab ile tartışmanın anlamı yoktu. Tıpkı sahibinin öldüğü yeri terk etmek istemeyen bir köpek gibiydi ve acısı öyle büyüktü ki, büyük bir olasılıkla onu da ölüme götürecekti.

26 Mart sabahı şafakla birlikte, Nab yeniden kuzeye doğru ilerleyerek, denizin bahtsız Smith'i alıp götürdüğü o noktaya gitmişti.

O günün öğle yemeği de yine güvercin yumurtaları ve lithodomlarla geçiştirildi. Harbert kayaların oyuklarında buharlaşma sonucu çökelmiş tuz tabakaları bulmuştu, bu mineral yüklü madde tam zamanında yetişmişti.

Yemekten sonra Pencroff, Gazeteci'ye Harbert ile birlikte avlanmayı deneyecekleri ormana dek kendilerine eşlik etmek isteyip istemediğini sordu. Ancak iyice düşündükten sonra, ateşi canlı tutmak ve pek ihtimal vermeseler de Nab'ın yardımına koşacak birinin orada kalmasına karar verdiler.

“Av zamanı, Harbert,” dedi Denizci. “Cephanelerimizi yolumuzun üzerinde bulacağız, ve tüfeğimizi ormanda yapacağız.”

Ancak, yola çıkacakları sırada, Harbert kavın bulunmadığını dikkate alarak, onun yerini alacak başka bir madde kullanma tedbirliliğini göstermeyi önerdi.

“Hangisini?” diye sordu Pencroff.

“Yanmış bezi,” diye yanıtladı Genç Çocuk. “Gerektiğinde kavın yerini tutabilir.”

Denizci bu fikri oldukça ilginç buldu. Yalnızca mendilinin bir parçasını feda etmesi gerekiyordu. Bunu yapmaya değerdi ve Pencroff'un geniş kareli mendilinin bir bölümü kısa süre sonra, yan yanmış bir kumaş parçası haline geldi. Bu çabuk tutuşan madde merkez odada, rüzgardan ve rutubetten arınmış küçük bir kaya oyuğunun dibine yerleştirildi.

O sırada, saat sabahın dokuzuydu. Hava giderek sertleşiyor, rüzgar güneydoğudan esiyordu. Kayanın ucunda kıvrılarak süzülen dumana son bir kez daha göz atan Harbert ve Pencroff, Peribacaları'nın köşesini döndükten sonra, nehrin sağ kıyısında ilerlemeye başladılar.

Ormana ulaştıklarında, Pencroff ilk ağacın en sağlam dallarını kırarak sopa haline dönüştürürken, Harbert bir kayanın üzerinde uçlarını yontuyordu. Ah! Bir bıçağı olması için neler vermezdi! Sonra, iki avcı kıyıyı izleyerek, yüksek otların arasına daldılar. Nehir, akışını güneybatıya doğru çeviren dirsekten itibaren yavaş yavaş daralıyor, kıyılan ağaçların çifte kemerleriyle kaplanıyordu. Yolunu şaşırarak istemeyen Pencroff, kendini daima yola çıktığı noktaya geri getirecek olan akarsuyu izlemeye karar verdi. Ancak kıyı engellerden arınmış değildi, bir yanda ağaçların akıntı seviyesine dek eğilen dallan varken, diğer yanda sopa darbeleriyle koparılması gereken sarmaşıklar ya da dikenler bulunuyordu. Pencroff, parçalanan tabakaların arasına genç bir kedi çevikliğiyle dalarak, ağaçlıkların arasında gözden kaybolan Harbert'ı fazla uzaklaşmaması için uyarıyordu.

Bu arada, Denizci çevrenin özelliklerini dikkatle inceliyordu. Nehrin bu sol kıyısında düz olan zemin, iç bölgelere doğru çok hafif bir eğimle yükseliyor, bazen de nemlenerek bataklıklı bir görünüm sergiliyordu. Ortada görünmeyen ve herhangi yeraltı yangından nehre dökülmesi gereken bir su şebekesinin varlığı sezileniyordu. Ara sıra, korulukların arasında ortaya çıkan küçük bir çay kolayca aşılabiliyordu. Karşı kıyı daha engebeliymiş gibi görünüyor ve talveginde nehrin yer aldığı vadi daha net bir şekilde görülebiliyordu. Kat kat ağaçlarla kaplı tepe görüş alanını sınırlayan bir perde oluşturuyordu. Eğimlerin aniden ortaya çıktığı ve suya doğru eğilmiş ağaçların yalnızca köklerinin gücüyle tutundukları bu sağ kıyıda yol almak bir hayli güç olacaktı.

Bu ormanın da, daha önce katettikleri kıyı kadar insan izinden yoksun olduğunu eklemeye gerek yok. Pencroff türlerini saptayamadığı dörtayaklıların, buradan henüz geçtiklerini belirten ayak izlerinden başka hiçbir şey bulamadı. Harbert'ın da düşündüğü gibi, bu izler hiç şüphe yok ki dikkate alınması gereken ürkütücü vahşi hayvanlara aitti; ancak çevrede sönmüş bir ateşin kalıntılarına,

ağaçların gövdesine saplanmış bir baltaya ya da ayak izlerine rastlanmıyordu; belki de bu duruma sevinmeleri lazımdı; çünkü Pasifik'in ortasında yer alan bu kara parçasında, insanoğluna ait bir iz onlar için pek de arzu edilen bir durum değildi, hatta tam tersine böyle bir karşılaşma ürkütücü sonuçlara yol açabilirdi.

Zeminin engellerinden dolayı, yavaşça ilerleyebilen Harbert ve Pencroff birbirleriyle konuşma fırsatını nadiren bulabiliyorlardı ve bir saatlik bir yürüyüşten sonra, ancak bir mil yol alabilmişlerdi. O ana dek avın bereketli geçtiği söylenemese de, ağaçların dallarında ötüşerek uçuşan birkaç kuş, insanoğlunun kendilerinde yarattığı yerinde bir endişenin etkisiyle oldukça vahşi görünüyorlardı. Harbert, ormanın bataklık bir bölümünde, diğerleri arasında sivri ve uzun gagasıyla dikkati çeken ve yalıçapkınına andıran bir kuşu gösterdi. Yine de, kuşu, yalı çapkınından ayıran özelliği parlak metalik sert tüyleriydi.

“Bu bir ‘jakamar’^[↔] olmalı,” dedi hayvana iyice yaklaşmayı deneyen Harbert.

“Bu bir jakamarın tadına bakmak için iyi bir fırsat olacak,” diye karşılık verdi Denizci, “tabi bu kuş kızartılmayı kabul ederse!”

O sırada, Genç Çocuk tarafından büyük bir ustalıklarla, sertçe fırlatılan bir taş kuşun kanatlarının gövdesiyle birleştiği noktaya isabet etti; ancak darbe yeterince şiddetli değildi, jakamar tüm hızıyla kaçarak, birkaç saniye içinde gözden kayboldu.

“Ne beceriksizim!” diye haykırdı Harbert. “Hayır çocuğum!” diye karşılık verdi Denizci. “Atış çok iyiydi, kim olsa isabet ettiremezdi. Haydi! Canınızı sıkmayın! Başka bir gün yakalanz!”

Yeniden yola koyularak keşif gezisine devam ettiler. Avcılar ilerledikçe, giderek seyrekleşmeye başlayan ağaçlar hoş bir görünüm sergiliyorlardı, ancak hiçbirinin yenilebilecek türden bir meyvesi yoktu. Pencroff nafile bir çabayla ev eşyalarının yapımında kullanılan ve 40'inci kuzey paralelinden, 35'inci güney paraleline dek sıkça rastlanan o değerli palmyeleri aradı. Orman, daha önce Harbert tarafından saptanan deodaralar, Amerika'nın kuzeybatı kıyısında yetişen ‘douglas köknarları’ ve yükseklikleri yüz elli ayağı bulan harika köknarlar gibi kozalaklılardan oluşuyordu.

O sırada, kısa boylu, güzel tüylü bir kuş sürüsünün uzun ve göz alıcı kuyruklarıyla dalların arasına dağılmasıyla, kanatlarındaki zayıf tüyleri etrafa saçılarak, toprağın üzerini kapladı. Birkaç tanesini toplayarak dikkatle inceleyen Harbert:

“Bunlar ‘kuruku’,” dedi.

“Beç tavuklarını ya da dağ horozlarını tercih ederdim,” diye yanıtladı Pencroff, “ama neyse, etleri lezzetli midir?”

“Öyledir,” diye karşılık verdi Harbert, “tatlarına doyum olmaz. Ayrıca, yanılmıyorsam, yanlarına yaklaşarak, onları sopa darbeleriyle haklamak hiç de zor olmayacak.”

Otların arasına süzülen Denizci ve Genç Çocuk alçak dalları' küçük kuşlarla kaplı bir ağacın dibine ulaştılar. Kurukular, karınlarını doyurmak için böceklerin geçişini bekliyorlardı. Tüylü ayaklarının, destek almalarını sağlayan orta boy tomurcuklara sıkı sıkıya tutunduğu görülüyordu.

Ayağa kalkan avcılar, sopalarını bir orak gibi kullanarak, kaçmayı hiç düşünmeden aptalca avlanmayı bekleyen bu kuruku dizilerini adeta biçtiler. içlerinden yüz tanesinin yere saçılmasından sonra, diğerleri nihayet kaçmaya karar verdiler.

“Güzel,” dedi Pencroff, “işte bizim gibi avcılara uygun bir av! Onları ellerimizle toplayacağız!” Denizci'nin kurukuları esnek bir çubuğa dizmesinin ardından yola devam edildi. Akarsuyun güneye doğru bir kanca oluşturacak şekilde hafif bir kemer yaptığı gözlemlenebiliyordu ancak nehrin dağdan

doğması ve merkez koninin yamacını kaplayan karların erimesiyle beslendiği düşünülürse, bu dönemecin fazla uzamayacağı söylenebilirdi.

Bilindiği gibi, bu keşif gezisinin asıl amacı Peribacalan'nın konuklarına mümkün olduğunca bol miktarda av eti sağlamaktı. Şu an için bu hedefe ulaşıldığını söylemek doğru olmazdı. Böylece araştırmalarını etkin bir şekilde sürdürmeye devam eden Denizci, henüz hangi türden olduğunu bile fark edemeden, yüksek otların arasında kaçışan hayvanları gördüğünde kendi kendine sövüyordu. Ah! Top yanında olabilseydi! Ama Top sahibiyle birlikte ortadan kaybolmuş ve büyük bir ihtimalle ölmüştü.

Ögleden sonra üçe doğru, aralarında ardıçların da bulunduğu bir grup ağacın hoş kokulu meyvelerini gagalayan yeni bir kuş sürüsü görüldü. Aniden, gerçek bir trompetten çıkmışa benzeyen notaların ormanda yankılandığı duyuldu. Bu ilginç sesler, Birleşik Devletlerde 'ormanhorozu' olarak adlandırılan tavukgillerden geliyordu. Kısa süre sonra, tüyleri pas renginden kahverengine dek değişen, kahverengi kuyruklu bu kuşlardan birkaç çift belirdi. Harbert, bu kuşların erkeklerini, boyunlarındaki teleklerin kımlmasıyla oluşan sivri kanat uçlarından tanıdı. Pencroff, etleri dağ tavuğununki kadar lezzetli, bir tavuk kadar iri olan bu kuşları muhakkak avlamaları gerektiğine karar verdi. Ancak bu zor bir işti; çünkü yanlarına yaklaşılmasına izin vermiyorlardı. Ormanhorozlarını ürkütmeden başka bir işe yaramayan birkaç başarısız girişimden sonra, Denizci Genç Çocuk'a şunları söyledi: "Onları uçarken öldüremediğimize göre, oltayla yakalamayı deneyeceğiz."

"Nasıl yani, sazan gibi mi?" diye haykırdı bu öneri karşısında oldukça şaşırılmış gibi görünen Harbert.

"Evet, bir sazan gibi," diye yanıtladı Denizci ciddi bir ifadeyle.

Pencroff, otların arasında, her biri iki, üç yumurta barındıran yarım düzine ormanhorozu yuvası bulmuştu. Sahiplerinin geri dönecekleri bu yuvalara hiç dokunmamaya özen gösterdi. Oltalarını bu yuvaların etrafına kurmayı düşünüyordu, ağ değil iğneli gerçek oltalardı. Harbert'ı yuvaların yanından biraz uzaklaştırdıktan sonra, Isaac Walton'ın [\[↪\]](#) öğrencisine yaraşır bir titizlikle aletlerini hazırlamaya başladı. Harbert başanya ulaşacağından şüphe duyduğu bu çalışmayı, yüzünden kolayca anlaşılabilir bir ilgiyle izliyordu. Birbirlerine eklemlenmiş ince sarmaşanlardan oluşan oltalar on beş-yirmi ayak uzunluğundaydı. Cüce akasyalardan elde edilen uçları bükülmüş iri dikenler, olta iğnesinin yerini tutmak üzere sarmaşanların ucuna bağlandı. Yem olarak da, toprağın üzerinde bol miktarda bulunan iri kırmızı solucanlar kullanıldı.

Bu işlerin tamamlanmasının ardından, ustaca gizlenerek otların arasından geçen Pencroff, dikenlerle donanmış oltaların bir ucunu ormanhorozu yuvalarının kenarına yerleştirdi, sonra diğer ucunu yanına alarak Harbert ile büyük bir ağacın arkasına gizlendi. İkisi birlikte orada sabırla beklediler. Şunu da belirtmek gerekir ki, Harbert, Pencroff'un bu girişiminin başarıyla sonuçlanacağına pek inanmıyordu.

Avcılar için uzun geçen bir yanm saatin ardından, birçok ormanhorozu çifti, Denizci'nin tahmin ettiği gibi yuvalarına geri geldiler. Toprağı gagalayarak sırıyorlar ve fark edemeyecekleri bir yere gizlenmiş olan avcılarının varlığından habersizmiş gibi görünüyorlardı.

O sırada, olup bitenleri büyük bir dikkatle izleyen Genç Çocuk soluğunu tutmuştu, gözleri fal taşı gibi açılmış, dili sanki bir parça ormanhorozu eti tadacakmış gibi sarkmış olan Pencroff ise neredeyse hiç nefes almıyordu.

Otların arasında gezinen tavukgiller onlarla pek fazla ilgilenmiyorlardı. Bunun üzerine Pencroff,

oltaları sarsarak, solucanların hâlâ canlıymış gibi görünmesini sağladı.

Hiç kuşku yok ki, Denizci, o sırada, bir balıkçıdan daha farklı bir heyecan yaşıyordu; çünkü avının suların içinden gelişini göremiyordu.

Sarsıntılara dikkat kesilen tavukgiller gaga darbeleriyle yemlere saldırdılar. En vahşilerinden üç ormanhorozu hem solucanları hem de dikenleri yuttular. Pencroff'un aniden, sert bir şekilde oltalarını germesiyle, kuşların yakalandığını belirten kanat çırpmaları duyuldu.

“Hurra!” diye haykırdı Denizci avlarına yönelerek, ve bir saniye sonra kuşlar elindeydi.

Hayatında ilk kez oltayla kuş yakalandığını gören Harbert ellerini çırpıtı, ancak oldukça mütevazı olan Denizci, bunun kendi keşfi olmadığını ve bu nedenle keşif olarak adlandırılmayacağını belirtti.

“Ne olursa olsun,” diye ekledi, “içinde bulunduğumuz koşullarda, daha çok icatlar beklenebilir bizden!”

Orman horozlarının ayaklarından bağlanmasıyla, Peribacaları'na eli boş dönmemenin sevincini yaşayan Pencroff, havanın kararmaya başladığını fark ederek geri dönmeye karar verdi.

İzlemeleri gereken istikamet, nehir tarafından belirlenmişti, yalnızca akışını takip etmek yeterliydi, saat altıya doğru, keşif gezisinin etkisiyle oldukça bitkin olan Harbert ve Pencroff Peribacaları'na geri dönüyorlardı.

Kumsalda kollarını kavuşturmuş, hareketsiz bir şekilde bekleyen Gedeon Spilett, doğu, da ufku, başucu noktasına doğru hızla yükselen iri, siyah bir bulutla iç içe geçmiş denize bakıyordu. Rüzgar şiddetlenmeye başlamıştı bile ve günün batışıyla birlikte giderek sertleşiyordu. Gökyüzü, iç karartıcı bir görünümü vardı, fırtınanın ilk belirtileri açıkça fark edilebiliyordu.

Harbert peribacasına girerken, Pencroff, düşüncelere dalmış olan ve geldiğini fark etmeyen Gazeteci'ye yöneldi.

“Kötü bir gece geçireceğiz, Bay Spilett!” dedi. “Yağmur ve rüzgar, fırtınakuşlarını çok sevindirecek!”

O anda Pencroffu fark ederek geriye dönen Gazeteci'nin ilk sözleri şöyle oldu:

“Arkadaşımızı alıp götüren dalga darbesiyle sarsıldığımızda, sepet kıyıdan ne kadar uzaktaydı?”

Bu soruyu beklemeyen Denizci, biraz düşündükten sonra yanıt verdi:

“En fazla iki gomina.”

“Gomina da ne demek?” diye sordu Gedeon Spilett.

“Yaklaşık yirmi kulaç ya da altı yüz ayak.” “Yani,” dedi Gazeteci, “Cyrus Smith kıyının en fazla bin iki yüz ayak açığında mı kayboldu?”

“Yaklaşık olarak,” diye yanıtladı Pencroff. “Köpeği de?”

“Evet.”

“Beni şaşırtan da bu,” diye ekledi Gazeteci, “arkadaşımızın da Top'un da boğulmuş olduğunu kabul etsek bile, cesetlerinin kıyıya vurmamış olması dikkat çekici!”

“Böylesine azgın bir denizde, şaşırtıcı değil,” diye karşılık verdi Denizci. “Zaten, akıntı onları kıyıdan çok uzağa sürüklemiş olabilir.” “Öyleyse arkadaşımızın dalgaların ortasında can vermiş olduğunu mu düşünüyorsunuz?” diye bir kez daha sordu Gazeteci. “Benim düşüncem bu.”

“Tecrübelerinize saygım var Pencroff,” dedi Gedeon Spilett, “ama bana kalırsa, Cyrus ve Top'un ortadan kaybolmalarının açıklanamayacak bazı yanları var.”

“Sizin gibi düşünmek isterdim, Bay Spilett,” diye yanıtladı Pencroff. “Ama ne yazık ki, kanaatim kesin!”

Bunları söyledikten sonra, Denizci Peribacaları'na geri döndü. Canlı bir ateş ocağın üzerinde çıtırdıyordu. Harbert'in bir kucak dolusu kuru odun ilave etmesiyle, alevler koridorun en karanlık köşelerini aydınlattı.

Hemen yemek hazırlamaya girişen Pencroff, herkesin güç kazanmaya ihtiyacı olduğunu dikkate alarak, mөнüyü ona göre hazırlamaya karar verdi. Kuruku dizilerini ertesi gün için ayırdıktan sonra, iki ormanhorozunun tüylerini yoldu ve kısa süre sonra bir şişe geçirilmiş olan tavukgiller, alev alev yanan ateşin üzerinde kızarıyorlardı.

Akşam yedide Nab hâlâ geri dönmemişti. Uzun süren bu yokluk Pencroffu endişelendiriyordu. Bu bilinmeyen topraklarda Zenci'nin başına bir kaza gelmiş olmasından ya da umutsuzluğun etkisiyle tehlikeli bir maceraya atılmasından korkuyordu. Ancak Harbert bu yokluğu daha farklı bir şekilde yorumluyordu. Ona göre, Nab'ın geri dönmemesi, araştırmalarını uzatmasını gerektirecek yeni bir durumla karşı karşıya olmasından kaynaklanıyordu. Her yeni gelişme Cyrus Smith'le ilgili olacağına göre, umut verici bir gelişme karşılaşmış olmasa, Nab neden geri dönmesindi? Belki bir ipucu, bir

ayak izi, bir kalıntı bulmuştu ve şu an bu izleri sürüyordu? Belki de şimdi efendisinin yanındaydı!.. .

Genç çocuk böyle düşünüyor, böyle konuşuyordu. Arkadaşları onu sessizce dinlerlerken yalnızca Gazeteci başıyla onu onaylayan işaretler yapıyordu. Ancak, Pencroffa göre Nab'ın geri dönmemesinin nedeni araştırmalarını bir önceki günden daha uzaklarda sürdürmesiydi.

Belli belirsiz önsezilerinin etkisiyle heyecanlanan Harbert, birçok kez Nab'ın ardından gitmelerini önerdi. Ancak Pencroff bunun hiçbir işe yaramayacağını, bu karanlıkta ve kötü hava koşullarında Nab'ın izlerini bulmayı başaramayacaklarını ve en iyisinin beklemek olduğunu anlattı. Eğer ertesi gün hâlâ geri dönmemişse, Harbert ile onu aramaya gitmekte hiç tereddüt etmeyecekti.

Gedeon Spilett de herhangi bir bölünmeye yol açmamak için Denizci'nin düşüncesini onayladı. Harbert planından vazgeçmek zorunda kaldı; ama iki iri damla gözlerinden süzüldü.

Gazeteci bu temiz yürekli genci kucaklamaktan kendini alamadı.

Hava iyiden iyiye bozmaya başlamıştı. Güneydoğudan esen sert bir rüzgar, sahili benzersiz bir şiddetle dövüyordu. Alçalmakta olan denizin, kıyının açığındaki ilk kayalıkların sınırında öfkeyle uğuldadığı duyuluyordu. Kasırganın damlalar halinde püskürttüğü yağmur, sıvı bir sis tabakasını andırırcasına yükseliyordu. Sanki buhar kümeleri, boşalan çöp arabaları gibi şiddetle hışırdayan çakıl taşlarıyla kaplı kıyıya doğru sürükleniyordu. Rüzgarın havalandırdığı kumlar yağmur taneleriyle kanşarak fırtınayı daha da katlanılmaz hale getiriyordu. Havada hem katı hem de sıvı tanecikler tozuyordu. Nehrin ağzıyla surun yarığı arasında burgaçlar dönüp duruyor, bu girdaptan kurtulan hava tabakaları, dibinde akarsuyun uzandığı dar vadiden başka çıkış yolu bulamadığından karşı konulmaz bir şiddetle o noktaya savruluyordu. Bu durumda, dar sıçan yolundan dışarı atılan ocağın dumanları koridorlara dolarak, peribacasının içini oturulmaz bir hale getiriyordu.

İşte bu nedenle ormanhorozları pişer pişmez Pencroff ateşi canlandırmaktan vazgeçti ve sadece küllerin altındaki korları muhafaza etti.

Saat sekizde, Nab hâlâ ortalarda yoktu; ancak şimdi, yalnızca bu korkunç fırtınadan dolayı geri dönemediğine ve kasırganın sona ermesini ya da günün doğmasını beklemek için bir sığınak aramak zorunda kaldığına inanılabilir. Onu arayıp bulabilmek için ardından gitme düşüncesine gelince, bu koşullar altında böyle bir işe kalkışmak mümkün değildi.

Akşam yemeği yalnızca av etinden oluşuyordu. Oldukça lezzetli olan bu eti büyük bir afiyetle yediler. Uzun keşif gezisi sırasında iştahları kabaran Pencroff ve Harbert orman horozlarını kemiklerine kadar sıyırmışlardı.

Sonra, her biri bir gece önce yattıkları köşelerine çekildiler, ocağın kenarına boylu boyunca uzanmış olan Denizci'nin yanına kıvrılan Harbert, kısa süre içinde derin bir uykuya daldı.

Dışarıda, gecenin ilerlemesiyle şiddetlenen fırtına ürkütücü boyutlara ulaşıyor, kasırganın hızı, tutsakları Richmond'dan Pasifik'teki bu kara parçasına dek sürüklediği günlerdekinden aşağı kalmıyordu. Ekinoks dönemlerinde sık görülen ve felaketlere yol açan bu fırtınalar, özellikle öfkelerini dindirecek engellerle karşılaşmadıklarında tehlikeli bir hal alabiliyorlardı! Doğudan gelen kasırganın darbelerine açık olan bu kıyının, hiçbir tasvirin açıklayamayacağı ölçüde büyük bir şiddetle dövüldüğü tahmin edilebilirdi.

Ne mutlu ki, Peribacalan'ın oluşturan kayalar oldukça sağlam bir şekilde kümelmişlerdi. Yine de bu devasa granit bloklardan bazıları yeterince dengede durmadıkları için, temellerinin üzerinde sallanır gibiydiler. Ellerini dayadığı duvarda yayılan bu titreşimleri hisseden Pencroff, yine de kendi kendine korkacak bir şey olmadığını, doğanın hazırlamış olduğu barınağın çökmeyeceğini

tekrarlıyordu. Bununla birlikte, rüzgar burgaçlarının yaylanın zirvesinden kopardığı taşların kumsala düşerken çıkardıkları gürültüyü duyuyordu. Hatta bazıları peribacasının üzerinde yuvarlanıyorlar ya da diklemesine olarak sıçrayanlar parçalar halinde uçuşuyorlardı. Denizci iki kez koridorun ağzına dek sürünerek dışarıda olup bitenleri gözlemledi. Ancak bu hafif yıkıntıların hiçbir tehlike arz etmediğine karar vererek, kolları küllerin altında çıtırdayan ocağın yanındaki yerine döndü.

Ne kasırganın öfkesi, ne fırtınanın uğultusu, ne de gök gürültüleri Harbert'ı daldığı derin uykudan uyandıramamıştı. Hatta birazdan, denizcilik hayatı boyunca bu tür şiddetli fırtınalara alışmış olan Pencroff'un da gözleri kapanmaya başlamıştı. Yalnızca biraz kaygılı olduğu anlaşılan Gedeon Spilett uyanık kalmıştı. Nab'a eşlik etmediği için kendi kendini suçluyordu. Tüm umudunu yitirmemiş olduğu anlaşılıyordu. Harbert'ı heyecanlandıran önseziler, onu da etkilemişti. Düşünceleri Nab'ın üzerinde yoğunlaşıyordu. Neden geri dönmemişti? Dışarıda kopan fırtınayla pek fazla ilgilenmeden kumdan yatağının üzerinde dönüp duruyordu. Yorgunluktan ağırlaşan gözleri bazen kapanır gibi olsa da, aklından geçen ani bir düşünce onları hemen açıyordu.

Gece ilerliyordu, saat ikiye doğru, derin bir uykuya dalmış olan Pencroff şiddetle sarsıldığını hissetti.

“Neler oluyor?” diye haykırdı, uyanır uyanmaz denizcilere özgü bir çabuklukla kendini toplayarak.

Üzerine doğru eğilmiş olan Gazeteci, ona şunları söyledi:

“Dinleyin, Pencroff, dinleyin!”

Kulak kesilen Denizci, boraların uğultusunun dışında farklı bir gürültü işitmedi.

“Bu rüzgarın sesi,” dedi.

“Hayır,” diye karşılık verdi Gedeon Spilett, yeniden kulak kabartarak, “bir ses duyduğumu sandım ...”

“Ne sesi?”

“Köpek havlamaları!”

“Bir köpek!” diye haykırdı Pencroff, sıçrayarak ayağa fırlarken.

“Evet... havlamalar...”

“Bu mümkün değil!” diye karşılık verdi Denizci. “Ayrıca, fırtınanın uğultuları arasında nasıl duyabilirsiniz ki? ...”

“Bakın... dinleyin...” dedi Gazeteci. Gerçekten de, çevreden gelen sesleri daha dikkatli bir şekilde dinleyen Pencroff rüzgarın durulduğu bir anda uzaktan gelen havlamaları duyar gibi oldu.

“Evet, ne dersiniz?” diye sordu Gazeteci, Denizci'nin elini sıkarak.

“Evet. . . evet!.. .” diye yanıtladı Pencroff.

“Bu Top! Bu Top!” diye haykırdı henüz uyanmış olan Harbert, üçü birlikte peribacasının ağzına yöneldiler.

Rüzgarın onları geri püskürtmesinden dolayı çıkmakta çok zorlandılar. Ama sonunda, başardılar ve kendilerini dışarı attılar, orada da ayakta durmaları ancak kayalardan destek almalarıyla mümkündü. Çevrelerine baktılar. Birbirleriyle konuşamıyorlardı.

Gökte tek bir ışık huzmesinin dahi yayılmadığı bu zifiri karanlığın ortasında, deniz, gökyüzü ve kara adeta iç içe geçmişlerdi. Birkaç dakika boyunca, Gazeteci ve iki arkadaşı, boralarla sarsılmış, yağmurlarla ıslanmış, kumlarla gözleri körelmiş bir halde buldukları yerde kalakaldılar. Sonra, fırtınanın durulduğu bir anda bir kez daha havlamaları işittiler, bu sesler bir hayli uzaktan geliyor olmalıydı.

Bu şekilde havlayan Top'tan başkası olamazdı! Peki yalnız mıydı, yoksa yanında biri var mıydı? Yalnız olması akla daha uygundu, çünkü yanında Nab olsa çoktan Peribacaları'na yönelmiş olurlardı.

Gazeteci'ye sesini duyuramayan Denizci, kendisini orada beklemelerini belirten bir biçimde, onun elini sıktı, sonra koridora geri döndü.

Bir saniye sonra, elindeki yanan çalı demetiyle dışarı çıkarak, onu karanlıklara doğru salladı, ve tiz ıslıklarla köpeğe orada olduğunu işaret etti.

Adeta beklenen bu işaret, havlamalarla karşılık buldu ve kısa süre sonra, bir köpek hızla koridora daldı. Pencroff, Harbert ve Gedeon Spilett peşinden gittiler.

Bir kucak kuru odunun közlerin üzerine atılmasıyla, koridor canlı bir ateşle aydınlandı.

“Bu Top!” diye haykırdı Harbert.

Bu gerçekten de Top'tu, güzel bir anglo-normandı, hızlı bacakları ve güçlü koku alma duyusuyla her iki ırkın en önemli niteliklerini bünyesinde barındırıyordu.

Bu Mühendis Cyrus Smith'in köpeğiydi.

Ama yalnızdı! Ne sahibi, ne de Nab yanında değildi!

Peki, içgüdüleri onu hiç bilmediği Peribacaları'na kadar nasıl getirmişti? Özellikle bu fırtınanın ortasında, böylesine karanlık bir gecede bunu açıklamak mümkün görünmüyordu! Ancak daha da önemlisi, Top hiçte. yorgun görünmüyordu, hatta tüyelerinin üzerinde çamur ve kum izleri de yoktu!.. .

Harbert onu kendine doğru çekerek başını okşarken, köpek kendisini bu sevgi gösterisine kaptırarak boynunu Genç Çocuk'un ellerine sürüyordu.

“Köpek bulundursa, sahibi de bulunacak!” dedi Gazeteci.

“Tanrı böyle istiyor!” diye karşılık verdi Harbert. “Gidelim! Top bize yolu gösterecek!”

Pencroff bu öneriye karşı çıkmadı. Top'un geri dönüşüyle, tahminlerinde yanılmış olduğunu hissediyordu.

“Yola koyulalım!” dedi.

Ocağın korlarını titizlikle örten Denizci, dönüşte ateşi canlı bulabilmek için birkaç odun parçasını küllerin altına yerleştirdi. Sonra, yemekten artakalanları yanına alarak beraberindeki Gazeteci ve Genç Çocuk'la, hafif hafif havlayarak kendisini izlemeye davet eder gibi gözüken köpeğin peşinden dışarı çıktı.

O sırada, belki de şiddeti doruk noktasına ulaşmış olan fırtına ortalığı kasıp kavuruyordu. Güneşle aynı hizada olan yeni ay, bulutların arasından tek bir solgun ışığın süzülmesine dahi izin vermiyordu. Bu durumda, düz bir hat üzerinde ilerlemek güçleşiyordu. En iyisi

Top'un içgüdülerine güvenmekti. öyle yaptılar. Gazeteci ve Genç Çocuk köpeğin ardından giderken, Denizci en arkadan geliyordu. Birbirleriyle konuşmaları mümkün değildi. Yağmur yoğun bir şekilde yağmıyor, kasırganın esintisiyle püskürüyordu; ama kasırga korkunçtu.

Yine de, bir ayrıntı Denizci ve arkadaşlarını koruyordu. Gerçekten de, güneydoğudan esen rüzgarı arkalarından alıyorlar, böylece şiddetle fırlattığı dayanılmaz kum püskürtülerinden fazla etkilenmiyorlardı, geri dönmek zorunda kalmadıkça, yürüyüşlerini sıkıntıya sokacak bir durumla karşılaşmayacaklardı. Bunun yanı sıra, çoğunlukla istemedikleri kadar hızlı gidiyor, yere devrilmemek için adımlarını sıklaştırıyorlardı; yüreklerindeki umut güçlerini iki katına çıkarırken, kıyıyı bu kez boş bir hayalin peşinde olmadıklarının bilinciyle aşıyorlardı. Efendisini bulan Nab'ın sadık hayvanı onlara yolladığından hiç şüpheleri yoktu. Ancak Mühendis hâlâ yaşıyor muydu yoksa

Nab onları bahtsız Smith'in naaşı için son görevlerini yapmaları amacıyla mı çağırılmıştı?

Yalıyarın kesik yüzeyini tedbirli bir şekilde geride bıraktıktan sonra, Harbert, Gazeteci ve Pencroff, biraz soluklanmak için mola verdiler. Kayanın dönemeci onları rüzgardan korurken, on beş dakikalık bu yürüyüşten hatta daha doğrusu bu koşudan sonra, biraz olsun dinleniyorlardı.

O sırada, birbirlerini duyabildikleri için sohbet edebiliyorlardı, Genç Çocuk Cyrus Smith'in adını andığında, hafif hafif havlayan Top, sanki sahibinin kurtulmuş olduğunu dile getirmek istiyordu.

“Kurtuldu, değil mi?” diye tekrarlıyordu Harbert, “kurtuldu, değil mi Top?”

Köpek sanki yanıt vermek istermişçesine havlıyordu.

Yeniden yola koyulduklarında, saat sabahın iki buçuğuna geliyordu. Deniz yükselmeye başlıyordu, rüzgarın etkisiyle bu yükselmenin daha da şiddetli olacağı anlaşılıyordu. Körkayaların sınırında gürleyen güçlü dalgalar, büyük bir olasılıkla şu an için seçilemeyen adacığı dövüyorlardı. Bu uzun mendirek açıktan gelen dalgaları doğrudan alan kıyıyı artık koruyamıyordu.

Denizci ve iki arkadaşı sığındıkları yerden çıkar çıkmaz, yeniden rüzgarın öfkesiyle karşı karşıya kaldılar. Sırtlarını boraya vererek iki büklüm bir halde, gideceği yön konusunda hiç tereddüt etmeyen Top'u izlediler. Kuzeye doğru ilerliyorlardı, sağ taraflarında kulakları sağır eden bir gürültüyle patlayan dalgaların zirvesi, sol taraflarında ise hiç bilmedikleri karanlık bir boşluk vardı. Ancak, kasırganın granit surda olduğu gibi çarpıp geri dönmemesinden, burasının nispeten düz bir alan olduğunu hissediyorlardı.

Sabah dörtte, yaklaşık olarak beş millik bir yolu katetmişlerdi. Hafifçe yükselmiş olan bulutlar artık zemini yalamıyorlardı. Nemi azalmış olan bora sert ve soğuk hava akımları halinde yayılıyordu. Soğuk, giysileri tarafından yeterince korunamayan Pencroff, Harbert ve Gedeon Spilet'in içlerine işlese de, ağızlarından tek bir yakınma- sözcüğü çıkmıyordu. Top'u, bu zeki hayvanı, onları götürmek istediği yere kadar izlemeye kararlıydılar.

Saat beşe doğru, gün doğmaya başladı. Önce başucu noktasında toplanan daha az yoğun bulutların kenar kıvrımlarında grimsi şeritler belirdi; ve kısa bir süre sonra, deniz ufku, saydam bir bandın altında, ışıklı bir çizgi halinde fark edildi. Dalgaların zirvesi pas rengi ışınlar yaydı, köpükler yeniden beyaz renklerini almaya başladılar. Aynı anda, sol tarafta, kıyının engebeli bölümleri iç içe geçerek belirginleşiyordu ancak, hâlâ siyahın üzerindeki gri lekeler olmaktan öteye gidemiyordu.

Saat altıda, gün doğmuştu. Bulutlar hızla, nispeten daha yüksek bir bölgeye doğru yol atıyorlardı. Denizci ve arkadaşları o sırada Peribacaları'ndan yaklaşık altı mil uzakta bulunuyorlardı. Açıkta, denizin yükselmesinden dolayı yalnızca tepeleri görünen kayalıklarla sınırlanmış oldukça düz bir kumsalda ilerliyorlardı. Solda, yaban enginarlarıyla kaplı birkaç kumul, zemini engebeli hale getirirken, bu geniş kumluk bölge oldukça vahşi bir görünüm sunuyordu. Pek fazla girintisi çıkıntısı olmayan kıyı, bir hayli düzensiz bir tepecikler zinciri dışında okyanusa açıktı. Batıya doğru yatmış tek tük ağaçların dalları da aynı yöne uzanıyordu. Daha da geride, güneybatıda, son ormanın sınırı uzanıyordu.

O sırada, Top hareketlenmeye başladı. İleri gittikten sonra, Denizci'nin yanına dönüyor, sanki onu hızlandırmaya çalışıyordu. Biraz sonra, eşsiz içgüdüleri sayesinde, kumsaldan ayrılarak, hiç tereddüt etmeden kumulların arasına yöneldi.

Onu izlediler. Bölge tamamen ıssızdı. Tek bir canlı varlığa dahi rastlanmıyordu.

Kumulların oldukça geniş sınırlan tepeciklerden, hatta sağa sola dağılmış tepelerden oluşuyordu. Burası İsviçre'nin kumdan bir minyatürünü andırıyor, bunu fark edebilmek büyük bir yeteneğe sahip

olmayı gerektirmiyordu.

Kumsalı terk ettikten beş dakika sonra, Gazeteci ve arkadaşları, yüksek bir kum tepesiğinin arka yamacına kazılmış bir oyugun önüne vardılar. Top, orada durdu, güçlü bir şekilde havladı. Spilett, Harbert ve Pencroff bu mağaranın içine girdiler.

Nab, ottan bir yatağın üzerine uzanmış bir bedenın yanında, diz çökmüş bir halde bekliyordu.

Bu beden Mühendis Cyrus Smith'e aitti.

Nab yerinden hiç kıılmıdamadı. Denizci ona tek bir şey söyledi. “Yaşıyor mu?” diye haykırdı.

Nab'ın yanıt vermemesi üzerine Gedeon Spilett ve Pencroff'un yüzleri sarardı. Ellerini kavuşturan Harbert hareketsiz bekliyordu. Ancak büyük acılar içinde olan zavallı Zenci'nin arkadaşlarını fark etmediği ve Denizci'nin sözlerini duymadığı ortadaydı.

Hiç kıılmıdamadan yatan bedeninin yanında diz çöken Gazeteci, kulağını giysilerini hafifçe açtığı Mühendis'in göğsüne dayadı. Bir yürek çarpıntısı yakalamaya çalıştığı bu bir dakika bir yüzyıl gibi geçti.

Hafifçe doğrulan Nab boş gözlerle bakıyordu. Umutsuzluk bir insanın yüz ifadesini bundan daha fazla alt üst edemezdi. Yorgunluktan bitmiş, acılarla yıkılmış olan Nab tanınmayacak bir haldeydi. Efendisinin ölmüş olduğuna inanıyordu.

Gedeon Spilett uzun ve dikkatli bir gözlemeden sonra ayağa kalktı.

“Yaşıyor!” dedi.

Onun ardından, Cyrus Smith'in yanında diz çöken Pencroff da, Mühendis'in yürek çarpıntılarını duydu; hatta dudakların arasından süzülen soluğunu fark etmeyi başardı.

Harbert, Gazeteci'nin bir işareti üzerine, dışarıya su aramaya gitti. Yüz adım ötede, önceki gün yağın yağmurun etkisiyle suyunun bollaştığı anlaşılan ve kumların arasında süzülen berrak bir çay buldu. Ancak bu kumulların ortasında, ne suyu koyabileceği bir kap, ne de onun yerini tutacak bir deniz kabuğu vardı! Mendilini çaya daldırmakla yetinen Genç Çocuk, koşarak mağaraya geri döndü.

Ne mutlu ki, ıslanmış mendil, Mühendis'in dudaklarını nemlendirmek isteyen Gedeon Spilett'in işini gördü. Bu soğuk su damlalarının süratle etki göstermesiyle, Cyrus Smith'in iç geçirdiği, hatta bir şeyler söylemeye çalıştığı fark edildi.

“Onu kurtaracağız!” dedi Gazeteci.

Bu sözlerle umutlanan Nab, vücudunda herhangi bir yara izi bulunup bulunmadığını anlamak için efendisinin giysilerini çıkardı. Ne kafasında, ne bedeninin üst bölümünde, ne de kol ve bacaklarında bir ezilme ya da sıyrık izi yoktu, Cyrus Smith'in kayalıkların ortasına yuvarlanmış olduğu varsayılsa, bu oldukça şaşırtıcı bir durumdu; hatta ellerinde bile en ufak bir çizik yoktu, Mühendis'in kayalık hattını aşmak için göstermiş olması gereken çabayı kanıtlayan hiçbir ize rastlanmamasını açıklamak oldukça zordu.

Ancak bu durum daha ileride, Mühendis'in konuşacak hale gelip olup bitenleri anlatmaya başladığında açıklığa kavuşacaktı. Şu an için, söz konusu olan onu yaşama döndürmekti, ve Denizci'nin kazağıyla yapılacak masajların sonuç vermesi mümkündü. Bu sıkı ovma işlemiyle ısınan Mühendis, hafifçe kollarını oynattı, soluk alışverişinin giderek daha düzenli bir hal aldığı fark ediliyordu. Yorgunluktan ölüyordu, ve hiç kuşku yok ki, Gazeteci ve arkadaşları yetişmeseydi başına gelecek olan da buydu.

“Onun ölmüş olduğunu mu sandınız?” diye sordu Denizci Nab'a.

“Evet!” diye karşılık verdi Nab, “Top sizi bulup buraya getirmeseydi, efendimi gömdükten sonra, kendi mezarımı da onun yanına kazacaktım!”

Cyrus Smith'in yaşaması nelere mal olacaktı!

Böylece Nab neler olup bittiğini anlattı. Bir önceki gün, şafakla birlikte, Peribacalan'ndan

ayrıldıktan sonra, sahil boyunca kuzeybatıya doğru ilerlemiş ve kıyının daha önce ziyaret ettiği bölümüne ulaşmıştı.

Orada, kayaların arasında, kumsalda, şimdi itiraf ettiği gibi umutsuz bir şekilde ona yol gösterecek en ufak ipuçlarını araştırmış ve gelgit olayının izleri yok edeceğini düşünerek, özellikle kıyının denizin yükselmesinden etkilenmeyen bölümlerini incelemişti. Artık efendisini sağ olarak bulacağından ümidini kesmiş olan Nab, onun, kendi elleriyle toprağa vereceği cesedini bulmaya karar vermişti!

Uzun süren araştırmaları hiçbir sonuç vermemişti. Bu ıssız kıyıya insan ayağının değdiğini gösteren herhangi bir ipucu yoktu. Sahilin suların ulaşmadığı bölümlerindeki milyonlarca kabukludan tek bir tanesi dahi ezilmemişti. İki-üç yüz yardalık^[↔] bir alanda, bir insanın karaya çıktığını belirten ne yeni ne de eski hiçbir iz yoktu.

Bunun üzerine, Nab kıyı boyunca birkaç mil daha ileri gitmeye karar vermişti. Akıntının bir bedeni daha uzak bir noktaya sürüklemiş olması mümkündü. Dalgaların, düz bir kıyının yakınlarında yüzen bir cesedi er ya da geç karaya sürüklemesi çok sık görülen bir olaydı. Bu gerçeğin farkında olan Nab, efendisini son bir kez daha görmek istiyordu.

“Kıyı boyunca iki mil daha yol alarak, denizin çekildiği saatlerde açığa çıkan kayalık hattını, denizin yükseldiği saatlerde de kumsalın tamamını araştırdım, ve hiçbir şey bulamamanın hayal kırıklığını yaşarken, dün akşam beşe doğru, kumun üzerindeki ayak izlerini fark ettim.”

“Ayak izleri mi?” diye haykırdı Pencroff. “Evet!” diye karşılık verdi Nab.

“Peki bu izler kayalıklardan mı başlıyordu?” diye sordu Gazeteci.

“Hayır,” diye yanıtladı Nab, “yalnızca denizin çekildiği noktadan başlıyordu; çünkü diğerleri silinmişti.”

“Devam et, Nab,” dedi Gedeon Spilett.

“Bu izleri gördüğümde, aklım başımdan gitti. Oldukça belirgindiler ve kumullara yöneliyorlardı. Bir çeyrek mil boyunca koşarak izleri takip ettim, bu arada onları silmeyi de ihmal etmedim. Beş dakika sonra, hava kararmak üzereyken bir köpeğin havlamalarını duydum. Bu Top'tu, ve beni efendimin yanına, buraya getirdi!”

Nab, cansız gibi görünen bu bedeni bulduğunda yüreginin ne büyük bir acıyla dolduğunu anlatarak hikayesini bitirdi. Ondan gelecek herhangi bir yaşam belirtisini yakalamaya çalışmış, ancak onu hayata döndürmek için gösterdiği tüm çabaları boşa gitmişti! Geriye, onca sevdiği bu adama karşı son görevini yerine getirmekten başka yapacağı bir şey kalmamıştı!

O zaman Nab'ın aklına arkadaşları gelmişti. Hiç kuşku yok ki, onlar da bu bahtsız son bir kere daha görmek isteyeceklerdi! Top oradaydı. Bu sadık hayvanın sezgilerine güvenemez miydi? Nab ona, birçok kez, Mühendis'in, Top'un en iyi tanıdığı arkadaşı olan Gazeteci'nin adını söyledi. Sonra ona kıyının güneyini göstermesiyle, köpek işaret edilen istikamete doğru koşturmaya başladı.

Peribacaları'na hiç gitmemiş olmasına rağmen, oraya ulaşmış olmasına bakarak neredeyse doğaüstü sayılabilecek bir içgüdünün etkisiyle yönünü bulduğu söylenebilirdi.

Nab'ın arkadaşları bu öyküyü büyük bir dikkatle dinlemişlerdi. Dalgalarla boğuşarak, körkayalıkları aşan Cyrus Smith'in vücudunda tek bir sıyrık dahi bulunmamasını açıklamaları mümkün degildi. Ve daha da açıklanamaz olanı, Mühendis'in, kıyının bir mil ötesinde, kumulların ortasında kaybolmuş bir halde bulunan bu mağaraya ulaşabilmesiydi.

“Yani Nab,” dedi Gazeteci, “efendini buraya sen getirmedi mi?”

“Hayır,” diye karşılık verdi Nab.

“Bay Smith'in buraya tek başına gelmiş olduğu anlaşılıyor,” dedi Pencroff.

“Gerçekten de bu anlaşılabilir bir şey,” diye yanıtladı Gedeon Spilett, “ancak inanılır olduğunu söylemek mümkün değil!”

Bu olayın açıklamasını yalnızca Mühendis'in ağzından dinleyebilirlerdi. Bunun için de kendine gelmesini beklemeleri gerekiyordu. Ne mutlu ki, iyileşme belirtileri ortaya çıkmaya başlamıştı. Ovmaların kan dolaşımını düzenlemesiyle, Mühendis önce kollarını sonra kafasını oynatıyor, anlaşılmaz birkaç sözcük dudaklarının arasından dökülüyordu.

Üzerine doğru eğilmiş olan Nab ona seslense de, Mühendis onu duymuşa benzemiyor, gözleri her zamanki gibi kapalı halde bulunuyordu. Hareket ederek yaşam belirtileri gösterse de, henüz duyulan işlerliklerini kazanmamıştı.

Pencroff ateş yakma imkanı bulunmadığı için kendine kızılıyordu; çünkü iki çakıl taşının birbirlerine sürtülmesiyle kolayca alev alan yanmış bezi yanında getirmeyi unutmuştu. Mühendis'in ceplerine gelince, yeleğindeki saatin dışında, hiçbir şey bulamadılar. Bu durumda, Cyrus Smith'i bir an önce Peribacaları'na taşımak gerekiyordu. Herkesin düşüncesi de bu yöndeydi.

Bununla birlikte, Mühendis'e gösterilen özenin onu ümit edilenden daha önce kendine getirmesi mümkündü. Dudaklarına damlatılan su onu yavaş yavaş canlandırıyor. Bu arada, Pencroff'un aklına, suya yanında getirdiği ormanhorozu etinin suyunu ilave etmek geldi. Derhal kıyıya koşan Harbert ikiçenetli iki büyük kabukla geri geldi. Hazırladığı sıvının bir kısmını Mühendis'in dudaklarına döken Denizci, onun bu karışımı büyük bir afiyetle yuttuğunu fark etti.

Gözleri açıldı. Nab ve Gazeteci ona doğru eğildiler.

“Efendim! Efendim!” diye haykırdı Nab.

Onu duyan Mühendis, önce Nab ve Gazeteci'yi, ardından da diğer iki arkadaşını tanıdı ve hepsinin ellerini hafifçe sıktı.

Ağzından dökülen birkaç sözcük, bu halde bile aklından neler geçirdiğini belli ediyordu. Bu kez söyledikleri anlaşılmıştı.

“Ada mı yoksa kıta mı?” diye mırıldandı.

“Ah!” diye haykırdı, şaşkınlığını gizleyemeyen Pencroff. “Umrumuzda bile değil, hele siz bir iyileşin, Bay Cyrus! Ada mı kıta mı o zaman öğreneceğiz.”

Başını onaylayan bir ifadeyle hafifçe sallayan Mühendis, yeniden uykuya daldı.

Mühendis'i kendi haline bırakan Gazeteci, onu en iyi koşullarda taşımak için hazırlıklarına girişti. Nab, Harbert ve Pencroff mağaradan ayrılarak, zirvesinde cılız ağaçlar bulunan yüksek bir kum tepesine yöneldiler. Yol boyunca Denizci kendine engel olamadan sürekli olarak şunları tekrarlıyordu.

“Ada mı kıta mı! Zorlukla soluk alıp verirken bile bunları düşünüyor! Ne adam!”

Kumulun tepesine ulaşan Pencroff ve iki arkadaşı, sadece kollarını kullanarak, rüzgarların kadidini çıkardığı cılız bir deniz çamının ana dallarını kopardılar; sonra bu dallardan, yapraklar ve otlarla kaplandığında Mühendis'in taşınmasını sağlayacak bir sedye yaptılar.

Bu iş yaklaşık kırk dakika sürdü ve saat onda, Denizci, Nab ve Harbert, Gedeon Spilett'in yalnız bırakmadığı Cyrus Smith'in yanına döndüler.

O sırada, Mühendis uykudan ya da daha doğrusu yaptığı şekerlemeden ' uyanmak üzereydi. Daha önceleri ölü gibi solmuş olan yanaklarına şimdi renk gelmişti. Hafifçe doğrularak etrafına baktı, sanki

nerede olduğunu sorar gibiydi.

“Kendinizi yormadan beni biraz dinleyebilir misiniz, Cyrus?” dedi Gazeteci.

“Bana kalırsa,” dedi o zaman Denizci, “Bay Smith bu ormanhorozu peltesinden biraz daha tadarsa, sizi daha iyi dinleyebilecek.”

Bu defa et parçaları da eklediği bu pelteden az bir parça uzattı.

Cyrus Smith bu ormanhorozu dilimlerini çignerken, açlıktan ölmek üzere olan ve akşam yemegini oldukça yetersiz bulan üç arkadaşı ortakalanları paylaşıyorlardı.

“Tamam!” dedi Denizci, “Peribacalan'ndaki erzaklarımız bizi bekliyor, Bay Smith, güneyde odalan yataklar ve ocakla donanmış ve kilerinde dostumuz Harbert'in kuruku olarak adlandırdığı birkaç düzine kuş bulunan bir barınağımız var. Sedyeniz hazır, kendinizi yola çıkmaya hazır hissettiğinizde, sizi barınağımıza taşıyacağız.”

“Teşekkürler, dostum,” diye karşılık verdi Mühendis, “bir-iki saat içinde hareket edebiliriz... şimdi, sizi dinliyorum Spilett.”

Cyrus Smith'in bilmediği olaylardan söz eden Gazeteci, balonun son düşüşünü, ada ya da kıta olup olmadığını bilmedikleri, ıssız gibi görünen bu meçhul kara parçasına çıkışlarını, Peribacaları'nı keşfedişlerini, kendisini bulmak için yaptıkları araştırmaları, Nab'ın fedakarlığını ve sadık Top'un zekasına neler borçlu olduklarını bir bir anlattı.

“Ama,” dedi Cyrus Smith daha da alçalmış bir sesle, “beni kumsalda bulmadınız mı?” “Hayır,” diye karşılık verdi Gazeteci.

“Bu mağaraya beni siz getirmediğiniz mi?” “Hayır.”

“Bu mağara kayalıklardan ne kadar uzakta?” “Yaklaşık yarım mil,” diye yanıtladı Pencroff, “ve Bay Cyrus, sizi burada bulmak bizi de en az sizin kadar şaşırttı!”

“Gerçekten de,” diye karşılık verdi yavaş yavaş canlanan ve bu ilginç olayın ayrıntılarıyla ilgilenmeye başlayan Mühendis, “işte bu çok garip!”

“Peki,” diye devam etti Denizci, “dalgaların sizi sürüklemesinin ardından neler olup bittiğini bize anlatabilir misiniz?”

Anılarını canlandırmaya çalışan Cyrus Smith'in çok şey hatırladığı söylenemezdi. Dalgaların onu balonun ağlarından söküp almasının ardından, deniz yüzeyinin birkaç kulaç altına gömülmüş, ardından yan karanlığın ortasında yeniden yüzeye çıktığında, yanında bir canlının hareket ettiğini hissetmişti. Bu, onun yardımına koşmak için suya adayan Top'tan başkası değildi. Gözlerini kaldırdığında, kendisinin ve köpeğin ağırlığından kurtulduğu için ok gibi yukarı fırlayan balonu görememişti. Bu öfkeli dalgaların arasından yanm milden fazla bir uzaklıkta bulunan kıyıyı fark ettiğinde, güçlü kulaçlarla dalgalarla boğuşmuş, ancak sert bir dalganın onu kuzeye doğru fırlatmasının ardından, yanm saatlik bir mücadelenin sonunda, kendisini giysilerinden tutan Top'u da beraberinde sürükleyerek denizin dibini boylamıştı. Ve kendisini dostlarının kolları arasında bulduğu ana dek olup bitenleri hiç hatırlamıyordu.

“Yine de,” diye devam etti Pencroff, “kıyıya çıkmış ve Nab ayak izlerinizi bulduğuna göre, buraya kadar yürümüş olmanız gerekiyor!” “Evet ... öyle olması gerekiyor...” diye yanıtladı Mühendis düşünceli bir ifadeyle. “Kıyının bu bölümünde insana ait ayak izlerine rastladınız mı?”

“Hayır,” diye karşılık verdi Gazeteci. “Zaten, birkaç kurtarıcıyla karşılaşmış olduğunuzu varsaysak bile, sizi dalgaların arasından çıkarttıktan sonra, bu şekilde bırakıp gitmelerinin ne anlamı olabilir?”

“Haklısınız, sevgili dostum Spilett,” dedi Mühendis, sonra hizmetkarına dönerek, “söylesene Nab,”

diye ekledi, “senin bir anlık yokluğun sırasında... hayır, bu çok saçma... bu ayak izleri hâlâ duruyor mu?”

“Evet, efendim,” diye yanıtladı Nab, “bakın, hemen girişte, tepenin yamacının rüzgar ve yağmur almayan bölümünde. Diğerleri fırtınanın etkisiyle silinip gittiler.”

“Pencroff,” dedi Smith, “ayakkabılanmı alıp bu izlere uyup uymadıklarına bakabilir misiniz?”

Denizci Mühendis'in söylediğini yaptı. Nab'ın kılavuzluğunda, Harbert ile birlikte izlerin bulunduğu noktaya giderlerken, Cyrus Smith, Gazeteci'ye şunları söylüyordu:

“Olup bitenlerin açıklamasını yapmak mümkün değil!”

“Gerçekten de öyle!” diye karşılık verdi Gedeon Spilett.

“Ancak, şu an için bu konunun üzerinde fazla durmayalım, sevgili dostum, bunun yanıtını daha sonra bulacağız.”

Birkaç saniye sonra, Denizci, Harbert ve Nab geri dönüyorlardı.

Mühendis'in ayakkabılarının bulunan izlere tamı tamına uyduğundan hiç şüphe yoktu. Yani kumun üzerindeki bu izler Cyrus Smith'e aitti.

“Tamam,” dedi, “adımlarımın bilincinde olmadan, bir uyurgezer gibi yürümüş olmalıyım, ve Top beni dalgaların arasından kurtardıktan sonra, içgüdülerinin sesini dinleyerek buraya getirmiş... Gel, Top! Gel, köpeğim!” Cyrus Smith havlayarak, üzerine doğru sıçrayan bu sevimli hayvandan okşayışlarını esirgemedi.

Mühendis'in kurtuluşu sırasında gerçekleşen olaylara başka bir açıklama getirmek mümkün değildi, bu işin tüm onuru Top'a aitti.

Öğlene doğru, Mühendis'e taşınmaya hazır olup olmadığını soran Pencroff'un aldığı tek yanıt, Cyrus Smith'in kararlı bir ifadeyle doğrularak ayağa kalkması oldu. Ancak düşmemek için Denizci'den destek almak zorunda kaldı.

“Tamam! Tamam!” dedi Pencroff, “Bay Mühendis'in sedyesi!”

Sedye getirildi. Enlemesine yerleştirilen dallar, yosun ve otlarla kaplanmıştı. Cyrus Smith'in uzanması üzerine bir kolundan Nab'ın, diğerinden Pencroff'un tuttuğu sedye ormana doğru yöneldi.

Önlerinde sekiz millik bir yol vardı; ancak hızlı ilerleyemedikleri ve sık sık durmak zorunda kaldıkları için bu mesafenin en az altı saatte alınacağı söylenebilirdi.

Rüzgar hâlâ şiddetliydi; ancak ne mutlu ki, yağmur durmuştu. Sedyenin üzerine yatmış olmasına rağmen, dirseğinin üzerine yaslanan Mühendis kıyıyı ve özellikle denizin karşı yakasını gözlemliyordu. Hiç konuşmuyor, ancak bölgeyi, arazisinin engebelerini, ormanlarını ve çeşitli oluşumlarını zihnine kazıyacak kadar dikkatli bir şekilde inceliyordu. İki saatlik bir yolculuktan sonra, bitkin düşerek uykuya daldı.

Saat beş buçukta, küçük kabile Peribacaları'na ulaştı.

Derin bir uykuya dalmış olan Cyrus Smith uyanmamıştı.

Pencroff, büyük bir şaşkınlıkla, bir önceki günkü korkunç fırtınanın bölgenin görünümünü değiştirdiğini fark etti. Oldukça önemli çöküntüler oluşmuş, iri kaya parçalan kumsala göçmüştü. Kıyının tamamı algler ve suyosunlarından oluşan kalın bir örtüyle kaplanmıştı. Adacığın üzerinden aşan denizin devasa granit surlara kadar ulaştığı ortadaydı.

Peribacasının ağzında, derinlemesine yarılmış olan zeminin, dalgaların şiddetli bir saldırısına maruz kaldığı anlaşılıyordu.

Önsezilerinin sesini dinleyerek, hızla koridora dalan Pencroff, kısa süre sonra dışarı çıkarak, hiç kımıldamadan arkadaşlarına baktı.

Ateş sönmüştü. Suların altında kalan küller çamur haline dönüşmüş, kav olarak kullanacakları yanık bez ortadan kaybolmuştu. Koridorların diplerine dek giren sular, peribacasının içindeki her şeyi altüst etmişti!

Gedeon Spilett, Harbert ve Nab birkaç sözcükle, durum hakkında bilgi sahibi olmuşlardı. Pencroffa göre ciddi sonuçlar doğurabilecek olan bu olay, dürüst Denizci'nin arkadaşları tarafından farklı tepkilerle karşılanmıştı.

Efendisine yeniden kavuşmanın sevincini yaşayan Nab, Pencroff'un söylediklerini dinlemiyor, Denizci'yi dikkate bile almıyordu.

Harbert, belli ölçülerde, onun kaygılarını paylaşıyordu.

Gazeteci'ye gelince, Pencroff'un sözlerine yalnızca şu yanıtı verdi:

“Bana göre hava hoş Pencroff!”

“Ama size artık ateşimiz olmadığını söylüyorum!”

“Pah! Hiç önemli değil!”

“Onu yeniden yakacak bir aracımız yok!” “Aldırma!”

“Yine de, Bay Spilett...”

“Cyrus burada değil mi?” diye karşılık verdi Gazeteci. “Mühendisimiz yaşamıyor mu? O ateş yakmanın bir yolunu bulacaktır!”

“Ama neyle?”

“Hiçbir şeyle.”

Pencroff ne yanıt vermişti? Yanıt vermemişti. O da yüreğinin derinlerinde, arkadaşlarının Cyrus Smith'e besledikleri güveni paylaşıyordu. Mühendis onlar için, bilimle insan zekasının bir bileşimiydi! İssız bir adada Cyrus ile birlikte olmak, Birliğin en modern şehrinde onsuz olmakla eşdeğerdi. o varken hiçbir şeyleri eksik olmayacaktı. Onunla ümitsizliğe kapılmaları mümkün değildi. Bu yürekli insanlara volkanik bir patlamanın adayı yerle bir ederek, Pasifik'in derinliklerine göndereceği söylense, hiç tereddüt etmeden şu yanıt vereceklerdi: “Cyrus orada! Derdinizi ona anlatın!”

Yine de, şu an için, taşınma sırasındaki sarsıntıların etkisiyle yeniden uykuya dalmış olan Mühendis'in dahiyane fikirlerinden yararlanmak mümkün değildi. Haliyle gece yemeği çok hafif olacaktı. Gerçekten de orman-horozu etinin tamamı tüketilmişti, ve herhangi bir av etini pişirecek ateş yoktu. Zaten yedek olarak saklanmış olan kurukular da ortadan kaybolmuştu.

Öncelikle, Cyrus Smith merkez koridora götürüldü. Orada, neredeyse hiç ıslanmamış olan suyosunlarından bir yatak yapıldı. Hiç kuşku yok ki, daldığı derin uyku, gücünü çabucak toparlaması açısından, sıkı bir yemekten daha yararlı olacaktı.

Geceyle birlikte, kuzeydoğudan esmeye başlayan rüzgarın etkisiyle, ısı ciddi bir şekilde düşmüştü. Deniz, Pencroff'un koridorun bazı noktalarına yerleştirdiği tahta bölmeleri yıkmasıyla, hava akımıyla dolan peribacası oturulmaz hale gelmişti. Arkadaşları ceketlerini ve kazaklarını çıkarıp, özenle örtmeseler, Mühendis geceyi oldukça zor koşullar altında geçirecekti.

O geceki yemeğin mönüsü Harbert ile Nab'ın kumsaldan bolca topladıkları emektar lithodamlardan ibaretti. Genç Çocuk bu yumuşakçaların yanına, denizin yükselmesi sırasında, yüzeyleri ıslanmamış olan yüksek kayalardan topladığı yenilebilir suyosunlarını eklemişti. Fukusgiller ailesine ait olan bu esmer deniz yosunları kuru haldeyken oldukça besleyici değeri olan jelatinimsi bir madde salgılıyorlardı. Gazeteci ve arkadaşları, lithodamlardan bol miktarda yedikten sonra, tadını katlanılır

buldukları bu esmer deniz yosunlarını emdiler. Bu yosunlar Asya kıyılarında yaşayan yerlilerin günlük beslenme ihtiyacını karşılamalarında önemli bir yer tutuyordu.

“Önemli değil!” dedi Denizci, “Bay Cyrus tam zamanında yetişti.”

Hava iyice soğumuştur ve ne yazık ki, buna karşı koyacak olanakları mevcut değildi.

Canı bir hayli sıkılmış olan Denizci, her yolu deneyerek ateş yakmaya çalıştı. Ona yardım eden Nab, topladığı kuru yosunları, iki çakıl taşını birbirine sürterek ateşlemeyi denedi; ancak yosunlar tutuşmadı, zaten bu kıvılcıklar, bildik çakmaktaki çelik parçasından yayılanlar kadar etkili değildi. Bu durumda deney başanya ulaşamadı.

Pencroff, bu girişimlerden bir sonuç alacağına inanmasa da, tıpkı vahşi yerliler gibi iki kuru odun parçasını birbirlerine sürtmeye devam etti. Hiç kuşku yok ki, Nab ile birlikte gösterdikleri gayretler ısı enerjisine dönüşebilseydi, yeni teorilere göre, bir buharlı geminin kazanını kaynatabilecekti! Ancak çabalar sonuçsuz kaldı. Tahta parçaları yalnızca, kendilerinden ateş elde etmek isteyenler gibi ısınmışlardı.

Bir saatlik bir çalışmadan sonra, ter içinde kalan Pencroff, tahta parçalarını öfkeyle bir kenara fırlattı.

“Yerlilerin bu şekilde ateş yaktıklarına inanmam için, kış günü bile havanın sıcak olması gerek! Kollarımı birbirlerine sürterek tutuşturmam bile bundan daha kolay olacak!”

Bu gerçeği kabul etmek istemeyen Denizci haklı değildi. Yerlilerin odun parçalarını hızla birbirlerine sürterek ateş elde ettikleri doğrudur. Ancak her odun türü bu işlem için uygun değildi, üstelik bu işin de bir yöntemi vardı ve büyük bir ihtimalle Pencroff bu yöntemden haberdar değildi.

Pencroff'un öfkesi uzun sürmedi. Fırlatmış olduğu odun parçalarını yerden alan Harbert, onları birbirlerine sürtmeye çalışıyordu. Gürbüz Denizci, bu yeniyetmenin kendisinin yapamadığını başarmak için çabaladığını görünce kahkahayı basmaktan kendini alamadı.

“Sürt, çocuğum, sürt!” dedi.

“Sürtüyorum,” diye karşılık verdi Harbert, gülerken, “ama, kendimi ısıtmaktan başka bir iddiam yok ve kısa süre sonra en az senin kadar sıcak olacağım, Pencroff!”

Her ne olursa olsun, bu gece için ateş yakmaktan vazgeçmek gerekiyordu. Gedeon Spilet, Cyrus Smith'in fazla zorlanmadan halledeceği bu işi yirminci kez tekrarladıktan sonra kumların üzerine uzandı. Harbert, Nab ve Pencroff da onu taklit ederlerken, Top efendisinin ayaklarının dibinde uyuyordu.

28 Mart sabahı kalktığında, arkadaşlarının kendisinin uyanmasını beklediğini fark eden Mühendis'in ilk sözleri gene aynıydı:

“Ada mı, kıta mı?”

Görüldüğü gibi, bu onda sabit fikir haline gelmişti.

“Bu konuyla ilgili hiçbir şey bilmiyoruz, Bay Smith!” diye yanıtladı Pencroff.

“Hâlâ bilmiyor musunuz? ...”

“Siz bize rehberlik ettiğinizde, bunu öğreneceğiz,” diye ekledi Pencroff.

“Bunu deneyebileceğimi sanıyorum,” diye karşılık verdi Mühendis, fazla zorlanmadan ayağa kalkarak.

“İşte bu güzel!” diye haykırdı Denizci.

“Yorgunluktan ölüyordum,” dedi Cyrus Smith. “Dostlarım, biraz yiyecek varsa, hiçbir şeyim

kalmayacak. Ateşiniz var değil mi?”

Bu sorunun yanıtı, ancak birkaç saniyelik bir sessizlikten sonra geldi:

“Ne yazık ki! Ateşimiz yok,” dedi Pencroff, “daha doğrusu, Bay Cyrus, artık yok!”

Denizci bir önceki gün olup bitenleri, yegane kibritlerinin başına gelenleri ve ateş yakmak için yerlilere öykünerek giriştiği başarısız deneyimleri anlattığında Mühendis bir hayli neşelenmişti.

“Bunu düşüneceğiz,” diye yanıtladı Mühendis, “eğer kav gibi bir madde bulamazsak. ..”

“O zaman?” diye araya girdi Denizci.

“O zaman, kibrit yapacağız.”

“Kimyasal olarak mı?”

“Kimyasal olarak!”

“Bu hiç de zor değil,” diye haykırdı Gazeteci, Denizci'nin omzuna vurarak.

Pencroff bu işin görüldüğü kadar kolay olmayacağını düşünse de, itiraz etmedi. Hepsi birlikte dışarı çıktıklarında hava açmıştı. Deniz ufkunun üzerinde parlayarak yükselen güneş, devasa surun prizmatik pürtüklerini altın sarısı pullarıyla yakıyordu.

Mühendis çevresini hızlı bakışlarla süzdükten sonra, bir kaya parçasının üzerine oturdu. Ona biraz mide ve esmer deniz yosunu getiren Harbert şunları söyledi:

“Elimizdeki tamamı bu, Bay Cyrus.”

“Teşekkürler, çocuğum,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “bu yeterli, en azından sabah kahvaltısı için.”

Ve bu hafif yemeği iştahla yerken, arada da nehirden alınarak geniş bir kabuğa konmuş olan soğuk sudan içti.

Arkadaşları hiç konuşmadan onu izliyorlardı. Sonra, iyi kötü karnını doyuran Cyrus Smith kollarını kavuşturarak şunları söyledi:

“Demek, kaderin bizi bir adaya mı yoksa kıtaya mı attığını henüz bilmiyorsunuz, dostlarım.”

“Hayır, Bay Cyrus,” diye yanıtladı Genç Çocuk.

“Bunu yarın öğreneceğiz,” diye devam etti Mühendis. “O zamana kadar yapılacak bir şey yok.”

“Var,” diye karşılık verdi Pencroff.

“Neymiş o?”

“Ateş yakmak,” dedi denizci, kendisinin de sabit bir fikri olduğunu belirtircesine.

“Yakacağız, Pencroff,” diye yanıtladı Mühendis. “Dün, beni taşıdığınız sırada, sanırım, batıda bu bölgeye hakim olan bir dağ gördüm?”

“Evet,” diye karşılık verdi Gedeon Spilett, “oldukça yüksek bir dağ...”

“Tamam,” diye devam etti Mühendis. “Yarın zirvesine çıkarak, buranın bir ada mı yoksa kıta mı olduğunu öğreneceğiz. Tekrar ediyorum, o zaman dek yapılacak bir şey yok.”

“Var, ateş yakmak!” diye tekrarladı inatçı denizci.

“Ama yakılacağı söylendi ya!” diye karşılık verdi Gedeon Spilett. “Biraz sabır Pencroff!”

Denizci, Gedeon Spilett'e “Size kalsa, kızartmayı biraz yiyeceğiz!” dermişçesine baktı. Ama yine de sesini çıkarmadı.

Bu arada, denizciye karşılık vermeyen Cyrus Smith'in zihni ateş konusuyla meşguldü. Birkaç saniye boyunca, düşüncelere dalmış bir halde bekledikten sonra, sözlerine devam etti:

“Dostlarım,” dedi, “durumumuz pek de iç açıcı değil, ancak, yine de sorunları çözüme kavuşturmak çok basit. Ya bir kıtanın üzerindeyiz ki bu durumda ne kadar yorulsak da herhangi bir yerleşim

merkezine ulaşacağız. Ya da bir adadayız, bu durum da, önümüzde iki seçenek var: adada oturanlar varsa, buradan onların yardımıyla kurtulmaya çalışacağız; yoksa kendi başımızın çaresine bakacağız.” “Bu da dünyanın en kolay işi,” diye karşılık verdi Pencroff.

“Peki kıta ya da ada,” dedi Gedeon Spilett, “sizce fırtına bizi nereye attı?”

“Doğrusunu isterseniz, bunu bilemiyorum,” diye yanıtladı Mühendis, “ancak tahminlere göre Pasifik'te olmamız gerekiyor. Richmond'dan ayrıldığımızda, rüzgar kuzey-doğudan esiyordu, şiddetinin hiç değişmediğine bakılarak istikametinin de aynı kaldığı söylenebilir. Kuzeydoğudan güneybatıya doğru sürüklendiğimizi varsayarsak, Kuzey Carolina, Güney Carolina, Georgia eyaletlerini, ardından da Meksika Körfezi'ni ve Meksika'nın dar kıvrımını aşmış olmalıyız. Balonla en az altı, yedi bin mil katettiğimizi düşünüyorum, ve rüzgarın hafifçe yön değiştirdiğini kabul edersek, Mendana ya da Paumotu Takımadaları'na, hatta hızı tahmin ettiğirnden daha fazlaysa, Yeni Zelanda topraklarına varmış olmamız gerekiyor. Eğer bu son varsayım gerçekleştiyse, ülkemize geri dönmemiz daha kolay olacak. İngilizler ya da Maorilerle konuşma olanağı bulabiliriz. Eğer tam aksine, bu kıyı Mikronezya Takımadaları'nın ıssız adalarından birine aitse, belki de bunu, bölgeyi tepeden seyreden şu dağın zirvesinden öğrenebileceğiz, işte o zaman buraya, sanki hiç ayrılmayacakmış gibi yerleşeceğiz!”

“Hiç ayrılamayacakmış gibi mi?” diye haykırdı Gazeteci. “Hiçbir zaman mı demek istiyorsunuz sevgili Cyrus?”

“Olaylara en kötü ihtimalleri göz önünde bulundurarak yaklaşmak ve karşılaşılabilecek sürprizlere hazırlıklı olmak gerek,” diye karşılık verdi Mühendis.

“İyi söylediniz!” diye karşılık verdi Pencroff. “Ve aynı zamanda, eğer bir takımadaya ait değilse de, bu adanın gemilerin seyir hattı üzerinde olmasını umut etmek lazım!”

“Ne yapmamız gerektiğine, dağın zirvesine çıktıktan sonra karar vereceğiz,” diye yanıtladı Mühendis.

“Ama, Bay Cyrus,” dedi Harbert, “yarın bu tırmanışın yorgunluklarına katlanacak durumda olacak mısınız?”

“Umarım,” diye karşılık verdi Mühendis, “tabii, üstat Pencroff ve senin ne kadar becerikli avcılar olduğunuzu göstermeniz koşuluyla.”

“Bay Cyrus,” dedi denizci, “madem ki av etinden söz ettiniz, dönüşte kızartabileceğimden emin olursam, elim boş dönmeyeceğimden şüphe duymanıza hiç gerek yok. ..”

“Ne olursa olsun, eliniz boş dönmeyin, Pencroff,” diye yanıtladı Cyrus Smith.

Bunun üzerine, Mühendis ve Gazeteci'nin, kıyıyı ve yukarıdaki yaylayı incelemek amacıyla Peribacaları'nda kalmasına karar verildi. Bu süre zarfında, ormana gidecek olan Nab, Harbert ve denizci odun gereksinimini karşılayacak ve menzillerine giren tüylü ya da kıllı hayvanları avlayacaklardı.

Sabah altıya doğru yola çıktılar. Nab'ın sevinç içinde olduğu, Harbert'ın ise Mühendis'in başarısına inandığı anlaşılırken, Pencroff kendi kendine şunları mırıldanıyordu: “Dönüşte ocağı yanmış bulursam, yıldırımın şahsen gelip ateşi yaktığına inanacağım!” Kıyı boyunca ilerleyerek, nehrin oluşturduğu dirseğe ulaştıklarında, denizci durarak arkadaşlarına şunları söyledi:

“İşe avlanmaktan mı yoksa odun kesmekten mi başlayalım?”

“Avlanmaktan,” diye karşılık verdi Harbert. “Top şimdiden sabırsızlanıyor.”

“O zaman avlanalım,” dedi denizci; “sonra buraya geri dönüp odun ihtiyacımızı karşılarız.”

Bunun üzerine, genç bir köknarın gövdesinden üç dal koparan Harbert, Nab ve Pencroff, uzun otların üzerinde sıçrayan Top'u izlemeye koyuldular.

Avcılar bu kez nehir boyunca ilerlemek yerine, ormanın derinliklerine dalmışlardı. Çevrede birçoğu çamgiller ailesine ait olan aynı ağaçlar vardı. Bazı noktalarda, demetlerle ayrılan ve daha seyrek olan bu çamların büyüklüklerine bakılarak, bu bölgenin Mühendis'in tahmin ettiğiinden daha yüksek enlem derecelerinde bulunduğu söylenebilirdi. Zamanla çürümüş kütüklerin bulunduğu ağaçsız alanlar bitmek bilmez bir yakıt kaynağı sunan ölü dallarla kaplıydı. Bu açık alanların geride bırakılmasının ardından yeniden iç içe geçen ağaçlar, yol almayı neredeyse imkansız hale getiriyordu.

Tek bir geçit bile vermeyen bu ağaç kütlelerinin arasından ilerlemek oldukça zor bir işti. Denizci geri dönüşte yolunu bulabilmek için, zaman zaman yola işaret dalları dikiyordu. Ancak, Harbert ve Pencroff belki de ilk yolculuklarında izledikleri kıyı hattından ayrılmakla iyi yapmamışlardı; çünkü bir saatlik bir yürüyüşten sonra, hâlâ tek bir hayvana dahi rastlayamamışlardı. Alçak dalların altından koşan Top, yalnızca yanlarına yaklaşılması mümkün olmayan kuşların haberini veriyordu. Kurukular bile ortada gözüküyorlardı, bu durumda, Denizci'nin ormanhorozlarını kolayca avladığı ormanın bataklık bölümüne geri dönmek zorunda kalması muhtemeldi.

“Hey! Pencroff,” dedi Nab, hafif alaycı bir ifadeyle, “efendime götürmeyi vaat ettiğiniz av etinin tamamı buysa, onları kızartmak için büyük bir ateş yakmak gerekmecek!”

“Biraz sabır, Nab,” diye karşılık verdi Denizci, “dönüşte av etimiz eksik olmayacak!” “Yani Bay Smith'e güveniniz yok mu?” “Var.”

“Ama onun ateş yakacağına inanmıyorsunuz?”

“Odunun ocakta alev alev yandığını gördüğürnde inanacağım.”

“Efendim öyle söylediğine göre yanacak!” “Göreceğiz!”

Güneş henüz ufkun üzerindeki en yüksek noktasına ulaşmamıştı. Keşif gezisi devam ederken, Harbert meyveleri yenebilen bir ağaç buldu. Bu Avrupa ve Amerika'nın ılıman bölgelerinde oldukça yaygın olarak tüketilen ve lezzetli bir yemiş veren çamfıstığı ağacıydı. Harbert'in tamamıyla olgunlaşmış olan bu yemişleri arkadaşlarına göstermesiyle, üç avcı kendilerine mükemmel bir ziyafet çektiler.

“Haydi bakalım,” dedi Pencroff, “ekmek yerine suyosunu, et yerine midye, tatlı yerine de çamfıstığı yiyoruz, işte ceplerinde tek bir kibritleri dahi olmayan insanlara layık bir mönü!” “Şikayet etmemek gerekir,” diye karşılık verdi Harbert.

“Şikayet etmiyorum, çocuğum,” diye karşılık verdi Pencroff. “Yalnızca bu tür yemeklerde ete pek nadir rastlandığını tekrarlıyorum!” “Top bir şey gördü! ..” diye haykırdı Nab, köpeğin havlayarak gözden kaybolduğu ağaçlıkların arasına doğru koşarak. Top'un havlamalarına garip homurdanmalar karışıyordu.

Denizci ve Harbert Nab'ı izledi. Orada bir av varsa, nasıl pişirileceğini değil, nasıl yakalamak gerektiğini tartışmalıydılar.

Ağaçların arasına dalan avcılar, Top'un kulağından yakaladığı bir hayvanla boğuştuğunu fark ettiler. İki buçuk ayak uzunluğunda, sert ve ince tüyleri kamına doğru giderek açılan siyahımtırak kahve renkli bu hayvan bir domuzdu, o sırada sıkıca toprağa geçirdiği parmakları bir zarla birleşmiş gibiydi.

Harbert, bunun kemirgenler sınıfının en iri örneklerinden olan bir sudomuzu olduğunu anladı.

Köpeğe karşı koymayan sudomuzu, kalın bir yağ tabakasının derinliklerine gömülmüş olan

gözlerini aptal aptal sağa sola oynatıyordu. Belki de ilk kez insan görüyordu.

Bu arada Nab, sıkıca sarıldığı sopasını Kemirgenin kafasına indirmeye hazırlanıyordu ki, hayvan kulağının bir parçasını Top'un dişleri arasında bırakıp, korkunç bir homurdanmayla Harbert'in üzerine atıldı, sonra onu yere devirerek ağaçların arasında gözden kayboldu.

“Ah! Lanet hayvan!” diye haykırdı Pencroff.

Üçü birlikte, hemen Top'un izlerini takip ettiler ve tam ona yetişeceklerken, hayvan asırlık iri çamların gölgelediği geniş bir bataklığın sularında kayboldu.

Nab, Harbert ve Pencroff hareketsiz öylece kalakalmışlardı. Top suya atlsa da, bataklığın dibine doğru alçalan sudomuzu ortalıkta görünmüyordu.

“Bekleyelim,” dedi Genç Çocuk, “çünkü birazdan soluk almak için yüzeye çıkacak.” “Boğulmayacak mı?” diye sordu Nab. “Hayır,” diye yanıtladı Harbert, “bu perde ayaklı bir amfibi. Onu gözleyelim.”

Top sıırıslıklam olmuştu. Pencroff ve arkadaşları, köpeğin su yüzeyinde yüzerek aradığı sudomuzunun yolunu kesmek için kıyının değişik noktalarına dağıldılar.

Harbert yanılmamıştı. Hayvan birkaç dakika sonra su yüzeyine çıktı. Top bir hamlede üzerine atlayarak yeniden suya dalmasına izin vermedi. Birkaç saniye içinde kıyıya sürüklediği sudomuzu, Nab'ın kafasına indirdiği sopa darbesiyle can verdi.

“Hurra!” diye haykırdı Pencroff, bu zafer çılgınlığını seve seve atarak. “Bu kemirgenin kemiklerine dek kızarması için, yalnızca alev alev yanan bir ocak gerek!”

Sudomuzunu omzuna koyan Pencroff, güneşin yüksekliğinden saatin yaklaşık olarak ikiye geldiğine karar vererek geri dönüş işaretini verdi. Top'un içgüdüğü, bu zeki hayvan sayesinde yollarını şaşırmayan avcılara büyük yararlar sağlamıştı. Yarım saat sonra nehrin kıvrımına ulaştılar.

Pencroff, ateş bulunmadığı için, kendisine gereksiz bir işmiş gibi gelse de, daha önce yaptığı gibi tahta bir sal hazırladı ve nehir boyunca ilerleyen sal bir süre sonra Peribacaları'na ulaştı.

Ancak, elli adım kala olduğu yerde duran Denizci, az öncekinden daha güçlü bir hurra çekerek, eliyle yalıyarın köşesini işaret etti:

“Harbert! Nab! Şuraya bakın!” diye haykırıyordu.

Bir duman kayaların üzerinde kıvrılarak süzülüyordu!

Birkaç saniye sonra, üç avcı çığırdayan bir ateşin önünde bulunuyorlardı. Cyrus Smith ve Gazeteci oradaydı. Pencroff, elindeki sudomuzuyla, hiç konuşmadan bir ona bir diğerine bakıyordu.

“Evet, yürekli dostum,” diye haykırdı Gazeteci. “İşte birazdan afiyetle yiyeceğimiz bu mükemmel av etini kızartacak ateş burada!” “Ama kim yakıtı?...” diye sordu Pencroff. “Güneş!”

Gedeon Spilett'in yanıtı doğrudu. Pencroff'un hayranlık duyduğu bu ısı enerjisini güneş sağlamıştı. Gözlerine inanamayan Denizci, öyle şaşırılmıştı ki, Mühendis'e soru sormak aklından geçmiyordu.

“Yani bir merceğiniz mi var, bayım?” diye sordu Harbert.

“Hayır, çocuğum, yoktu, ama bir tane yaptım.”

Ve mercek olarak kullandığı aleti gösterdi. Bu, Gazeteci'nin ve kendisinin saatlerinden çıkardığı camlardan oluşan bir düzenektir. Onları suyla doldurup, kenarlarını biraz kille yapışkan hale getirdikten sonra, güneş ışınlarını kuru bir yosun parçasının üzerine odakladığı gerçek bir mercek elde etmişti. Aleti inceleyen Denizci, hiçbir şey söylemeden Mühendis'e baktı. Yine de bu bakışlar çok şey söylüyordu! Cyrus Smith onun için bir Tanrı değilse de, insandan daha farklı bir yaratıktı. Kendini toparladığında, şunları söyledi:

“Bunu not defterinize kaydedin, Bay Spilett!”

“Kaydedildi,” diye yanıtladı Gazeteci.

Sonra, içi gereğine uygun bir şekilde boşaltılan sudomuzunu Nab'ın yardımıyla şişe geçiren Denizci, parıl parıl parlayan alevde süt domuzu gibi kızaran hayvanı seyre daldı.

Peribacası, yalnızca ocağın dumanıyla ısındığından dolayı değil, ayrıca taş ve kum karışımı bölmeler yerlerine yerleştirildikleri için yeniden oturulabilir bir hal almıştı.

Görüldüğü gibi, Mühendis ve arkadaşı günü iyi değerlendirmişlerdi. Eski gücüne neredeyse tamamıyla kavuşan Cyrus Smith, yukarıda yaylaya tırmanarak bunu kanıtlamıştı. O noktada, yükseklikleri ve uzaklıkları hesaplamaya alışkın olan gözleri, yarın zirvesine çıkmayı düşündüğü tepeye sabitlenmişti. Kuzeybatıda, yaklaşık altı mil uzaklıkta bulunan tepe, ona göre deniz seviyesinden üç bin beş yüz ayak yüksekteydi. Sonuç olarak, tepenin doruğuna ulaşan bir gözlemci, en az elli mil çapındaki bir alanı inceleyebilirdi.

Bu durumda, Cyrus Smith'in haklı olarak büyük önem verdiği “kıta mı yoksa ada mı?” sorusunun yanıtı verilebilecekti.

Sudomuzu etinin lezzetine varılan akşam yemeğine esmer deniz yosunları ve çamfistıkları eşlik etti, yemek sırasında fazla konuşmayan Mühendis'in ertesi gün yapılacakları planladığı anlaşılıyordu.

Pencroff, bir-iki kez yapılması gerekenlerle ilgili fikirlerini açıklasa da, bilimsel yöntemle düşünmeye alışık olan Cyrus Smith yalnızca başını sallamakla yetindi.

“Yarın,” diye tekrarladı, “elde ettiğimiz sonuçlara dayanarak, ne yapacağımıza karar vereceğiz.”

Yemekten sonra, kucakladıkları odunları ocağa atan Peribacaları'nın konukları, Top da dahil olmak üzere derin bir uykuya çekildiler. Bu sakin gecenin sessizliğini bozacak hiçbir aksilik yaşanmamasının ardından, 29 Mart sabahı kaderlerini belirleyecek olan bu yolculuğa hazır olarak, zinde ve dinlenmiş bir halde uyandılar. Sudomuzundan artakalanlar, Cyrus Smith ve yol arkadaşlarına yirmi dört saat daha yeterdi. Zaten, yolda da, yiyecek ihtiyaçlarını karşılayacaklarını umuyorlardı. Camlar, Mühendis ve Gazeteci'nin saatlerine yerleştirildiği için, Pencroff, kavın yerini tutacak olan

bir miktar bezi yaktı. Çakmaktaşına gelince, bu volkanik arazide bol miktarda bulunuyor olmalıydı.

Saat yedi buçukta, kaşifler, ellerindeki sopalarla Peribacaları'ndan ayrıldılar. Pencroffa göre, en iyisi daha önceden geçilen orman yolunu izlemektir. Ayrıca bu dağa ulaşmak için takip edilecek en kestirme yoldu. Bunun üzerine güney köşesini dönerek, güneybatıya doğru kıvrıldığı noktaya dek nehrin sol kıyısı boyunca ilerlediler. Daha önceden açılmış olan yeşil ağaçların altındaki patikayı bulduktan sonra, Cyrus Smith ve arkadaşları saat dokuzda ormanın batı sınırına ulaştılar.

Önce bataklık, ardından kumluk olan zemin, o ana dek pek fazla engebeli olmasa da, kıyından iç bölgelere doğru yükselen hafif bir eğim gösteriyordu. Ulu ağaçların altında görülen birkaç ürkek hayvanı çevik hareketlerle kovalayan Top'u sahibi hemen geri çağırıyordu, çünkü onların peşlerinden gitmenin zamanı henüz gelmemişti. Bu, sonraki işti. Mühendis sabit fikrinden sapacak bir adam değildi. Hatta, o sırada, bölgenin ne coğrafi konumuna ne de doğal ürünlerine bile dikkat etmediğini ileri sürenler yanlış olmayacaklardı. Tek hedefi tırmanmaya niyetlendiği bu tepeydi ve hedefine doğrudan ilerliyordu.

Saat onda, birkaç dakikalık bir mola verildi. Ormanın çıkışında, bölgenin dağlık yapısı gözlerinin önünde belirdi. Tepe iki koniden oluşuyordu. Zirvesi yaklaşık iki bin beş yüz ayaklık bir yükseklikte kesilmiş gibi duran ilki, toprağa yapışmış kocaman bir pençenin dal budak salmış cırnaklarını andıran dağ kollarının üzerinde yükseliyordu. Dağ kollarının arasındaki çukurlarda beliren ağaçlarla kaplı dar vadilerin son ağaçlıkları koninin kesimine dek uzanıyordu. Aynı zamanda, bitki örtüsünün bu kadar sık olmadığı dağın kuzeydoğuya bakan bölümünde lav akıntıları olduğu anlaşılan oldukça derin çizintiler beliriyordu.

İlk koninin üzerinde zirvesi hafifçe yuvarlaklaşan ve biraz yana doğru kaykılmış olduğu için kulağın üzerine yerleştirilmiş yuvarlak geniş bir şapkayı andıran ikinci bir koni yer alıyordu. Birçok noktasında beliren kızılımtırak kayalarla kıraç bir görünümü vardı.

Ulaşılması hedeflenen ikinci koninin zirvesiydi ve dağ kollarının sivri köşeleri, oraya varmak için uygun bir yol oluşturacak gibi görünüyordu.

“Volkanik bir arazinin üzerindeyiz,” dedi Cyrus Smith. Arkadaşları ile birlikte, kıvrımlı bir hattı izlediği için aşılması kolay olan ve ilk yaylada sonlanan bir dağ kolunun sırtında yavaş yavaş yükselmeye başlıyorlardı.

Plüton'un güçlerinin sarstığı kesin olan zeminde, çok sayıda tümsek vardı. Sağda solda sapkın bloklar, birçok bazalt kalıntısı, ponza taşları ve doğalcamlar vardı. İssiz korulukların arasında, birkaç yüz ayak aşağıda, dar boğazların dibinde, güneş ışınlarının neredeyse hiç nüfuz etmediği, sık ağaçlıkları oluşturan kozalaklı ağaçlar yükseliyordu.

Çıkışın aşağı rampalardaki bu ilk bölümünde, Harbert vahşi olup olmadıkları anlaşılamayan iri hayvanların izlerini fark etti.

“Bu hayvanlar, topraklarını bize bırakmakta gönüllü olmayabilirler!” dedi Pencroff.

“O zaman,” dedi, daha önceden Hindistan'da kaplan, Afrika'da aslan avlamış olan Gazeteci, “bu işin içinden nasıl sıyrılmamız gerektiğini göreceğiz. Ama, bu arada tetikte bekleyelim!”

Bu sırada yavaş yavaş çıkmaya devam ediyorlardı. Doğrudan aşılamayan dönemeçlerin ve engellerin artmasıyla yol uzuyordu. Bazen zemin aniden ortadan kayboluyor, kendilerini etrafından dolaşmaları gereken derin uçurumların sınırında buluyorlardı. Geçmeye elverişli bir patika bulabilmek için geri dönmeleri zaman kaybına ve yorgunluğa neden oluyordu. Küçük kafiye, öğle yemeğini yemek üzere, çağlayanlar halinde akan küçük bir çayın kenarındaki geniş köknar korusunda

mola verdiğinde, muhtemelen ancak gece bastırıldığında varılabilecek olan ilk yaylaya giden yolun ancak yarısını katedebilmişti.

Bu noktadan, deniz ufku daha geniş bir bakış açısıyla görülebiliyordu; ancak, sağ taraftaki güneydoğu burnunun sivri ucu, bakışların kıyının ani bir dönüşle arka plandaki bir kara parçasına bağlanıp bağlanmadığını tespit etmesine engel oluyordu. Solda, görüş menzili birkaç mile çıksa da, kuzeybatı ufku, kaşiflerin bulunduğu noktadan, merkezi koninin kemer ayağını oluşturan, ilginç bir şekilde yontulmuş bir dağ kolunun sivri köşesi tarafından perdeleniyordu. Bu durumda, Cyrus Smith'in bir an önce çözmek istediği sorunun yanıtını vermek henüz mümkün değildi.

Saat birde, tırmanış yeniden başladı. Güneybatıya doğru yanlamasına ilerlemek ve yeniden sık ağaçlıkların arasına dalmak gerekiyordu. Orada, ağaçların yeşil örtüsü altında, sülüngiller familyasına ait birçok kuş uçuşuyordu. Bunlar boğazlarından sarkan dolgun sakağaları ve gözlerinin arkasından yükselen silindir şekilli ince boynuzlarıyla tragopanlardı. Bir horoz büyüklüğündeki dişiler tamamıyla kahverengi tüylere sahipken, erkeklerin parıldayan kırmızı renkli tüylerinin arasında küçük beyaz benekler seçiliyordu. Gedeon Spilett'in sertçe ve ustalıkla gönderdiği bir taşla bu tragopanlardan birini öldürmesi üzerine, açık havada bir hayli acıkmış olan Pencroff hayvana büyük bir iştahla baktı.

Bu sık ağaçlıktan ayrıldıktan sonra, yüz ayaklık dik bir bayın birbirlerinin omuzlarından destek alarak tırmanan dağcılar, zemini volkanik bir görünüm sergileyen ve pek fazla ağaç barındırmayan bir üst seviyeye çıktılar. Oldukça sarp olan rampaların daha kolay bir şekilde aşılmasını sağlayacak şekilde dolambaçlar çizerek doğuya yöneldiler, her birinin ayağını basacağı yeri özenle seçmesi gerekiyordu. Gazeteci ve Cyrus, önden giden Nab ve Harbert'ı izlerlerken, Pencroff en arkadan geliyordu. İzlerine bakılırsa, bu yüksekliklerde gezinen hayvanlar dağkeçileri gibi yere sağlam basan ayaklara ve esnek omurgalara sahip olmalıydılar. Ancak, birkaçına rastladıklarında, Pencroff onları başka bir isimle tanımladı:

“Koyunlar!” diye haykırdı.

Hepsi, boynuzlan arkaya doğru kıvrılarak yassılaştıran, tüylü yapağaları, kula rengi, ipeksi uzun tüylerin altına gizlenmiş beş, altı kadar iri gövdeli hayvana elli adım kala durdular.

Bunlar, sıradan koyunlardan çok, ılıman iklim kuşaklarının dağlık bölgelerinde yaygın olarak görülen bir türe benziyorlardı, Harbert onların muflon olduğunu söyledi.

“Butları ve pirezolaları var mı?” diye sordu Denizci.

“Evet,” diye yanıtladı Harbert.

“Tamam işte, bunlar koyun!” dedi Pencroff.

Bazalt kalıntılarının ortasında hareketsiz duran bu hayvanlar, iki ayaklı insanlara sanki ilk kez görmüş gibi şaşkın gözlerle bakıyorlardı. Sonra, içlerindeki korkunun aniden canlanmasıyla, kayaların üzerinde sıçrayarak gözden kayboldular.

Pencroff, “Görüşmek üzere!” diye öyle komik bir ifadeyle bağırdı ki, Cyrus Smith, Gedeon Spilett, Nab ve Harbert kendilerini gülmekten alamadılar.

Tırmanış devam etti. Bazı meyillerde sık sık lav izleri göze çarpıyordu. Bazen dağcılarının yolunu kesen küçük kükürt tütenlerinin kenarından dolaşmak gerekiyordu. Bazı noktalarda, genellikle lav akımlarından önce gelen düzensiz ve kavrulmuş toprakların ve sonsuz sayıda küçük feldispatlı kristallerden oluşan beyazımtırak küllerin ortasında yer alan kükürdün, billursu kireçtaşı yumrulan halinde bulunduğu göze çarpıyordu.

Alt koninin kesik yüzeyinin oluşturduğu ilk yaylaya yaklaştıkça, tırmanış giderek güçleşiyordu. Saat dörde doğru, son ağaçlıklar da geride kalmıştı. Etrafta bu yükseklikte açıktan gelen rüzgarlara dayanabilmek için oldukça çetin bir yaşam sürdürdükleri anlaşılan birkaç cılız çam ağacından başka bir şey kalmamıştı. Mühendis ve arkadaşları için havanın iyi gitmesi sevindirici bir olaydı, çünkü üç bin ayaklık bir yükseklikte şiddetli bir rüzgar işleri zorlaştıracaktı. Göğün başucu noktasındaki berraklığı saydam hava katmanlarının arasından seçilebiliyordu. Etraflarında büyük bir sükunet hakimdi. Güneş, günlük seyrini tamamladıkça, kıyıya dek uzanan devasa gölgesi artan ve batı ufkunun yarısını görünmez kılan yukarıdaki koninin gerisinde gizleniyordu. Doğuda belirmeye başlayan ve buluttan çok sisi andıran birkaç buhar kütlesi, güneş ışınlarının etkisiyle gökkuşağının tüm renkleriyle donanmıştı.

Gece konaklaması için yaylaya ulaşmak isteyen dağcıların önünde yalnızca beş yüz ayak vardı; ancak zigzaglardan dolayı bu mesafe iki bin ayağa dek uzuyordu. Zemin adeta ayaklarının altından kayıyordu. Bayır çoğu zaman öylesine dik bir açıyla yükseliyordu ki, rüzgarın aşındırdığı yivler yeterli olmayınca, lav akıntılarında kaymak durumunda kalıyorlardı. Nihayet, hava yavaş yavaş kararmaya başladığı sırada, yedi saatlik bir tırmanışın etkisiyle yorgun düşen Cyrus Smith ve arkadaşları ilk koninin yaylasına ulaşmayı başardılar.

Bunun üzerine, konaklama düzenini kurmanın ve güç toplamak için önce akşam yemeğini yiyip, ardından da uykuya çekilmenin zamanı gelmişti. Dağın bu ikinci katı, aralarında kolaylıkla barınak bulunabilecek kayaların üzerinde yükseliyordu. Fazla yakıtlar yoktu. Yine de yaylanın bazı bölümlerini kaplayan çalılıklardan ve kuru yosunlardan ateş yakmak mümkündü. Denizci çevreden topladığı taşları ocağını hazırlamak üzere dizerken, Nab ve Harbert çalı toplamayla meşguldüler. Kısasüre sonra, yakacaklarla birlikte geri döndüler. Çakmağın çakılmasıyla çıkan çakmak taşının kıvılcımlarının etkisiyle yanık bez alev aldı, ve birkaç saniyede Nab'ın soluğuyla güçlenen ateş, kayaların korunağında çıtırdamaya başlıyordu.

Yalnızca gecenin soğuğuna karşı koyabilmek amacıyla yakılmış olan bu ateş, Nab'ın ertesi güne ayırdığı sülünün pişirilmesi için kullanılmadı. Akşam yemeğinin mönüsü sudomuzundan artakalanlar ve birkaç düzine çamfistiğinden oluşuyordu. Saat altı buçukta, yemek faslı sona ermişti.

O sırada, Cyrus Smith'in aklına, bu yarı karanlıkta, dağın üst konisini taşıyan bu geniş dairesel alanı keşfetmek düşüncesi geldi. Uykuya çekilmeden önce, koninin oldukça eğimli olan yamaçlarının zirveye ulaşılmasını engellemeleri durumunda, eteğinin çevresini dolaşarak yukarı çıkmanın mümkün olup olmadığını öğrenmek istiyordu. Bu soru aklını kurcalamaya devam ediyordu, çünkü yaylanın şapkasının yattığı taraftan, yani kuzeyden yukarı çıkmak mümkün olmayabilirdi. Dağın zirvesine ulaşamazsa ya da koninin eteği dolaşarak yukarı çıkılmazsa, bölgenin batısı incelenemeyecek, dolayısıyla kısmen de olsa, tırmanış hedefine ulaşmamış olacaktı.

Bunun üzerine, Pencroff ve Nab'ı yatış düzenini hazırlamak ve Gedeon Spilet'ti günün önemli olaylarını kaydetmek üzere orada bırakan Mühendis, yorgun oluşuna hiç aldırmadan, kuzeye doğru yönelerek yaylanın dairesel hattını izlemeye başladı. Harbert da ona eşlik ediyordu.

Gece güzel ve sakindi, henüz karanlık tam olarak bastırmamıştı. Cyrus Smith ve Genç çocuk hiç konuşmadan yan yana yürüyorlardı. Yaylanın birçok yerinde, önlerinde açılan geniş boşluklarla karşılaşsalar da, bu engelleri kazasız belasız aşıyorlardı. Bazı noktalarda ise, kayşatlarla tıkanmış yollar iki kişinin yan yana yürüyemeyeceği dar bir patikadan başka geçit vermiyordu. Hatta yirmi dakikalık bir yürüyüşten sonra, Cyrus Smith ve Harbert durmak zorunda kaldılar. O noktadan itibaren, iki koninin bayrı aynı seviyede birleşiyordu. Artık dağın iki bölümünü ayıran bir omuzlama duvarı

yoktu. Yetmiş dereceye yaklaşan eğimli bayırların çevresini dolaşmak imkansız hale geliyordu.

Ancak Mühendis ve Genç Çocuk dairesel bir hattı izlemekten vazgeçmek zorunda kalsalar da, koniye doğrudan tırmanma olanakları vardı.

Gerçekten de, dağ kütesine ait derin bir yarık önlerinde açılıyordu. Bu, volkanın aktif haldeyken püskürttüğü sıvı maddelerin yayıldığı üst kraterin ağzıydı. Sertleşmiş lavlar, dağın zirvesine çıkmayı kolaylaştıracak geniş basamaklı doğal bir merdiven oluşturuyorlardı.

Bunu fark etmesi için yarığa bir göz atması yeterli olan Cyrus Smith kendisini izleyen Genç Çocuk'la birlikte, giderek artan bir karanlığın ortasında, hiç tereddüt etmeden kraterin devasa ağzına daldı.

Hâlâ bin ayaklık bir yüksekliğe tırmanmak gerekiyordu. Kraterin iç eğimleri aşılmaya elverişli miydi? Önüne bir engel çıkmadıkça Mühendis tırmanmaya devam edecekti. Neyse ki, volkanın içine doğru oldukça geniş ve kıvrımlı bir hat izleyen bu eğimler yukarıya çıkışı kolaylaştırıyordu.

Volkana gelince, tamamıyla sönmüş olduğuna hiç şüphe yoktu. Derin oyuklarından tek bir duman bile yayılmıyor, yamaçlarından tek bir duman bile çıkmıyordu. Belki de dünyanın merkezine dek uzanan bu karanlık kuyudan, yukarıya ne bir uğultu, ne bir sarsıntı ulaşmıyordu. Kraterin içindeki hava bile kükürtlü değildi. Bu volkan uzun süre önce sönüp gitmişti.

Mühendis'in girişimi başanya ulaşacak gibi görünüyordu. Harbert ile birlikte iç duvarları çıkarken başlarının üzerindeki kraterin giderek genişlediğini gördüler. Gökyüzünün koninin sınırlarıyla çevrelenmiş dairesinin çapı hissedilir bir şekilde artıyordu. Adeta atıkları her adımda, görüş alanlarına yeni yıldızlar giriyor, gökyüzünün güneyinde göz alıcı takımyıldızları parlıyordu. Başucu noktasında Akrep takımyıldızı, ve onun biraz ötesinde yeryüzüne en yakın yıldız olduğuna inanılan Er-boğa ışıldıyordu. Sonra, krater genişledikçe, Balık takımyıldızı, güney üçgeni ve neredeyse dünyanın güney kutbunda bulunan pırıltılı Güneyhaçı beliriyordu.

Saat sekize doğru, Cyrus Smith ve Harbert dağın zirvesine ayak bastılar.

O sırada gökyüzüne hakim olan koyu karanlık iki mil ötesini bile görmeye izin vermiyordu. Deniz, bu bilinmeyen toprakları çepeçevre sarıyor muydu, yoksa batıda Pasifik'in kıralarından birine bağlanıyor muydu? Bunu henüz bilemiyorlardı. Batıda, ufku kaplayan bir bulut şeridi karanlığın etkisini güçlendirirken, gözler göğün ve suyun aynı dairesel hat üzerinde iç içe geçip geçmediklerini ayırt edemiyordu.

Ancak, ufkun bir noktasında aniden beliren solgun bir ışık, bulut başucu noktasına doğru yükseldikçe, yavaşça alçalıyordu.

Bu, ayın incecik hilal haliydi ve kaybolmak üzereydi. Yine de ışığı buluttan sıyrılan yatay hattın net bir şekilde görülmesi için yeterliydi, ve Mühendis, sıvı bir yüzeyin üzerinde bir an için yansiyarak hafifçe titreyen görüntüyü fark etmekte gecikmedi.

Genç Çocuk'un elini kavrayan Cyrus Smith ciddi bir ses tonuyla:

“Bir ada!” dedi, ayın hilali dalgaların arasında sönerken.

Yarım saat sonra, kampa döndüklerinde, Mühendis, arkadaşlarına kaderin kendilerini sürüklediği bu kara parçasının bir ada olduğunu ve yarın ne yapılması gerektiğine karar vereceklerini söylemekle yetindi. Sonra, her biri, deniz seviyesinden iki bin beş yüz ayak yüksekte bulunan bu bazalt delikte bir kenara çekilen “adalılar”, sakin bir gecede derin bir uykunun tadına vardılar.

30 Mart sabahının yalnızca tragopanolardan oluşan bir kahvaltıyla geçiştirilmesinin ardından, Mühendis, Pasifik Okyanusu'nun takımadalarına yolculuk eden gemilerin güzergahı üzerinde olmaması ya da kara parçalarına oldukça uzak bir mesafede bulunması halinde, kendisinin ve arkadaşlarının yaşamlarının geri kalan kısmını üzerinde geçirmek zorunda kalacakları adayı daha özenli bir şekilde gözlemlemek için yeniden dağın zirvesine çıkmak istedi. Bu kez arkadaşları da onu izliyorlar, tüm ihtiyaçlarını karşılamasını isteyecekleri bu adayı daha yakından görmeyi amaçlıyorlardı.

Saat yedi civarında, Cyrus Smith, Habert, Pencroff, Gedeon Spilett ve Nab kamp alanından ayrıldılar. Hiçbiri içinde buldukları durumdan endişeli görünmüyordu. Hiç kuşku yok ki, kedilerine güveniyorlardı, ama bu güvenin çıkış noktasının Cyrus Smith için farklı, arkadaşlar için farklı olduğunun ayırıcılığına sahip olmak gerekir. Mühendis'in güveni vardı çünkü kendisinin ve arkadaşlarının yaşamı için gereken her şeyi bu vahşi doğadan söküp almayı becerebileceğini hissediyordu, diğerlerinin ise hiçbir şeyden endişesi yoktu, çünkü Cyrus Smith yanlarındaydı. Bu ayrımı anlaşılabilirirdi. Özellikle Pencroff, ateş yakma olayına tanık olduğu günden beri, çıplak bir kayanın üzerinde olsa bile, yanında Mühendis varsa, bir an için olsun ümitsizliğe kapılmayacaktı.

“Pah!” diyordu, “yetkililerin iznini almadan Richmond'dan çıktık! Bir gün, yola çıkmamızı kimsenin engellemeyeceği bu kara parçasından ayrılamazsak, yazık olur doğrusu!”

Mühendis, önceki akşam izlediği yoldan gidiyordu. Devasa yarığın ağzına dek, yaylayı izleyerek koninin çevresini dolaştılar. Hava çok güzeldi. Berrak bir gökyüzüne doğru yükselen güneşin ışınları dağın doğu yamaçlarını aydınlatıyordu.

Krater yaklaşıldığında, bu yarığın, Mühendis'in karanlıkta gözlemlediği gibi yaylanın bin ayak kadar üzerine kadar yükselen ve ağzı giderek genişleyen bir huniye benzediği görüldü. Yarığın eteğindeki yolu püskürttü maddeleriyle kaplayan geniş lav akıntılan, adanın kuzey bölümündeki aşağı vadilere dek kıvrılarak iniyorlardı.

Kraterin, eğimleri otuz beş, kırk dereceyi aşmayan iç duvarları yukarı çıkmakta herhangi bir güçlük çıkarmıyorlardı. Büyük bir olasılıkla, bu yanal yangın kendilerine yeni bir yol açmasından önce, koninin zirvesinden boşalmış olan oldukça eski lav izlerine rastlanıyordu.

Yeraltı katmanlarıyla krater arasındaki bağlantıyı sağlayan volkan bacasına gelince, karanlığın içinde kaybolup gittiği için, derinliği ölçülemezdi. Yine de volkanın tamamıyla sönmüş olduğu tartışma götürmezdi.

Saat sekize doğru, Cyrus Smith ve arkadaşları, kraterin zirvesinde kuzeye doğru şişkinleşen konik bir yumrunun üzerinde bir araya gelmişlerdi.

“Deniz! Her taraf denizle kaplı!” diye haykırdılar, kendilerini adalı yapan bu sözcüklerin dudaklarından dökülmesine engel olamadan.

Gerçekten de, dairesel bir hat üzerinde uçsuz bucaksız bir su tabakası dört bir yanlarını çevreliyordu! Belki, koninin zirvesine çıkarsa, Cyrus Smith, dün gece karanlıktan dolayı fark

edemediği bir kıyı yakınlarında bir ada görebilecekti. Ancak ufkun sınırlarına dek uzanan elli mil çapındaki bir alanda tek bir kara parçası, tek bir yelkenli dahi görünmüyordu. Tüm bu sonsuzluk ıssızdı ve ada, ucu bucağı yok gibi görünen bir dairenin ortasındaydı.

Sessiz ve hareketsiz bekleyen Mühendis ve arkadaşları, Okyanusun tüm noktalarını gözleriyle taradılar. Ama mükemmel bir görüşe sahip olan Pencroff da hiçbir şey görmemişti, ufukta anlaşılabilir bir pus görüntüsünde de olsa en ufak bir kara parçası yükselse dahi onu görmeyi sağlayacak iki gerçek teleskop yerleştirmişti.

Daha sonra, gözlerini okyanustan adaya doğru çevirdiklerinde, Gedeon Spilett'in yönelttiği ilk soru şu oldu:

“Adanın büyüklüğü ne olabilir?”

Birkaç saniye boyunca, buldukları yüksekliği de hesaba katarak, adanın çevresini inceleyen Cyrus Smith şunları söyledi:

“Dostlarım, yanılmıyorsam, adanın kıyılarının uzunluğu yüz mili aşıyor.”

“Peki ya yüzölçümü? ...”

“Bir hayli girintili çıkıntılı olduğu dikkate alınır,” diye yanıtladı Mühendis, “şu an için bunu yanıtlamak çok zor.”

Cyrus Smith tahminlerinde yanılmıyorsa, adanın büyüklüğü Akdeniz'deki Malta ya da Zante Adası'na yakındı; ancak ona göre daha düzensiz; ve burunlar, koylar, körfezler bakımından daha fakirdi. Oldukça garip olan şekli insanı şaşırtıyordu Gedeon Spilett'in Mühendis'in tavsiyesi üzerine konturlarını çizmesiyle, Pasifik'in yüzeyinde uyuklayan fantastik bir hayvanı, ürkütücü bir pteropodu [\[→\]](#) andırdığı fark edildi.

İşte Gazeteci'nin neredeyse aslına yakın bir doğrulukla hemen çizdiği haritada görülenler şunlardı.

Kıyının kazazedelerin karaya çıktığı doğu bölümü V biçiminde açılarak, Pencroff'un ilk keşif gezisi sırasında, güneydoğuda kendisini gizleyen bir burundan dolayı fark edemediği sivri bir burunla sonlanan geniş bir körfezi çevreliyordu. Bu körfez, kuzeydoğuda aralarında korkunç bir camgöz balığının yarı açık ağzını andıran dar bir koyun yer aldığı iki burunla sınırlanıyordu.

Kuzeydoğudan kuzeybatıya dek bir vahşi hayvanın yassılaştırmış kafatası gibi kemer yaparak uzanan kıyı, daha sonra yukarıya doğru bir hörgücü andırırcaasına kıvrılıyordu.

Bu noktadan sonra kuzeyden güneye doğru düz bir hat izleyerek devam ederken, uzunluğunun üçte ikisine yakın bir bölümünde dar bir koyla çukurlaşmasının ardından, bir amerikan timsahının kuyruk uzantısına benzeyen uzun bir çıkıntıyla sonlanıyordu.

Adanın daha önce söz edilen güneydoğu burundan itibaren gerçek bir yarımada oluşturarak uzayıp giden bu kuyruk, giderek yuvarlaklaşarak, ilginç girinti çıkıntılarla kaplı bu adanın alt bölümünde bir koy haline dönüşüyordu.

Adanın Peribacaları ile batı kıyısında aynı enlem derecesine denk düşen küçük koy arasında kalan en dar bölümünün uzunluğu yalnızca on mildi; buna karşılık, kuzeydoğudaki ağızdan güneybatıdaki kuyruğun ucuna dek uzanan en uzun bölümü otuz milden aşağı değildi.

Adanın iç bölümlerinin genel görünümü ise şöyleydi: dağ ile kıyı arasındaki güney kısmı ağaçlıklarla kaplıyken, kuzeyi kumluk ve çoraktı. Cyrus Smith ve arkadaşları, volkandan doğuya doğru uzanan bölümde, varlığından şüphe duymadıkları yeşil ağaçlarla çevrelenen bir gölü fark ettiklerinde bir hayli şaşırmışlardı. Bu yükseklikten bakıldığında, göl denizle aynı seviyedeymiş gibi görünüyordu; ancak, Mühendis biraz düşündükten sonra, arkadaşlarına bu su birikintisinin üç yüz

ayak yüksekte olduğu açıklamasını yapmayı gerekli buldu; çünkü havzası kıyının bir uzantısından başka bir şey değildi.

“Yani bu bir tatlı su gölü mü?” diye sordu Pencroff.

“Hiç şüphesiz,” diye yanıtladı Mühendis, “çünkü dağdan gelen sularla besleniyor olmalı.”

“Oraya dökülen küçük bir ırmak görüyorum,” dedi Harbert eliyle kaynağını batıdaki dağ kollarından aldığı anlaşılabilir dar bir çayı göstererek.

“Gerçekten de,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “bu çay gölü beslediğine göre, deniz tarafında fazla suyun aktığı bir savak olmalı. Bunu geri dönerken göreceğiz...”

İşte bölgenin su sistemi, oldukça kıvıncımlı olan bu küçük akarsu ve daha önce keşfettikleri nehirden oluşuyordu, en azından şu an için kaşiflerin görebildikleri bu kadardı. Bununla birlikte, adanın üçte ikisini geniş ormanlar haline getiren bu ağaç kümelerinin altında başka çayların da akması mümkündü. Hatta bu bereketli bölgenin ılıman iklim kuşağı florasının en hoş örneklerini barındırdığı varsayılabilir. Kuzey bölümüne gelince, bir akarsuyun varlığına dair hiçbir belirti yoktu; belki kuzeydoğudaki bataklık arazide durgun sular olabilir, ama hepsi buydu; sonuç olarak, kumluklar, kumlar adanın büyük bir bölümüne hakim olan verimli topraklara tezat oluşturuyordu.

Volkan adanın merkezinde değildi. Tam tersine, kuzeybatı istikametinde yer alarak iki farklı bölgenin sınırını oluşturuyordu. Güneybatı, güney ve güneydoğudaki dağ kollarının ilk katları yeşilliklerin altında gözden kayboluyordu. Kuzeyde ise tam aksine, dağ kollarının kum ovalarının üzerinde yok olduğu fark edilebiliyordu. Volkanın aktif olduğu dönemde püskürtülerin bir geçit açarak, kuzeydoğudaki dar ağza dek uzanan lavlardan oluşturduğu yol da bu bölgedeydi.

Cyrus Smith ve arkadaşları dağın zirvesinde bir saat daha kalarak çevreyi gözlemlədiler. Gözlerinin önünde uzanıp giden ada, ağaçların yeşilleri, kumlukların sarıları, suların mavileriyle çeşitli renkler barındıran engebeli bir düzlemi andırıyordu. Adayı genelinde kavrarnalarına rağmen, uçsuz bucaksız yeşilliklerin altında saklanan zemin, gölgeli vadilerin talvegi, volkanın eteğinde oyulmuş dar boğazların aralıklan görüş alanlarının dışında kalıyordu.

Geriye yanıtlanması gereken ve kazazedelerin geleceğini etkileyecek olan bir soru kalıyordu.

Adada yaşayanlar var mıydı?

Adanın değişik bölümlerinde yapılmış olan titiz incelemelerden sonra, Gazeteci'nin sorduğu bu soruya olumlu bir yanıt vermek mümkün görünmüyordu.

Hiçbir yerde insan elinden çıkmış bir esere rastlanmıyordu. Kıyı boyunda ne bir yerleşim merkezi, ne terkedilmiş bir kulübe, ne de bir balıklava görünmüyordu. Havada, burada insanların yaşadığını belirten tek bir duman dahi yoktu. Yine de gözlemcilerle adanın güneydoğusundaki uç noktalar arasında yaklaşık olarak otuz mil bulunduğu, ve Pencroff'un gözleriyle dahi orada yaşayanlar olup olmadığını seçebilmenin zor olduğu hesaba katılmalıydı. Ayrıca adanın dörtte üçünü kaplayan bu yeşil perdenin altında bir köyün bulunup bulunmadığı da bilinmiyordu. Ancak, Pasifik'in dalgalarıyla yıkanan bu küçük kara parçalarında yaşayan adalılar, genellikle kıyı bölgelerine yerleşmeyi tercih ediyorlardı; ve kıyı da oldukça ıssız görünüyordu.

Adanın keşfi tamamlanana dek, burada insanların yaşamadığını kabul etmek mümkündü.

Peki, komşu adaların yerlileri zaman zaman buraya uğruyor olabilirler miydi? Bu soruyu yanıtlamak güçtü. Yaklaşık elli mil çapındaki bir alanda hiçbir kara parçasına rastlanmıyordu. Ancak elli millik bir mesafe, Malezyalıların praoları, ya da Polinezyalıların büyük kayıkları tarafından kolaylıkla aşılabilir. Bu durumda her şey adanın konumuna, takımadalara yakınlığına ya da

Pasifik'teki uzaklığına bağlıydı. Cyrus Smith gerekli araçları olmadan, adanın enlem ve boylam derecelerini saptayabilecek miydi? Bu çok zor bir işti. Yine de komşu ada yerlilerinin düzenleyebileceği bir baskına karşı tedbirli olmaları gerekiyordu.

Adanın arazi yapısı belirlenmiş, rakımı çıkartılmış, alanı hesaplanmış, dağ sıralarının ve akarsularının konumu saptanmış, böylece keşif tamamlanmıştı. Ormanların ve ovaların genel hatları Gazeteci'nin not defterindeki yerlerini almıştı. Şimdi yapılacak tek şey dağın yamaçlarını inerek, bölgenin madeni, bitkisel ve hayvansal kaynaklarını araştırmaktı.

Ancak, arkadaşlarına hareket işaretini vermeden önce, Cyrus Smith sakin ve ciddi bir ses tonuyla şunları söyledi:

“İşte, dostlarım, her şeye kadir olan Tanrının bizi attığı küçük kara parçasının konumu bu. Belki uzun zaman burada yaşayacağız. Belki de, tesadüfen geçen bir geminin hiç beklenmedik yardımıyla buradan kurtulacağız... Tesadüfen diyorum, çünkü bu önemsiz adanın gemilerin mola verebileceği bir limanı dahi yok, ve korkarım ki gemilerin her zaman izledikleri güzergahın dışında, yani Pasifik Takımadaları'na yolculuk eden gemiler için çok güneyde, Horn Burnunu aşarak Avustralya'ya gidenler içinse çok kuzeyde kalıyor. Sizden durumun ciddiyetini saklamak istemem...” “Haklısınız, aziz dostum Cyrus,” diye karşılık verdi Gazeteci. “İnsanlara anlatmanız gereken şeyler var. Size güveniyorlar, ve siz de onlara güvenebilirsiniz. Öyle değil mi dostlarım?” “Size her konuda itaat edeceğim, Bay Cyrus,” dedi Harbert, Mühendis'in elini sıkarak.

“Her zaman ve her yerde, efendim!” diye haykırdı Nab.

“Bana gelince,” dedi Denizci, “işten kaçarsam adam değilim, ve eğer isterseniz Bay Smith, şehirler kurup, demiryollar döşeyip, telgraf hatları çekerek burayı küçük bir Amerika haline getirebiliriz, ve günün birinde yeterince gelişip uygarlaştığında, onu Birlik hükümetine sunabiliriz! Yalnızca bir isteğim var.” “Nedir?” diye sordu Gazeteci.

“Bundan böyle, kendimizi kazazedeler olarak değil, buraya yerleşmeye gelmiş Sömürgeciler olarak nitelendirelim!”

Cyrus Smith kendini tutamayarak güldü, ve Denizci'nin önerisi kabul edildi. Sonra, arkadaşlarına teşekkür eden Mühendis, onların kararlılığına ve Tanrının yardımına güvendiğini belirtti.

“Tamam o zaman, şimdi Peribacaları'na doğru yola koyulalım!” diye haykırdı Pencroff.

“Bir dakika, dostlarım,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, “gözlerimizin önünde duran bu burunlara, akarsulara ve adamıza bir isim vermemiz gerektiğini düşünüyorum.”

“Bu iyi işte,” dedi Gazeteci. “Bu gelecekteki girişimlerimizi de kolaylaştıracak.”

“Gerçekten de,” dedi Denizci, “nereden gelip nereye gittiğimizi söyleyebilmek de bir şeydir. En azından bir yerlerde yaşadığımızı hissetmiş oluruz.”

“Örneğin Peribacaları,” dedi Harbert. “Doğru!” diye yanıtladı Pencroff. “Bu ismi kendi başıma vermiştim, ve çok yerinde olduğuna inanıyorum. İlk barınağımızın ismini koruyacak mıyız, Bay Smith?”

“Elbette, Pencroff, siz öyle adlandırdığınıza göre.”

“Güzel! Diğerlerine gelince, işimiz kolay olacak,” dedi Denizci, imgelemlerinin coşkusuyla. “Harbert'in bana defalarca okuduğu Robinsonların yaptığını yapalım: Tanrı körfezi, 'Kaşalotlar Burnu,' 'Kaybolan Umutlar burnu! ..”

“Ya da Bay Smith'in, Bay Spilett'in, Nab'ın isimleri!” dedi Harbert.

“Benim ismim!” diye haykırdı Nab, inci gibi parlayan beyaz dişlerini göstererek.

“Neden olmasın?” diye ekledi Pencroff ‘Nab Limanı’ oldukça güzel bir isim, ya da Gedeon Burnu ...”

“Ben ülkemize mal olmuş ve bize Amerika'yı hatırlatacak isimleri tercih ederdim,” diye karşılık verdi Gazeteci.

“Evet,” dedi Cyrus Smith, “körfezlerin ve denizlerin en önemlilerine bu isimleri vermeyi ben de çok isterim. Örneğin doğudaki şu geniş körfeze Birlik Körfezi, güneydeki geniş oyuntuya Washington Körfezi, üzerinde bulunduğumuz tepeye Franklin Tepesi, gözlerimizin önünde uzayıp giden şu göle Grant Gölü diyelim, bundan iyisi olmaz, dostlarım. Bu isimler bize ülkemizi ve onu onurlandıran değerli yurttaşlarımızı anımsatacak; ancak bu dağın zirvesinden seçebildiğimiz ırmaklara, körfezlere, burunlara, zihnimize daha kolayca kazınabilmeleri için özel biçimlerine uygun isimler verelim, hem bu daha pratik bir yol olacak. Fazlasıyla ilginç olan şekli nedeniyle, adımıza uygun bir ad bulmakta zorlanmayacağımızı düşünüyorum. Henüz görmediğimiz akarsulara, koylara ve ormanın farklı bölümlerine, onları keşfettikçe isim verelim. Ne dersiniz dostlarım?”

Mühendis'in önerisi arkadaşları tarafından oybirliğiyle kabul edildi. Yapılması gereken tek şey, önlerinde harita gibi açılmış olan adanın tüm girinti çıkıntılarını, tüm yükseltilerini isimlendirmektir. Gedeon Spilett'in onları cep defterine kaydetmesiyle adanın coğrafi şekilleri herkesin zihnine kesin bir biçimde yerleşecekti.

Öncelikle Mühendis'in koyduğu Birlik Körfezi, Washington Körfezi ve Franklin Tepesi isimleri kaydedildi.

“Şimdi,” dedi Gazeteci, “güneybatıya doğru uzanan şu yarımada Serpentin^[↔] Yarımadası, ve onu sonlandıran eğrilmiş kuyruğa tıpkı bir sürüngen kuyruğuna benzediği için Reptile-end^[↔]adlarını koymayı öneriyorum.” “Kabul edildi,” dedi Mühendis.

“Adanın diğer ucunda açık bir ağız andıran şu körfezi Shark-gulf^[↔] olarak adlandıralım.” “Çok yerinde!” diye haykırdı Pencroff, “ve resmi tamamlamak için çenenin iki yanına Mandible-cap^[↔] ismini verelim.”

“Ama iki burun var,” dedi Gazeteci.

“O halde,” diye karşılık verdi Pencroff, “onları Kuzey Mandible ve Güney Mandible diye ayıracağız.”

“Kaydedildi,” diye yanıtladı Gedeon Spilett.

“Geriyeye adanın güneydoğu ucunu adlandırmak kalıyor,” dedi Pencroff.

“Yani Union Körfezi'nin ucunu mu?” diye sordu Harbert.

“Claw-cape”^[↔] diye haykırdı, adasının herhangi bir bölümüne isim babalığı yapmak isteyen Nab.

Ve gerçekten de, Nab'ın koyduğu isim mükemmeldi, çünkü burun efsanevi bir hayvanın pençesine çok benziyordu.

Pencroff olayların gidişatından oldukça etkilenmişti, ve hayal güçlerinin canlanması kısa süre içinde yeni isimlerin ortaya çıkmasını sağladı:

Sömürgelilere içme suyu temin eden ve balonun yakınlarına indiği nehre, Tanrıya olan minnetlerini belirtmek amacıyla ‘Mercy’ ismi verildi.

Kazazedelerin ilk önce ayak bastıkları adacığa, ‘kurtuluş’ anlamına gelen ‘Safety-Island’ adı konuldu.

Yüksek granit surun zirvesinde, bakışların geniş körfeze dek uzanabildiği yayla, ‘büyük manzara’

anlamına gelen 'Grade-Vue Yaylası' olarak adlandırıldı. Nihayet Serpentine Yarımadası'nı kaplayan balta girmemiş ağaçlıklara, Far-West Ormanı ismi verildi.

Adanın seçilebilen bölgelerinin isimlendirilmesi bu şekilde tamamlanmıştı, ve adlar listesi daha sonra yeni keşiflerle zenginleşecekti.

Adanın yön durumu ise, güneşin yüksekliği ve konumundan yararlanan Mühendis tarafından yaklaşık olarak belirlenmişti, buna göre, Union Körfezi ve Grande-Vue Yaylası doğuda yer alıyordu. Ancak, ertesi gün, güneşin doğuş ve batış saatlerini tam olarak hesapladıktan sonra, bu iki zamanın ortasındaki konumunu belirleyerek kuzey istikametini saptamayı düşünüyordu; çünkü güney yarımküredeki konumu itibariyle, güneş en yüksek noktaya ulaştığı anda, güneye değil kuzeye geçiyordu.

İşlerini bitirmiş olan Sömürgeliler, Peribacaları'na dönmek üzere Franklin tepesinden aşağıya inmek üzereyken, Pencroff'un haykırışı duyuldu:

“Bizden şaşkınlık bulmak kolay değil!” “Nedenmiş o?” diye sordu yola koyulmaya hazırlanan Gedeon Spilett.

“Ya adamız? Ona isim vermeyi unutmadık mı?”

Harbert'in buraya Mühendis'in ismini önermesi üzerine, tüm arkadaşları bu kararı alkışlamaya başlıyorlardı ki, Mühendis sakin bir ifadeyle şunları söyledi:

“Burayı, şu an Amerikan cumhuriyetinin birliği için savaşan değerli yurttaşımızın ismini vererek Lincoln Adası olarak adlandıralım!” Mühendisin önerisi yükselen hurra sesleriyle karşılık buldu.

Sömürgeliler o gece uykuya çekilmeden önce, uzaktaki ülkelerinden ve onu kana boğan korkunç savaştan söz ettiler: güneyin kısa süre içinde yenileceğinden, Grant ve Lincoln sayesinde, kuzeyin davasının, adaletin davasının zafere ulaşacağından hiç kuşku duymuyorlardı.

Lincoln Adası'nın Sömürgecilere etraflarına son bir kez daha göz atarak, kraterin dar doruk çizgisinin çevresini dolaştılar, yarım saat sonra, yukarı çıkarken geceyi geçirdikleri ilk yaylaya inmişlerdi.

Pencroff yemek saatinin geldiğini düşündü, ve bu vesileyle, Cyrus Smith ve Gazeteci saatlerini ayarlamak istediler. Bilindiği gibi, kumsalın, dalgaların ulaşmadığı bir noktaya düşen Gedeon Spilett'in saati suya temas etmemişti. Gazeteci'nin büyük bir özenle kurmayı asla ihmal etmediği bu gerçek cep kronometresi mükemmel koşullarda üretilmiş bir aletti.

Mühendis'in saatine gelince, kumulların üzerine sürüklendiği sırada durmuştu.

Güneşin yüksekliğine bakarak, saatin yaklaşık olarak sabahın dokuzu olduğunu tahmin eden Cyrus Smith, saatini kurarak cebine koydu.

Gedeon Spilett de aynı şeyi yapacaktı ki, Mühendis bir el işaretiyle onu durdurdu:

“Hayır, aziz dostum Spilett, bekleyin. Saatinizi Richmond'dan beri ayarlamadınız değil mi?”

“Hayır, Cyrus.”

“Bu durumda, saatiniz, hemen hemen Washington meridyenine yakın olan Richmond'a göre ayarlı olmalı?”

“Hiç şüphesiz.”

“O zaman, onu aynı şekilde muhafaza ederek, yalnızca kurmakla yetenin, akrep ve yelkovana dokunmayın. Bu işimize yarayabilir.”

“Bu neye yarayacak ki?” diye aklından geçirdi Denizci.

Yemeği öyle büyük bir iştahla yediler ki, av eti ve çamfistuklarından geriye bir şey kalmadı. Ancak Pencroff bu durum karşısında hiç de endişeli görünmüyordu. Yolda yiyecek ihtiyacı karşılanacaktı. Kendisine düşen payın bir hayli kısıtlı olduğunu gören Top, ağaçlıkların altında yeni avlar bulmaya gayret gösterecekti. Bunun dışında, Denizci, Mühendis'e barut ve birkaç adet av tüfeği imal etmesini önermeyi ve bunun için fazla zorlanmayacağını düşünüyordu.

Yayladan ayrıldıkları sırada, Cyrus Smith, arkadaşlarına Peribacaları'na geri dönerken başka bir yol izlemeyi önerdi. Kendisini çevreleyen ağaçlarla göz alıcı bir manzara oluşturan Grant Gölü'nü görmek istiyordu. Bunun üzerine, gölü besleyen küçük çayın aralarından doğduğu dağ kollarının zirvesinden ilerlediler. Sohbet ederlerken, az önce seçmiş oldukları adları kullanan Sömürgecilerin aralarında anlaşmaları giderek kolaylaşıyordu. Biri henüz genç, diğeri de biraz çocuksu olan Harbert ve Pencroff bu durumdan oldukça etkilenmiş bir halde yürürlerken, Denizci şunları söylüyordu:

“Hey! Harbert! Her şey yoluna girdi! Artık kaybolmamız imkansız çocuğum; çünkü Grant Gölü yolunu izlese de, Far-West Ormanları'nın arasından geçerek, Mercy'ye ulaştık da, sonunda zorunlu olarak Grande-Vue Yaylası'na, oradan da Union Körfezi'ne varacağız!”

Silahlarına kavuşana kadar, Sömürgecilerin birbirlerinden fazla uzaklaşmamaları kararlaştırılmıştı. Adanın sık ormanlarının vahşi hayvanları barındırdığına hiç şüphesiz yoktu, ve her an için tetikte olmaları gerekiyordu. Pencroff, Harbert ve Nab, her yanı kolaçan eden Top ile birlikte önden gidiyorlardı. Gazeteci ve Mühendis arkadan geliyorlardı, Gedeon Spilett karşılaştıkları her olayı kaydetmeye hazır beklerken, Cyrus Smith fazla konuşmadan yürüyor, yoldan yalnızca bir madeni ya da bitkiyi toplamak için ayrılıp, onları hiç düşünmeden cebine yerleştiriyordu.

“Hay Allah, neler topluyor acaba?” diye mırıldanıyordu Pencroff. “Egilmeye degecek hiçbir şey göremiyorum!”

Saat ona doğru, küçük kabile Franklin Tepesi'nin son yamaçlarını iniyordu. Etrafta hâlâ çalılıklardan ve seyrek ağaçlardan başka bir şey yoktu. Orman sınırına varmadan önce, yaklaşık bir mil uzunluğundaki ovanın sarımtırak ve kireçli zeminini aşmak gerekiyordu. Bischofun deneyimlerine göre, soğumaları üç yüz elli milyon yıl alan iri bazalt parçalan yer yer oldukça engebeli olan yaylayı kaplıyordu. Yine de, burada özellikle kuzey yamaçlarına yayılmış olan lav izlerine rastlanmıyordu.

Mühendis ovanın sınırındaki ağaçların arasından akıp gittiğini tahmin ettiği akarsuya olaysız bir şekilde ulaşacağını düşünüyordu ki, Harbert'in hızla kendisine doğru koştuğunu ve Nab ile Denizci'nin kayalıkların arasına gizlendiklerini fark etti.

“Neler oluyor, çocuğum?” diye sordu Gedeon Spilett.

“Bir duman,” diye yanıtladı Harbert. “Yüz adım önümüzdeki kayaların arasından duman yükseldiğini gördük.”

“Burada insanlar mı var?” diye haykırdı Gazeteci.

“Kim olduklarını öğrenmeden önce, kendimizi belli etmekten kaçınalım,” diye karşılık verdi Cyrus Smith. “Bu adada yerlilerin olduğundan şüpheleniyorum. Top nerede?” “Önden gidiyordu.”

“Havlamıyor mu?”

“Hayır.”

“Bu garip. Yine de onu çağırmayı deneyelim.” Birkaç saniye içinde, iki arkadaşlarının yanına ulaşan Mühendis, Gedeon Spilett ve Harbert tıpkı onlar gibi bazalt kalıntılarının arkasına gizlendiler.

Oradan, kıvrılarak göğe yükselirken sarımtırak rengeyle belirginleşen bir dumanı fark ettiler.

Top'un hafif bir ıslıkla geri çağırılması üzerine, arkadaşlarına kendisini beklemelerini işaret eden Mühendis, kayaların arasına süzüldü.

Hareketsiz bir halde, bu keşfin sonucunu kaygıyla bekleyen Sömürgeliler, Cyrus Smith'in kendilerini çağıran sesine doğru koşurdular. Onun yanına ulaştıklarında, önce havayı kaplayan iğrenç bir kokuyla irkildiler.

Kolayca tanınan bu koku, Mühendis'in, biraz önce kendisini haklı olarak kaygılandıran bu dumanın ne anlama geldiğini tahmin etmesini sağlamıştı.

“Bu ateş,” dedi, “daha doğrusu bu duman, yalnızca doğanın ürünü. Orada, larenjitimizi etkili bir şekilde tedavi edecek bir kükürt kaynağından başka bir şey yok.”

“Çok iyi!” diye haykırdı Pencroff. “Ama ne yazık ki, hasta değilim!”

Bunun üzerine Sömürgeliler, dumanın çıktığı noktaya doğru ilerlediler. Oraya vardıklarında, kayaların arasında bol miktarda akan ve suları havanın oksijenini aldıktan sonra keskin bir sülfürik asit kokusu yayan bir sodyum sülfat kaynağıyla karşılaştılar.

Elini daldıran Cyrus Smith, bu suların pelte gibi yumuşak olduğunu hissetti. Ağzına götürdüğünde ise hafif tatlı olduğunu fark etti. Sıcaklığına gelince, yaklaşık olarak 95 Fahrenheit (sıfırın üzerinde otuz beş santigrat) olduğunu anladı. Harbert ona bu tahmininin neye dayandığını sordu.

“Çok basit, çocuğum,” dedi, “çünkü elimi suya daldırdığımda sıcaktan ya da soğuktan etkilenmedim. Yani, hemen hemen 95 Fahrenheit olan insan ısıısıyla aynı olmalı.”

Şu an için işlerine yaramayan kükürt kaynağından uzaklaşan Sömürgeliler, birkaç yüz adım ötedeki sık ağaçlarla kaplı orman sınırına yöneldiler.

Orada, tahmin ettikleri gibi, canlı ve berrak suyu olan; demir oksidin varlığını belirten kızıl topraklı yüksek kıyılar arasından akan çayla karşılaştılar. Bu renk, akıllarına hemen, akarsuya Creekerouge ↪ adını vermeleri düşüncesini getirdi.

Bu, dağ sularından oluşmuş derin, berrak ve geniş bir çaydan başka bir şey değildi: Bir yanda kumların üzerinden sakince akarken, diğer yanda kayaların üzerinde gürüldüyor, ya da bir buçuk millik uzunluğu, otuz-kırk ayak arasında değişen genişliğiyle çağlayanlar halinde göle doğru uzanıyordu. Suları tatlı olduğuna göre, gölün suyunun da öyle olduğu varsayılabilirdi. Kıyılarında Peribacaları'ndan daha uygun bir barınak bulmalan oldukça sevindirici bir olay olacaktı.

Birkaç yüz ayak aşağıda, çayın kıyılarını gölgelendiren ağaçlara gelince, birçoğu, adanın Grande-Vue Yaylası'nın birkaç mil ötesinde, önceden keşfettikleri bölgedeki gibi çamgillerden değil, Avustralya ve Tasmanya'nın ılıman kuşaklarında sık görülen türlerdendi. Nisan ayının başında bu yarımkürede ekim ayına denk düşen, yani sonbaharın başında olunmasına rağmen ağaçların yaprakları dökülmemişti. Ağaçlardan bazıları doğudaki kudret macunlarını andıran şekerli bir madde veren demirağaçları ve okaliptüslerdi. Yeni Hollanda'da 'tussac' olarak adlandırılan yüksek çimenliklerle kaplı açıklıklarda Avustralya dağselvisi toplulukları yükseliyordu; ancak, Pasifik takımadalarında bol bulunan hindistan cevizine, oldukça alçak enlem derecelerinde bulunan bu adada henüz rastlanmamıştı.

“Böylesine yararlı ve güzel cevizleri olan bir ağacın bulunmaması ne talihsizlik!” dedi Harbert.

Kuşlara gelince, okaliptüslerin ve demirağaçlarının kanatlarını açmalarına engel olmayan ince dalları arasında kaynaşıyorlardı. Kendilerini yalnızca bir prizmanın arasından gösteren siyah, beyaz, gri papağanlar, renk renk tüylü muhabbet kuşları, papualorileri kulakları sağır eden bir cıvıldamanın ortasında uçuşuyorlardı.

Aniden, uyumsuz seslerden oluşan garip bir konser sık ağaçlıkların ortasında yankılandı. Sömürgeliler peş peşe gelen kuşların şarkılarını, dörtayaklıların çığlıklarını ve bir yerlinin dudaklarından çıkmışa benzeyen şapırtıları duydular. Nab ve Harbert tedbirliliğin en temel kurallarını bir kenara bırakarak çalılığa doğru atıldılar. Neyse ki, orada vahşi bir hayvan ya da tehlikeli bir yerli değil, sadece 'dağ sülünü' olarak bilinen, o alaycı ve şarkıcı kuşlar vardı ve yarım düzine kadardılar. Ustaca indirilen birkaç sopa darbesinin konseri sona erdirmesiyle, akşam yemeği için mükemmel bir av eti elde edilmişti.

Harbert ayrıca, bazıları bir ağacın zirvesinde bulunan, bazıları da Port-Macquarie'deki türdeşleri gibi yeşillere bürünmüş harika güvercinleri göstermişti; ancak ne onlara ne de sürüler halinde kaçışan karga ve saksaganlara ulaşmak mümkün değildi. Saçmalarla dolu bir tüfek yüzlercesini avlamaya yeterdi; ancak avcılarının elinde atmak için taştan ve sopadan başka bir şey yoktu ve bu ilkel silahlar oldukça yetersizdi.

Sıçrayarak ilerlerken, otuz ayağa yaklaşan hamleler yapan dörtayaklı bir uçan memeliler sürüsüyle karşılaştıklarında bu yetersizlikleri daha açık bir şekilde belli oldu. Ağaçlıkların arasından büyük bir hızla kaçışan bu hayvanlar öyle yükseklerle zıplıyorlardı ki, insan onları bir ağaçtan diğerine adayan sincaplara benzetebilirdi.

“Kangurular!” diye haykırdı Harbert. “Bunlar yenilir mi?” diye sordu Pencroff “Buğulaması yapılırsa,” diye yanıtladı Gazeteci, “daha lezzetli bir av eti yoktur! ..” Gedeon Spilett henüz iştahları kabartan tümcesini tamamlamamıştı ki, Nab ve Harbert kanguruların peşlerine takıldılar. Cyrus Smith boşuna bir çabayla onları geri çağırdı. Ancak mermi gibi sıçrayan bu çevik hayvanların ardına düşen

avcılarının çabaları boşunaydı. Beş dakikalık bir koşunun ardından solukları kesilmişti, sürü ağaçlıkların arasında gözden kayboldu. Top da sahipleri gibi başarılı olamamıştı.

“Bay Cyrus,” dedi Pencroff, Mühendis ve Gazeteci kendilerine yettiğinde, “gördüğünüz gibi tüfek yapmamız gerekiyor. Bu mümkün mü?”

“Belki,” diye yanıtladı Mühendis, “ancak öncelikle yay ve ok yapmakla işe başlayacağız, ve kısa sürede onları Avustralya yerlileri kadar ustaca kullanacağınızdan hiç şüphem yok.” “Oklar ve yaylar!” dedi Pencroff, aşağılayıcı bir ifadeyle. “Onlar çocuklara göre!”

“Dostum Pencroff, onları küçümsemeyin,” diye karşılık verdi Gazeteci. “Yaylar ve oklar yüzyıllar boyunca dünyayı kana bulamaya yetti. Barut daha dünün icadı, ve ne yazık ki, savaşlar insan türü kadar eski!”

“Bu gerçekten de doğru, Bay Spilett,” diye yanıtladı Denizci, “hep düşünmeden konuşuyorum. Beni mazur görün!”

Bu sırada, Harbert en sevdiği bilim dalı olan doğa tarihine geri dönerek, kangurulardan söz etti:

“Zaten, karşımızda yakalanması en güç cinslerden biri vardı. Bunlar gri kürklü devasa kangurulardı, ama yanılmıyorsam, yakalanması daha kolay olan siyah, kırmızı ve kayalık kanguruları gibi on iki türleri var...”

“Harbert,” diye karşılık verdi Denizci, ciddi bir ifadeyle, “benim için varolan tek kanguru türü kızartmalık kangurudur, ve o da ne yazık ki, bu akşam soframızda yer almayacak!”

Üstat Pencroff'un yeni sınıflandırması karşısında, arkadaşları kendilerini gülmekten alamadılar. Yürekli Denizci, akşam yemeğinde şarkıcı sülünlerle yetinmek zorunda kalacak olmalarından duyduğu üzüntüyü gizlemedi; ancak kader bir kez daha onun gönlünü alacak gibi görünüyordu.

Gerçekten de, kendi çıkarını düşünen Top, vahşi bir açlığın ikiye katladığı bir içgüdüyle gidip gelerek çevreyi araştırıyordu. Hatta bir hayvan yakalasa, avcılara bir şey bırakmaması bile mümkündü, Top'un o sırada kendisi için avlandığı anlaşılıyordu; ama Nab onu izliyor ve iyi de yapıyordu.

Saat üçe doğru, köpeğin çalılıkların arasında gözden kaybolmasının ardından, bir hayvanla boğuştuğunu belli eden boğuk hırlamalar duyuldu.

İleri doğru atılan Nab, Top'un bir dörtayaklıyı büyük bir açgözlülükle yediğini fark etti, ve Top on saniye içinde hayvanın tamamını mideye indirmişti. Ama neyse ki, bir yuvanın üzerine düşmüş olan köpek bir taşla üç kuş vurmuş, diğer iki kemirgen toprağın altında boğulmuştu.

Boyları tavşanı aşan bu kemirgenlerin her birini bir eline alan Nab zafer kazanmışçasına geri dönüyordu. Sarı tüylerinin üzeri yeşilimtırak beneklerle kaplı olan bu hayvanların kuyrukları tam olarak gelişmemişti. Birliğin yurttaşları bu kemirgenlere uygun düşen ismi vermekte tereddüt etmemişlerdi. Çenelerinin her iki yanındaki beş azı dişiyle agutilerden ayrılan uzun kulaklı amerikan tavşanlarından olan bu ‘maralar,’ tropikal bölgelerdeki türdeşlerinden biraz daha büyüktüler.

“Hurra!” diye haykırdı Pencroff. “Kızartmamız geldi! Şimdi, evimize geri dönebiliriz!”

Bir süre için ara verilmiş olan yürüyüşe devam edildi. Creek-Rouge'un berrak suları demir ağaçlarının, banksiasların ve elma ağaçlarının oluşturdukları kemerin altında akmaya devam ediyordu. Uzun boylu zambakgiller yirmi ayaklık bir yüksekliğe erişiyordu. Genç doğabilimcinin tanımadığı ağaç görünümlü bitkiler, eteklerinin altında mırıldanan çaya doğru eğiliyordu.

Bununla birlikte, çayın hissedilir bir şekilde genişlediğini fark eden Cyrus Smith, birazdan çayın ağzına ulaşacaklarını düşünmeye başlamıştı. Gerçekten de, ağız yemyeşil ağaçlardan oluşan sık bir

kümesinin çıkışında aniden belirmişti.

Kaşifler, Grant Gölü'nün batı kıyısına ulaşmışlardı. Manzara görülmeye değerdi. Çevresi yaklaşık yedi mil, yüzölçümü ise iki yüz elli akr[↳] olan bu su kütlesi her türden ağaçlarla çevreleniyordu. Doğuya doğru, bazı noktalarda görülen göz alıcı yeşil perdenin arasından deniz ufkunun parıltısı belirliyordu. Kuzeyde göl, aşağı bölümündeki dik görünümüyle tezat oluşturan hafif içbükey bir eğri çiziyordu. Birçok deniz kuşu, Amerikalı adaşı 'bin adalar'ı su yüzeyine çıkan bir kaya ile temsil eden bu küçük Ontario'nun kıyılarına üşüşüyordu. Kıyılarda komün halinde yaşayan birçok yalıçapkını çifti bir taşın üzerine tünemiş, hiç kımıldamadan balıkların geçişini bekliyor, tiz bir çılgılık atarak suya daldıktan sonra, gagalarındaki avlarıyla yüzeyde beliriyorlardı. Bunun dışında, vahşi ördekler, pelikanlar, sutavukları, kırmızı gagalılar, görkemli karatavuklar ve dilleri boyacı fırçasını andıran filemonlar şişinerek geziniyorlardı.

Gölün tatlı, hafif koyu renkli berrak sulan, yüzeyde bir merkezden yayılarak birçok noktada birbirleriyle kesişen halkalarıyla bolca balık barındırdıklarını belli ediyorlardı.

“Bu göl çok güzel!” dedi Gedeon Spilett. “Kıyılarına yerleşmek çok hoş olacak!”

“Buraya yerleşeceğiz!” diye karşılık verdi Cyrus Smith.

Böylece Peribacaları'na en kestirme yoldan geri dönmek isteyen Sömürgeliler, güneyde göl kıyılarının oluşturduğu açığa dek aşağı indiler. İnsan eli değmemiş bu sık ağaçlıklar ve çalılıklar arasında kendilerine yol açarak, Grande-Vue Yaylası'nın kuzeyine ulaşacak şekilde kıyıya yöneldiler. Bu yönde iki mil kat, ettikten sonra, son yeşil perdelerin ardında, ötesinde uçsuz bucaksız bir denizin uzandığı kalın çimenlerle kaplı yayla belirdi.

Peribacaları'na varabilmek için, bir mil boyunca yaylayı enlemesine geçmek ve Mercy'nin ilk dönemecinin oluşturduğu dirseğe dek aşağı inmek yeterliydi. Ancak Mühendis'in gölün sularının fazlasının nasıl ve nereye döküldüğünü öğrenmek istemesi üzerine, ağaçların altında sürdürülen keşif gezisine kuzeye doğru bir buçuk mil kadar daha devam edildi. Gerçekten de, bir yerlerde, özellikle de granit surun bir kesiminde bir savağın olma ihtimali vardı. Aslında bu göl, çayın sularıyla yavaş yavaş dolmuş olan geniş bir havuzdan başka bir şey değildi, ve suyunun fazlasının bir noktadan denize dökülüyor olması gerekti. Eger durum böyle ise, Mühendis şu an için kimsenin yararlanmadığı bu enerjiyi kullanmanın mümkün olacağını düşünüyordu. Yaylaya doğru tırmanarak, Grant Gölü'nün kıyılarını izlemeye devam ettiler; ancak bu yönde bir mil kadar ilerlemelerine rağmen, Cyrus Smith oralarda olması gereken savağı keşfedememişti.

Saat dört buçukta, Sömürgelilerin akşam yemeği hazırlıklarına başlamak üzere barınaklarına dönmeleri gerekiyordu. Bunun üzerine geri dönen küçük kabile, Mercy'nin sol kıyısı boyunca ilerleyerek, Peribacaları'na ulaştı.

Orada, ateşin yakılmasıyla, biri zenci, diğeri de denizci olma özelliklerini taşımalarından dolayı aşçılık görevlerini üstlenen Nab ve Pencroff büyük bir ustalıkla herkesin takdirini toplayan aguti ızgaralarını hazırladılar.

Yemekten sonra, herkes uykuya çekilmek üzereyken, cebinden farklı türden maden filizi örneklerini çıkartan Cyrus Smith şunları söylemekle yetindi:

“Dostlarım, bu demir filizi, bu pirit, bu kil, bu kireç, bu da kömür. İşte doğanın işbirliğimize sunduğu katkı bu. Yarın sıra bizde!”

“Evet, Bay Cyrus, işe nereden başlayacağız?” diye sordu ertesi sabah Pencroff.

“En başından,” diye yanıtladı Cyrus Smith.

Gerçekten de, Sömürgeciler işe en baştan başlamak zorundaydılar. Elleri alet yapmak için gereken aletler bile yoktu, ve doğanın ‘zamanın varsa emekten tasarruf et ilkesine göre davranabilecek bir durumda değillerdi. Yaşamsal ihtiyaçlarını acil olarak karşılamak zorunda olduklarından, fazla zamanları yoktu, ve daha önceki deneyimlerden yararlanabilirlerdi, hiçbir şey icat etmeleri gerekmiyordu, en azından üretim için gerekli hammaddeleri vardı. Henüz demirleri ve çelikleri filiz halinde, kap kacakları kil halinde, giysileri ise tekstil hammaddesi halindeydi.

Bu Sömürgecilerin sözcüğün tam anlamıyla ‘yigit adamlar’ olduklarını belirtmek gerekir. Mühendis Smith kendisine eşlik etmek için onlardan daha zeki, daha sadık, daha gayretli arkadaşlar bulamazdı. Onları sorgulamıştı. Yeteneklerini iyi biliyordu.

Her şey hakkında bilgi sahibi olan üstün yetenekli Gazeteci Gedeon Spilett, adamın gelişimine hem bilek gücü, hem de fikirleriyle katkıda bulunacaktı. Hiçbir görev karşısında gerilemeyeceği, şimdiye dek zevk için avlanan bu tutkulu avcının artık bu işi bir görev olarak üstleneceği ortadaydı.

Doğa bilimleri konusunda eğitim almış olan yürekli çocuk Harbert, ortak çalışmalara büyük katkı sağlayacaktı.

Fedakarlığın canlı örneği olan Nab, becerikli, zeki, gülbüz ve çelik gibi sağlamdı; demir dövmekten biraz anlayan Zenci'nin küçük sömürgeye büyük yararlar sağlayacağı anlaşılıyordu.

Dünyanın bütün okyanuslarını dolaşmış, Brooklyn şantiyelerinde doğramacılık, hükümet binalarının inşasında yontucu çıraklığı yapmış, tatillerini bahçıvanlık ve tarım işçiliği yaparak değerlendirmiş olan Pencroffa gelince, tüm denizciler gibi her işten biraz anlıyor, her göreve hazır bir halde bekliyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse, kaderin karşılıklarına çıkartacağı güçlüklerle mücadele ederek yenmeye, onlar kadar kararlı olan beş kişiyi bir araya getirmek çok zordu.

Cyrus Smith “en başından” demişti. Mühendis'in sözünü ettiği bu başlangıç, doğal maddeleri dönüşüme uğratacak bir aletin yapımıydı. Isının bu tür dönüşümlerde oynadığı rol biliniyordu. Odun ve kömür gibi yakıtlar süratle tüketiliyordu. Bu durumda onların enerjisinden yararlanmak için bir fırın yapılması gerekiyordu.

“Bu fırın ne işe yarayacak?” diye sordu Pencroff.

“İhtiyacımız olan kap kacağı üretmeye,” diye yanıtladı Cyrus Smith.

“Fırını ne ile yapacağız?”

“Tuğlalarla.”

“Ya tuğlaları?”

“Kille. Haydi dostlarım, yola koyulalım. Taşımadan kaynaklanacak güçlüklerden kaçınmak için, üretimi hammaddenin bulunduğu alanda yapacağız. Nab erzakları getirecek, ve yiyeceklerin pişmesi için gerekli olan ateş hiç sönmeyecek.”

“Hayır,” diye karşılık verdi Gazeteci, “ya av silahlarımız olmadığı için, et bulamazsak?” “Ah! Yalnızca bir bıçağımız olsaydı!” diye haykırdı Denizci.

“Ne yapacaktınız?” diye sordu Cyrus Smith. “Hemen yay ve oklar yapacaktım, ve kilerimiz tıka

basa dolacaktı!”

“Evet, keskin bir bıçak. ..” dedi Mühendis, kendi kendine konuşuyormuş gibi.

O sırada, kıyıda gidip gelen Top'a yönelen bakışları aniden canlandı.

“Top, buraya gel!” diye bağırdı.

Köpek bu çağrı üzerine sahibine doğru koştu. Top'un başını ellerinin arasına alan Mühendis, boynundaki kolyeyi kopararak ikiye ayırdıktan sonra şunları söyledi:

“İşte size iki adet bıçak, Pencroff!”

Denizci ona hurra çekerek karşılık verdi. Top'un kolyesi su verilmiş ince bir çelik tabakasından yapılmıştı. Kolyeyi önce, bir çakıl taşında bileyerek keskinleştirmek, ardından da daha ince bir taşla sürterek kilağısını almak yeterli olacaktı. Bu tür taşlar kumsalda bol miktarda vardı, ve iki saat sonra, sömürgenin aiet takımı bir sapa kolayca geçirilebilecek olan iki keskin bıçak ağzından oluşuyordu.

Bu ilk aletin yapımı büyük bir coşkuyla karşılandı. Gerçekten de tam zamanında gerçekleştirilen değerli bir üretimdi.

Yola çıkıldı. Cyrus Smith'in niyeti bir önceki gün kumlu topraklarından numune aldığı gölün batı kıyısına gitmekti. Mercy kıyısı boyunca ilerleyerek, Grande-Vue Yaylası'nın geçilmesinin ardından beş millik bir yürüyüşten sonra, Grant Gölü'ne iki yüz ayak mesafedeki bir açıklığa varıldı.

Yol boyunca, Harbert güney Amerika yerlilerinin dallarını yay yapmakta kullandıkları bir ağacı keşfetti. Bu, palmyegillerden yenebilir meyveleri olmayan ‘crejimba' idi. Uzun ve dik dalların yaprakları koparıldı, sonra kesilerek orta kısımları sağlam, uç kısımları daha ince olacak bir şekilde yontuldu, şimdi sıra yayın ipini oluşturmaya elverişli bir bitki bulmaktaydı. Hayvanların kirileriyle kıyaslanabilecek ölçüde dayanıklı lifler sağlayan ebegümeçigillerden ‘hibiscus heterophyllus' bu iş için çok uygundu. Pencroff oldukça sağlam yaylar elde etti. Şimdi bunlara uygun oklar yapmak gerekiyordu. Boğumsuz sert dallardan ok yapmak çok kolaydı; ancak uçlarına yerleştirecek demir ayarında bir madde bulmak biraz zordu. Kendi kendine, bu konuda üstüne düşeni yaptığını söyleyen Pencroff, gerisini tesadüflere bıraktı.

Sömürgeliler bir önceki gün keşfettikleri araziye ulaşmışlardı. Zemin tuğla ve kiremit imali için oldukça elverişli olan killi toprakla kaplıydı. Fazla el emeği harcamaya gerek yoktu. Tuğlaları kalıba dökmek ve onları odun ateşinde pişirmek yeterliydi.

Genellikle dökme kalıbına yerleştirilerek yapılan bu işlemi, Mühendis eliyle biçim vererek yapmakla yetindi. Bu çalışmalar iki gün sürdü. Suyla ıslatılan kil, ayaklar ve el bilekleriyle yoğrularak, eşit büyüklükte prizmalar haline getirildi. Makinesiz çalışan deneyimli bir işçi, on iki saatte bu tuğlalardan on bin adet üretebilirdi; ancak Lincoln Adası'nın tuğlacıları, iki gün boyunca süren çalışmalarını sırasında en fazla üç bin tuğla yapabilmışlerdi; şimdi onları yan yana dizerek, ateşe vermeden önce, üç dört gün boyunca tam olarak kurumalarını beklemek gerekiyordu.

2 Nisan günü, Cyrus Smith, adanın konumunu saptamaya karar verdi.

Bir önceki gün, ışık kırılmalarını hesaba katarak, güneşin ufkun altında gözden kaybolduğu zamanı tam olarak kaydetmişti. O sabah, yine aynı titizlikle güneşin, ufkun üzerinde görüldüğü anı saptadı. Batışıyla doğuşu arasında on bir saat otuz altı dakika geçmişti. Bu durumda, doğuşundan altı saat on iki dakika [↪](#) sonra gökyüzünde ulaşacağı en yüksek nokta kuzeyi gösterecekti.

Belirlenen saatte, Cyrus bu noktayı işaret noktası olarak yararlandığı iki ağacın arasına sabitledi; böylece daha sonraki yön işlemleri için sabit bir meridyen elde etti.

Tuğlaların pişirilmesinden önce, iki gün boyunca, açıklığın etrafındaki dalların kesilmesi ve

ağaçların altına düşen odunların toplanmasıyla, yakıt ihtiyacının karşılanmasına çalışıldı. Sömürgeliler bu arada avlanmayı da ihmal etmemişlerdi; ne de olsa Pencroff artık ucu oldukça keskin birkaç düzine oka sahipti. Bu uçlar, bir av hayvanı olarak vasat bir lezzete sahip olsa da, dikenleri oldukça değerli olan bir kirpiyi yakalayan Top sayesinde elde edilmişti. Bu dikenler papağan tüyüyle donanmış olan okların ucuna sağlam bir şekilde yerleştirildi. Gazeteci ve Harbert'ın kısa süre içinde usta okçular haline gelmeleriyle, Peribacaları'nın kileri sudomuzları, güvercinler, agutiler, çalı horozlarıyla dolup taşmaya başladı. Bu hayvanların çoğunluğu, Mercy Nehri'nin sol kıyısında, Harbert ve Pencroff'un ilk yolculukları sırasında peşine düştükleri kuşun anısına 'jakamar' olarak adlandırılan ormanlık bölgede öldürülmüştü.

Bu etler taze taze yenilse de, sudomuzunun yapraklarla kokulandırılan jambonları yeşil odun ateşinde islenerek konserve olarak saklandı. Bununla birlikte, bu güç veren yiyecekler sürekli olarak kızartılıyordu, ve davetliler ocağın üstünde kaynayan tencerenin fokurtusunu duyduklarında çok sevineceklerdi; ancak bunun için önce fırının inşa edilmesini, sonra da tencerelerin yapılmasını beklemek lazımdı.

Avcılar tuğla işliğinin çevresindeki sınırlı bir alanda yapılan keşif gezileri sırasında, türlerini saptayamadıkları güçlü pençeli, iri gövdeli hayvanların yakın zamanda buralardan geçtiklerini fark ettiler. Ormanın tehlikeli, vahşi hayvanları barındırdığını hesaba katan Cyrus Smith, arkadaşlarına tedbirli davranmalarını tavsiye etti.

İyi de yaptı. Gerçekten de, Gedeon Spilett ve Harbert, bir gün jaguara benzeyen bir hayvan fark ettiler. Neyse ki, belki de ciddi yaralar alacakları bir boğuşmaya sebep olabilecek olan bu yırtıcı hayvan onlara saldırmadı. Ancak, Gedeon Spilett, Pencroff'un talep ettiği tüfeklerden birini eline alır almaz, bu vahşi hayvanlara karşı savaş açacağına ve adayı onlardan temizleyeceğine dair söz verdi.

Bu birkaç gün boyunca, Peribacalar 'nın konforlu bir şekilde düzenlenmesine ağırlık verilmedi; çünkü Mühendis daha uygun bir barınak keşfetmeyi, ya da inşa etmeyi düşünüyordu. Bunun üzerine, koridorlardaki kumların üzerine kuru yosun ve yapraklardan oluşan bir yatak sermekle yetinen yorgun işçiler, biraz ilkel döşekler üzerinde derin bir uykuya çekildiler.

Bu arada, Sömürgeliler Lincoln Adası'na ayak bastıklarından beri geçen günlerin sayısı da hesaplandı. 5 Nisan Çarşamba günü, kazazedelerin kıyıya sürüklenmelerinin üzerinden on iki gün geçmişti.

6 Nisan günü şafakla birlikte, Mühendis ve arkadaşları, tuğlaların pişirileceği noktada bir araya geldiler. Doğal olarak bu işlem fırınların içinde değil, açık havada yapılacaktı; aslında tuğla yığınının kendi kendine pişen bir fırın olacağı da söylenebilirdi. Çalı demetleri düzgün bir şekilde zeminin üzerine yerleştirilerek, etrafları kısa süre içinde büyük bir küp haline gelen kurumuş tuğla sıraları ile çevrelendi. Bu çalışmaların gün boyunca sürmesinin ardından, akşam üzeri çalılar ateşe verildi.

O gece, her biri gözünü bile kırpmadan ateşin hafiflememesi için nöbet tuttu. Kırk sekiz saat süren bu işlemler başarıyla tamamlandı. Şimdi, bu tüten kütlelerin soğumasını beklemek gerekiyordu; bu arada Cyrus Smith'in rehberliğindeki Nab ve Pencroff iç içe geçmiş ince dallardan yaptıkları kalburun üzerinde, gölün kuzeyinde bol bulunan kireç taşları taşıdılar. Isıyla ayrışarak oldukça bereketli sönmemiş kireç taşlarına dönüşen bu taşların, tebeşirin ya da mermerin kireçlenmesi sırasında oluşanlar kadar saf oldukları söylenebilirdi. Soğuduğu zaman hamurun hacminin küçülmesine engel olan kumla karıştırılan bu kireçten mükemmel bir harç elde edildi.

Bu çalışmaların ardından, 9 Nisan günü, Mühendis'in elinde belli miktarda hazır kireç ' ve birkaç

bin kadar tuğla bulunuyordu.

Bunun üzerine, hiç vakit kaybetmeden, günlük işlerde kullanılacak kap kacakların pişirilmesini sağlayacak olan fırının inşasına girişildi. Fazla zorlanılmadan başarıya ulaşan bu girişimden beş gün sonra, fırın, Mühendis'in Creek-Rouge'un ağzında bulunduğu üstü açık bir maden yatağından getirilen kömürle dolduruldu; ve ilk dumanlar yirmi ayaklık bir bacadan yükselmeye başladı. Açıklığın bir fabrikaya dönüşmesi üzerine, Pencroff bu fırından çağdaş sanayinin tüm ürünlerinin çıkabileceğine inanmaya başlamıştı.

Sömürgeliler öncelikle mutfak işlerinde kullanacakları kap kacağı imal ettiler. Hammadde olarak Cyrus Smith'in biraz kireç ve kuartz eklediği killi topraktan yararlanılıyordu. Gerçekten de, uygun kalıplara dökülerek tencereler, fincanlar, tabaklar, fiçiler ve küpler elde edilen bu hamur gerçek bir 'pipo toprağıydı.' Bu mutfak eşyaları biraz şekilsiz olsalar da, yüksek ısıda pişirilmelerinin ardından, sanki bileşimlerinde kaolin varmışçasına dayanıklı olarak peribacasının mutfağındaki yerlerini aldılar.

Bu arada, bu şekilde hazırlanan bu killi karışımın 'pipo toprağı' ismini hak edip etmediğini öğrenmek isteyen Pencroff, kendisine çok güzel görünen birkaç kaba saba pipo yaptı; ama ne yazık ki, tütünü yoktu! Ve şunu da belirtmek gerekir ki, bu Pencroff için büyük bir eksiklikti.

"Ama her şey gibi tütünü de elde edeceğiz!" diye tekrarlıyordu, sarsılmaz güvenini dışa vurduğu anlarda.

15 Nisan'a dek süren bu çalışmalarda, zamanın bilinçli bir şekilde kullanıldığı anlaşılıyordu. Çömlekçi ustaları haline gelen Sömürgelilerin yaptıkları tek şey kap kaçak üretmekti. Cyrus Smith'in karar vermesi halinde, demirci ustalarına dönüşmeleri de uzun sürmeyecekti. Ancak, ertesi günün Paskalya Pazarı olması nedeniyle, o günü dinlenmeye ve ibadete ayırmaya karar verdiler. Dini bütün insanlar olan bu Amerikalılar, İncil'in buyruklarına titizlikle uyuyorlardı; ve içinde buldukları durum, onların her şeyin yaratıcısına karşı duyduğu inancı daha da artırmıştı.

15 Nisan akşamı Peribacaları'na geri dönüldü. Kap kacakların geri kalanını yanlarında getiren Sömürgeliler fırını bir dahaki görevine kadar söndürmüşlerdi. Geri dönüş sırasında herkesi sevindiren bir olay yaşandı: Mühendis kavın yerini tutacak bir madde keşfetmişti. Bilindiği gibi, özellikle önceden barutla doygunlaştırıldığında ya da potasyum nitrat ve klorat eriyiklerinde kaynatıldığında kolayca tutuşabilme özelliğine sahip olan bu süngerimsi ve yumuşak madde kav mantar denen bir mantar türünden elde ediliyordu. Ancak o ana dek, ne bu kav mantarlarına, ne de onların yerini tutabilen kuzu mantarlarına rastlamamışlardı. O gün, Mühendis, pelin, tarhunotu, limon gibi türlerin ait olduğu miskotu cinsinden bir bitki keşfetmiş, birkaç demet kopararak onları Denizci'ye uzatmıştı.

"Alın, Pencroff," dedi, "işte bu hoşunuza gidecek."

Pencroff, yaprakları ipeksi ve uzun tüylerle kaplı olan bu bitkiyi dikkatle inceledi.

"Hey! Bu da nesi, Bay Cyrus?" diye sordu. "Aman Tanrım! Bu tütün mü?"

"Hayır," diye yanıtladı Cyrus Smith, "bilim insanlarının Çin miskotu olarak adlandırdıkları bu artemisia, bizim için kav işlevini görecek."

Gerçekten de, uygun bir şekilde kurutulan bu miskotu, Mühendis tarafından adada bol miktarda bulunan ve güherçileden başka bir şey olmayan potasyum nitrat ile takviye edildiğinde kolayca tutuşabilme özelliğine sahip olmuştu.

O gece merkez odada bir araya gelen Sömürgeliler akşam yemeğini orada yediler. Nab'ın

hazırladığı aguti haşlaması ve sudomuzu jambonuna, tropikal bölgelerde ağaç şeklinde de görülen otsu bir bitki olan 'caladium macrorrhizum' haşlaması eşlik etti. Tatları harika ve oldukça besleyici olan bu kökler, İngiltere'de 'Portland sagusu' adıyla üretilen maddeye benziyorlardı, ve belli ölçülerde, Lincoln Adası Sömürgelilerin hâlâ yoksun oldukları ekmeğin yerini tutabilirlerdi. Yemegin ardından, biraz hava almak üzere kumsala uzandılar. Saat akşamın sekiziydi. Gece hoş bir şekilde yavaş yavaş belirmeye başlıyordu. Beş gün önce dolunay halinde olan ay henüz doğmamıştı; yine de ay şafağı olarak adlandırılabilir solgun ışıklarıyla şimdiden ufku aydınlatıyordu. Güney başucu noktasında, aralarında Mühendis'in birkaç gece önce Franklin Tepesi'nin zirvesinden selamladığı Güneyhaçı'nın da bulunduğu kutup takımıyıldızları parlıyordu.

Bir müddet, zirvesinde ve eteğinde iki büyük yıldız bulunan, sol yanında ortalama büyüklükte, sağ yanında ise daha küçük bir yıldız yer alan bu görkemli takımıyıldızını inceleyen Cyrus Smith biraz düşündükten sonra:

"Harbert," diye sordu, "bugün nisanın 15'i mi?"

"Evet, Bay Cyrus," diye yanıtladı Harbert.

"Eğer yanılmıyorsam, yarın yılın gerçek güneş zamanı [↪](#) ile ortalama güneş zamanının [↪](#) birbirlerine karıştığı dört gününden biri olacak; yani çocuğum, yarın tam öğle saatinde güneş meridyen düzleminden geçecek. Hava güzel olursa, birkaç derecelik bir yanılma payıyla adanın boylam derecesini belirleyebilirim."

"Yani bir alet, bir sekstant olmaksızın mı?" diye sordu Gedeon Spilett .

"Evet," diye devam etti Mühendis. "Hatta hava açık olduğuna göre, bu gece, Güneyhaçı'nın yani güney kutbunun ufkun üzerindeki yüksekliğini gözlemleyerek hangi enlem derecesinde bulunduğumuzu hesaplayabilirim. Hak vereceğiniz gibi dostlarım, buraya yerleşmek için ciddi girişimlerde bulunmadan önce, burasının yalnızca bir ada olduğunu bilmek yetmiyor, bunun yanı sıra Amerika Kıtası'nın, Avustralya Kıtası'nın ya da Pasifik'in en önemli takımadalarının ne kadar uzağında olduğumuzu da öğrenmemiz gerekiyor."

"Aslında," dedi Gazeteci, "eğer bir yerleşim merkezinin birkaç yüz mil uzağındaysak, ev yapmak yerine bir gemi inşa etmek bizim için daha yararlı olacak."

"İşte bu nedenle," diye ekledi Cyrus Smith, "bu gece Lincoln Adası'nın hangi enlem derecesinde yer aldığını öğrenmeye çalışacağım, yarın öğlen ise sıra hangi boylam derecesinde bulunduğumuzu hesaplamaya gelecek."

Mühendis, nesnelere uzaklığını yansımalarına göre, büyük bir doğrulukla ölçen bir sekstanta sahip olsaydı, her şey kolaylıkla halledilebilecek, o akşam kutbun yüksekliğinden, ertesi gün ise, güneşin meridyen düzleminden geçişinden, adanın koordinatlarını elde edebilecekti. Ancak alet olmadığı için bu yöntemle yetinmek gerekiyordu.

Peribacaları'na geri dönen Cyrus Smith ocağın ışığında, bir pergel oluşturacak şekilde uç uca eklediği iki yassı çubuğu yontarak, bağlantı noktalarını birbirlerine yaklaşıp uzaklaşabilmelerine izin verecek sağlam bir akasya dikeniyi tutturdu.

Mühendis bu aleti yaptıktan sonra, kumsala geri döndü; ancak kutbun yüksekliği net olarak görülen bir ufkun, yani deniz ufkunun üzerinde belirlemesi gerektiği ve Griffé Burnu güneydeki ufuk çizgisini gizlediği için başka bir noktaya mevzilenmesi lazımdı. En iyisi doğrudan güneye bakan kıyıya ulaşmaktı; ancak bunun için şu sırada oldukça derin olan Mercy'yi aşmak gerekecekti ve bu da çok zor bir işti.

Sonunda Cyrus Smith, gözlemini deniz seviyesinden yüksekliğini de hesaba katarak, Grande-Vue Yaylası'ndan yapmaya karar verdi- bu yüksekliği ertesi gün basit bir geometri formülüyle hesaplayacaktı.

Bunun üzerine, yaylaya doğru yola çıkan Sömürgeliler, Mercy'nin sol kıyısı boyunca ilerledikten sonra, nehri sınırlayarak kuzeybatıdan güneydoğuya doğru uzanan girintili çıkıntılı kayalık hatta ulaştılar.

Yaylanın bu bölümü, iki yokuşla Griffé Burnu'na ve adanın güney kıyısına inen sağ kıyının elli ayak üzerinde bulunuyordu. Bakışların, ufkun burundan Reptile Burnu'na dek yayılan yarı dairesel halkasına doğru uzanmasını engelleyecek hiçbir şey yoktu. Güneyde, ayın alttan gelen ilk ışınlarıyla aydınlanan bu ufuk, belli bir netlikle seçilebiliyordu.

O sırada, güney kutbuna en yakın noktada bulunan, eteğinde alfa yıldızı yer alan Güney-haçı gözlemciye ters dönmüş bir halde görünüyordu.

Bu takımyıldız güney kutbuna, kutup yıldızının kuzey kutbuna olduğu kadar yakın değildi. Alfa yıldızı 27° derece dolaylarında bulunuyordu, Cyrus Smith bunu biliyordu ve hesaplamalarında bu mesafeyi de göz önünde bulundurması gerekiyordu. Bunun yanı sıra, gözlemin kolayca yapılabilmesi için, yıldızın aşağı meridyen düzleminden geçeceği anı kolluyordu.

Tahta pergelinin bir kolunu deniz ufkuna, diğerini alfaya yönelten Cyrus Smith, iki kol arasındaki açıklıktan, alfayı ufuktan ayıran uzaklığı saptadı. Elde edilen açığı sabitlemek amacıyla, aletin iki kolunu aralarındaki açıklığı muhafaza edecek şekilde enlemesine olarak yerleştirdiği üçüncü bir çubuğa tutturdu.

Bu işlemin ardından, geriye yaylanın yüksekliğini hesaba katarak gözlemi deniz seviyesinde sürdürerek elde edilen açığı hesaplamak kalıyordu. Bu açının derecesi alfanın, dolayısıyla kutbun, ufkun üzerindeki yüksekliğinin bulunmasını sağlayacak, böylece adanın enlem derecesi bulunacaktı, çünkü dünyanın herhangi bir noktasının enlem derecesi, kutbun, o noktanın ufkunun üzerindeki yüksekliğine eşitti.

Bu hesaplamaların ertesi güne bırakılmasının ardından, saat onda, herkes derin bir uykuya çekildi.

16 Nisan -Paskalya Pazarı- sabahı, güneşin doğuşuyla, Peribacaları'ndan ayrılan Sömürgeciler çamaşırlarını yıkamaya, giysilerini temizlemeye koyuldular. Mühendis, sabunlaşma için gerekli olan sodyum ya da potas, iç yağı ya da sıvıyağ gibi hammaddeleri elde eder etmez sabun üretmeyi planlıyordu. Gardırobun yenilenmesi sorunu ise yeri ve zamanı geldiğinde ele alınacaktı. Her halukârda, günlük işlerdeki yıpranmalara karşı dayanıklı olan giysiler altı ay daha idare edebilirdi. Ama her şey adanın yerleşim merkezlerine olan uzaklığına bağlıydı. İşte o gün, hava izin verirse, bu bilgiye ulaşacaklardı.

Açık bir ufkun üzerinde yükselen güneş, yazın son vedalarını göndereceği güzel bir günü müjdeliyordu.

Bu durumda Grande-Vue Yaylası'nın deniz seviyesinden yüksekliğini ölçerek, önceki günkü gözlemlere devam etmek gerekiyordu.

“Dün kullandığınıza benzer bir alete ihtiyacınız yok mu?” diye sordu Harbert Mühendis'e.

“Hayır, çocuğum, en *az* dünkü kadar doğru sonuç verecek başka bir yöntemi deneyeceğiz.”

Her konuda bilgi sahibi olmaktan büyük zevk alan Harbert, kumsala doğru inerek granit surdan uzaklaşan Mühendis'i izledi. Bu sırada Pencroff, Nab ve Gazeteci çeşitli işlerle uğraşıyorlardı.

Cyrus Smith yanına, santimi santimine bildiği, kendi boyuyla karşılaştırarak ölçtüğü on ayak yüksekliğinde düz bir sıruk almıştı. Harbert ise Cyrus Smith'in kendisine verdiği bir çekülü, yani esnek bir lifin ucuna sabitlenmiş basit bir taştan oluşan düzeneği taşıyordu.

Kumsalın sınırına yirmi ayak yaklaştıklarında, dikey olarak yükselen granit surdan yaklaşık beş yüz ayak uzaklaşmışlardı; Mühendis kumun iki ayak derinine özenle oturttuğu sıriği, çekül sayesinde ufuk düzlemine dikey olarak sabitledi.

Bu işlemin ardından kumun üzerine uzandığında, sıriğin ucunu ve surun zirvesini aynı düzlem üzerinde görebileceği mesafeye dek geriledi. Sonra, bu noktayı bir sopa ile dikkatlice belirledi .

O zaman Harbert'a şu soruyu yöneltti: “Geometrinin temel ilkelerini biliyor musun?”

“Biraz, Bay Cyrus,” diye yanıtladı fazla bilgiçlik taslamak istemeyen Harbert.

“Benzer üçgenlerin özelliklerini hatırlıyor musun?”

“Evet,” diye yanıtladı Harbert. “Benzeşik kenarları birbirleriyle orantılıdır.”

“Pekala, çocuğum, iki tane benzer dik üçgen hazırladım: ilkinin, daha küçük olanının kenarları sıriktan, sopa ile sıriğin dibi arasındaki mesafeden, ve hipotenüs olarak da benim görüş hattımdan oluşuyor; ikincisinin kenarları ise, yüksekliğini ölçmemiz gereken surdan, bu surun dibiyle sopa arasındaki mesafeden ve hipotenüs olarak da yine benim ilkinin devamı olan görüş hattımdan oluşuyor.” “Ah! Bay Cyrus, anladım!” diye haykırdı Harbert. “Nasıl ki, sopanın, sıriğe olan uzaklığı, sopanın surun dibine olan uzaklığıyla orantılıysa, sıriğin yüksekliği de, surun yüksekliğiyle orantılı olacaktır.”

“Tam da öyle, Harbert,” diye yanıtladı Mühendis, “ve sıriğin uzunluğunu bildiğimize göre, ilk iki mesafeyi ölçtüğümüzde, geriye bize surun yüksekliğini vererek, onu doğrudan ölçmek zahmetinden kurtaracak olan basit bir orantı işlemini yapmak kalacak.”

İki yatay mesafe, kumun üzerindeki uzunluğu tam olarak on ayak olan sıruk sayesinde ölçüldü.

Sopa ile sıriğin kuma gömüldüğü nokta arasındaki mesafe on beş ayaktı.

Sopa ile surun dibi arasındaki mesafe ise beş yüz ayaktı.

Bu ölçümlerin yapılmasından sonra Cyrus Smith ve Genç Çocuk Peribacaları'na geri döndüler.

Mühendis, önceki gezilerinden birinde getirmiş olduğu ve sivri bir kabuk aracılığıyla rakamların üzerine kolayca yazılabildiği arduvazlı şistten yassı bir taşı alarak, aşağıdaki orantıyı kurdu:

$$15 : 500 = 10 : X$$

$$500 X 10 = 5.000$$

$$5000 / 15 = 333.33$$

Buradan granit surun yüksekliğinin üç yüz otuz ayak^[↔] olduğu sonucuna ulaşılıyordu.

Cyrus Smith, önceki gün yaptığı ve iki kolunun arasındaki mesafenin alfa yıldızı ile ufuk arasındaki açıyı hesaplayacağı aleti eline aldı. Bu açıyı üç yüz altmış eşit parçaya ayırdığı bir dairenin üzerinde ölçerek, 10 derece olduğunu saptadı. Sonra, gözlemin yapıldığı noktanın deniz seviyesinden yüksekliğini de hesaba katıp, alfayı güney kutbundan ayıran 27 derecelik açıyı buna ekleyerek, kutup ile ufkun arasındaki açısız uzaklığın 37 derece olduğunu buldu. Bunun üzerine, Lincoln Adası'nın 37. güney paraleli üzerinde olduğuna karar veren Cyrus Smith, yine de işlemlerdeki bazı hata paylarını da dikkate alarak, 35. ve 40. paraleller arasında bulunduğunu söylemenin daha doğru olacağını düşündü.

Adanın koordinatlarını tamamlamak için şimdi sıra boylam derecesini hesaplamaktaydı. Mühendis aynı gün öğle vakti, yani güneşin meridyen düzleminden geçtiği anda bunu belirlemeyi deneyecekti.

O pazar gününün bir gezintiyle, daha doğrusu adanın Requin Körfezi'yle gölün kuzeyi arasında kalan bölümünün araştırılacağı bir keşif gezisiyle değerlendirilmesine karar verildi; hava uygun olursa bu gezi Mandibule-Sud'ün kuzey yamacına dek sürdürülecekti. Bu durumda, öğle yemeğini kum tepelerinde yiyecek ve ancak akşam geri dönebileceklerdi.

Sabah sekiz buçukta, küçük kabile kanalın sınırını izliyordu. Çok sayıda kuş karşı taraftaki Salut Adacığının üzerinde çalım satarak geziniyorlardı. Bunlar, eşek anırmasını andıran, kulakları tırmalayan çığlıklarıyla ayırt edilen manşo türünden dalgıç kuşlarıydı. İlk bakışta, kuşların yenilebilir cinsten olmadıklarını düşünen Pencroff, büyük bir mutlulukla siyahımtırak olsa da, etlerinin oldukça lezzetli olduğunu öğrendi.

Ayrıca, kumların üzerinde, adacığın sığınak olarak seçmiş benzeyen iri amfibilerin, fokların oynadığı görülebiliyordu. Bir hayli yağlı olan etlerinin tiksindirici olduğu düşünülürse, onları besin kaynağı olarak dikkate almak mümkün değildi; bu sırada, bu hayvanları dikkatle inceleyen Cyrus Smith, aklından geçenleri belli etmeden, arkadaşlarına yakın bir zamanda adacığın ziyaret edeceklerini bildirdi.

Sömürgelilerin izledikleri kıyı, yumuşakçalar, bilimi meraklılarını sevindirecek terebratulalar ve üç köşeliler gibi kabuklu türleriyle kaplıydı. Ancak asıl önemli olan, denizin çekilmesiyle, Peribacaları'nın dört mil ötesindeki kayalıkların arasında açığa çıkan bir istiridye yatağının Nab tarafından keşfedilmesiydi.

“Nab, bugünü boşa geçirmiş sayılmayacak” diye haykırdı Pencroff, açıkta uzanan istiridye yığınına inceleyerek.

“Gerçekten, bu sevindirici bir keşif,” dedi Gazeteci, “iddia edildiği gibi her istiridye yılda elli, altmış bin yumurta veriyorsa tükenmek bilmeyen bir kaynağa sahip olacağız demektir.” “Ancak, sanırım istiridye çok besleyici bir yiyecek değil,” dedi Harbert.

“Hayır,” diyekarşılık verdi Cyrus Smith. “İstiridye yalnızca az miktarda azot içeriyor, sadece

onunla beslenen bir insanın, bu kabukludan günde yüz elli, yüz altmış adet tüketmesi gerekiyor. “

“İyi o zaman!” diye yanıtladı Pencroff. “Biz de, onar onar yutarız.Öğle yemeği için, birkaç tanesini toplamaya ne dersiniz?”

Ve herkes tarafından benimseneceğine inandığı önerisine bir yanıt beklemeden, Nab ile birlikte bu yumuşakçalardan bol miktarda topladılar. Onları Nab'ın hatmi liflerinden hazırladığı bir tür fileye yerleştirdikten sonra, kumullar ile deniz arasında uzanan kıyı boyunca ilerlediler.

Zaman zaman saatine bakan Cyrus Smith, öğle üzeri güneşi gözlemlemek için hazırlık yapıyordu.

Adanın, Union Körfezi'ni çevreleyen ve Mandibule-Sud Burnu olarak adlandırılan bu bölgesi oldukça kuraktı. Kumlardan ve lav kalıntılarına karışmış kabuklulardan başka bir şey görünmüyordu. Bu ıssız kıyıyı ziyaret eden martı, albatros ve vahşi ördek gibi kuşlar, haklı olarak Pencroff'un iştahını kabartıyorlardı. Onları oklarıyla vurmaya denese de, hiçbir yere konmayan bu hayvanları uçarken avlamak zordu.

Bu olay, Denizci'nin Mühendis'e şu sözleri tekrarlamasına neden oldu:

“Görüyor musunuz, Bay Cyrus, tüfeğimiz olmadıkça, bu etlerden mahrum kalacağız!” “Kuşkusuz öyle, Pencroff,” diye yanıtladı Gazeteci, “ancak bu size bağlı! Toplar için demir, bataryalar için çelik, barut için güherçile, kömür ve kükürt, patlayıcılar için cıva ve azot asidi, ve mermiler için kurşun tedarik ederseniz, Cyrus Smith bize birinci sınıf tüfekler yapacak.”

“Oh!” diye yanıtladı Mühendis, “saydığınız bu maddeleri adada bulmamız mümkün, ama ateşli silahlar, parçaları büyük bir titizlikle hazırlanması gereken hassas aletlerdir. Ne yapacağımızı daha sonra göreceğiz.”

“Neden,” diye haykırdı Pencroff, “sepetin bizimle birlikte sürüklediği silahlarımızı, aletlerimizi, hatta çakılarımı neden atmamız gerekti ki? “

“Ama biz onları atmasaydık, balon bizi denizin dibine atacaktı!” diye karşılık verdi Harbert.

“Doğru söylüyorsunuz, çocuğum!” diye yanıtladı Denizci.

Sonra, aklından geçen başka bir düşünceyi dile getirerek:

“Düşünüyorum da,” diye ekledi, “Jonathan Forester ve arkadaşları, ertesi sabah meydanın boş, balonun ise uçmuş olduğunu fark ettiklerinde, ne büyük bir şaşkınlık yaşamışlardır!”

“Aklımdan geçen en son şey, onların ne kadar şaşırılmış oldukları!” dedi Gazeteci.

“Yine de kaçış fikri benimdi!” dedi Pencroff, mutlu bir ifadeyle.

“Güzel bir fikirdi, Pencroff,” dedi Gedeon Spilett gülerek, “ve bizi şu an bulunduğumuz noktaya getirdi!”

“Güneylilerin tutsağı olmaktansa, burada olmayı tercih ederim!” diye haykırdı Denizci, “özellikle Bay Cyrus bize eşlik etme lütfünü gösterdiğinden beri!”

“Bende öyle düşünüyorum!” diye karşılık verdi Gazeteci. “Zaten neyimiz eksik ki? Hiçbir şey!”

“Her şeyimiz olmasa da,” diye yanıtladı geniş omuzları sarsılarak kahkaha atmaktan kendini alamayan Pencroff. “Ama, bir gün buradan ayrılmanın bir yolunu bulacağız!” “Lincoln Adası, insanların yaşadığı bir takımada ya da kıtaya belli bir uzaklıktaysa, belki de düşündüğünüzden çok daha önce, dostlarım,” dedi Mühendis. “Bir saat içinde bunu öğreneceğiz. Elimde Pasifik'in haritası yok; ama güney bölümü hafızama kazınmış bulunuyor. Dün elde ettiğim enlem derecesi Lincoln Adası'nın, batıda Yeni Zelanda ile doğuda Şili kıyıları arasında yer aldığını gösteriyor. Ancak bu iki kara parçası arasında en az altı bin millik bir mesafe var. Şimdi sıra, adanın bu engin deniz üzerinde hangi noktayı işgal ettiğini bilmekte, birazdan belirleyeceğimiz boylam derecesinin bunu yaklaşık

olarak öğrenmemizi sağlayacağını umuyorum.”

“Enlem derecesi bakımından en yakınımızda Pornotu Takımadaları yok mu?” dedi Harbert.

“Evet,” diye yanıtladı Mühendis, “ancak aramızda bin iki yüz millik bir mesafe var.” “Ya orada?” diye sordu, sohbeti büyük bir ilgiyle izleyen Nab, eliyle güneyi işaret ederek.

“Orada, hiçbir şey yok,” diye karşılık verdi Pencroff.

“Gerçekten de öyle,” diye ekledi Mühendis. “Söylesenize Cyrus,” dedi Gazeteci, “Lincoln Adası Yeni Zelanda ya da Şili topraklarının yalnızca iki yüz-üç yüz mil açıklarındaysa ne yapacağız?”

“O zaman ev yapmak yerine bir gemi inşa etmeyi deneyeceğiz; ve üstat Pencroff gemiyi yönetecek.

..”

“Elbette, Bay Cyrus,” diye haykırdı Denizci, “denize açılacak sağlamlıkta bir tekne inşa ettiğiniz anda, kaptanlık görevimi yerine getirmeye hazırım!”

“Gerekirse inşa edeceğiz!” diye karşılık verdi Cyrus Smith.

Hiçbir şeyden yılmayan bu adamlar böylece sohbet ederlerken, gözlem saati de yaklaşıyordu. Cyrus Smith hiçbir aletten yararlanmadan, güneşin adanın meridyen düzleminden geçtiğini nasıl saptayacaktı? İşte Harbert bunu tahmin edemiyordu.

O sırada gözlemciler, Peribacalan'nın altı mil uzağında, Mühendis'in gizemli kurtuluşundan sonra bulunduğu kumulların yakınlarındaydılar. Saat on bir buçukta, öğle yemeği hazırlıkları için bu noktada mola verildi. Yakınlarda akan çaydan tatlı su getirmeye giden Harbert, Nab ile birlikte bir testi suyla geri döndü.

Bu sırada, astronomik gözlemi için gerekli hazırlıkları yapan Cyrus Smith, kendine kumsalın üzerinde, denizin çekilirken düzleştirdiği bir alan seçti. Tanelerinin tamamı birbirleriyle aynı seviyede bulunan bu ince kum tabakası bir aynayı andırıyordu. Zaten zeminin düz olması, ya da altı ayak yüksekliğindeki bu çubuğun dik olarak yerleştirilmesi o kadar da önemli değildi. Hatta tersine, Mühendis çubuğu güneye, yani güneşin ters istikametine doğru eğdi; çünkü unutmamalı ki, ada zaten güney yarımkürede bulunuyordu ve Lincoln Adası Sömürgelileri, güneşin günlük yayını güney ufku üzerinden değil, kuzey ufku üzerinden çizdiğini görüyorlardı.

Harbert, Mühendis'in güneşin en yüksek noktasına ulaştığı, yani adanın meridyen düzleminden geçtiği anı nasıl belirleyeceğini anladı. Bu işlem, çubuğun kumun üzerine düşen gölgesinden yararlanarak yapılacak, ve aletler olmasa da gerçek değere oldukça yakın bir sonuç elde edilecekti.

Aslında, bu gölgenin boyunun en fazla kısaldığı an tam öğle saati olacak, ve iyice kısaldıktan sonra, yeniden uzamaya başlayacağı anı saptamak için gölgenin ucunu izlemek yeterli olacaktı. Cyrus Smith çubuğu, güneşin ters istikametine doğru eğerek gölgeyi daha da uzatıyordu; böylelikle değişiklikler daha kolay saptanabilecekti. Gerçekten de, bir kadranın iğnesi ne kadar büyükse, ucunun yer değiştirmesini izlemek de o denli kolay olurdu. Çubuğun gölgesi bir kadranın iğnesinden başka bir şey değildi.

Zamanın geldiğini düşünen Cyrus Smith, diz çökerek, kuma sapladığı küçük tahta dikmeler aracılığıyla, çubuğun giderek küçülen gölgesini işaretlemeye başladı. Üzerine doğru eğilen arkadaşları işlemi büyük bir ilgiyle izliyorlardı.

Gazeteci, gölgenin en fazla kısaldığı anı saptamak için elindeki kronometresiyle hazır bekliyordu. Ayrıca, Cyrus Smith, bu deneyi gerçek güneş zamanı ile ortalama zamanın çakışacağı 16 Nisan gününde gerçekleştirdiği için, Gedeon Spilett kronometresine bastığı anda, Washington saatinin kaç olduğunu da bildirecek, böylece hesaplamalar daha da kolaylaşacaktı.

Bu sırada güneş yavaşça yükseliyor, çubuğun gölgesi giderek kısalıyordu; ve Cyrus Smith yeniden uzamaya başladığını hissettiği anda:

“Saat kaç?” dedi.

“Beşi bir geçiyor,” diye hemen yanıtladı Gedeon Spilett.

Artık yapılacak tek şey işlemi rakamlara dökmektir. Bundan daha kolay bir şey olamazdı. Görüldüğü gibi, Washington meridyeni ile Lincoln Adası'nınki arasında yaklaşık beş saatlik bir fark vardı, yani Lincoln Adası'nda öğle üzeriyken, Washington'da saatler akşamın beşini gösteriyordu. Güneş, dünya etrafındaki hareketi sırasında dört dakikada bir derece, saatte de on beş derece katettiğine göre, beş saatte aldığı yolu hesaplamak için on beşle beşi çarpmak yeterliydi.

Bu durumda, Washington, Amerikalıların da İngilizler gibi başlangıç noktası olarak kabul ettikleri Greenwich Meridyeni'ne göre 77. batı boylamında bulunuyordu; yetmiş yediye yetmiş beş eklenmesiyle, adanın 152. batı boylam derecesinde olduğu söylenebilirdi.

Arkadaşlarına bu sonucu açıklayan Cyrus Smith, yanılma paylarını da hesaba katarak, Lincoln Adası'nın koordinatlarının 35 ile 37. güney paralelleri ve 150 ile 155. batı meridyenleri arasında olduğunu bildirdi.

Görüldüğü gibi gözlem sırasındaki olası yanılma payını her iki koordinat için de beş derece olarak ifade ediyordu; bu da adanın konumunda üç yüz millik bir hataya denk düşüyordu.

Ancak bu yanılma payı alınacak kararı etkileyecek kadar önemli değildi. Lincoln Adası, tüm kara parçalarından, aradaki mesafeyi basit ve dayanıksız bir kayıkla alamayacakları ölçüde uzaktı.

Gerçekten de, bulunduğu konum itibarıyla, Taiti ve Pornotu Takımadaları'ndan bin iki yüz, Yeni Zelanda'dan bin sekiz yüz ve Amerika kıyısından dört bin beş yüz mil uzaktaydı.

Hafızasına kazınmış olan haritaya başvuran Cyrus Smith, Pasifik'in, Lincoln Adası'nın yer aldığı bu bölümünde herhangi bir adanın bulunmadığı sonucuna varıyordu.

17 Nisan sabahı, Denizci'nin Gedeon Spilett'e yönelttiği ilk soru şu oldu:

“Evet, bayım, bugün hangi görevi üstleneceğiz?”

“Cyrus Smith hangisini uygun görürse onu,” diye yanıtladı Gazeteci.

Şu ana dek tuğlacılık ve çanak çömlekçilik yapan Mühendis'in arkadaşları, şimdi de madencilik görevini üstleneceklerdi.

Bir önceki gün, yemekten sonra yapılan keşif gezisi, Peribacaları'na yedi mil uzaklıkta bulunan Mandibule Burnu'na dek sürdürülmüştü. Orada uzun kumullar dizisinin sona ermesiyle, zemin volkanik bir arazi görünümü sunuyordu. Volkanın püskürttüğü minerallerden oluşan iki burnun arasında yer alan bu dar boğaz, Grande-Vue Yaylası'nda olduğu gibi yüksek surlarla değil, garip biçimli ve girintili çıkıntılı bir kıyı hattıyla çevreleniyordu. Sömürgecililer bu noktaya ulaştıklarında geri dönerek, hava kararırken Peribacaları'na vardılar; ancak adadan ayrılıp ayrılmama konusu üzerinde görüş birliğine varmadan uykuya çekilmediler.

Adayı Pornotu Takımadaları'ndan ayıran bin iki yüz mil; yabana atılacak bir mesafe değildi. Kış mevsimi yaklaşırken, bir kayığın bu yolu katetmesi kolay değildi. Pencroff bunu kesin bir şekilde açıklamıştı. Zaten gerekli aletleri olsa bile, basit bir kayık inşa etmek oldukça güç bir işti; kaldı ki Sömürgecililerin aletleri yoktu, bunun için işe öncelikle çekiç, balta, keser, testere, burgu, rende gibi aletleri üreterek başlamaları gerekiyordu, bu işler de belli bir zaman alacaktı. Bunun üzerine kış mevsiminin Lincoln Adası'nda geçirilmesine ve Peribacaları'ndan daha konforlu bir barınak aranmasına karar verildi.

Her şeyden önce, Mühendis'in adanın kuzeybatısında gözlemlendiği birkaç maden yatağından yararlanarak, demir cevherini demire ya da çeliğe dönüştürmek gerekiyordu.

Genel olarak madenler toprakta saf halde değil, oksijen ya da kükürtle tepkimeye uğramış olarak bulunuyorlardı. Mühendis'in yanında getirdiği manyetit ve pirit, ya da diğer adıyla sülfürlü demir örnekleri de aynı şekilde saf değildi. Bu durumda demir oksidi karbonla indirgeyerek, yani oksijenden ayırarak, saf hale getirmek gerekiyordu. Demir cevherini yüksek ısıda karbonla tepkimeye sokmaya dayanan bu indirgeme işlemi ya demir cevherini tek bir işlemle demire dönüştürme avantajı olan 'katalon yöntemi' ya da yüksek ısılarda fırınlama işlemiyle önce dökme demir, ardından demir haline dönüştürülmesiyle yapılıyordu.

Oysa Mühendis'e gereken dökme demir değil, demirdi; bu yüzden en hızlı indirgeme yönteminden yararlanması gerekiyordu. Zaten yanında getirdiği cevher de oldukça saf ve değerliydi. Siyah bir toz bırakan, düzgün sekizyüzlüler halinde billurlaşırken doğal mıknatıs etkisi gösteren bu oksitli cevher, Avrupa'da ve özellikle bol miktarda bulunduğu İsveç ve Norveç'te birinci kalite demir elde edilmesini sağlıyordu. Bu maden damarından biraz uzakta, Sömürgecililerin önceden keşfettikleri kömür yatakları vardı. "Üretimde kullanılacak kömür yataklarının yakında olması, cevherin işlenmesini çok kolaylaştıracaktı. Birleşik Krallık'taki işletmelerin muhteşem zenginliği, taşkömürünün üretiminde kullanılacağı madenle aynı topraklarda bulunmasından kaynaklanıyordu.

“Pekala Bay Cyrus,” dedi Pencroff, “demir cevherini işleyecekmiyiz?”

“Evet, dostum,” diye yanıtladı Mühendis, “ve, bunun için önce adacığa avlanmaya gideceğiz, sanırım bu herkesin hoşuna gidecek.” “Fok avı mı?” diye haykırdı Denizci, Gedeon Spilett'e doğru dönerek. “Demir üretmek için fok mu gerekiyor?”

“Cyrus söylediğine göre, öyle olmalı!” diye karşılık verdi Gazeteci.

Mühendis'in Peribacaları'ndan ayrılmasıyla, bu açıklamayla yetinmek zorunda kalan Pencroff, av hazırlıklarına başladı.

Kısa bir süre sonra, Cyrus Smith, Harbert, Gedeon Spilett, Nab ve Denizci kumsalın üzerinde, kanalın, suların çekilmesiyle yaya olarak geçilmesine izin verdiği bir noktada bir araya geldiler. Denizin alçalmasının doruk noktasına ulaşmasından yararlanan avcılar, kanalı en fazla dizlerinin üzerine kadar ıslanarak aştılar.

Arkadaşları balonun kendilerini fırlattığı adacığa ikinci kez çıkarılarken, Mühendis oraya ilk kez ayak basıyordu.

Kıyıya çıktıklarında, kendilerini ürkek bakışlarla izleyen yüzlerce penguenle karşılaştılar. Elleriindeki sopalarla onları kolayca öldürebilecek durumda olmalarına karşın, Sömürgeliler böylesine gereksiz bir katliama girişmeyi uygun görmediler; birkaç yüz ayak ileride kumların üzerine uzanmış olan fokları ürkütmemek gerekiyordu. Kabuksu görümlü tüylerle kaplı yüzgeç biçiminde yassılaşıp kökünden kesilmiş benzeyen kanatları ile oldukça masum görünen birkaç manşoya da hiç ilişmediler.

Sömürgeliler su kuşları için yuva işlevi gören su birikintileriyle kalbura dönmüş bir zeminin üzerinde, tedbirli bir şekilde kuzey burnuna doğru ilerlediler. Adanın uç bölümüne doğru, su seviyesinde yüzen iri karaltılar, adeta hareket halindeki kör kayaları andırıyorlardı.

Bunlar, yakalamayı hedefledikleri amfibilerdi. Onların karaya çıkmalarını beklemek gerekiyordu; çünkü dar kalçaları, sık ve kısa tüyleri, iğ biçimli yapılarıyla, oldukça iyi yüzen bu fokları denizde avlamak çok güçlü; oysa kısa ve perdeli ayakları nedeniyle karada hızlı ilerleyemiyorlardı.

Bu amfibilerin alışkanlıklarını iyi bilen Pencroff, güneşin ışıklarıyla derin bir uykuya dalmakta gecikmeyecekleri kumların üzerine yayılmalarını beklemeyi önerdi. O zaman, yollarını kesecek şekilde etraflarını çevirerek sopalarını başlarına indireceklerdi.

Bunun üzerine kıyıda kayaların ardına gizlenen avcılar sessizce beklemeye başladılar.

Bir saat kadar sonra, beş-altı fok karaya çıkarak kumların üzerine uzandılar. Pencroff ve Harbert, hayvanların kaçış yollarını kapatmak amacıyla yerlerinden ayrılarak, adacığın burnuna yöneldiler. Bu arada, kayaların arasında sürünerek ilerleyen Cyrus Smith Gedeon Spilett, ve Nab birazdan yaşanacak olan dövüşün yapılacağı alana doğru gidiyorlardı.

Aniden uzun boyuyla ortaya çıkan Pencroff, bir çığlık attı. Mühendis ve iki arkadaşı hızla denizle fokların arasına atıldılar. Hayvanlardan ikisi aldıkları sert darbelerle kumların üzerine yığılsalar da, diğerleri denize dalarak açılacak fırsatı bulmuşlardı.

“İstedığınız foklar hazır, Bay Cyrus!” dedi Mühendis'e doğru yürüyen Denizci.

“Güzel,” diye karşılık verdi Cyrus Smith. “Onlardan demir körükleri yapacağız!”

“Demir körükleri mi?” diye haykırdı Penc-roff. “Ne şanslı foklarmış!”

Gerçekten de, Mühendis'in bu amfibilerin derilerinden yapmayı hesapladığı bu körükler, demir cevherinin işlenmesi için gerekiyordu. Uzunlukları altı ayağı geçmeyen bu orta boylu hayvanların kafalarının şekli köpeği andırıyordu.

Bu iki fokun ağır bedenlerini taşımaya gerek olmadığını düşünen Nab ve Pencroff onların derisini hemen orada yüzmeye karar verirken, Cyrus Smith ve Gazeteci adacığın keşfini tamamladılar.

Denizci ve Zenci bu işin üstesinden büyük bir ustalıkla geldiler, ve üç saat sonra Cyrus Smith'in elinde tabaklamadan kullanmayı düşündüğü iki fok derisi vardı.

Denizin alçalmasını beklemek zorunda kalan Sömürgeliler, kanalı aşarak Peribacaları'na geri döndüler.

Bu derileri açık tutmak için ağaç çerçevelere germek ve havayı fazla kaçırmadan depolayacakları bir şekilde liflerle dikmek hiç de kolay bir iş değildi. Çalışmayı defalarca tekrarlamak gerekiyordu. Cyrus Smith'in elinde Top'un kolyesinden elde ettiği iki çelik bıçak ağzından başka bir şey yoktu; yine de, kendisi o kadar becerikli, arkadaşları ise o kadar gayretliydi ki, üç gün sonra küçük koloninin alet edevat takımına, cevherin ısıyla işleme tabi tutulması sırasında cevherin ortasına hava üfleme yarayacak bir körük dahil olmuştu. Bu alet işlenmesinde büyük bir önem taşıyordu.

20 Nisan günü, sabah saatlerinden itibaren, Gazeteci'nin notlarına 'maden devri' olarak kaydettiği bir dönem başladı. Bilindiği gibi, Mühendis, maden kömürü ve demir yataklarını birlikte işletmek istiyordu. Gözlemlerine göre, bu yataklar Franklin Dağı'nın kuzeydoğu kollarının eteklerinde, yani altı millik bir mesafede bulunuyorlardı. Bu durumda her gün Peribacalan'na gidip gelmesi gereksiz bulunarak, küçük koloninin işlemleri gece gündüz izleyebilmesi için dallardan yapılacak bir kulübede kamp yapması uygun görüldü.

Bu karar üzerine, sabah yola çıkıldı. Nab ve Pencroff, bir kızağın üzerinde körüğü ve gerekli erzakları taşıyorlardı; zaten yol üstünde avlanarak yiyecekleri takviye edeceklerdi.

İzledikleri yol, güneydoğudan kuzeybatıya doğru yanlamasına olarak aştıkları Jakamar Ormanı'nın en sık ağaçlı bölümünden geçiyordu. Grande-Vue Yaylası ile Franklin Tepesi'ni doğrudan birbirlerine bağlayan bir yol açmak gerekiyordu. Daha önceden bildikleri türlere ait ağaçlar harikaydı. Harbert, aralarında, boylarına rağmen, soğan, sarımsak, kuşkonmaz gibi zambakgiller familyasına ait olmalarından dolayı, Pencroff'un 'kendini beğenmiş pırasalar' olarak adlandırdığı yalancı kardeşkamı ağaçlarının da bulunduğu yeni türleri gösterdi. Bu yalancı kardeşkamı ağaçlarının pişirildiklerinde tadına doyum olmayan ve fermantasyon işlemine tabi tutulduklarında hoş bir liköre dönüşen odunsu köklerinden bol miktarda toplandı.

Ormanın içinden geçen bu yol bir hayli uzundu. Gün boyunca süren yürüyüş sırasında faunayı ve florayı gözleme fırsatı bulmuşlardı. Özellikle fauna ile ilgilenen Top, otların ve çalılıkların arasında koşturarak, her türden av hayvanını saklandıkları yerden çıkarıyordu. Harbert ve Gedeon Spilett oklarıyla, iki kanguru ile, dikenlerle kaplı bedeni ve top gibi yuvadanarak ilerleme özelliğiyle kirpiye, kazıcı cırnakları, bir kuş gagasıyla sonlanan uzun ince somağı ve böcekleri yakalamaya yarayan sert kıllarla kaplı uzayabilen dili ile karıncayiyenlere benzeyen bir hayvan avladılar.

“Acaba tencerede piştiğinde neye benzeyecek?” diye sordu Pencroff, doğal bir ifadeyle.

“Leziz bir sığır bifteğine,” diye karşılık verdi Harbert.

“Güzel, zaten ondan daha fazlasını isteyemedik,” dedi Denizci.

Bu keşif gezisi sırasında, küçük gruba saldırmaya niyetli görünmeyen birkaç vahşi yabandomuzuna rastlandı ve tehlikeli yırtıcılara karşılaşılmayacağı düşünülüyordu ki, Gedeon Spilett, kendisinden birkaç adım ötedeki sık ağaçların ilk dalları arasında, bir ayıya benzettiği hayvanı sakince resmetmeye başladı. Neyse ki, korkunç plantigratlar familyasına ait olmayan bu hayvan daha çok 'tembel hayvan' olarak tanınan bir 'koala'dan başka bir şey değildi. Donuk renkli kıllarla kaplı bedenine, ağaçlara tırmanarak yapraklarda beslenmesine imkan sağlayan güçlü pençelerine ve iri bir köpeğe benzeyen boyuna bakılarak kimliği saptanan hayvan kendi haline bırakıldı.

Gedeon Spilett'in not defterindeki 'ayı' ibaresini silip, yerine koalayı koymasının ardından yola devam edildi.

Akşam beşte, Cyrus Smith mola işaretini verdi. O sırada, ormanın dışında, Franklin Tepesi'ni doğuya doğru payandalayan heybetli dağ kollarının doğduğu noktada bulunuyorlardı. Birkaç yüz adım ötede Creek-Rouge akıyordu; bu durumda tatlı su ihtiyacının karşılanmasında güçlük çekilmeyeceği söylenebilirdi.

Hemen konaklama hazırlıklarına başlandı. Bir saat geçmeden, ormanın sınırındaki ağaçların arasında, iç içe geçmiş dal ve sarmaşıkların balçıkla sıvanmasıyla hazırlanan bir kulübe sayesinde tatmin edici bir barınağa sahip olmuşlardı. Jeolojik araştırmaların ertesi güne bırakılmasına karar verilmesinin ardından, akşam yemeğinin hazırlıklarına geçilerek, kulübenin önünde yakılan ateşte şişe geçirilen av eti kızartıldı; saat sekizde, Sömürgelilerden biri vahşi bir hayvanın kamp yerinin yakınlarından geçmesi ihtimaline karşı ateşi canlı tutmak için nöbet beklerken, diğerleri derin bir uykuya çekildiler.

21 Nisan sabahı, Cyrus Smith, beraberindeki Harbert ile, demir cevheri numunesini bulmuş olduğu o eski toprakları araştırmaya gitti. Dağın kuzeydoğu kollarından birinin eteğinde, çayın doğduğu noktada, neredeyse zemin hizasında bulunan maden yatağına rastladı. Eriyebilen kabuğunun içindeki bu demir bakımından zengin maden cevheri, Mühendis'in uygulamayı düşündüğü katalan indirgeme yönteminin daha da basit şekli olan 'Korsika' modeline oldukça uygun görünüyordu.

Katalan yöntemi, arka arkaya katmanlar halinde yerleştirilen demir ve kömürün dönüşüme uğrayarak indirgendikleri fırınların ve potaların yapılmasını gerektiriyordu. Ancak, bu işlemlerle zaman kaybetmek istemeyen Cyrus Smith, yalnızca körüğünün havasını merkezine üfleyeceği demir cevheriyle kömürden yapılmış kübik bir kütle oluşturmayı düşünüyordu. Hiç şüphe yok ki, bu yöntem Tubal-Cain^[1] ve dünyanın ilk madencileri tarafından da kullanılmıştı. Ademin torunlarının başarıyla uyguladığı, maden cevher ve yakıt bakımından zengin bölgelerde hâlâ olumlu sonuçlar alınan bu yöntemin başarı şansı, Lincoln Adası Sömürgelilerin içinde buldukları koşullarda çok yüksekti.

Yüzeye oldukça yakın katmanlarda bulunan demir cevheri ve taşkömürünün toplanmasının ardından, yüzeyini kaplayan atık maddelerden arındırılan cevher küçük parçalara bölündü. Sonra, üst üste yığılan cevher ve kömür tabakaları tıpkı odunu kömürleştirmek isteyen kömürçünün yaptığı gibi, art arda sıralanan katmanlar halinde yerleştirildi. Böylece kömür, körüğün üfleyeceği havanın etkisiyle, ilk önce karbonik aside, sonra da demir okside dönüşecek, yani onu oksijenden kurtaracak olan karbon oksidine dönüşecekti.

Mühendis'in işlemlere başlama kararı vermesiyle, ucuna daha önceden tuğla fırınında üretilmiş bir boru takılan fok derisi körük, cevher yığının yanına yerleştirildi. Bir çerçeve, karşı ağırlık ve liflerden ibaret bir mekanizmayla hareket eden bu alet, cevher ve taşkömüründen oluşan kütlelerin içine ısıyı yükselterek, saf demir oluşumu için gerekli kimyasal dönüşüme katkıda bulunacak olan havayı gönderdi.

Oldukça zor olan bu işlemlerin başarıyla sonuçlanması için Sömürgelilerin sabırlı ve ustaca davranmaları lazımdı; nihayet bir süre sonra, bir demir parçası elde edildi, sünger halindeki bu demirin sıvı hale gelmiş olan dış kabuğundan arındırılması için dövme işlemine tabi tutulması gerekiyordu. Bu hazırlıksız demircilerin çekiçleri olmadığı ortadaydı, ne de olsa dünyanın ilk madencisiyle aynı koşulları paylaşıyorlardı ve onun yapmak zorunda olduğu şeyi yaptılar.

Ucuna tahta bir sopa takılan ilk demir parçası, granit bir örsün üzerine yerleştirilen ikinci parçanın dövülmesini sağladı; ve sonunda biraz kaba olsa da kullanılabilir halde bulunan bir metal elde edildi.

Nihayet, onca çaba ve yorgunluğun ardından 25 Nisan günü, birçok demir çubuk dövülerek,

Pencroff ve Nab'ın değerli mucevherlerle bir tuttukları maşalara, kısıkaçlara, kazmalara, kerpetenlere dönüştürüldü.

Ancak bu madenin büyük yararlar sağlaması için saf demir halinde değil, çelik halinde bulunması gerekiyordu. Demir, kömür karışımı olan çelik, kah eritme yöntemiyle karbonun fazlasının atılmasıyla, kah demire karbon eklenmesiyle elde ediyordu. İlkinde eriyiğın kömürünün azaltılmasıyla doğal ya da arıtılmış çelik, ikincisinde ise demirin karbonla tepkimeye sokulmasıyla samanlı çelik oluşuyordu.

Elinde saf demir bulunan Cyrus Smith, bu ikinci yöntemi tercih edecekti. Madeni, sıcağa dayanıklı topraktan yaptığı bir potanın içinde kömür tozuyla ısıtarak istediğı sonuca ulaştı.

Sonra, sıcak ve soğukta esneyebilme özelliğine sahip bu çeliğı çekiçle ustaca dövdü. Nab ve Pencroff metali kor haline dek kızdırdıktan sonra, aniden soğuk suya daldırarak, mükemmel bir şekilde su verilmiş demir baltalar yaptılar.

Bunun yanı sıra, biraz kaba saba da olsa, rende yaprakları, küçük baltalar, testerelele, doğramacı makaslarına dönüştürülecek çelik şeritler, kazmalar, kürekler, çekiçler ve çiviler üretildi.

Nihayet 5 Mayıs günü, ilk maden devrinin sona ermesiyle, kısa süre sonra yeni çalışmalarla daha da ustalaşacak olan demirciler Peribacaları'na geri döndüler.

Kuzey yarımkürede 6 Kasım'a denk düşen 6 Mayıs gününe gelinmişti. Birkaç günden beri hava bulutluydu ve kış mevsimi için hazırlıklara başlanması gerekiyordu. Yine de, ısıda büyük düşüşler yaşanmamıştı, ve termometre hâlâ sıfırın üzerinde on ile on iki santigrat arasında değişiyordu. 35. ve 40. güney paralelleri arasında yer alan Lincoln Adası'nın, kuzey yarımküredeki Sicilya ya da Yunanistan ile aynı iklim koşulları altında bulunduğu dikkate alınırca, bu ısının hiç de şaşırtıcı olmadığı söylenebilirdi. Ancak kışın kendisini hissettirdiği dönemlerde, Sicilya ve Yunanistan'da kar yağışına ve buzlanmaya neden olan şiddetli soğukların Lincoln Adası'nda da etkisini göstereceğini göz önünde bulundurarak, ısı değişikliklerine karşı önlem almak yerinde olacaktır.

Soğuk hâlâ tehdit edici boyutlara ulaşmadıysa da yağmur mevsimi yakındı ve Pasifik'in ortasında, açık denizin şiddetli rüzgarlarına açık olan bu yalıtılmış adada, kötü havalardan sık görüleceği ortadaydı.

Bu durumda, Peribacaları'ndan daha rahat bir barınak bulma sorunu ciddi bir şekilde ele alınarak bir çözüme kavuşturulmayı bekliyordu.

Pencroff kendi keşfettiği bu barınağı tercih etse de, başka bir yere yerleşmenin gerekliliğini anlamıştı. Anımsanacağı gibi, bir süre önce Peribacaları'nın deniz suları basmıştı, yeniden aynı sıkıntılarla karşılaşmamak için yeni bir barınak aramak zorunluydu.

“Zaten,” dedi, o gün, bu konuyu arkadaşlarıyla görüşen Cyrus Smith, “almamız gereken bazı önlemler var.”

“Neden? Adada kimse yaşamıyor ki” dedi Gazeteci.

“Hâlâ tamamını incelemeysek de, bunun doğru olduğu söylenebilir,” diye karşılık verdi Mühendis, “ancak adada kimse yaşamıyorsa da, vahşi hayvanların varlığı beni ürkütüyor. Bu nedenle, olası bir saldırıya hazırlıklı olmamız ve her gece ateşi canlı tutmak için nöbet beklememiz gerekiyor. Dahası dostlarım, her ihtimali göz önünde bulundurmanız lazım.

Pasifik'in Malezyalı korsanlar tarafından sık sık ziyaret edilen bir bölümünde bulunuyoruz...”

“Ne,” dedi Harbert, “tüm kara parçalarından bu kadar uzaktayken mi?”

“Evet, çocuğum,” diye yanıtladı Mühendis. “Oldukça gözükara olan bu korsanlar, her kötülüğü yapabilecek kadar tehlikelidirler, tedbirlerimizi bu doğrultuda almalıyız.”

“O halde,” diye karşılık verdi Pencroff, “iki ve dört ayaklı vahşilere karşı kendimizi sağlama alacağız. Ancak, Bay Cyrus, bu önlemleri almadan önce, adanın tamamını keşfetmemiz gerekmez mi?”

“En doğrusu bu,” diye ekledi Gedeon Spilett. “Burada boşuna bir çabayla aradığımız mağaralardan birini diğer kıyıda bulamayacağımızı kim söyleyebilir ki?”

“Doğru,” diye yanıtladı Mühendis, “ancak dostlarım, bir akarsuyun yakınlarına yerleşmemiz gerektiğini ve Franklin Tepesi'nden batı istikametini gözlemlediğimizde ne bir çaya ne de bir ırmağa rastlamadığımızı unutuyorsunuz. Burada tam tersine Mercy ile Grant Gölü arasında bulunuyoruz, bu göz ardı edilemeyecek bir avantaj. Ayrıca, batıya doğru yönelen bu kıyı, diğeri gibi bu yarımkürede kuzeybatıdan esen alize rüzgarlarına açık değil.”

“Öyleyse, Bay Cyrus,” diye karşılık verdi Denizci, “gölün kıyısına bir ev yapalım. Artık hem tuğlamız hem de aletlerimiz var. Tuğlacılık, çanak çömlekçilik, demircilikten sonra, duvarcı ustalığımızı da başaracağız!”

“Evet, dostum, ancak bir karara varmadan önce, araştırma yapmamız gerekecek. Doğanın özenerek hazırladığı bir barınak bizi onca çaba harcamaktan kurtarabilir; ayrıca hem adadan hem de dışarıdan gelebilecek düşmanlara karşı korunaklı olacağından, daha güvenli olabilir.”

“Aslında, Cyrus, kıyıdaki granit kütlenin tamamını araştırdık ama tek bir delik, hatta tek bir çatlak bile bulamadık!”

“Bir tane bile yok!” diye tekrarladı Pencroff “Ah! Bu duvarın içine, hiç kimsenin ulaşamayacağı yükseklikte bir barınak kazabilseydik, her şey yolunda gidecekti! Buradan görebiliyorum, denize bakan cephede beş-altı odalı...” “Ayrıca odaları aydınlatacak pencereler!” dedi Harbert gülerek

“Ve çıkmak için bir merdiven!” diye ekledi Nab.

“Gülüyorsunuz,” diye haykırdı Denizci, “neden? Gerçekleştirilmesi mümkün olmayan şeyler mi öneriyorum? Kazmalarımız yok mu? Bay Cyrus kayaları havaya uçuracak barutu üretmeyecek mi? Gerektiğinde barut yapabileceğiniz doğru değil mi Bay Cyrus?”

Cyrus Smith, projelerini biraz abartarak dile getiren coşkulu Pencroffu dinlemişti. Patlayıcılarda da olsa, bu granit kütleyi dönüştürebilmek çok büyük bir çaba gerektiriyordu; doğanın karşısına böyle bir güçlük çıkarması oldukça can sıkıcıydı. Ancak, Mühendis Denizci'ye ağzından, kuzeyde sonlandığı köşeye dek suru dikkatle gözlemlemek gerektiği cevabını vermekle yetindi.

Bunun üzerine yola çıkılarak, iki millik bir alan büyük bir titizlikle gözden geçirildi. Ancak, bir blok olarak dik bir şekilde yükselen granit duvarın yüzeyinde tek bir oyuk dahi bulunamadı. Zirvesinde uçuşan kayalık güvercinlerinin yuvaları, aslında, granitin tepesine ve kenarına gelişi güzel açılmış deliklerdi.

Bu can sıkıcı bir durumdu, bu kütlenin içinde kazma ya da barut ile bir oyuk açabilmeyi akıllardan bile geçirmemek gerekiyordu. Pencroff, kıyının bu bölümünde geçici olarak yerleşilebilecek tek barınağı yani Peribacaları'nı keşfetmişti, ve şimdi onu da terk etmek zorundaydılar.

Keşif gezisinin tamamlandığı sırada, Sömürgeliler surun kumsala doğru alçalan yamaçlarla nihayetlenen kuzey köşesinde bulunuyorlardı. Buradan, batıdaki uç noktasına kadar, yalnızca kırk beş derecelik bir eğimle uzanan bu bayır, otlar ve çalılara iç içe geçmiş taş, toprak ve kum yığınlarından oluşuyordu. Sağda solda, granitin, bir yalınarı andırırçasına sivri çıkıntılarla yükseldiği görülüyordu. Ağaç kümeleri, yoğun bir çim tabakasıyla kaplı yamaçlarında sıra sıra diziliyorlardı. Ancak, bitki örtüsü daha öteye gitmiyor, bayırın eteğinden başlayan uzun bir kum ovası kıyıya dek uzanıyordu.

Cyrus Smith, haklı olarak, gölün fazla “Uyunun çağlayanlar halinde denize döküldüğü noktanın bu tarafta olması gerektiğini düşündü. Creek-Rauge'un beslediği su fazlası buralarda bir yerlerde kayboluyor olmalıydı. Oysa, çayın ağzından Grande-Vue Yaylası'na dek inceledikleri kıyılarda, Mühendis bu noktaya rastlayamamıştı.

Bunun üzerine Mühendis, arkadaşlarına, gözlemledikleri bu bayıra tırmanıp, Peribacaları'na gölün kuzey ve batı kıyılarını yüksekten inceleyerek dönmeyi önerdi.

Önerinin kabul edilmesiyle, Harbert ve Nab birkaç dakika içinde yukarıdaki yaylaya çıkarlarken, Cyrus Smith, Gedeon Spilett ve Pencroff onları daha ağır adımlarla izliyorlardı.

iki yüz ayak ötedeki hoş görünümlü su birikintisi güneş ışınlarının etkisiyle parıldıyordu. Bu bölgede manzara göz alıcıydı. Sarının tonlarıyla bezenmiş ağaçlar, gözleri kamaştıran bir ihtişamla kümeleniyorlardı. Bazı ağaçların yılların etkisiyle yere yığılmış iri gövdeleri, siyahımtırak kabuklarıyla, toprağı kaplayan yeşil halıyla tezat oluşturuyordu. Gerçek hareketli prizmaları andıran gürültücü papağan sürüleri bir daldan diğerine uçuşuyorlardı. Işık bu benzersiz dalların arasından

ayrışarak süzülüyor sanırdınız.

Sömürgeleler gölün kuzey kıyısına doğrudan ulaşmak yerine, çayın sol kıyısındaki ağzına varacak şekilde yaylanın çevresini dolaşmayı tercih ettiler. Bu, en fazla bir buçuk millik bir dönemeçti. Ağaçların arasındaki geniş aralıkların rahat bir geçiş imkanı vermesinden dolayı gezi kolayca ilerliyordu. Bu noktadan itibaren verimli toprakların sona erdiği, ve bitki örtüsünün çay ile Mercy arasında kalan bölgedekilere oranla daha cılız olduğu fark ediliyordu.

Cyrus Smith ve yol arkadaşları kendileri için yeni olan bu topraklar üzerinde belli bir ihtiyatla yürüyorlardı. Silahları oklardan, yaylardan, bir sopaya geçirilmiş sivri bir demirden ibaretti. Hiçbir vahşi hayvanla karşılaşmadı, büyük bir ihtimalle bu hayvanlar güneydeki sık ormanlarda yaşıyorlardı; ancak, Top'un on dört-on beş ayak uzunluğundaki iri bir yılanın karşısında dikildiğini fark etmeleri, Sömürgeleler için hiç de hoş bir sürpriz olmadı. Nab'm bir sopa darbesiyle hakladığı bu sürüngenini inceleyen Cyrus Smith, Güney Yeni-Galler yerlilerinin beslendiği elmasıyanlar familyasına ait olan bu yılanın zehirli olmadığını bildirdi. Ancak, burada, ayağa dikilebilen, uzun kuyruklu sağır engerekler ya da kulaklıkları sayesinde avlarının üzerine büyük bir hızla atılan kanatlı yılanlar gibi ısırıkları ölümcül olabilen türlerin olması mümkündü. İlk şaşkınlığını adatan Top, sürüngenlere kendisi için endişe duyulacak bir hırsla saldırıyor, sahibi sık sık onu geri çağırıyordu.

Kısa süre sonra, Creek-Rouge'un göle açılan ağzına ulaşıldı. Kaşifler, daha önce, Franklin Tepesi'nden inerlerken keşfettikleri karşı kıyıdaki noktayı tanıdılar. Cyrus Smith çayın debisinin oldukça yüksek olduğunu saptadı; bu durumda gölün fazla suyunu boşaltması için herhangi bir mevkide bir savak bulunması gerekiyordu. Bu savağı arıyorlardı; çünkü mekanik gücünden yararlanabilecekleri bir şelale oluşturuyordu.

İstedikleri gibi ama birbirlerinden fazla ayrılmadan yürüyen Sömürgeleler gölün çok sarp olan kıyısını dolanmaya başladılar. Suların balık bakımından bereketli olduğunu fark eden Pencroff, onları avlayabilmek için olta ve ağ gibi araçlar yapmayı planlıyordu.

Önce kuzeydoğudaki sivri burnu aşmak gerekiyordu. Gölün uç noktasının yaylanın sınıрыyla aynı seviyede sonlandığı göz önünde bulundurulursa, fazla suyun orada döküldüğü varsayılabilirdi. Ancak tahminleri doğru çıkmadı; bunun üzerine, Sömürgeleler, hafif bir eğimden sonra yeniden paralel olarak aşağıya inen kıyıyı keşfetmeye devam ettiler.

Kıyının bu bölümü seyrek ağaçlarla kaplıydı, yine de sağda solda beliren birkaç ağaç kümesi, manzaranın göz alıcı görüntüsüne ekleniyordu. Grant Gölü tüm enginliğiyle beliriyordu, ve yüzeyinde herhangi bir kırıışıklığa neden olabilecek hiçbir esinti yoktu. Çalılıklara saldıran Top, Gedeon Spilett ve Harbert'in oklarıyla selamladığı kuş sürülerini havalandırıyor. Genç Çocuk tarafından ustalıkla vurulan bu kuşlardan biri bataklık otlarının üzerine düştü. O noktaya doğru koşuran Top, ağzında, kısa gagası, gelişkin alnı, kenan fistolanmış gibi genişlemiş parmakları, beyaz şeritlerle çevrelenmiş kanatlarıyla arduaz rengi güzel bir balıkçı kuşu ile geri döndü. İri bir keklük boyundaki bu angut kuşu uzunbacaklılar ile perdeayaklılar arasında bir geçiş türü oluşturan iriparmaklılar grubundandı. Bu zavallı hayvanın eti pek makbul değildi. Ancak, angut kuşunun, sahiplerinden daha az seçici olan Top'un akşam yemeği için ayrılmasına karar verildi.

Gölün doğu kıyısı boyunca ilerleyen Sömürgeleler, çok geçmeden, daha önce keşfetmiş oldukları bölgeye ulaşacaklardı. Suyun fazlasının döküldüğü bir çağlayana dair en ufak bir ipucuna rastlayamayan Mühendis, Gazeteci ve Denizci'yle sohbet ederken şaşkınlığını gizleyemiyordu.

O sırada, o ana dek oldukça sakin görünen Top, hareketlenme belirtileri göstermeye başladı. Bu

zeki hayvan kıyı boyunca gidip geliyor, aniden durup, patisini kaldırarak görünmeyen bir avın yerini belirlemek istermişçesine sulara bakıyor, ardından bir süre öfkeyle havladıktan sonra, birdenbire susuyordu.

Top'un bu hareketliliği, ilk başta ne Cyrus Smith'in ne de arkadaşlarının dikkatini çekmemişti; ancak kısa süre içinde, havlamaların sıklaşmasıyla, Mühendis köpeğiyle ilgilenmek zorunda kalarak:

“Neyin var, Top?” diye sordu.

Köpek endişesini belli edercesine, sahibine doğru birçok kez sıçradıktan sonra, yeniden kıyıya yöneldi. Sonra, aniden, göle atladı.

“Buraya gel, Top!” diye bağırdı, köpeğinin bu şüpheli sulara tehlikeye atılmasını istemeyen Cyrus Smith.

“Aşağıda neler oluyor?” diye sordu Pencroff, gölün yüzeyini inceleyerek.

“Top bir amfibinin peşinde olmalı,” diye karşılık verdi Harbert.

“Hiç kuşkusuz, bir timsah olmalı,” dedi Gazeteci.

“Sanmam,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “timsahlara yalnızca daha alçak enlem derecelerinde rastlanıyor.”

Sahibinin sözünü dinleyen Top, kıyıya geri gelmişti; ancak yerinde duramıyor, yüksek otların arasında, süzülerek suya dalan görünmeyen bir varlığı izlermişçesine zıplayıp duruyordu. Oysa oldukça durgun görünen suların yüzeyinde tek bir kırıklık dahi yoktu. Sömürgeliler birçok kez durarak gölü özenle inceleseler de, dikkate değer bir değişiklikle karşılaşmadılar. Esrarengiz bir durumla karşı karşıya oldukları ortadaydı.

Mühendis'in kafası oldukça karışmıştı.

“Keşif gezimizi ulaşabileceğimiz son noktaya dek sürdürelim,” dedi.

Yarım saat sonra, gölün güneydoğu köşesine ulaştıklarında, yine aynı Grande-Vue Yaylası'nda bulunuyorlardı. Bu noktada, gölün kıyılarının keşfi tamamlanmış olsa da, Mühendis suyun fazlasının nereden döküldüğünü bulamamıştı.

“Yine de, bu savağın var olduğuna inanıyorum,” diye tekrarlıyordu, “ve madem ki dışarıda değil, kıyıdaki granit kütlelerin içine oyulmuş olmalı!”

“Bunu öğrenmek sizin için neden bu kadar önemli, sevgili dostum Cyrus?” diye sordu Gedeon Spilett.

“Çünkü,” diye karşılık verdi Mühendis, “sular granit kütlelerin arasından akıyorsa, orada kolayca oturulabilir bir hale getirilebilecek bir mağara bulmamız mümkün olabilir.”

“Peki suların bir yer altı kanalı oluşturarak, gölün dibinden akmaları imkan dahilinde değil mi?” diye sordu Harbert.

“Aslında, bu mümkün,” diye yanıtladı Mühendis, “bu durumda, doğa bize bir barınak hazırlamadığına göre, evimizi kendimiz inşa etmek zorunda kalacağız.”

Sömürgeliler saatin akşam beşe gelmesiyle, Peribacaları'na geri dönmek için hazırlanmaya başlıyorlardı ki, öfkeyle havlayarak, yeniden hareketlilik belirtileri gösteren Top sahibine kendisine engel olma fırsatı vermeden, ikinci kez göle atladı.

Hepsi kıyıya doğru koştu. Köpek şimdiden yirmi ayak uzaklaşmıştı, ve Cyrus Smith onu öfkeyle geri çağırıyordu ki, buldukları noktadan pek de derin olmadığı anlaşılan suyun yüzeyinde kocaman bir kafa belirdi.

Harbert, ipeksi uzun bıyıklar ve iri gözlerle kaplı bu konik kafanın hangi amfibi türüne ait olduğunu hemen anlamıştı.

“Bir denizkızı!” diye haykırdı.

Ancak bu bir denizkızı değil, balinagillerden bir denizineğiydi; çünkü yüzünün üst bölümünde burun deliklerinin bulunduğu fark ediliyordu.

Bu devasa hayvan, boşuna bir çabayla kıyıya dönmek isteyen köpeğin üzerine atılmıştı. Sahibi onu kurtarmak için hiçbir şey yapamıyordu; ve daha Gedeon Spilett ve Harbert'ın akıllarına oklarına sarılma düşüncesi gelmeden, denizineğinin kavradığı Top suyun içinde gözden kayboluyordu.

Köpeğin yardımına koşmak isteyen Nab, elindeki demir mızrakla, bu korkunç hayvana saldırmaya karar vermişti.

“Hayır, Nab,” dedi Mühendis, yürekli hizmetkarını zapt etmeye çalışarak.

O sırada, suların altında açıklanamayacak bir boğuşma sürüyordu; bu koşullar altında, Top'un uzun süre dayanamayacağı ortadaydı; yüzeydeki suların köpüklenmesinden, aşağıda yalnızca köpeğin ölümüyle sonuçlanabilecek, korkunç bir mücadelenin yaşandığı anlaşılıyordu! Ancak aniden, Top'un köpük halkalarının ortasında belirmediği görüldü. Bilinmeyen bir güç tarafından havaya fırlatılarak, göl yüzeyinin on ayak üzerine yükseldikten sonra, yeniden çalkantılar içindeki sulara düştü ve kısa süre sonra mucizevi bir şekilde, yara almamış bir halde kıyıya döndü.

Cyrus Smith ve arkadaşları, olan bitenlerden hiçbir şey anlamadan ona bakıyorlardı. Bir kez daha açıklamaları imkan dahilinde olmayan bir olayla karşı karşıyaydılar! Suların altındaki mücadele sona ermemiş gibi görünüyordu. Köpeği bıraktıktan sonra, güçlü bir hayvanın saldırısına uğrayan denizineği kuşkusuz bu kez kendini kurtarmak için dövüşüyordu.

Ancak bu durum fazla uzun sürmedi. Sular kanla kızardı, kıpkırmızı bir örtünün ortasında beliren denizineği, kısa süre sonra, gölün güney köşesindeki küçük kumsala vurdu.

Sömürgeliler o noktaya ulaştıklarında, on beş ayak boyunda, bir buçuk-iki ton ağırlığındaki bu hayvan ölmüştü. Boynunda keskin bir bıçak darbesinin açabileceği geniş bir yara vardı.

Böylesine şiddetli bir darbeye bu korkunç denizineğinin hakkından gelen bu amfibi hangisiydi? Kimse bu soruyu yanıtlayabilecek durumda değildi; ve bu olaydan fazlasıyla etkilenmiş gibi görünen Cyrus Smith ve arkadaşları Peribacaları'na geri döndüler.

7 Mayıs sabahı, Harbert ve Pencroff odun stoğunu takviye etmek için nehre doğru ilerlerken, Nab'ın öğle yemeği hazırlıklarıyla baş başa bırakan Cyrus Smith ve Gedeon Spilett Grande-Vue Yaylası'na çıktılar.

Mühendis ve Gazeteci, kısa süre içinde, amfibinin önceki gün karaya vurduğu gölün güney ucundaki küçük kumsala vardılar. Kuş sürüleri şimdiden bu et yığınının üzerine doğru alçalmaya başlamışlardı; Cyrus Smith'in denizineğinin yağından koloninin ihtiyaçlarını karşılamak için yararlanmak istemesinden dolayı, kuşları taşlarla kovalamak gerekiyordu. Hayvanın, Malezya'nın bazı bölgelerinde prenslerin sofralarını süsleyen etine gelince, tadına doyum olmayacağı söylenebilirdi. Ancak, bu Nab'ın işiydi.

O sırada, Cyrus Smith'in aklından başka şeyler geçiyordu. Zihninden silinmeyen önceki günkü olay, sürekli olarak aklını meşgul ediyordu. Bu denizaltı dövüşünün üzerindeki gizem perdesini aralamak, ve denizineğini öldürücü bir şekilde yaralayan bu mastodontun^[↔], ya da deniz canavarının hangisi olduğunu öğrenmek istiyordu.

Gölün kenarında durup, güneşin ilk ışınlarıyla parıldayan sakin sular gözlemlendiğinde, hiçbir ipucuna rastlayamıyordu.

Denizineğinin cesedinin vurduğu bu küçük kumsalda sular fazla derin değildi; ancak dibinin, bu noktadan itibaren yavaş yavaş alçalmaya başlayan gölün, orta bölümlerinde hiç de hafife alınmayacak kadar derin olduğu söylenebilirdi. Göl, Creek-Rouge'un sularıyla dolmuş geniş bir havuza benzetilebilirdi.

“Pekala Cyrus,” dedi Gazeteci, “gölün yüzeyinde şüphe uyandıracak bir şey görülüyor.”

“Evet, sevgili dostum Spilett,” diye karşılık verdi Mühendis, “ve dün yaşanan olayı nasıl açıklayacağımızı bilemiyorum!”

“İtiraf etmem gerekir ki, amfibinin almış olduğu yara oldukça garipti,” dedi Gedeon

Spilett. “Daha da garip olanı Top'un öyle şiddetli bir şekilde su yüzüne fırlatılmasıydı. insanın bunu yapanın daha sonra denizineğini öldüren hançerle silahlanmış güçlü bir kol olduğuna inanası geliyor!”

“Evet,” diye yanıtladı düşünceli bir ifadeye bürünen Mühendis. “Bu işte anlayamadığım bir şeyler var. Ama dostum Spilett, söylesenize, benim nasıl olup da kurtulduğumu, dalgaların ortasında sürüklenerek kumsala nasıl vurduğumu açıklamak da aynı şekilde imkansız değil miydi? Bir gün bu sis perdesini aralayacağımızdan hiç şüphem yok. Gözlemlerimizi yapalım, arkadaşlarımızın yanında bu garip olayların üzerinde fazla durmayalım. Düşüncelerimizi kendimize saklayıp, çalışmalarınıza devam edelim.”

Bilindiği gibi, gölün suyunun fazlasının nereden döküldüğü henüz bulunamamıştı; ancak herhangi bir noktadan taşıdığına dair hiçbir ipucu olmadığına göre, bir yerlerde bir savağın olduğu kesindi. Oysa Mühendis, bu bölgede, kendini belirgin bir şekilde hissettiren bir akıntının varlığı karşısında şaşkınlık içinde kalmıştı. Suyu birkaç odun parçası fırlattığında, güneye doğru sürüklendiklerini gördü. Kıyı boyunca bu akıntıyı izleyerek ilerledikten sonra, gölün güney ucuna ulaştı.

Orada sular bir tür anaför oluşturarak, aniden zemindeki bir çatlağın arasından kayboluyorlardı.

Kulağını göl seviyesine yaklaştıran Cyrus Smith, bir yeraltı çağlayanının gürültüsünü net bir

şekilde duydu.

“İşte suyun fazlası buradan akıyor,” dedi ayağa kalkarken, “hiç kuşku yok ki, sular granit kütleinin içine oyulmuş bir kanal ile yararlanmasını bileceğimiz birkaç oyuğun arasından denize ulaşıyor! Biliyordum!”

Mühendis uzun bir dal keserek yapraklarını kopardıktan sonra, onu iki kıyının açığı oluşturduğu noktada suya daldırdı ve yüzeyin yalnızca bir ayak altında geniş bir deliğin var olduğunu keşfetti. Bu delik şimdiye dek boşuna bir çabayla aradıkları savağın ağzıydı ve akıntı o derece şiddetliydi ki, Mühendis'in elinden kopup giden dal suların ortasında gözden kayboldu.

“Artık her şey açık bir şekilde ortada,” dedi Cyrus Smith. “Bu, savağın ağzı ve bu ağzı ortaya çıkaracağım.”

“Nasıl?” diye sordu Gedeon Spilett.

“Gölün su seviyesini üç ayak aşağı indirerek.”

“Ama seviye nasıl değiştirilecek?”

“Suya bundan daha geniş bir çıkış noktası sağlayarak.”

“Bu nerede olacak, Cyrus?”

“Göl kıyısının sahile en yakın bölümünde.” “Ama, bu kıyı granitten yapılmış!” diye karşılık verdi Gazeteci.

“Evet,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “bu graniti havaya uçuracağım, ve oradan çıkan sular, bu ağza ulaşacak biçimde alçalacak. ..” “Ve kumsala dökülürken bir çağlayan oluşturacaklar,” diye ekledi Gazeteci.

“İşimize çok yarayacak bir çağlayan!” diye karşılık verdi Cyrus. “Gelin, gelin!”

Kendisine bu girişiminde başarılı olacağından hiç şüphe duymayacak ölçüde güvenen arkadaşını o yöne doğru götürdü. Yine de, barut ve gerekli aletler olmaksızın, bu granit kıyıyı açmak, kayaları parçalamak nasıl mümkün olacaktı? Mühendis'in girişmeyi düşündüğü bu iş güçlerini aşmıyor muydu?

Mühendis ve Gazeteci Peribacaları'na geri döndüklerinde, Harbert ve Pencroffu tahta sallarını boşaltırken buldular.

“Oduncuların işi bitmek üzere, Bay Cyrus,” dedi Denizci gülerek, “duvarcı ustalarınıza ihtiyacınız varsa...”

“Duvarcı ustalarına değil, ama kimyacılar ihtiyacım var” diye karşılık verdi Mühendis.

“Evet,” diye ekledi Gazeteci, “adayı havaya uçuracağız...”

“Adayı havaya uçurmak!” diye haykırdı Pencroff.

“En azından bir bölümünü!” diye yanıtladı Gedeon Spilett.

“Şimdi beni dinleyin, dostlarım” dedi Mühendis.

Ve onlara incelemelerinin sonuçlarını anlattı. Büyüklüğünü tahmin edemese de, Gran-de-Vue Yaylası'na desteklik eden granit kütleinin içinde bir oyuğun bulunduğu inaniyor ve oraya kadar sızmanın mümkün olduğunu iddia ediyordu. Bunu yapmak için, öncelikle suların boşaldığı ağzı açığa çıkartmak, dolayısıyla onlara daha geniş bir çıkış imkanı sağlayarak seviyelerini alçaltmak gerekiyordu. Bu durumda, kıyının bir başka noktasında büyük bir su yolu açacak olan patlayıcı bir madde üretmek zorunluluğu vardı. Cyrus Smith'in doğanın kendisine sunduğu minerallerden yararlanarak uygulamaya koymak istediği proje buydu.

Herkesin ve özellikle Pencroff'un bu tasarımı ne büyük bir coşkuyla karşıladığını söylemek gereksiz. Büyük olanaklardan yararlanmak, granit kütleyi ortasından yarmak, bir çağlayan yaratmak, tüm bunlar Denizci'nin çok hoşuna gidiyordu! Mühendis'in kimyacılar ihtiyacı olduğuna göre, kimyacılıkta da en az duvarcı ustalığı ya da çizmecilikte olduğu kadar başarılı olacaktı. Kendisinden ne istenirse onu yapacaktı; hatta Nab'a, gerekirse 'dans ve duruş hocalığı' bile yapabileceğini söylemişti.

Nab ve Pencroff, denizineğinin yağını çıkartına ve etini konservelerine işlemini tamamladıktan sonra, Mühendis'e duydukları sonsuz güvenden dolayı fazla açıklama istemeye gerek duymadan yola koyuldular.

Cyrus Smith, Gedeon Spilett ve Harbert, onlardan birkaç saniye sonra, nehir boyunca kızağı çekerek, en yakın çağlarda oluşmuş topraklarda sık rastlanan şistli piritlerin bol miktarda bulunduğu maden kömürü yatağına yöneldiler.

Bütün günün Peribacaları'na pirit taşınmasıyla geçmesinin ardından, akşam ellerinde tonlarca hammadde vardı.

8 Mayıs günü, Mühendis çalışmalarına başladı. Söz konusu işlem, karbon, silis, alümin ve bol miktarda demir sülfürden oluşan bu şistli piritlerin demir sülfürünü, mümkün olduğunca çabuk bir şekilde sülfata dönüştürmek ve bu maddeden de sülfürik asit elde etmektir.

Ulaşılmak istenen hedef buydu. En sık kullanılan aktif maddelerden biri olan sülfürik asidin tüketim miktarı bir ülkenin endüstriyel gelişmişliğiyle orantılıydı. Mühendis ileride, mum üretimi ve derilerin tabaklanması gibi işlemlerde Sömürgelilere büyük yaralar sağlayacak olan bu asidi, şu an için başka bir amaçla kullanmayı düşünüyordu.

Cyrus Smith bu iş için, Peribacaları'nın arkasında oldukça düz bir zemine sahip olan bir arazi seçti. Bu zeminin üzerine önce ince dallar ve kesilmiş odunlar koydu; sonra üzerlerine, destek olmak için birbirlerine yasladığı şistli pirit parçaları yerleştirdi ve nihayet hepsini, önceden ceviz büyüklüğünde hazırlanmış ince bir pirit tabakasıyla kapladı.

Bu işlemin ardından dallar ateşe verildi, ısının şistlere iletilmesiyle kömür ve kükürt içeren bu madde alev aldı. Daha sonra, ufalanmış yeni pirit katmanları devasa bir blok oluşturacak şekilde üst üste yığılarak, kömür üretimi için odun kümelerinin karbonlaştırılması sırasında yapıldığı gibi, birkaç hava deliği bırakıldı.

Sonra, sıra dönüşümün tamamlanmasını beklemeye geldi; demir sülfürün demir sülfat ve alüminin alüminyum sülfat haline gelmesi için on, on iki gün yeterliydi; elde edilecek olan her iki madde de çözünürlük özelliğine sahipken, silis, yanmış kömür ve küller bu nitelikten yoksundu.

Bu kimyasal olay gerçekleşirken, Cyrus Smith başka işlerle uğraşıyordu. Hepsi çaba göstermekten de öte, kendilerini bu iş için adamıştı.

Nab ve Pencroff denizineğinin yağını çıkararak, topraktan yapılmış geniş küplere doldurmuşlardı. Bu yağın bileşenlerinden biri olan gliserini sabunlaştırma yöntemiyle açığa çıkarmak gerekiyordu. Bu sonuca ulaşmak için, onu sodyum ya da kireçle işleme tabi tutmak yeterliydi. Bu maddelerden birinin yağ ile tepkimeye girmesiyle, sabun ve Mühendis'in elde etmek istediği gliserin açığa çıkacaktı. Bilindiği gibi, elinde yeterince kireç vardı; ancak yağın kireçle işleme sokulması sonucunda, erimediği için pek de işe yaramayan kireçli sabun oluşuyordu; oysa sodyumla tepkimeye girdiğinde, tam tersine temizlik malzemesi olarak kullanılabilir bir sabun elde ediliyordu. Bu durumda, pratik bir adam olan Cyrus Smith, sodyum aramayı tercih edecekti. Bu zor muydu? Hayır, çünkü

kıyıda çöğen otu, buz çiçeği ve denizyosunlarını oluşturan fukusgiller gibi birçok deniz bitkisi vardı. Bol miktarda toplanan bu bitkiler kurutulduktan sonra, açılan çukurlarda yakıldı. Birkaç gün boyunca, ısının külleri yakıp kavuracak bir seviyeye yükselmesiyle devam eden bu işlemin sonunda, uzun zamandır 'doğal sodyum' olarak bilinen kül rengi, yoğun bir kütle oluştu.

Bunun üzerine, Mühendis'in, yağı sodyumla tepkimeye sokmasıyla, bir yandan eriyebilen sabun, diğer yandan da nötr bir kimyasal madde olan gliserin elde edildi.

Ancak hepsi bu değildi. Cyrus Smith'e gelecekteki işlemlerde kullanılmak üzere, daha çok nitrat tuzu ya da güherçile olarak tanınan potasyum azotat gerekiyordu.

Cyrus Smith, bu maddeyi, bitki küllerinden kolayca elde edebileceği potasyum karbonatı, azotik asitle işleme tabi tutarak açığa çıkarabilecekti. Ancak elinde azotik asit yoktu; işte burada içinden asla çıkılamayacak kısır bir döngüye giriliyordu. Neyse ki, bu kez doğa, ona bu maddeyi eğilip toplamak dışında bir zahmet çekmeden sunacaktı. Harbert, adanın kuzeyinde, Franklin Tepesi'nin eteğinde bir yatak keşfetmişti, ve yapmaları gereken sadece tuzu arıtmaktı.

Sekiz gün süren bu çalışmalar, sülfürün demir sülfata dönüşmesi tamamlanmadan önce sona ermişti. Sömürgeliler, takip eden günleri, kilden ısıya dayanıklı kap kacak yaparak ve demir sülfatın damıtılması işlemi için özel olarak hazırlanacak bir fırını inşa ederek geçirdiler. 18 Mayıs günü, kimyasal dönüşüm işlemleri de dahil olmak üzere, tüm hazırlıklar tamamlanmıştı. Mühendis'in ustalıklı rehberlik ettiği Gedeon Spilet, Harbert, Nab ve Pencroff, dünyanın en becerikli işçileri haline gelmişlerdi. Zaten bir kişinin üstat olarak nitelendirilmesi için, sözünü dinletebilmesi ve yapılacak işi en mükemmel biçimde öğretebilmesi zorunluydu.

Pirit yığınlarının tamamının ateşten geçirilmesiyle elde edilen demir sülfat, alüminyum sülfat ve silis maddeleri ile kömür ve kül tortuları suyla dolu bir kaba dolduruldu. Bu karışımın karıştırılarak dinlenmeye bırakılmasının ardından, kabının değiştirilmesiyle, eriyik halde demir sülfat ve alüminyum sülfat içeren berrak bir sıvı elde edildi; diğer maddeler eriyebilme özelliğine sahip olmadıklarından katı halde kaldılar. Nihayet bu sıvının bir bölümünün buharlaşmasıyla, demir sülfat kristalleri çökeldi; buharlaşmayan sıvının alüminyum sülfat içeren kısmı ise orada bırakıldı.

Böylece, Cyrus Smith'in elinde sülfürik aside dönüştüreceği bol miktarda demir sülfat kristali bulunuyordu.

Endüstriyel kullanımda oldukça pahalıya mal olan sülfürik asidin elde edilmesi için büyük fabrikalar, özel aygıtlar, platin aletler, içlerinde dönüşüm işleminin gerçekleştiği asitten etkilenmeyen kurşun bölmeler gerekiyordu. Elinde böyle bir donanım bulunmasa da, Mühendis, özellikle Bohemya'da sülfürik asidin oldukça basit yöntemlerle elde edildiğini ve daha konsantre olması gibi bir avantaja sahip olduğunu biliyordu. Nordhausen sülfürik asidi olarak bilinen asit işte bu koşullarda üytiliyordu.

Sülfürik asit elde etmek için, Cyrus Smith'in yapacağı tek bir şey vardı: demir sülfat kristallerini, sülfürik asidin buhar haline geçeceği bir şekilde kapalı bir kaptaki yüksek ısıda tutmak, sonra bu buharları yoğunlaştırmak.

Kristallerin içlerine yerleştirildiği ısıya dayanıklı kaplar ve ısıyla sülfürik asidi damıtacak olan fırın işte bu işlemlerde kullanılacaktı. Çalışmaların başlamasının üzerinden on iki gün geçmesinin ardından, 20 Mayıs günü işlemler başarıyla tamamlanmıştı; artık Mühendis'in elinde, daha ileride çeşitli amaçlarla kullanılacağı. bu maddeden bol miktarda vardı.

Peki bu maddeye sahip olmayı neden bu kadar istiyordu? Yalnızca azotik asit üretmek için; ve

sülfürik asidin güherçile ile tepkimeye girmesinin ardından damıtma yoluyla bu asidi elde etmek çok kolaydı.

Peki bu asitten nasıl yararlanacaktı? Bu konuyla ilgili tek bir söz bile etmediği için, arkadaşları da henüz azotik asidi nasıl kullanacağını bilmiyorlardı.

Mühendis hedefine yaklaşıyordu; ve son bir işlem, onu, elde etmek uğruna bunca çaba harcadığı maddeye kavuşturacaktı.

Azotik asidi, önceden benmari yöntemiyle buharlaştırılarak yoğunlaştırılmış olan gliserinle tepkimeye soktuğunda, soğutucu karışımı kullanmasına gerek kalmadan, kaplar dolusu yağlı ve sarımtırak bir sıvı elde etti. Cyrus Smith, patlama riski içeren bu son işlemi Peribacaları'ndan uzakta, tek başına yapmıştı ve bir şişeye koyduğu bu sıvıyı arkadaşlarına gösterdiğinde, yalnızca şunları söylemekle yetindi:

“İşte nitrogliserin!”

Bu gerçekten de, patlama gücü sıradan barutunkinin on katına yaklaşan ve şimdiye kadar onca kazaya neden olan o korkunç maddeydi! Bununla birlikte, onu dinamite dönüştürme, yani kil ya da şeker gibi yeterince gözenekli bir katı maddeyle karıştırma olanağına kavuşulduğu günden beri, daha güvenli bir şekilde kullanılmaya başlanmıştı. Ancak, Sömürgelilerin Lincoln Adası'nda buldukları dönemde, dinamit henüz bilinmiyordu.

“Yani kayalarımızı havaya uçuracak olan sıvı bu mu?” dedi Pencroff kuşkulu bir ifadeyle.

“Evet, dostum,” diye yanıtladı Mühendis, “bu granit ne kadar sağlam ve patlamaya karşı ne kadar dirençliyse, nitrogliserinin etkisi o kadar güçlü olacak.”

“Bunu ne zaman deneyeceğiz, Bay Cyrus?”

“Yarın, patlayıcıyı yerleştireceğimiz bir lağım deliği kazar kazmaz,” diye karşılık verdi Mühendis.

Sömürgeliler, 21 Mayıs günü şafakla birlikte, Grant Gölü'nün doğu kıyısının, sahilin yalnızca beş yüz adım ötesinde oluşturduğu burna doğru hareket ettiler. Yayla bu bölgede, yalnızca granit surlarla çevrelenmiş olan suların altında kalıyordu. Bu surlar yıkılırsa, suların ortaya çıkacak olan delikten geçtikten sonra, yaylanın eğimli yüzeyini aşarak kumsala döküleceği ortadaydı. Bunun sonucu olarak, gölün seviyesi alçalacak ve savağın ağzı ortaya çıkacaktı.

Pencroff, Mühendis'in talimatları doğrultusunda, ustalıkla kullandığı kazmasını granit surun dış kaplamasına indiriyordu. Açılması gereken delik, kıyının yatay bir çıkıntısından başlayarak, gölün sularının altında kalacak şekilde, yanlamasına devam ediyordu. Böylece, patlamanın etkisiyle parçalanan kayalar suların rahatça boşalmasını sağlayarak, gölün seviyesinin alçalmasına izin vereceklerdi.

Muhteşem bir patlama hazırlamak isteyen Mühendis'in, bu işlemde en az on litre nitrogliserin kullanmayı planlaması nedeniyle, çalışmalar bir hayli uzun sürmüş, yine de Nab ile nöbetleşe çalışan Pencroff'un gösterdiği çabalar sayesinde, lağım deliği saat dörtte deney için hazır hale gelmişti.

Geriye patlayıcı maddenin nasıl ateşleneceği sorununun çözümlenmesi kalıyordu. Nitrogliserin, genellikle parlamasıyla patlamaya neden olan fulminat aracılığıyla tutuşturuluyordu. Aslında patlamayı gerçekleştirmek için bir sarsıntı yaratmak gerekiyordu; sadece yakılırsa bu madde patlamadan yanardı.

Elinde azotik asit bulunan Cyrus Smith, fulminatın yokluğunda, pamuk barutuna eşdeğer bir madde hazırlayacaktı. Bir kartuşun içinde sıkıştırılan ve nitrogliserine daldırılan bu patlayıcı, bir fitil aracılığıyla tutuşturularak patlamaya neden olacaktı.

Ancak Cyrus Smith, nitrogliserinin sarsıntıyla patlama özelliğine sahip olduğunu biliyordu. Bu nedenle bu özellikten yararlanmaya karar verdi, başarılı olamazsa başka bir yol deneyecekti.

Gerçekten de, sert bir taşın yüzeyine yayılmış olan birkaç damla nitrogliserinin üzerine indirilen bir çekiç darbesi, patlama için yeterli olacaktı. Çekici indiren kişinin patlamanın kurbanı olmaması için orada bulunmaması gerekiyordu. Bu yüzden Cyrus Smith, lağım çukurunun üzerine kuracağı bir dikmenin ucuna bitki lifleriyle tutturacağı ağır bir demir kütleli yerleştirmeyi düşündü. Önceden kükürtlelenmiş diğer bir uzun lifin bir ucu ilkinin ortasına bağlanırken, diğer ucu lağım çukurundan onlarca ayak uzakta ateşlenmeyi bekliyordu. Tutuşturulan bu ikinci lif, çukurun üzerindeki ilk life kadar yanıp, onu da ateşleyerek kopmasına ve demir kütleli nitrogliserinin üzerine düşmesine neden olacaktı.

Düzenegin kurulmasıyla, arkadaşlarını oradan uzaklaştıran Mühendis, lağım çukurunu ağzına kadar nitrogliserinle doldurduktan sonra, asılı duran demir kütleli altındaki kayanın üzerine birkaç damla serpiştirdi.

Bu işleri tamamlayan Cyrus Smith, eline aldığı lifin ucunu tutuşturmasının ardından, arkadaşlarıyla buluşmak için Peribacaları'na yöneldi.

Lifin yanması yirmi beş dakika sürecekti;gerçekten de, yirmi beş dakika sonra, tarif edilemeyecek bir patlama sesi yankılandı. Sanki ada temelinden sallanıyor, bir taş yığını bir volkan tarafından püskürtülmüşçesine havaya doğru fırlıyordu. Yer değiştiren havanın meydana getirdiği sarsıntı öyle şiddetliydi ki, Peribacaları'nın kayaları titreşirken, lağım çukurundan iki milden fazla bir uzaklıkta bulunan Sömürgeliler yere yuvarlanıyorlardı.

Ayağa kalkıp yaylaya çıktıktan sonra, göl kıyısının patlamayla yarılmış olması gereken bölümüne doğru koşular...

Ağızlarından üç kez 'yaşasın' nidası yükseldi! Granit surda geniş bir oyuk açılmıştı! Bu oyuktan hızla yayılan sular köpüklenerek yaylaya doluyor, zirvesine ulaştıktan sonra, üç yüz ayaklık bir yükseklikten kumsala dökülüyorlardı.

Cyrus Smith'in projesi başanya ulaşmıştı; ancak o her zamanki gibi hiçbir memnuniyet belirtisi göstermiyor, dudakları sıkılmış, gözleri bir noktaya sabitlenmiş bir halde, hiç kıılmadan duruyordu. Harbert coşkuyla dolarken, Nab sevincinden zıplıyor; Pencroff koca kafasını sallarken, şunları mınıldanıyordu: "Hey! Mühendisimiz çok iyi gidiyor!" Gerçekten de, nitrogliserin etkisini büyük bir şiddetle göstermişti. Gölün kıyısında açılan su yolu öylesine genişti ki, buradan taşmaya başlayan suların hacmi eski ağızdan çıkanların en az üç katıydı. Bu durumda, kısa süre sonra gölün seviyesinin en az iki ayak alçalacağı söylenebilirdi.

Sömürgeliler, kazmalarını, demir küreklerini, liften iplerini, bir çakmak ve kavlarını almak için Peribacaları'na uğradıktan sonra, beraberlerindeki Top ile yaylaya geri döndüler.

Yürüyüş sırasında, Denizci Mühendis'e şunları söylemekten kendini alamadı:

"Biliyor musunuz, Bay Cyrus, üretmiş olduğunuz bu muhteşem sıvıyla adamızın tamamını havaya uçurabilirdik?"

"Hiç şüphesiz adayı, kıtaları, ve hatta tüm dünyayı," diye karşılık verdi Cyrus Smith. "Bu yalnızca kullanılacak miktara bağlı."

"Bu nitrogliserini silahlarımızda kullanamaz mıyız?" diye sordu Denizci.

"Hayır, Pencroff, çünkü bu çok güçlü bir madde. Ancak elimizde azotik asit, güherçile, kükürt ve kömür olduğuna göre, pamuk barutu ya da normal barut üretmemiz hiç de zor olmayacak. Ne yazık ki, barutumuzu ateşleyecek bir silahımız yok."

"Oh! Bay Cyrus," diye karşılık verdi Denizci, "biraz gayretle her şey olur! .."

Görüldüğü gibi Pencroff, 'olanaksız' sözcüğünü Lincoln Adası'nın sözlüğünden çıkartmıştı.

Grande-Vue Yaylası'na ulaşan Sömürgeliler, gölün eski savağının şimdi açığa çıkmış olması gereken ağzının bulunduğu noktaya yöneldiler. Bundan böyle, sular o mecrada akmayacağı için, savağın içine girmek ve ne durumda olduğunu incelemek mümkün olacaktı.

Birkaç saniye içinde gölün alt köşesine ulaşan Sömürgeliler, istedikleri sonucu elde ettiklerini fark ettiler.

Gerçekten de, gölün granit duvarının üzerinde, artık su seviyesinin üzerinde yer alan ve uzun süre arayıp bulamadıkları delik beliriyordu. Suların alçalmasıyla ortaya çıkan dar bir omuzlama duvarı oraya ulaşılmasına olanak veriyordu. Yirmi ayak genişliğinde, iki ayak yüksekliğindeki bu yarık, kaldırım kenarlarındaki kanalizasyon deliklerini andırıyordu. Oyuk bu haliyle Sömürgelilerin kolayca geçmesine izin vermeyecek gibi görünüyordu; ancak kazmalarıyla işe koyulan Nab ve Pencroff, bir saat geçmeden, oyuğa yeterli bir yükseklik kazandırdılar.

Deliğe yaklaşan Mühendis, savağın üst bölümünü çevreleyen duvarların, otuz-otuz beş derecelik bir eğim oluşturarak alçaldıklarını gördü. Bu durumda içeriye girebilmek ve eğimi artmazsa, deniz seviyesine kadar inebilmek mümkün olacaktı. Eğer granit kütleinin içinde geniş bir oyuğa rastlanırsa, ki bu ihtimal dahilindeydi, ondan yararlananın bir yolu bulunacaktı.

"Evet Bay Cyrus, bizi durduran nedir?" diye sordu, dar koridora girmek için sabırsızlanan Denizci. "Bakın, Top bizden önce davrandı!"

"Tamam," diye yanıtladı Mühendis. "Ama içerisini net bir şekilde görmeliyiz. Nab, bize reçineli birkaç dal getirecek."

Çamlar ve diğer yeşil ağaçlarla gölgelenmiş olan göl kıyısına doğru koşan Nab ve Harbert, birazdan meşale olarak kullanacakları dallarla geri döndüler. Bu meşalelerin çakmakla yakılmasıyla, Sömürgeciler önden giden Cyrus Smith'in ardından, bir zamanlar göl suyunun fazlasının aktığı bu dar sıçanyoluna daldılar.

Bu sıçanyolunun çapı, tahmin edilenin aksine, Sömürgecilerin içeri girmelerinden kısa bir süre sonra ayakta durarak ilerlemelerine izin verecek şekilde genişliyordu. Oluşumunun ilk günlerinden beri, içinden akan sularla kayganlaşmış bu granitin üzerinde yürürken, düşmemek için tedbirli olmak gerekiyordu. Bunun üzerine, kaşifler, tıpkı dağcıların yaptığı gibi, birbirlerine bir iple bağlandılar. Neyse ki, basamaklar halinde sıralanan birkaç granit çıkıntısı, inişi daha güvenli bir hale getiriyordu. Sağda solda, hâlâ kayaların üzerinde asılı duran damlacıklar, meşalelerin ateşiyle alacalanırken, duvarların çok sayıda sarkıtla kaplı olduğu anlaşılıyordu. Bu siyah graniti inceleyen Mühendis, üzerinde tek bir tortul kayaya, tek bir çatlağa dahi rastlamadı. Oldukça sıkışık pürtüklerden oluşan bu kütlenin sağlam görüntüsüne bakarak, bu sıçanyolunun adayla eşzamanlı olarak oluştuğu söylenebilirdi. Bu hale suların yavaş yavaş aşındırarak oymasıyla değil, Pluton'un elleriyle gelmişti ve uzun yıllar sularla yıkanmalarına rağmen, duvarların üzerinde hâlâ volkanik bir etkinin izleri vardı.

Oldukça yavaş bir şekilde ilerleyen Sömürgeciler, insanoğlu tarafından ilk kez ziyaret edildiğinden hiç kuşku duyulmayan bu kütlenin derinliklerine indikçe garip bir heyecan duymaya başlıyorlardı. Hiç konuşmadan yürürlerken, neredeyse hepsinin aklından, denizle bağlantısı bulunan bu iç mağaralardan birinde yaşayan bir ahtapotla ya da başka bir devasa kafadanbacaklıyla karşılaşma düşüncesi geçiyordu. Bu durumda, çok tedbirli davranmaları gerekiyordu.

Zaten Top küçük kafilenin önünden gidiyordu ve gerekli durumlarda, onları uyarmaktan geri kalmayacak olan bu köpeğin zekasına güvenebilirlerdi.

Oldukça kıvrımlı bir yolu izleyerek, yüz ayak aşağı indiklerinde, önden giden Cyrus Smith'in durmasıyla arkadaşları ona yetiştiler. Mola verdikleri nokta, orta büyüklükte bir mağara oluşturacak şekilde oyulmuştu. Kubbesinden dökülen su damlaları granit kütlenin içindeki bir sızıntıdan kaynaklanmıyordu. Bunlar yalnızca, bu mağarada uzun yıllar boyunca gürüldemiş olan sulardan artakalanlardı ve hafifçe nemli olan havada pis kokulu bir yayıntı yoktu.

“Evet sevgili dostum Cyrus,” dedi Gedeon Spilett. “İşte derinliklerde iyi gizlenmiş, bilinmedik bir barınak; ama sonuç olarak oturulacak durumda değil.”

“Neden oturulmasın?” diye sordu Denizci. “Çünkü çok küçük ve karanlık.”

“Kazarak büyüttükten sonra, ışığın ve havanın girmesi için delikler açamaz mıyız?” diye karşılık verdi kendinden oldukça emin görünen Pencroff.

“Yolumuza devam edelim,” diye yanıtladı Cyrus Smith. “Belki, daha aşağıda, doğa bize, bu çalışmalara gerek bırakmayacak bir barınak sunar.”

“Daha yolun üçte birini bile katetmedik,” dedi Harbert.

“Yaklaşık üçte birini,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, “çünkü deliğin ağzından yüz ayak aşağı inmiş olmalıyız, ve yüz ayak aşağıda...”

“Top nerede?...” diye sordu Nab, efendisinin lafını yanda keserek.

Mağarada yapılan araştırmalarda köpeğe rastlanamadı.

“Muhtemelen yola devam etmiştir,” dedi Pencroff.

“Ona yetişelim,” diye yanıtladı Cyrus Smith.

Yeniden yola koyulduklarında, Mühendis savağın gösterdiği sapmalan titizlikle inceliyordu ve onca dönemece rağmen, denize doğru inen güzergahta yolunu kolayca buluyordu.

Dikey hat boyunca elli ayak daha aşağı inen Sömürgelelerin dikkati oyuğun derinliklerinden gelen seslere yoğunlaşmıştı. Durup kulak kabarttıklarında, dehlizin içinde akustik bir borudan çıkıyormuşçasına yayılan seslerin kulaklarına net olarak geldiğini hissettiler.

“Bunlar Top'un havlamaları!” diye haykırdı

Harbert.

“Evet,” diye karşılık verdi Pencroff, “ve yürekli köpeğimiz öfkelenmişe benziyor!”

“Elimizde demir mızraklarımız var,” dedi Cyrus Smith. “Tetikte olalım, ileri!”

“Durum giderek daha da ilginçleşiyor,” diye mırıldandı Gedeon Spilett, kendisini başıyla onaylayan Denizci'nin kulağına.

Cyrus Smith ve arkadaşları, sesi daha yakından gelmeye başlayan Top'un yardımına koşmak için acele ettiler. Köpeğin kesik kesik gelen sesinde garip bir öfke hissediliyordu. Barınağından ettiği bir hayvanla mı dövüşüyordu? Atıldıkları tehlikeyi hiç düşünmeyen Sömürgelelerin karşı konulmaz bir merakın etkisine kapıldıkları söylenebilirdi. Aşağı inmiyor, adeta yuvarlanıyorlardı; birkaç dakika içinde, altmış ayak aşağıdaki Top'a ulaştılar.

Ulaştıkları noktada, dehliz geniş ve hoş bir mağara ile sonlanıyor, öfkeyle havlayan Top gidip geliyordu. Pencroff ve Nab meşalelerini sallayarak, granitin girinti çıkıntılarını aydınlatırken, Cyrus Smith, Gedeon Spilett ve Harbert kazmalarını havaya kaldırmış bir halde hazır bekliyorlardı.

Koskoca mağara bomboştu. Her köşesine göz atan Sömürgeleler, ne bir hayvana, ne de canlı bir varlığa rastladılar. Yine de, havlamaya devam eden Top'u ne okşama larla ne de tehditlerle susturmak mümkün değildi.

“Bir yerlerde gölün sularının denize kavuştuğu bir çıkış olmalı,” dedi Mühendis.

“Gerçekten de,” diye karşılık verdi Pencroff, “bir çukura düşmemeye dikkat edelim.”

“Koş, Top, koş!” diye bağırdı Cyrus Smith.

Sahibinin sözleriyle canlanan köpek, mağaranın uç bölümüne doğru koştu, ve havlamaları daha da şiddetlendi.

Köpeği izlediler; meşalelerin ışığında, granitin içine açılan gerçek bir kuyunun ağzıyla karşılaştılar. Bir zamanlar dehlize giren suların döküldüğü delik burasıydı ve bu kez, dikey olarak uzanan bu kuyunun içine girmek imkansızdı.

Meşaleler deliğın ağzına uzatılsalar da, hiçbir şey görülemedi. Alev almış bir dalı koparan Cyrus Smith, onu boşluğa bıraktı. Düşüşün hızıyla aydınlatıcı etkisi daha da artan parıldayan reçine kuyunun içine ışık verse de, yine hiçbir şey görülmedi. Sonra su tabakasına, yani deniz seviyesine ulaşan ateş hafif bir tıslama ile söndü.

Düşüş sırasında geçen zamanı hesaplayan Mühendis, kuyunun derinliğinin yaklaşık olarak doksan ayak olduğunu tahmin etti.

Yani, mağaranın zemini deniz seviyesinin doksan ayak üzerinde bulunuyordu.

“İşte evimiz,” dedi Cyrus Smith.

“Ama burada türünü bilemediğirniz bir canlı yaşıyordu,” diye karşılık verdi merakını giderememiş olan Gedeon Spilett.

“Olsun, amfibi ya da başka bir şey,” diye yanıtladı Mühendis, “bu bilinmeyen yaratık delikten

kaçıp giderek yerini bize bıraktı.” “Önemli değil,” diye ekledi Denizci, “yine de on beş dakika önce Top'un yerinde olmak isterdim, ne de olsa nedensiz yere havlamamıştır!”

Cyrus Smith köpeğine bakıyordu ve arkadaşlarından kendisine en yakın olanı, onun şu sözleri mırıldandığını duydu:

“Evet, Top'un birçok konuda bizden çok fazlasını bildiğine inanıyorum!”

Buna rağmen, Sömürgecilerin isteklerinin büyük bir bölümü yerine gelmiş, şeflerinin akılcı kararlarının da desteğiyle, talih yüzlerine gülmüştü. Şimdi ellerinde, meşalelerin yetersiz ışığında, büyüklüğünü hâlâ tam olarak kestiremedikleri ancak tuğla blokları ile bölmelere ayırabilecekleri ve bir ev gibi olmasa da, geniş bir daire olarak düzenleyebilecekleri büyük bir mağara vardı. Sular geri çekilmişti ve bir daha gelemezlerdi. Mekan onlara kalmıştı.

Şimdi önlerinde iki zorlu çalışma vardı: İlki bir kaya bloğunun içine oyulmuş bu mağarayı aydınlatmak, ikincisi ise giriş çıkışları kolaylaştıracak çözümleri bulmaktı. Aydınlatma için mekanın çatısını oluşturan kalın granit tabakasından medet ummamak gerekiyordu; ama belki denize bakan ön duvar delinebilirdi. İniş sırasında, savağın eğimini ve dolayısıyla uzunluğunu yaklaşık olarak hesaplamış olan Cyrus Smith, duvarın ön kısmının fazla kalın olmaması gerektiğini düşünüyordu. aydınlatmanın bu şekilde sağlanmasıyla, giriş çıkışlar için de aynı duvardan yararlanılabilecekti; çünkü pencerelerin yanına bir de kapı açmak ve dışarı bir merdiven uzatmak hiç de zor olmayacaktı.

Cyrus Smith, bu düşüncesini arkadaşlarına açtı.

“O halde, Bay Cyrus, iş başına! Yanımda kazmam var, güneş ışığının bu duvarın arasından yayılması için elimden geleni yapacağım.

Nereye vurmam gerekiyor?”

“Buraya,” diye karşılık verdi Mühendis, güçlü Denizci'ye duvarda belirgin bir şekilde fark edilen ve kalınlığının daha az olduğu anlaşılan bir oyuğu göstererek.

Yarım saat boyunca meşalelerin ışığında kazmasını granit duvara sallayan Pencroff'un etrafında, darbelerin etkisiyle kayalardan fırlayan kıvılcımların parıltısı yayılıyordu. Önce Nab, ardından da Gedeon Spilett nöbeti devralarak duvarı kazmaya devam ettiler.

İki saat süren bu çalışmaların sonunda, duvarın bu noktasının kazmanın delemeyeceği kadar kalın olmasından kaygılanılmaya başlanılmıştı ki, Gedeon Spilett'in indirdiği son bir darbeyle, alet duvarın ortasını delip geçerek dışarı fırladı.

“Hurra! Bir kez daha hurra!” diye haykırdı Pencroff.

Bu noktada duvarın kalınlığı üç ayağı buluyordu. Gözünü, zeminin seksen ayak üzerindeki bu deliğe yaslayan Cyrus Smith'in önünde, kıyının sınırı, adacık, ve daha da ötede uçsuz bucaksız sular uzanıyordu.

Ancak, kaya tamamıyla parçalara ayrıldığı için, fazlasıyla geniş olan bu delikten huzmeler halinde içeri dolan gün ışığı, bu görkemli mağarayı ışıtarak muhteşem bir görüntü oluşmasına neden oluyordu. Sol tarafta, mağaranın boyu ve genişliği otuz ayağı, uzunluğu ise yüz ayağı geçmiyorsa da, sağ tarafta devasa bir hal alıyor ve kubbesinin yüksekliği seksen ayağa ulaşıyordu. Bazı noktalarda, düzensiz olarak konumlanmış granit direkler, tıpkı katedrallerin sahanları gibi kemer boyunlarına desteklik oluyorlardı. Bir yanda iç eğmeçler halinde basıklar yapan, bir yanda ise sivri kemer şeklinde tonoz kaburgalarıyla yükselerek, çeşit çeşit kemercikleri karanlıkta hayal meyal seçilebilen gölgeli kiriş aralıklarında kaybolan duvar ayaklara yaslanan, bingiler oluşturan çok sayıda çıkıntıyla süslenmiş bu kubbe, insan elinden çıkmış olan Bizans, Roma ve gotik mimarilerinin göz alıcı bir karışımını

sunuyordu. Ancak burada karşılaştıkları manzara doğanın elinden çıkmış, granit kütlenin içindeki bu efsanevi elhamrayı yalnızca doğa inşa etmişti!

Hayranlıktan şaşkına dönmüş olan Sömürgeliler, dar bir mağaradan başka bir şey bulmayı ummadıkları bu dehlizde muhteşem bir saray yavrusuyla karşılaşmışlardı; ve Nab bir tapınağa girmişçesine şapkasını çıkarıyordu!

Her biri hayranlık çığlıklar atarken, yankılanan 'yaşasın' sesleri silmelerin derinliklerinde yavaş yavaş kayboluyordu.

“Ah! Dostlarım,” diye haykırdı Cyrus Smith, “bu mağaranın içini ışıl ışıl aydınlatıp, sol tarafına odalarımızı, depolarımızı, kilerlerimizi inşa ettikten sonra, geriye hâlâ bu görkemli barınağın içine çalışma salonumuzu ve müzemizi sığdırabileceğimiz boş alanlar kalacak!”

“Mağaraya ne ad vereceğiz?...” diye sordu Harbert.

“Granite-house,”[↪](#) diye karşılık verdi Cyrus Smith; bu isim arkadaşları tarafından yine alkışlarla karşılandı.

O sırada, meşaleler neredeyse tamamen sönmek üzereydiler. Geri dönmek için dehlizi aşarak, yeniden yaylanın zirvesine ulaşmak gerektiğinden, yeni barınağın iç düzenlemesiyle ilgili çalışmaların ertesi güne bırakılmasına karar verildi.

Yola çıkmadan önce Cyrus Smith, bir kez daha dikey olarak deniz seviyesine dek uzanan karanlık kuyunun ağzına doğru eğildi. Hiçbir gürültü, hatta zaman zaman derinliklerinde çalkalanması gereken suların hışırtısı dahi duyulmuyordu. Reçineli bir dalın ateşlenerek bir kez daha aşağıya gönderilmesiyle, kuyunun duvarları bir an için aydınlandı da, ilk seferkinden daha fazla bir şey görmek mümkün olmadı. Bir deniz canavan suların ansızın çekilmesiyle ortada kalmışsa, şu an itibarıyla kumsala dek uzanan ve önüne yeni bir delik çıkana kadar, gölün fazla sularının akmaya devam edeceği yeraltı kanalını izleyerek, açık denize ulaşmış olmalıydı.

Kulaklarını kabartarak hiç kımıldamadan, gözlerini kuyuya dikmiş olan Mühendis'in ağzından tek bir söz dahi çıkmıyordu.

Yanına yaklaşan Denizci koluna dokunarak:

“Bay Smith?” dedi.

“Ne istiyorsunuz, dostum?” diye karşılık verdi Mühendis, düşler aleminden geri dönmüşçesine.

“Meşaleler sönmek üzere.”

“O halde yola koyulalım!” diye yanıtladı Cyrus Smith.

Mağarayı terk eden küçük kabile, karanlık savağın içinden yukarıya doğru çıkmaya başladı. En geriden gelen Top, hâlâ ilginç hırıltılar çıkarmaya devam ediyordu. Çıkış oldukça zorlu geçti. Bu uzun granit merdivenin ortasında, bir tür sahanlık oluşturan üst mağarada dinlenen Sömürgeliler, bir süre sonra yollarına devam ettiler.

Kısa süre sonra serin bir hava akımının yayıldığı hissedildi. Buharlaşmayla uçup gitmiş olan damlacıklar, artık duvarların üzerinde parıldamıyorlardı. Meşalelerin kurum rengi aydınlığı giderek kayboluyordu. Nab'ın taşıdığı meşale şimdiden sönmüştü, ve koyu bir karanlığın ortasında kalmamak için acele etmek gerekiyordu.

Öyle de yaptı Sömürgeliler; saat dörde doğru, Denizci'nin meşalesi de sönerken savağın ağzına ulaştılar.

22 Mayıs günü, yeni barınağın iç düzenlemesi için gerekli çalışmalara başlandı. Gerçekten de, denizin sularına, göğün sıcağına ve yağmura karşı korunaklı olarak, kayaların ortasına oyulmuş olan bu geniş ve sağlıklı barınağın, Peribacaları'nın yerini almasının zamanı gelmişti. Yine de orayı tamamıyla terk etmeyi düşünmeyen Mühendis, büyük ölçekli işleri orada gerçekleştirmeyi tasarlıyordu.

Cyrus Smith'in ilk işi Granit-house'un ön cephesinin hangi noktaya açıldığını öğrenmek oldu. Devasa granit surun eteğindeki kumsala indi; Gazeteci'nin elinden fırlayan kazma dikey olarak düştüğüne göre, deliğin açıldığı noktayı belirleyebilmek için, kazmayı bulmak yeterli olacaktı.

Kazma kolayca bulundu; gerçekten de kuma saplanmış olduğu noktanın dikey olarak seksen ayak üzerinde bir delik açılıyordu. Birkaç kayalık güvercini daha şimdiden bu dar aralıktan içeri girip çıkıyorlardı. Sanki Granit-house onlar için keşfedilmişti!

Mühendis'in niyeti mağaranın sağ bölümünü, bir giriş koridorunun ardından odalara bölmek ve ön cepheye açılacak beş pencere ve bir kapıyla aydınlatmaktı. Beş pencerenin açılmasını yeterli bulan Pencroff, doğal bir merdiven oluşturarak Granite-house'a kolayca girilmesini sağlayan eski savak dururken, kapı açmanın ne işe yarayacağını anlayamıyordu.

“Dostum,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, “mağamıza o kapıdan girmekte en az savaktan girmek kadar kolay olacak. Dahası, o savağın ağızını sıkıca kapatmayı, hatta gerekirse gölün sularını bir baraj aracılığıyla yükselterek görünmesini engellemeyi düşünüyorum.” “Peki ama, içeri nasıl gireceğiz?” diye sordu Denizci.

“Dışarıya sallandıracağımız ip bir merdivenle,” diye yanıtladı Cyrus Smith; “ve onu içeri çektiğimizde, mağamıza girebilmek imkansız hale gelecek.”

“Ama bunca önleme ne gerek var?” dedi Pencroff. “Şu ana dek tehlikeli sayılabilecek bir hayvanla karşılaşmadık. Adada yerlilerin yaşamasına gelince, bunun doğruluğuna inanmak da mümkün değil!”

“Bundan emin misiniz, Pencroff?” diye sordu Mühendis Denizci'ye bakarak.

“Hiç kuşku yok ki, tamamını keşfettiğimizde, bundan emin olacağız,” diye karşılık verdi Pencroff.

“Evet,” dedi Cyrus Smith, “çünkü şu an için yalnızca küçük bir bölümünü keşfetmiş durumdayız. Ama yine de, içeride düşmanımız olmadığından emin olsak bile, burasının Pasifik'in en tehlikeli bölgesi olduğunu ve düşmanın dışarıdan gelebileceğini hesaba katarak, her olasılığa karşı tedbirimizi almalıyız.”

Cyrus Smith'in bu akılcı sözlerine başka bir itirazda bulunmayan Pencroff, onun vereceği emirleri yerine getirmek için hazırlandı. Bu durumda Granit-house'un ön cephesinin özel olarak 'daire' olarak adlandırılan bölümü beş pencere ve bir kapıyla, ve büyük salon olarak kullanılacak olan o muhteşem katedral sahanı ise ışığın bol miktarda girmesini sağlayacak geniş bir açımı ile yuvarlak pencerelerle aydınlatılacaktı. Zeminin seksen ayak üzerinde bulunan ve doğuya bakan bu ön cephe, doğan güneşin ilk ışınları tarafından selamlanıyor, perde hattının, Mercy'nin ağızında açılış oluşturan çıkıntıyla, Peribacaları'nı oluşturan kayalık yığınlarının üzerine çizilmiş dikey hat arasında kalan bu bölümünde genişleyerek uzanıyordu. Böylece çıkıntının konumlanışı sayesinde, kuzeydoğudan esen sert rüzgarları yalnızca yandan alacaktı. Mühendis, pencerelerin pervazları yapıldıkça, açıklıklar, rüzgarın ve yağmurun geçmesine izin vermeyecek ve gerektiğinde gizlenebilecek kalın pencere kanatlarıyla kapatmayı planlıyordu.

Bu durumda yapılacak ilk iş bu boşlukları açmaktı. Kazmanın bu sert kayaları yarması oldukça uzun zaman alacaktı, ve bilindiği gibi Cyrus Smith büyük işlerin adamıydı. Elinde hâlâ bir miktar nitrogliserin vardı ve bunu gerektiği gibi kullanacaktı. Uygun bir şekilde yerleştirilen patlayıcı maddenin güçlü etkisiyle, granit Mühendis'in seçtiği noktalardan yarılarak parçalandı. Sonra kazmalar, beş pencereye, geniş açmaya, yuvarlak pencerelere ve kapıya sivri kemer şekli verme işlemini tamamlayarak çerçevelerin kabasını aldılar; böylece çalışmaların başlamasından birkaç gün sonra Granite-house, en karanlık köşelerine kadar sızan güneş ışınlarıyla ışıl ışıl aydınlanıyordu.

Cyrus Smith'in planına göre, daire denize bakan beş bölmeye ayrılacaktı: Sağda, merdivenin sarkıtılacağı kapıya doğru uzanan bir giriş, ardından otuz ayak genişliğinde bir mutfak, kırk ayaklık bir yemek salonu, aynı büyüklükte bir yatakhane, ve nihayet Pencroff tarafından 'dostlar odası' olarak adlandırılan ve büyük salona bitişik olan oda yer alacaktı.

Granite-house'un oturulacak bölümünü oluşturan bu odalar ya da daha doğrusu odalar dizisi, mağaranın tüm derinliğini kaplamamalıydı. Aralarına yerleştirilecek ve araçların, erzakların rahat bir şekilde stoklanacağı uzun bir depoya ve bir koridora açılmaları gerekiyordu. Floradan olduğu kadar faunadan da elde edilecek olan ürünlerin tamamı orada rutubetten uzak bir halde, en elverişli koşullar altında muhafaza edilebilecekti. Yer çoktu ve her eşya, düzenli bir şekilde yerleştirilebilecekti. Bunun dışında, Sömürgeciler, büyük mağaranın üzerinde konumlanan ve yeni barınağın çatısı olarak kabul edilebilecek olan üstteki küçük mağaradan da yararlanacaklardı.

Geriye bu planı uygulamaya koymak kalıyordu. Lağımçıların yeniden tuğlacılık görevini üstlenmelerinin ardından, taşınan tuğlalar Granite-house'un eteğine yığıldı.

Cyrus Smith ve arkadaşları, şimdiye kadar mağaraya yalnızca eski savaktan girmişlerdi. Granite-house'a bu yolu kullanarak ulaşmak, onları, önce nehir kıyısını dolanarak Grande-Vue Yaylası'na çıkmak, dehliz boyunca iki yüz ayak aşağıya inmek ve yaylaya geri dönmek istediklerinde, yeniden yukarıya çıkmak zorunda bırakıyor, bu yüzden büyük zaman kayıpları ve yorgunluklar yaşıyordu. Bunun üzerine, Cyrus Smith hiç zaman kaybetmeden içeri çekildiğinde, mağaraya girilmesini imkansız hale getirecek ipten bir merdiven yapmaya karar verdi.

Büyük bir titizlikle hazırlanan bu merdivenin, bir makara sayesinde 'curryjone' liflerinden örülmüş dikmeleri bir halat kadar sağlamdı. Kızıl sedir ağacının ince ve dayanıklı dallarından yapılan basamaklar ise, usta elleriyle Pencroff hazırlamıştı.

Yine bitki lifleriyle yapılan diğer iplerin de hazırlanmasının ardından, kapıya palanga işlevini görecektir bir düzenek yerleştirildi. Tuğlaların ve malzemelerin Granite-house'a bu şekilde çıkarılmasıyla işler oldukça kolaylaşmış, iç dekorasyon işlemleri derhal başlamıştı. Elleri yeterli miktarda kireç ve binlerce tuğla vardı. Zaten oldukça ilkel bir görünümü olan bölme iskeletlerinin kolayca dikilmesinden kısa bir süre sonra, daire hazırlanan plan doğrultusunda odalar ve depolara bölünmüştü.

Bu kez çekici ve malayı eline alarak kendisi de işe girişen Mühendis'in yönetimi altında sürdürülen bu çalışmalar hızlı bir şekilde tamamlanıyordu. Zeki ve gayretli arkadaşlarına bu şekilde örnek olan Cyrus Smith, hiçbir el işine yabancı değildi. Büyük bir güven içinde, hatta neşeli bir şekilde çalışıyorlardı. Gülmek için her zaman bir bahanesi olan Pencroff, kimi zaman doğramacılığa, kimi zaman duvarcı ustalığına, kimi zamanda halatçılığa soyunuyor ve neşesini bu küçük dünyaya yansıtıyordu. Mühendis'e olan sonsuz güvenini hiçbir şey sarsamazdı. Onun giriştiği her işten alınının akıyla çıkacağına inanıyordu. Oldukça ciddi bir sorun olan giysi ve ayakkabıların tedarik edilmesi, kış geceleri için aydınlatmanın sağlanması, adanın bereketli topraklarının değerlendirilmesi, bu

yabani floranın ekilebilir hale getirilmesi, tüm bu işler ona çok kolay görünüyordu, Cyrus Smith'in yardımıyla, zamanı geldiğinde her şey yoluna girecekti. Toprağın bereketli ürünlerinin taşınmasını kolaylaştıracak kanala alınmış nehirleri, işletilecek taşocaklarını ve madenleri, endüstriyel üretimde kullanılacak makineleri, ve bir gün Lincoln Adası'nı ağ gibi saracak demiryollarını, evet, demiryollarını düşünüyordu!

Pencroff'un sözlerine karışmayan Mühendis, bu cesur yüreğin abartmalarına hiç müdahale etmiyordu. Güvenin bulaşıcı özelliğini biliyor, hatta onun konuştuğunu duyduğunda gülümsüyordu; yine de gelecekte kendilerini bekleyen güçlüklerin sıkıntısı içini kapladığında, ona bundan hiç söz etmiyordu. Gerçekten de, Pasifik'in, gemilerin güzergahları dışında kalan bu bölümünde, dışardan asla yardım gelmeyeceğinden kaygılanılabiliirdi. Bu durumda, Sömürgelilerin yalnızca kendilerine güvenmeleri gerekiyordu; çünkü Lincoln Adası herhangi bir kara parçasına o kadar uzak bir mesafede bulunuyordu ki, yapacakları vasat bir gemiyle bu yolculuğa çıkmak oldukça tehlikeliydi.

“Ama,” diyordu Denizci, “her şeyi mucizelerle halleden eski zaman Robinsonlarından kat kat üstünüz.”

Gerçekten de, ‘biliyorlardı,’ ve ‘bilen’ adam, diğerlerinin kaçınılmaz bir şekilde büyük sıkıntılar çekerek ölüp gideceği koşulları başarıyla atlatacaktı.

Cyrus Smith, bu çalışmalar sırasında, zekası, girişkenliği, çabuk kavrama ve uygulama gibi özellikleriyle dikkatleri çeken Harbert'a giderek daha çok bağlanırken, Genç Çocuk da ona karşı saygı dolu bir dostluk besliyordu. Bu ikilinin arasındaki büyük yakınlaşmayı fark eden Pencroff, hiç kıskançlık beslemiyordu. Nab yine aynı Nab'dı. Kişiliğini belirleyen yüreklilik, çalışkanlık, fedakarlık ve gibi temel özellikler her zaman aynı kalacaktı. Efendisine karşı güveni Pencrofftan aşağı kalmasa da, bunu daha sessiz bir şekilde belli ediyordu. Denizci coşkuyla haykırdığında, Nab her zaman ona şöyle karşılık veriyor gibiydi: “Ama bundan daha doğal ne olabilir ki?” Pencroff ve o birbirlerini çok seviyorlardı; birbirleriyle senli benli olmakta fazla gecikmemişlerdi.

Ortak çalışmalara katılan Gedeon Spilet'te gelince, içlerinde en beceriksizin o olduğu söylenemezdi. Bu durum Denizci'yi biraz şaşırtıyordu. Yetenekli Gazeteci yalnızca her şeyi anlamakla kalmıyor, aynı zamanda uygulamada da başarılı oluyordu!

28 Mayıs günü, dikey olarak uzunluğu seksen ayağı bulan ve en az yüz basamaktan oluşan merdivenin son hazırlıkları da tamamlanarak aşağıya uzatıldı. Neyse ki, surun yerin kırk ayak üzerinde bulunan bir çıkıntısından yararlanan Cyrus Smith, merdiveni iki parça halinde uzatmayı başarmıştı. Kazma aracılığıyla titizlikle düzlenen bu çıkıntı, sallantısı yarı yarıya azalan ve bir ip sayesinde Granite-house seviyesine dek çekilebilen ilk merdivenin sabitlendiği bir eksen yatağı haline geldi. Çıkıntının üzerinde duran alt ucuna ikinci merdiven tutturulan bu ilk merdivenin üst ucu da kapıya bağlanıyordu. Bu şekilde yukarıya çıkış oldukça kolay bir hale gelmişti. Zaten Cyrus Smith, daha sonra, Granite-house sakinlerini her tür yorgunluk ve zaman kaybından kurtaracak olan hidrolik bir asansör yapmayı planlıyordu.

Oldukça çevik ve becerikli olan Sömürgeliler, merdiveni kullanmaya çabucak alıştılar; ve denizci olmasından dolayı, çarmıhların basamakları üzerinde koşmaya alışkın olan

Pencroff onlara ders verebilecek durumdaydı. Ancak insanların yanı sıra, Top'a da öğretmenlik yapması gerekiyordu. Zavallı köpeğin dört patisi bu iş için hiç de uygun değildi. Yine de Pencroff öylesine azimli bir öğretmendi ki, Top sonunda merdiveni sirklerdeki türdeşlerini aratmayacak bir şekilde tırmanmaya başladı. Denizci'nin öğrencisiyle gurur duyduğu söylenemezdi. Ancak yine de

birçok kez onu sırtında taşıyarak yukarı çıkardı; Top'a gelince, bu durumdan hiç de şikayetçi değildi.

Kış mevsiminin yaklaşmasından dolayı, hızlı bir şekilde sürdürülen bu çalışmalar sırasında, beslenme ihtiyaçlarını karşılamayı da ihmal etmiyorlardı. Koloninin azıkçıları haline gelmiş olan Gazeteci ve Harbert, her gün düzenli olarak, birkaç saatlerini avlanmaya ayırıyorlardı. Köprü ya da kayık olmadığı için Mercy'yi aşamadıklarından, şu an için yalnızca nehrin sol kıyısındaki Jakamar Ormanları'nda avlanıyorlardı. Far West adını verdikleri o geniş ormanlar henüz keşfedilmemişti. Bu önemli keşif gezisini, bir sonraki ilkbaharın ilk günlerinde yapmayı planlıyorlardı. Ancak, kanguru ve yabandomuzlarının bol miktarda bulunduğu Jakamar Ormanları da av hayvanları bakımından oldukça bereketliydi; demir mızraklar, oklar ve yaylar harikalar yaratıyordu. Dahası Harbert, gölün güneybatı köşesinde, tavşanların çok düşük olduğu söğütler, parfümlerini havaya salan kekik, fesleğen, yaban kekiği gibi kokulu otlar ve dudaksıçiçekliler familyasının tüm çeşitleriyle kaplı, hafifçe nemli bir çalılıktan oluşan doğal bir tavşanlık keşfetmişti.

Gazeteci'nin gözlemlerine göre, sofrta tavşanlar için hazırlanmış olduğuna göre, davetlilerin orada olamaması mümkün değildi; bunun üzerine Sömürgeliler tavşanlığı dikkatle incelemeye koyuldular. Ne olursa olsun, yararlı bitkilerin bol bulunduğu bu alanda, bir doğabilimci, bitki aleminin ender rastlanan türlerini inceleyebilirdi. Harbert, kimileri göğüs yumuşatıcı, kabızlık giderici, ateş düşürücü; kimileri de ağrı kesici ve antiromatizmal özelliklere sahip olan fesleğen, biberiye, melisa gibi bitkilerden bir miktar topladı. Daha sonra, Pencroff kendisine bu otların ne işe yarayacağını sorduğunda:

“Hasta olduğumuzda, bizi tedavi edecekler,” diye karşılık verdi Genç Çocuk.

“Adada doktor olmadığına göre, neden hasta olacaktınız ki?” diye ciddi bir ifadeyle yanıtladı Pencroff.

Bu sözlere verilecek hiçbir yanıt yoktu; yine de Genç Çocuk Granite-house'da büyük bir memnuniyetle karşılanan otları toplamaya devam etti. Bu tıbbi bitkilerin yanı sıra, ballıbabagillerden, kuzey Amerika'da ‘Oswego çayı’ olarak adlandırılan ve oldukça lezzetli bir içecek olan bir bitkiye de rastladı.

Nihayet, aynı gün, iz peşinde koşan iki avcı tavşanlığa ulaştılar. Zemin tıpkı bir elek gibi delik deşik olmuştu.

“Yeraltı yuvaları!” diye haykırdı Harbert. “Evet,” diye karşılık verdi Gazeteci, “onları görüyorum.”

“İçleri dolu mu?”

“İşte asıl mesele bu.”

Sorunun yanıtını bulmakta gecikmediler. Çok kısa süre sonra, tavşana benzer yüzlerce küçük hayvan her yöne doğru, öyle büyük bir hızla kaçışmaya başladı ki, Top bile onlara yetişmeyi başaramadı. Avcılar ve köpek ellerinden kaçan bu kemirgenleri yakalamak için peşlerinden boşuna koştular. Ancak, Gazeteci bu dörtayaklılardan en az yarım düzinesini avlamadan buradan ayrılmaya niyetli görünüyordu. Önce yakaladıklarıyla kileri dolduracak, daha sonrakileri ise evcilleştirmeyi deneyecekti. Yuvaların ağzına gerilecek birkaç ağ ile bu iş kolayca başarılabilirdi. Ancak ellerinde ne ağ ne de ağ yapmaya yarayacak araç gereç vardı. Bu durumda, tek tek, her yuvayı sopayla yoklamak ve başka bir çare bulunmadığı için biraz sabırlı olmak gerekiyordu.

Nihayet, bir saatlik bir uğraştan sonra, dört kemirgeni yakalamayı başardılar. Bunlar Avrupa'daki türdeşlerine bir hayli benzeyen ve halk arasında amerika tavşanı olarak bilinen hayvanlardı.

Granite-house'a getirilen av etleri, akşam yemeği sofrasındaki yerlerini aldılar. Bu tavşanlığın konuklarının tiksiniyecek bir yanı yoktu, aksine oldukça lezzetliydi. Bu bitnek tükenmek bilmeyecek gibi görünen kaynak, koloni için çok değerliydi.

31 Mayıs günü, odaları ayıran duvarlar tamamlanmıştı. Geriye uzun kış günleri boyunca, odaları döşemekten başka bir şey kalmıyordu. Mutfak olarak kullanılacak olan ilk odaya bir baca kuruldu. Dumanı dışarıya taşımaya yarayacak bu borunun hazırlığı acemi sobacıların biraz zamanını aldı. Boruyu tuğla toprağından yapmak, Cyrus Smith'e daha kolay gibi görünmüştü; çıkışı yukandaki yaylaya vermeyi düşünmedikleri için, saçtan bir sobanın gibi uzayıp giden bu boruyu, mutfak penceresinin üzerindeki graniti oyarak açtıkları deliğe yanlamasına olarak yerleştirdiler. Belki, hatta daha doğrusu hiç şüphe yok ki, cepheyi karşıdan döven sert doğu rüzgarlan estiğinde, baca tütecekti; ancak bu rüzgarlara nadir olarak rastlanıyordu, ve aşçıbaşı Nab buna pek de önem vermiyordu.

Bu hazırlıkların tamamlanmasının ardından, Mühendis göle açılan eski savağın ağızını girişe izin vermeyecek şekilde kapatmaya girişti. Açıklığa yuvarlanan kaya parçaları çimentoyla birbirlerine sağlam bir şekilde eklendi. Cyrus Smith henüz gölün sularını bir baraj aracılığıyla ilk seviyelerine getirerek, deliği suların altına gömme projesini gerçekleştirememişti. Onu, kayaların aralıklarına yerleştirdiği ve gelecek ilkbaharda gür bir şekilde gelişecek olan otların, çalıların, ağaççıkların arkasına gizledi.

Savağa su seviyesinin altında kalan ve gölün tatlı sularını yeni barınağın içine kadar taşıyacak olan küçük bir su yolu açtı; bu sayede, bu temiz ve tükenmek bilmeyen kaynaktan günde yirmi beş, otuz galon su sağlama imkanı doğdu, Granite-house asla susuz kalmayacaktı.

Nihayet tüm çalışmalar bitti, tam da zamanıydı; çünkü kış mevsimi bastırmak üzereydi. Mühendis cam imal edecek zamanı buluncaya kadar, kalın pencere kanatları ön cephe pencerelerinin kapanmasını sağlayacaktı.

Bu arada Gedeon Spilett, sanatçı ruhlu olduğunu kanıtlayarak, pencerelerin etrafındaki kaya çıkıntılarını değişik türden bitkiler ve uzun dalgalı otlarla süslemiş, böylece açıklıklar büyüleyici bir etki yaratan göz alıcı bir yeşillikle çevrelenmişti.

Bu sağlam ve güven verici barınağın sakinleri yaptıkları işle övünmekte haklıydılar. Pencereler, gözlerinin önüne, kuzeydeki Mandibule ve güneydeki Griffe burunlarının arasında kalan ve sonsuza dek uzayıp giden ufku seriyordu. Union Körfezi tüm ihtişamıyla tam önlerinde uzanıyordu. Evet, bu yürekli Sömürgeciler ne kadar sevinseler yeriydi, ve Pencroff nüktedan bir ifadeyle 'beşinci kattaki dairem' diye adlandırdığı bu mekandan övgülerini esirgemiyordu.

Kuzey yarımküredeki aralık ayına denk düşen haziran ayı ile birlikte, aralıksız olarak yağın sağanak yağmurlar ve boralarla kendini gösteren kış mevsiminin etkileri hissedilmeye başlamıştı. Granite-house'un konuklar kötü hava koşullarından hiç etkilenmeyen bu barınağın avantajlarını takdirle karşıladılar. Gerçekten de Peribacaları kışın sert soğuklar karşısında yetersiz kalacaktı, hatta açık denizden esen rüzgarlarda kabaran suların bir kez daha içeri dolacağından kaygılanmışlardı. Bu olasılığı hesaba katan Cyrus Smith, oraya yerleştirdiği demirci ocağı ve fırınları mümkün olduğunca korumak için gerekli bazı önlemleri almıştı.

Haziran ayının tamamı, kileri bolca etle doldurmayı sağlayan av partileri de dahil olmak üzere çeşitli uğraşlarla geçirildi. Pencroff boş vakit bulur bulmaz, büyük faydalar sağlayacağına inandığı tuzaklar hazırlamayı düşünüyordu. Odunsu liflerden yaptığı ağlarla, tavşanlıktaki kemirgenlerden kendine düşen payı alacağından emindi. Nab ise, zamanının neredeyse tamamını, etlerden mükemmel konserveler elde etmesini sağlayan tuzlama ya da isleme işlemleriyle geçiriyordu. Soğukların bastırmasıyla, giysi sorunu ciddi bir şekilde gündeme gelmişti. Sömürgelilerin, balonun adaya indiği sırada üzerlerinde olanların dışında giysileri yoktu. Oldukça sıcak tutan bu dayanıklı giysilere de çamaşırlarına olduğu gibi büyük titizlik gösteriyorlar, her zaman tertemiz tutuyorlardı; ancak kısa süre sonra, yerlerini yenilerine bırakmalan gerekecekti. Kış sert geçerse, Sömürgeliler soğuktan fazlasıyla etkileneceklerdi.

Bu konuda, Cyrus Smith'in ustalığı zamana yenilmiş, barınağı düzenleyip, besin ihtiyaçlarını karşılayana kadar soğuklar bastırılmış, giysi sorunu hâlâ çözülememişti. Bu durumda, bu ilk kışı fazla şikayet etmeden geçirmeyi kabullenmek gerekiyordu. ilkbahar geldiğinde, Franklin Tepesi'ni keşfettikleri sırada karşılaştıkları muflonlar için büyük bir av partisi düzenleyecekler, ve yün elde ettiklerinde, Mühendis kalın ve dayanıklı kumaşlar üretecekti. .. Nasıl mı? Bunu o zaman düşünecekti.

“O zaman butları Granite-house'da pişirebileceğiz!” dedi Pencroff. “Yakıtımız fazlasıyla var, tutumlu davranmamız için bir neden yok.” “Zaten,” diye karşılık verdi Gedeon Spilett, “Lincoln Adası çok yüksek bir enlem derecesinde bulunmuyor, kışlarının sert geçme ihtimali çok düşük. Cyrus, 35. paralelin diğer yarımküredeki İspanya'ya denk düştüğünü söylememiş miydiniz?”

“Kuşkusuz öyle,” diye yanıtladı Mühendis, “ama İspanya'da da çok sert geçen bazı kışlarda ne kar, ne de buz eksik olmaz, ve Lincoln Adası'nda da böyle bir durumla karşı karşıya kalabiliriz. Yine de, burası ada olduğuna göre, umarım kış daha ılık geçer.”

“Ama neden, Bay Cyrus?” diye sordu Harbert.

“Çünkü çocuğum, deniz yaz sıcaklarını muhafaza eden büyük bir depo olarak kabul edilebilir. Kışın gelmesiyle, aldığı ısıyı geri vererek okyanusa yakın bölgelerde, daha ılık bir havaya neden olur, yazın ise tersine ısının fazla artmamasını sağlar.”

“Bunu göreceğiz,” diye karşılık verdi Pencroff. “Havanın soğuk olup olmayacağı beni o kadar fazla ilgilendirmiyor. Kışın gündüzler giderek kısalırken geceler uzayacak, biraz da aydınlanma sorununa kafa yorsak diyorum.” “Çocuk oyuncağı,” diye yanıtladı Cyrus Smith.

“Kafa yormak mı?” diye sordu Denizci. “Hayır, bu sorunu çözmek.”

“Peki ne zaman başlayacağız?”

“Yarın, fok avına çıkarak.”

“Mum yapmak için mi?”

“Şimdilik balmumu yapmak için!” Gerçekten de, elinde kireç ve sülfürik asit olduğuna ve adacığın amfibilerinden üretim için gerekli yağı sağlayacağına göre, Mühendis'in projesi akla uygun görünüyordu.

4 Haziran Pazar günü Pentecote yortusuydu [↔](#), ve bu bayramı uygun bir şekilde kutlamak için ortak bir karar alınarak tüm çalışmalar ertelenmiş, dualar gökyüzüne yükselmeye başlamıştı. Ancak, bu kez dualar minnet doluydu. Lincoln Adası'nın Sömürgecileri artık adacığa sürüklendikleri sırada olduğu kadar çaresiz değillerdi. Tanrıdan dilekte bulunmuyorlar, ona şükrediyorlardı.

5 Haziran günü, her an değişebilecek bir havada adacığa doğru yola çıktılar. Kanalı yürüyerek geçmek için, yine suların çekilmesini beklemeleri gerekiyordu, ve bu vesileyle ilkbaharın ilk günlerine ertelenen büyük güneybatı keşfi sırasında Mercy'yi katetmelerini sağlayacak ve ulaşımı kolaylaştıracak bir kayık yapmayı kararlaştırdılar.

Demir mızraklarla donanmış olan avcılar, bol miktarda bulunan foklardan yarım düzinesini kolayca öldürdüler. Hemen orada derilerini yüzen Nab ve Pencroff, Granite-house'a yalnızca yağlarını ve sağlam çizmeler yapılarında kullanacakları derilerini getirdiler.

Bu avın sonunda, ellerinde tümü mum yapımında kullanılacak yüz elli litre yağ vardı.

İşlem oldukça basitti, çok kaliteli oldukları söylenemese de, en azından işe yarayacak ürünler elde edilmişti. Cyrus Smith'in elinde sülfürik asit bulunması yeterliydi, bu asidi nötr yağ cisimleriyle ısıtarak gliserini açığa çıkarabilir, sonra yeni bir kombinasyonla kaynatılmış su kullanarak, oleini, margarini ve stearini ayırabilirdi. Ancak işlemi daha da kolaylaştırmak için, yağı kireçle sabunlaştırmayı tercih etti. Böylece kireçle sülfat halinde tepkimeye girerek, yağ asitlerinin serbest kalmasını sağlayan sülfürikasit tarafından ayrıştırılması kolay olan kireçli bir sabun elde etti.

Oluşan oleik, margarik ve stearik asitlerden sıvı halde bulunan ilki, yeterli basınçta ortamdan uzaklaşırken, diğer ikisi mumların kalıba dökülmesini sağlayacak maddeyi oluşturuyorlardı.

İşlemler yirmi dört saatten fazla bir zaman almadı. Birçok denemeden sonra, bitkisel liflerden yapılan ve sıvılaştırmış maddeye daldırılarak elle şekil verilen gerçek stearik mumlar elde edilirken, ağartma ve parlatma işlemleri de ihmal edilmedi. Hiç kuşku yok ki, asit borik içeren fitiller gibi, yandıkları sırada camlaşarak sonuna kadar yanma özelliğine sahip değildiler; ancak Cyrus Smith'in güzel bir çift şamdan üretmesiyle, bu mumlar Granite-house'daki akşam yemeği sonrası sohbetlerinde büyük takdir topladılar.

O ay boyunca, yeni barınağın içindeki çalışmalara devam edildi. Marangozların yapacak çok işleri vardı. Oldukça ilkel olan aletler daha kullanışlı hale getirilirken, eksikleri tamamlandı.

Yeni üretilen aletler arasında yer alan makaslar sayesinde, Sömürgeciler nihayet saçlarını kesebilmişlerdi, tıraş olamamaları da, sakallarını diledikleri gibi kısaltabilme fırsatını bulabilmişlerdi. Harbert ve Nab'ın sakalları yoktu, ancak arkadaşları, adı geçen makasların üretimini haklı çıkaracak ölçüde kullanmışlardı.

Kaptırma türünden bir el testeresinin yapımı büyük zahmetlere yol açsa da, sonunda güçlü bir kol tarafından kullanıldığında tahtaların odun liflerini parçalara ayırabilecek bir alet elde edildi. Böylece salonu, oturma odaları ve yatakhaneyi döşemek için masalar, iskemleler, dolaplar, yatak takımları zosterden [↔](#) yapılmış şiltelerden ibaret karyolalar hazırlandı. Mutfak, üzerlerine pişmiş topraktan yapılan kap kaçaklar yerleştirilen rafları, tuğladan fırını, yıkama taşlarıyla oldukça hoş görünüyordu, Nab mutfakta, sanki bir kimya laboratuvarındaymışçasına büyük bir ciddiyetle çalışıyordu.

Ancak kısa süre sonra marangozlar görevlerini doğramacılara devretmek zorunda kaldılar.

Gerçekten de, patlayıcı maddeler sayesinde açılan yeni savak, biri Grande-Vue Yaylası'nda, diğeri ise kumsalda olmak üzere iki küçük köprünün yapılmasını zorunlu kılıyordu.

Şu an için, adanın kuzeyine gidilmek istendiğinde, yaylayı ve kumsalı çaprazlamasına olarak ikiye ayıran bu su akıntısını aşmak gerekiyordu. Bu nedenle, Sömürgeleler uzun bir dönemeci katetmek ve Creek-Rouge'un başlangıç noktasına dek batıya doğru ilerlemek zorunda kalıyorlardı. Bu sorunu çözümlenmenin en kolay yolu, kumsal ve yayla arasına, tüm doğraması baltayla kare şeklinde kesilecek ağaçlardan oluşacak yirmi, yirmi beş ayak uzunluğunda iki küçük köprü inşa etmektir. Bu birkaç günlük bir işti. Köprülerin tamamlanmasıyla, Nab ve Pencroff, kum tepeliklerinin ötesinde keşfedilen istiridyeliklere ulaşma imkanına kavuştular. Beraberlerinde götürdükleri ve bir hayli kullanışsız olan eski kızağın yerini alan yük arabası sayesinde, Mercy'nin ağzında doğal havuzlar oluşturan kayalıkların ortasında kolayca hazırlanan binlerce istiridye getirdiler. Sömürgeleler, oldukça lezzetli olan bu yumuşakçaları neredeyse her gün yemek listelerinde bulundurmaya ihmal etmediler.

Görüldüğü gibi, sakinleri tarafından ancak küçük bir bölümü keşfedilmiş olan Lincoln Adası, daha şimdiden tüm ihtiyaçları karşılıyordu. Mercy'den Reptile Burnu'na dek uzanan ormanlık bölgelerin en gizli saklı köşeleri keşfedildiğinde, daha iyi olanaklar sunacaktı.

Lincoln Adası Sömürgeleleri bir şeyden hâlâ yoksundular. Azotlu besinler ve bitkisel gıdalar ellerinde bol miktarda vardı; yalancı kardeşkanı ağacının odunsu köklerini fermantasyon işlemine tabi tuttuklarında, birayı andıran ve saf suya tercih edilebilecek asitli bir içecek elde ediyorlardı; ılıman iklim kuşağına dahil tüm bölgelerde olduğu gibi adada da bol bulunan 'acer saccharinum' adlı bir akağaç türünün damıtıldığı bu içkiden, şeker kamışına ya da pancara gerek kalmaksızın, şeker üretilabiliyordu; tavşanlıktan toplayıp getirdikleri monardlarla [↪](#) mükemmel bir çay demleyebiliyorlardı; besinlerinin içine giren tek mineral olan tuzları da fazlasıyla vardı... Tek eksikleri ekmekti.

Belki, Sömürgeleler daha sonraları, sağı-ağacı unu ya da kök nişastası ekmeğinin yerini alabilecek eşdeğer bir besin maddesi bulabileceklerdi; gerçekten de, güney ormanlarının şimdiye dek rastlamadıkları bu değerli ağaçları barındırması imkan dahilindeydi.

Yine de bu durumda, Tanrının birazcık da olsa, Sömürgelelerin yardımına gelmesi gerekiyordu, ve nihayet tüm zekası ve ustalığına rağmen Cyrus Smith'in üretmeyi asla başaramayacağı şeyi, büyük bir tesadüf eseri, bir gün ceketinin astarını tamir etmekte olan Harbert buldu.

Yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı o gün, Sömürgeleler Granite-house'un büyük salonunda bir araya gelmişlerdi, birden Genç Çocuk'un haykırışı duyuldu:

“Şuraya bakın, Bay Cyrus. Bir buğday tohumu!”

Ve arkadaşlarına delik cebinden ceketinin astarına kayan bu tek tohumu gösterdi.

Bu tohumun varlığı, Harbert'in Richmond'dayken Pencroff'un kendisine hediye ettiği yaban güvercinlerini besleme alışkanlığından kaynaklanıyordu.

“Bir buğday tohumu mu?” diye karşılık verdi Mühendis, hararetle.

“Evet, Bay Cyrus, ama yalnızca tek bir tane!”

“Hey! Evlat,” diye haykırdı Pencroff gülererek, “İşte büyük bir olanağa kavuştuk! Bir tek buğday tohumuyla ne yapabiliriz ki?”

“Ekmek yapacağız,” diye yanıtladı Cyrus Smith.

“Ekmekler, pastalar, turtalar!” diye karşılık verdi Denizci. “Haydi canım! Bu buğday tohumundan

yapılacak ekmek dışımızın kovuğuna bile gitmez!”

Keşfinin fazla önemli olmadığını düşünen Harbert, tohumu fırlatmaya hazırlanıyordu ki, onu eline alarak inceleyen Cyrus Smith, Denizci'ye bakarak:

“Pencroff,” dedi sakince, “bir buğday tohumunun kaç başak vereceğini biliyor musunuz?”

“Sanırım, bir tane!” diye karşılık verdi bu soruya şaşırان Denizci.

“On tane, Pencroff. Peki, bir başağın kaç tohum taşıdığını biliyor musunuz?”

“Elbette hayır.”

“Ortalama olarak seksen tane,” dedi Cyrus Smith. “Yani bu tohumu ektiğimizde, ilk hasatta sekiz yüz, bir sonrakinde altı yüz kırk bin, üçüncüde beş yüz on iki milyon, dördüncüde dört yüz milyardan fazla tohuma sahip olacağız. İşte hesap ortada.”

Cyrus Smith'in arkadaşları hiç karşılık vermeden onu dinliyorlardı. Bu rakamlar onları şaşırtsa da, doğru oldukları kesindi.

“Evet, dostlarım,” diye devam etti Mühendis. “İşte bereketli doğanın aritmetiksel gelişimi böyle. Başağı yalnızca sekiz yüz tohum taşıyabilen buğdayın bu katlanarak artışı, sapı otuz iki bin tohum taşıyan haşhaşınki ve sapı üç yüz altmış bin tohum taşıyan tütününkinin yanında nedir ki? Üretkenliği durduran zararlı etkenler olmasa, birkaç yıl içinde tüm dünyayı kaplarlardı.”

Ancak Mühendis küçük soruşturmasını henüz tamamlamamıştı.

“Ve şimdi Pencroff,” diye devam etti, “dört yüz milyar tohumun kaç teneke [↳](#) ettiğini biliyor musunuz?”

“Hayır,” diye yanıtladı Denizci, “ancak bildiğim bir şey varsa, o da sersemim teki olduğum!”

“Tamam, her biri yüz otuz bin tohum almak üzere, üç milyondan fazla teneke eder, Pencroff

“Üç milyon!” diye haykırdı Pencroff.

“Üç milyon.”

“Dört yıl içinde mi?”

“Dört yıl içinde,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “ve hatta işler umduğum gibi gider de bu enlem derecesinde yılda iki hasat alabilirsek, iki sene içinde.”

Pencroff'un bu sözlere, her zaman olduğu gibi güçlü bir “yaşasın” çekmekten başka verecek yanıtı yoktu.

“Anlayacağın Harbert,” diye ekledi Mühendis, “bizim için oldukça önemli bir şey buldun. Dostlarım, içinde bulunduğumuz koşullarda her şey, ama her şey işimize yarayabilir. Sizden ricam, en küçük bir ayrıntıyı bile atlamamanız.”

“Hayır Bay Cyrus, hayır atlamayacağız,” diye yanıtladı Pencroff, “ve günün birinde üç yüz altmış binle çarpılarak artan o tütün tohumlarından birine rastlarsam, sizi onu rüzgara doğru fırlatmayacağıma temin ederim! Şimdi ne yapmamız gerektiğini biliyor musunuz?” “Şimdi bu tohumu ekmemiz gerekiyor,” diye karşılık verdi Harbert.

“Evet,” diye ekledi Gedeon Spilett, “ve gelecek hasattaki tohumları taşıdığına göre, gerekli tüm hassasiyeti göstererek.”

“Yeter ki büyüsün!” diye haykırdı Denizci. “Büyüyecek,” diye yanıtladı Cyrus Smith. 20 Haziran günü, her şey bu biricik ve değerli buğday tohumunu ekmek için elverişliydi. Önce onu bir saksıda yetiştirip yetiştiremeyeceklerini tartıştılar; ama iyice düşünüp taşındıktan sonra, onu doğaya emanet ederek toprağa ekmeye karar verdiler. Bu ekim işleminin başarıya ulaşması için gerekli tüm

önlemlerin alındığını eklemeye gerek yok.

Havanın iyice aydınlanmasıyla, Sömürgeleler Granite-house tepelerine tırmandılar. Orada, yaylanın üstünde, rüzgara karşı korunaklı ve öğle güneşinin tüm ısısını yansıtabileceği bir mekan seçtiler. Zemin yabani otlardan, hatta böcek ve solucanlardan temizlenmesinin ardından, üzerine biraz kireç karıştırılmış kaliteli bir toprak tabakası serpilerek küçük kazıklardan oluşan bir duvarla çevrelendi; sonra tohum nemli toprak katmanının içine yerleştirildi.

Sömürgeleler sanki bir anıtın temelini atıyorlardı! Bu durum Pencroffa yegane kibritini yakmak için onca özen gösterdiği günü hatırlattı. Ancak bu kez işler daha ciddiye. Gerçekten de, kazazedeler ateşi şu ya da bu şekilde her zaman elde edebilirlerdi; ancak, eğer çürür giderse, hiçbir insani güç onlara bu buğday tohumunu geri getiremezdi!

O andan itibaren, Pencroff'un, ciddi bir şekilde 'buğday tarlam' olarak adlandırdığı bu toprak parçasını ziyaret etmediği tek bir gün dahi geçmemişti. Oraya yaklaştırmaya çalışan böceklerin çekeceği vardı. En ufak bir merhamet kırıntısı dahi beklememeliydiler.

Bitmek bilmeyen sağanak yağmurların ardından, haziran ayının sonlarına doğru, havalar iyice soğumaya başladı, ve ayın 29'unda termometre fahrenheit ölçeğine göre, sıfırın yalnızca 20 derece üzerini gösteriyordu (sıfırın altında 6 santigrat).

Kuzey yarımkürede 31 Aralığa denk düşen 30 Haziran bir cuma günüydü. Nab, yılın kötü bir günle bittiğini düşündü; ama Pencroff yeni yılın iyi bir günle başlayacağını söyledi. Yıl çok sert bir soğukla başladı. Ağzına buz kütleleri yığılan Mercy, kısa süre içinde tamamıyla buzlarla kaplandı.

Birçok kez yakıt ikmali yapılması gerekti. Pencroff devasa odun bloklarını taşımak için nehrin buz tutmasını beklememişti. Yorulmak bilmeyen itici bir güç olan akıntıdan soğuklar onu hareket edemez hale getirinceye kadar, sel kütüklerinin sürüklenmesinden yararlandı. Ormandan sağlanan bol miktarda odunun yanı sıra, Franklin Tepesi'nin kollarının eteklerinde bulunan madenden birkaç araba dolusu taşkömürü getirildi. Bu kömürün yaydığı ısının gücü, havanın 8 fahrenheit (sıfırın altında 13 santigrat) kadar düştüğü 4 Temmuz günü daha iyi anlaşıldı. Ortak çalışmalar, ikinci bir bacanın kurulduğu yemek salonunda yürütülüyordu.

Bu soğuk günler boyunca, Cyrus Smith, Grant Gölü'nün sularını ince bir su yolu aracılığıyla, Granite-house'a kadar ulaştırmanın kıvancını yaşadı. Buz tutmuş yüzeyin altında kaldıkları için hâlâ sıvı halde bulunan bu sular, eski savak boyunca ilerleyerek arka deponun köşesine kazılan bir iç depoya ulaşıyorlardı; suyun fazlası ise kuyu yoluyla denize dökülüyordu.

Bu dönemde, havanın fazlasıyla kuru olmasından dolayı, mümkün olduğunca sıkı giyinen Sömürgeliler, bir günlerini adanın Mercy ile Griffé Burnu arasında kalan güneydoğu bölümünün keşfine ayırmaya karar verdiler. Deniz kuşlarının bol miktarda bulunduğu bu geniş bataklık arazide, bereketli av partileri gerçekleştirilebilirdi.

Sekiz-dokuz mil tutan yolu almak için gereken zamanı, dönüşü de dikkate alarak hesaplamak ve günü iyi değerlendirmek gerekiyordu. Adanın daha önceden keşfedilmemiş, bilinmeyen bir bölümüne yolculuk edileceği için, koloninin tüm üyelerinin bu gezide yer almaları lazımdı. Bu nedenle 5 Temmuz sabahı, saat altıda, şafak sökmek üzereyken mızraklar, ağlar, oklar ve yaylada donanmış olan ve yanlarına yeterince erzak alan Cyrus Smith, Gedeon Spilett, Harbert, Nab ve Pencroff, önlerinde sıçrayıp duran Top ile birlikte Granite-house'dan ayrıldılar.

En kestirme yoldan gitmek için, üzeri buzlada kaplı Mercy'yi aşmaya karar verdiler. "Ancak," diye gözlemlerini dile getirdi Gazeteci, "buzlar sağlam bir köprünün yerini tutamaz!" Bunun üzerine 'sağlam' bir köprünün inşası, gelecek günlerde yapılacak işler listesine dahil edildi. Mercy'nin sağ kıyısına ilk kez ayak basan Sömürgeliler, o sırada kadarla kaplı olan ulu ve görkemli çam ağaçları arasından yollarına devam ettiler.

Ancak henüz yarım mil bile ilerlememişlerdi ki, Top'un havlamalarıyla, bir dörtayaklılar sürüsünün barınak olarak seçtikleri sık ağaçlıkların arasından kaçmaya başladığı fark edildi.

"Ah! Bunlar tilki olmalı!" diye haykırdı, sürünün son sürat sıvışıp gittiğini gören Harbert. Gerçekten de, bunlar tilkiydi; ancak oldukça süratli olan bu hayvanların gövdeleri daha iri,

havlamaları ise Top'u kendilerine gözden kaybolmaları için gerekli zamanı tanıyacak kadar şaşırtaçak ölçüde garipti.

Köpek, doğa tarihini bilmediği için şaşırmakta haklıydı. Ancak, kızılımtırak gri tüylü, beyaz bir fiyonkla biten siyah kuyruklu bu tilkiler, havlamalarıyla hangi kökenden geldiklerini ortaya koymuşlardı. Bunun üzerine, Harbert, onlara gerçek isimleri olan 'macellan kurdu' diye seslenmekte hiç tereddüt etmedi. Çoğunlukla Şili, Falkland Adaları ve Amerika'nın 30 ve 40. paralelleri arasında kalan bölgelerinde rastlanan bu etoburlardan birini yakalayamadığı için en az Top kadar üzgündü.

"Bunlar yenir mi?" diye sordu, adanın faunasının temsilcilerine hep farklı bir bakış açısıyla yaklaşan Pencroff.

"Hayır," diye yanıtladı Harbert, "ancak, zoologlar henüz bu tilkilerin gözbebeklerinin gece karanlığına mı yoksa gün ışığına mı uyum sağladığını saptayamadılar, bunun yanı sıra onları köpek cinsi içine yerleştirmekte de tereddüt ediyorlar."

Cyrus Smith, Genç Çocuk'un keskin bir zekanın izlerini taşıyan bu açıklamaları karşısında kendini gülmekten alamadı. Denizci'ye gelince, bu tilkilerin yenilebilir türden olmadığını öğrendiği andan beri, onlarla fazla ilgilenmiyordu. Yine de, Granite-house'a bir kümes kurduklarında, bu dörtayaklı yağmacıların olası ziyaretlerine karşı bazı önlemler almayı planlıyordu.

Saat sekizde, Epave Burnu'nu dönen Sömürgelilerin önlerinde deniz sularıyla yıkanan uzun bir kumsal bulunuyordu. Gökyüzü, seyirleri sırasında yavaş yavaş ılımaya başlayan uzun soğuklarda olduğu gibi pırıl pırıldı. Cyrus Smith ve arkadaşları soğuğu pek fazla hissetmiyorlardı. Ayrıca, rüzgarın esmemesi, büyük ısı düşüşlerine dayanmayı kolaylaştırıyordu. O sırada, parıldamasına rağmen ısıtmayan güneşin devasa halkası okyanus ufkunun üzerinde yükselerek salınıyordu. Deniz, tıpkı açık havalarda Akdeniz körfezlerinde olduğu gibi sakin ve maviydi. Yatağan biçiminde kıvrılmış olan Griffe Burnu, dört mil boyunca incelerek güneydoğuya doğru uzanıyordu. Solda, bataklık kıyısı aniden, güneş ışınlarının bir ateş hattı şeklinde belirginleştirdiği küçük bir burunla sonlanıyordu. Kuşkusuz rüzgarın etkisiyle, Union Körfezi'nin tek bir kum yığınının dahi olmadığı bu bölümüne sürüklenen gemiler, burada hiçbir sığınak bulamayacaklardı. Sularının üzerinde en ufak bir sığılığın belirmediği denizinin sakinliğine, sarının hiçbir tonunu barındırmayan tekdüze rengine, ve nihayet tek bir sığ kayalık bile içermediğine bakılırsa, bu kıyının oldukça sarp ve okyanusun da dipsiz derinliklerle kaplı olduğu söylenebilirdi. Geride batıda, dört millik bir mesafede, Far-West Ormanları'nın ilk ağaçları beliriyordu. İnsan kendini, buzullarla kaplı Antarktika Adalarından birinin ıssız sahillerindeymiş gibi hissediyordu. Bu noktada yemek molası veren Sömürgelilerin, çalılardan ve kurumuş su yosunlarından bir ateş yakmalarıyla, Nab, konserve etten ve birkaç fincan Oswego çayından oluşan sabah kahvaltısını hazırladı.

Yemek yerken, çevrelerini gözlemlemeye devam ettiler. Lincoln Adası'nın oldukça çorak olduğu anlaşılan bu bölümü, batı bölgeleriyle büyük bir tezat oluşturuyordu. Bu durum, Gazeteci'nin, kaderin kendilerini ilk başta bu kumsala sürüklemesi halinde, gelecekteki barınakları hakkında hiç de olumlu izlenimler edinmeyeceklerini belirtmesine neden oldu.

"Hatta bu kıyıya ulaşabilmiş olacağımızı dahi düşünmüyorum," diye yanıtladı Mühendis, "çünkü oldukça derin olan bu deniz, bize üzerine sığınabileceğimiz tek bir kayalık bile sunmayacaktı. Granite-house'un önünde en azından kurtuluş şansını artıran kayalık şeritleri ve adacık vardı. Burada ise, dipsiz derinliklerden başka bir şey yok!"

"Nispeten küçük bir adanın, bu kadar değişken bir bitki örtüsüne sahip olması çok ilginç," dedi

Gedeon Spilett. “Normal olarak bu çeşitlilik, ancak belli büyüklükteki bir kıtada bulunabilir. Adanın oldukça bereketli olan batı kıyıları, Meksika Körfezi'nin sıcak sularıyla yıkanmış gibi görünürken, kuzey ve güneydoğu sahilleri kutup denizinin etkisi altındaymış izlenimi veriyor.”

“Haklısınız, sevgili dostum Spilett,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, “ben de aynı şeyi düşünüyordum. Bu ada, şekliyle de doğasıyla da garip geliyor bana. Sanki bir kıtanın sahip olduğu çeşitli özelliklerin tamamını içinde barındırıyor, bir gün adanın bir zamanlar bir kıtaya ait olduğunu öğrenirsem hiç şaşırmayacağım.”

“Ne yani! Pasifik'in ortasında bir kıta mı?” diye haykırdı Pencroff.

“Neden olmasın ki?” diye yanıtladı Cyrus Smith. “Neden İngiliz coğrafyacılara tarafından Okyanusya olarak adlandırılan Avustralya, Yeni İrlanda ve Pasifik'te toplanmış diğer takımadalar, bir zamanlar dünyanın en az Avrupa, Asya, Afrika ve iki Amerika kıtası kadar önemli olan altıncı kıtasını oluşturmuş olmasınlar ki? Bu geniş okyanusun tüm adalarının, şu an denizin dibinde olan bir kıtanın yüksek tepeleri olduğu düşüncesi bana hiç de mantıksız gelmiyor.”

“Bir zamanlar Atlantis'e olduğu gibi,” diye karşılık verdi Harbert.

“Evet, evlat... tabii bir zamanlar var olduysa.” “Yani Lincoln Adası böyle bir kıtanın bir parçası olabilir mi?” diye sordu Pencroff.

“Bu mümkün,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “ve bu durum adada görülen ürün çeşitliliğine de bir açıklık getirebilir.”

“Ve burada yaşayan hayvan türlerinin bolluğuna,” diye ekledi Harbert.

“Evet, evlat,” diye karşılık verdi Mühendis, “bana tezimi destekleyen yeni bir kanıt sağladın. Gördüğümüz kadarıyla, adada çok fazla hayvan bulunuyor, ve daha da ilginç olanı, oldukça farklı türlere aitler. Bana göre, bunu açıklamanın tek yolu, Lincoln Adası'nın bir zamanlar, Pasifik'in üzerinde bulunan ve giderek su seviyesinin altına doğru alçalarak kaybolan geniş bir kıtaya ait olduğudur.”

“Yani, günün birinde,” diye araya girdi pek de inanmış gibi görünmeyen Pencroff, “bu eski kıtadan geriye kalanlar da suların altında kaybolacaklar, ve Amerika ile Asya arasında tek bir kara parçası bile kalmayacak öyle mi?” “Evet,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “onların yerini, milyarlarca mikroskopik canlının şu an hazırlamaya çalıştığı yeni kıtalar alacak.” “Bu inşaat ustaları da kimlermiş?” diye sordu Pencroff.

“Mercan haşlamaları,” diye karşılık verdi Cyrus Smith. “Hiç durmadan çalışarak, Clermont-Tonnerre Adası'nı, atolleri ve Pasifik'te çok sayıda bulunan mercan adalarını onlar yaptılar. Bir buğday tohumunun ağırlığına [↔](#) sahip olabilmeleri için, bu haşlamaların kırk yedi milyonunu bir araya getirmek gerekiyor, yine de bu küçük canlılar, denizden aldıkları tuz ile sindirdikleri katı maddeler sayesinde, denizaltında granit sertliği ve sağlamlığında devasa katmanlar oluşturan kalkeri üretiyorlar. Dünyanın ilk oluşum dönemlerinde, doğa ateşten yararlanarak kara parçalarını oluşturdu, ancak günümüzde, dünyanın merkezindeki dinamik gücünün azalmasıyla yüzeydeki volkanların büyük çoğunluğunun sönmesinden de anlaşıldığı gibi yerini mikroskopik canlılar aldı. Ve şuna inanıyorum ki, bu tek-hücrelilerin yüzyıllar boyu sürececek olan çalışmalarını sonunda bu Pasifik bir gün, yeni kuşakların yerleşerek uygarlaşacakları geniş bir kıta haline gelecek.”

“Bu uzun zaman alacak!” dedi Pencroff. “Doğanın yeterince zamanı var,” diye yanıtladı Mühendis.

“Peki yeni kıtalar ne işe yarayacak?” diye sordu Harbert. “Dünyanın şu anki yüzölçümünün insanoglu için yeterli olacağını düşünüyorum. Oysa doğa hiçbir şeyi boşuna yapmaz.”

“Gerçekten de öyle,” diye karşılık verdi Mühendis, “gelecekteki yeni kıtaların, özellikle mercan adalarıyla kaplı bu tropikal bölgelerde bulunmasının şu şekilde açıklanabileceğine inanıyorum. En azından bu açıklama bana oldukça mantıklı geliyor.”

“Sizi dinliyoruz, Bay Cyrus,” diye karşılık verdi Harbert.

“Şöyle düşünüyorum: Bilim insanları genel olarak, bir gün, maruz kalacağı soğuma nedeniyle dünyanın sonunun geleceğini, ya da daha doğrusu hayvan ve bitki türlerinin yaşama olanağının kalmayacağını tahmin ediyorlar. Üzerinde anlayamadıkları konu ise, bu soğumanın nasıl gerçekleşeceği. Birileri bu durumu milyonlarca yıl sonra, güneş ısısında görülecek olan düşüşe bağlarlarken, diğerleri bu soğumanın, dünyanın ıssız üzerinde varsayıldığından daha büyük bir etkisi olan iç ateşlerin kademeli olarak sönmesiyle gerçekleşeceğini iddia ediyorlar. Ben, ayın soğumuş bir yıldız olarak yerleşime olanak vermemesine rağmen, güneşin yüzeyinde hâlâ aynı ısı miktarını barındırmaya devam ettiği olgusuna dayanarak, kendi payıma bu sonuncu hipotezi destekliyorum. Yani ayın soğumasının nedeni, tıpkı güneş sisteminin diğer tüm yıldızları gibi iç ateşlerinin tamamıyla sönmesinden kaynaklanıyor. Sonuç olarak, hangi nedene bağlı olursa olsun dünyamız bir gün soğuyacak, yalnız bu soğuma yavaş yavaş gerçekleşecek. O zaman neler yaşanacak? Uzunluğunu kestiremediğimiz bir sürecin sonunda, ılıman iklim kuşağındaki bölgeler, tıpkı kutuplar gibi oturulamayacak hale gelecek. Bu durumda, insan topluluklarının da tıpkı hayvan sürüleri gibi, güneş ışınlarını daha doğrudan alan bölgelere çekilmeleriyle büyük bir göç yaşanacak. Avrupa, Orta Asya, Kuzey Amerika, Okyanusya ve Güney Amerika boşalacak. Bitki örtüsü insanoğlunu izlerken, flora da fauna ile birlikte Ekvator'a doğru kayacak. Orta Amerika ve Afrika yerleşime en uygun bölgeler haline gelecek. Laponlar ve Samoyedler Akdeniz kıyılarına kutup ikliminin hakim olduğunu görecekler. O dönemde, Ekvator bölgelerinin dünya nüfusunu barındırmaya ve beslemeye yeteceğini kim iddia edebilir ki? Oysa, öngörülü doğa, göç eden bitkilerin ve hayvanların sığınabilmesi amacıyla daha bugünden Ekvator'un altında yeni bir kıtanın temellerini atmaları için tekhücrelileri görevlendirmiş bulunuyor. Dostlarım, bu konulara sıklıkla kafa yoruyorum, bir gün dünyanın çehresinin tamamıyla değişeceğine, yeni kıtaların yükselmesiyle, denizin eskileri suları altında bırakacağına ve gelecek yüzyıllarda, yeni Kolombların, sular altına gömülmüş olan Amerika, Asya ve Avrupa'dan geriye kalanları bulabilmek için, Chimborazo, Himalaya ya da Montblanc adalarını keşfe çıkacaklarına inanıyorum. Ardından, bu yeni kıtalar da oturulamayacak hale gelecekler; ısının tıpkı ruhu kendisini terk eden bir bedeninki gibi düşmesiyle, sonsuza dek olmasa da, bir süre için dünyada yaşam sona erecek. Belki de o zaman dinlenmeye çekilecek olan gezegenimiz, bir gün bu ölümden daha üstün koşullarda yeniden doğmak için yararlanacak! Ancak dostlarım, tüm bunlar her şeyin yaratıcısının sırlarıdır, belki de tek-hücrelilerin çalışmaları konusunda, geleceğin sırlarıyla ilgili olarak biraz fazla ileri gittim.” “Sevgili dostum Cyrus,” diye karşılık verdi

Gedeon Spilett, “bu teorilerin benim için vahiylerden bir farkı yok, ve bir gün gerçekleşeceklerine inanıyorum.”

“Bu Tanrının bileceği bir şey,” dedi Mühendis.

“Bunların hepsi iyi güzel de,” dedi söylenenleri büyük bir dikkatle dinlemiş olan Pencroff, “söyler misiniz Bay Cyrus, Lincoln Adası da sizin tekhücrelileriniz tarafından mı yapıldı?”

“Hayır,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “ada tamamıyla volkanik kökenli.”

“Yani, bir gün ortadan kaybolacak?” “Muhtemelen.”

“Umarım o sırada biz de üzerinde olmayız.” “Hayır, buna emin olabilirsiniz, Pencroff, burada

ölmeye niyetli olmadığımızı ve belki de, buradan kurtulmanın bir yolunu bulacağımıza göre, o sırada adada olmayacağız.”

“Bu arada,” diye karşılık verdi Gedeon Spilett, “yerleşme çalışmalarımızı sanki sonsuza dek burada kalacakmışız gibi sürdürüelim. İşleri asla yarım bırakmamak gerekir.”

Bunlar sohbetin son sözleri oldu. Yemek sona ermişti. Keşif yolculuğuna devam eden Sömürgeciler, bir süre sonra bataklık bölgenin sınırına ulaştılar.

Adayı güneydoğuda kemer yaparak sonlandıran kıyıya dek uzanan bu bataklığın yüzölçümü yaklaşık yirmi bin kareydi. Zemin, sayısız bitki kalıntılarıyla karışmış killi silisli bir balçıktan oluşuyordu. Üzeri ketencikler, hasırotlan, nemse saparnalar, sandalye sazları ve sağda solda kalın bir döşemelik kumaş gibi yayılan otlaklarla kaplıydı. Buzlu su birikintileri dört bir yanda, güneş ışınlarıyla parıldıyordu. Bu su birikintileri ne yağmurlardan, ne de ani bir yükselmeyle taşan nehir sularından kaynaklanıyordu. Bu bataklığın yeraltı sızıntılarından beslendiği sonucuna varılabilirdi. Hatta, aşırı sıcaklarda, havanın sıtmaya neden olan miyasmalarla dolacağından kaygılanılabilirdi.

Su otlarının üzerindeki durgun su yüzeyinde binlerce kuş uçuşuyordu. Tecrübeli bataklık avcıları tek bir mermilerini dahi boşa harcamayacaklardı. Sürüler halinde yaşayan ve fazla ürkek olmayan vahşi ördekler, bağırtlaklar ve su çulluklar çok yakınlarından uçuyorlardı.

Kuşlar birbirlerine o denli yakın bir şekilde süzülüyorlardı ki, bir tüfek mermisi birkaç düzinesini birden haklamaya yeterdi. Yine de, onları ok darbeleriyle avlamakla yetindiler. Sonuç istendiği gibi olmasa da, sessiz oklar, bir tüfek patlamasının bataklığın dört bir yanına dağıtacağı bu kuşları ürkütmemeye avantajına sahipti. Bu durumda, avcılar Harbert'in, beyaz bedenlerine, yeşil başlarına, siyah, beyaz, kırmızı kanatlarına ve yassı gagalarına bakarak 'akkuşaklı ördek' olarak adlandırdığı bir düzine ördek avlamakla yetindiler. Ustalığını gösteren Top, isimleri adanın bu bataklık bölümüne verilen bu kuşların yakalanmasında büyük katkılar sağladı. Sömürgeciler bu bölgede bol miktarda su kuşu avlama olanağına sahiptiler. Zamanı gelip de adanın bu bölümü daha uygun koşullar altında gözlemlendiğinde, bu kuş türlerinden birçoğunu evcilleştiremeseler de, en azından gölün kıyısında yaşamaya alıştıırabilirlerdi, bu durum kuşların tüketicilerin ellerinin altında olmalarını sağlayacaktı.

Akşam beşe doğru, Cyrus Smith ve arkadaşları evlerinin yolunu tuttular, Tadorn'sfens'i (Akkuşaklı Ördek Bataklığı'nı) aşarak, Mercy'nin buzdan köprüsünü geçtikten sonra, saat sekizde Granite-house'a ulaştılar.

Bu soğuk havalar, birkaç gün önce saptanan en düşük ısının altına düşmeden, 15 Ağustos'a dek sürdü. Hava sakin olduğunda, bu düşük ısılarla kolayca katlanılabiliyordu; ancak rüzgar estiğinde, yetersiz giyinmiş olan bu insanlar soğuktan çok fazla etkileniyorlardı. Pencroff, Lincoln Adası'nın kürkleri beş para etmeyen tilkiler ve foklar yerine birkaç ayı ailesine ev sahipliği yapmamasına üzülüyordu.

“Ayılar,” diyordu, “genellikle sıkı giyinirler, onlardan bu kış için bedenlerini saran sıcak paltolarını bana ödünç vermelerinden başka bir şey istemeyecektim.”

“Ama,” diye karşılık verdi Nab gülerek, “belki ayılar paltolarını sana vermeyi kabul etmezlerdi. Bu hayvanlar Saint-Martin'lere benzemezler!”

“Onları zorlayacaktım, Nab,” diye yanıtladı

Pencroff oldukça otoriter bir ses tonuyla.

Ancak bu korkunç etoburlar adada yaşamıyorlardı, ya da en azından şimdiye kadar kendilerini göstermemişlerdi.

Bununla birlikte, Harbert, Pencroff ve Gazeteci Grande-Vue Yaylası'na ve ormanın yakınlarına tuzak kurmayı ihmal etmediler. Denizci'nin düşüncesine göre, yeni tuzaklar ziyaret edecek hayvanlar ister kemirgen ister etobur olsunlar, Granite-house'da oldukça iyi ağırlanacaklardı.

Bu tuzakların kurulması oldukça basitti: Toprağa kazılan çukurların dibine kokularıyla hayvanların dikkatini çekecek yemler yerleştirildikten sonra, üzerleri dallar ve otlarla kapatılıyordu. Ayrıca rastgele değil, dörtayaklıların sık sık gezinerek yoğun ayak izleri bıraktıkları noktalara kazıldıklarını belirtmek gerekir. Sürekli olarak kontrol edilen tuzaklarda ilk günlerde, daha önce Mercy'nin sağ kıyısında rastlanan culpeux'lerle karşılaşıldı.

“Ah, yine onlar! Bu adada bu tilkilerden başka bir şey yok mu!” diye haykırdı, üçüncü kez aynı hayvanları çukurdan çıkarmanın ezikliğini yaşayan Pencroff. “Bunlar hiçbir işe yaramaz!”

“Hayır,” dedi Gedeon Spilett. “işe yanyorlar!” “Neye yarıyorlar?”

“Diğerlerini çekebilmek için yem olmaya!” Gazeteci haklıydı, ve tuzaklar o andan itibaren tilki etleriyle dolduruldu.

Bu tuzakların yanı sıra, Denizci curry-jonc liflerinden ağlar yapmıştı, ve bu ağlar tuzaklardan daha çok işe yarıyordu. Tavşanlığın konuklarından birinin ağlara takılmadığı günler çok nadirdi. Ancak av neredeyse hep aynıydı, yine de Nab'ın çeşitli soslari sayesinde, kimse bu durumdan yakınmıyordu.

Ağustos ayının ikinci haftasında, tuzaklarda culpeux'lerden daha faydalı hayvanlar bulundu. Bunlar, daha önceden gölün kuzeyinde rastladıkları yaban domuzlarıydı. Pencroff bu hayvanların yenilebilir türden olup olmadıklarını sormaya gerek duymadı. Yenilebilir oldukları, Amerika ya da Avrupa'daki domuzlara benzerliklerinden anlaşılıyordu.

“Ama seni uyarmak isterim,” dedi Harbert, “bunlar domuz değil, Pencroff.”

“Evlad,” diye karşılık verdi Denizci, tuzağın üzerine eğilip bu hayvanlardan birini çıkarırken, “bırakın ben onları domuz olarak adlandırayım!”

“Ama neden?”

“Çünkü bu hoşuma gidiyor!”

“Yani domuzları çok mu seviyorsun, Pencroff?”

“Hem de fazlasıyla,” diye karşılık verdi Denizci, “özellikle ayaklarını, dört yerine sekiz ayakları olsaydı, onları iki kat daha fazla sevecektim!”

Bahsi geçen hayvanlara gelince, bunlar familyanın dört cinsinden birine mensup olan yaban domuzlarıydı, ve hatta koyu renkleri ve hemcinslerinin ağızlarını süsleyen köpek dişlerinden yoksun olmalarıyla tanınan ‘tajassous’ türündendiler. Genellikle sürüler halinde yaşayan bu yaban domuzlarının adanın ormanlık bölgelerinde bol miktarda bulunmaları olasıydı. Başlarından ayaklarına kadar her yanları yenilebilir nitelikteydi, ve Pencroff daha fazlasını istemiyordu.

15 Ağustos günü, kuzeybatıdan esen sert bir rüzgarla hava aniden değişti. Isının birkaç derece yükselmesiyle, gökyüzünde toplanan buhar kümeleri kara dönüşmekte gecikmedi. Tamamı beyaz bir örtüyle kaplanan ada, sakinlerine yeni bir manzara sunuyordu. Günler boyunca, lapa lapa yağan bu karın yüksekliği kısa süre içinde, iki ayağa ulaştı. Bir süre sonra, rüzgarın sertleşerek büyük bir şiddetle esmeye başlamasıyla, Granite-house'un tepesinden, sığ kayalıklara doğru gürüldeyen denizin sesi duyuluyordu. Bazı köşelerde, hava burgaçları oluşuyor, ve kar onların içinde yüksek sütunlar oluşturarak, tabanlar üzerinde fırtınanın hortumları andırıyordu. Yine de, adayı kuzeybatıdan döven kasırga, konumundan dolayı Granite-house'u doğrudan etkilemiyordu. Ancak, en az kutuplardaki kadar korkunç olan bu rüzgarın ortasında, ne kadar isteseler de dışarı çıkamayan Cyrus Smith ve arkadaşları, ağustosun 20'sinden 25'ine kadar içeride mahsur kaldılar. Ağaçları muhtemelen hasar görmüş olan Jakamar Ormanları'ndan fırtınanın uğultuları yayılıyordu. Hiç kuşku yok ki, birçok ağaç kökünden sökülmüş olmalıydı; ancak Pencroff onları devirmek zahmetine katlanmayacağını düşünerek kendini teselli ediyordu.

“Rüzgar odunculuk yapıyor, bırakalım yapsın,” diye tekrarlıyordu.

Zaten, rüzgarı engellemenin hiçbir yolu yoktu.

Granite-house'un konukları, kendilerine böylesine sağlam ve sarsılmaz bir barınak bahsettiği için Tanrıya büyük bir minnet duydular! Cyrus Smith de bu teşekkürlerden kendisine düşen payı aldı; ama sonuç olarak bu geniş mağarayı doğa kazmış, o yalnızca keşfetmişti. Fırtınanın darbeleri güvenlik içinde yaşadıkları bu barınağa ulaşamazdı. Eğer Gran-de-Vue Yaylası'na tuğladan ve ağaçtan bir ev inşa etmiş olsalardı, hiç şüphesiz kasırganın öfkesine dayanamayacaktı. Kıyıyı öfkeyle döven dalgaların gürültüsüne bakılırsa, adacığın üzerinden aşan dalgaların Peribacaları'nı da oturulmaz hale getirdiği anlaşılabilirdi. Oysa ne dalgaların ne de rüzgarların etkileyemediği Granite-house'da hiçbir şeyden kaygılanmaya gerek yoktu.

Birkaç gün süren bu zorunlu hapis sırasında boş durmayan Sömürgeciler, depoda tahta parçalar haline getirilmiş olarak stoklanan odunları bolca kullanarak oldukça dayanıklı masa ve iskemleler yaptılar. Biraz ağır olan bu mobilyalar temel özellikleri olan hafiflik ve kolay taşınabilirliklerinden kaynaklanan isimlerini pek de hak etmiyorlardı, yine de onları Boule mobilyalarıyla bile değiştirmeyi düşünmeyen Nab ve Pencroff eserleriyle büyük gurur duyuyorlardı.

Marangozluk görevlerinin sona ermesiyle, bu kez sepetçilik işine giriştiler, bu yeni üretimde de hiç de fena sayılmazlardı. Gölün kuzeyindeki buruna doğru, lal rengi sorgunların bol miktarda yetiştiği bereketli bir sorgun ağaçlısı keşfetmişlerdi. Yağmur mevsimi bastırmadan önce, Pencroff ve Harbert bu yararlı ağaççıkları kesmişler ve dallarına uygun şekilleri vererek kullanıma hazır hale getirmişlerdi. İlk ürünler biraz biçimsiz de olsa, daha önceden görmüş oldukları modelleri anımsayarak kafalarında canlandıran, birbirleriyle rekabet eden işçilerin zeka ve yetenekleri sayesinde, çeşitli büyüklükteki sepetler koloninin malzeme deposundaki yerlerini aldılar. Nab özel

olarak hazırlanan sepetlerin içine topladığı köksapları, çam fıstıklarını ve yalancı kardeşkanı ağacının köklerini yerleştirdi.

Ağustos ayının son haftasında, hava yeniden değişti. Isı biraz düştü ve fırtınanın durulmasıyla Sömürgeliler kendilerini dışarıya attılar. Kumsalın üzeri iki ayak yüksekliğinde karla kaplıydı, yine de, sertleşmiş bu karın üzerinde fazla zorlanmadan yürünebiliyordu. Cyrus Smith ve arkadaşları Grande-Vue Yaylası'na çıktılar.

Manzara nasıl da değişmişti! Özellikle kozalaklıların yoğun olarak buldukları bölgede, yemyeşil bıraktıkları ağaçlar şimdi tek renkli bir örtünün altında gizleniyorlardı. Franklin Tepesi'nden kıyıya dek uzanan göl, nehir, ormanlar, çayırliklar, kumsallar, her şey bembeyazdı. Mercy'nin suları, suların her yükselip alçalmasında gürültüyle çatırdayarak kırılan buzdan bir kubbenin altında akıyorlardı. Gölün sert yüzeyinde, ördekler, su çullukları, yaban ördekleri, penguenler gibi çok sayıda su kuşu sürüler halinde uçuşuyorlardı. Aralarından şelalenin yaylanın sınırına döküldüğü kayalar buzlada kaplıydı. Sular, bir Rönesans sanatçısının düşlerinden çıkmışçasına olağanüstü bir çörtenden dökülüyordu. Kasırganın ormana vermiş olduğu zarar hakkında henüz bir tahmin yürütüleliyordu, bunu öğrenmek için yoğun kar tabakalarının erimesini beklemek gerekiyordu.

Bu arada, Gedeon Spilett, Harbert ve Pencroff, tuzaklarını kontrole gitme fırsatı bulmuşlardı. Ancak üzerlerini kaplayan karların altından tuzakları bulmaları hiç de kolay olmadı. Hatta tuzaklardan birinin içine yuvarlanmamak için oldukça dikkatli bir şekilde ilerlediler, çünkü kendi tuzağına düşmek tehlikeli ve bir o kadar da utanç verici bir durumdu! Yine de, sonunda can sıkıcı bir olayla karşılaşmadan, tuzaklarını hiç dokunulmamış bir halde buldular. İçlerine tek bir hayvan dahi düşmemişti, bununla birlikte, çevrelerinde aralarında oldukça net bir şekilde fark edilen cırnak izlerinin de bulunduğu pek çok iz vardı. Harbert hiç tereddüt etmeden buradan kediğiller cinsinden bazı etoburların geçmiş olduğunu belirtti, bu durum Mühendis'in adada vahşi hayvanlar bulunabileceği konusundaki öngörüsünü doğruluyordu. Hiç kuşku yok ki Far-West'in sık ormanlarında yaşayan bu yırtıcı hayvanlar, açlığın etkisiyle Grande-Vue Yaylası'na kadar inerek yiyecek aramak zorunda kalmışlardı. Belki de Granite-house'un konuklarını hissediyorlardı.

“Peki, bu kediğiller sözcüğü ne anlama geliyor?”

“Çevrede kaplanlar var,” diye yanıtladı Harbert.

“Bu hayvanların yalnızca sıcak ülkelerde yaşadıklarını sanıyordum.”

“Yeni kıtada,” diye karşılık verdi Genç Çocuk, “Meksika'dan Buenos Aires'in pampalarına kadar kaplanlara rastlamak mümkün. Lincoln Adası da La Plata bölgesiyle aynı enlem derecesinde bulunduğu göre, çevrede kaplanların dolaşmasında şaşılacak bir şey yok.”

“O halde” diye yanıtladı Pencroff, “dikkatli olalım.”

Bu arada, yükselen ısı buzları eritmeye başlamış, ardından gelen yağmurun çözücü etkisiyle beyaz tabakalar kaybolmaya yüz tutmuşlardı. Kötü havaya rağmen, Sömürgeliler çam fıstığı, yalancı kardeşkanı ağacı kökleri, kök-saplar ve akağaç özsuğu gibi bitkisel; tavşan, aguti ve kanguru gibi hayvansal gıda ihtiyaçlarını karşılamışlardı. Bu amaçla ormanda düzenledikleri av partilerinde, son kasırganın yerle bir ettiği çok sayıda ağaçla karşılaşmışlardı. Hatta Denizci ve Nab, birkaç ton yakıt getirmek amacıyla, taşkömürü madenlerine kadar uzandıklarında, rüzgardan bir hayli hasar gören çanak çömlek fırını bacasının en az altı ayak aşağıya indiğini fark etmişlerdi.

Kömürle birlikte, buzları çözülen Mercy'nin akıntısından yararlanılarak yapılan birçok sal seferiyle, Granite-house'un odun ihtiyacı da karşılanmıştı. Büyük soğuklar dönemi henüz sona

ermemiş olabilirdi.

Aynı şekilde Peribacaları'na da bir keşif gezisi düzenlendi, Sömürgeciler fırtına sırasında orada bulunmadıkları için kendilerini oldukça şanslı saydılar. Rüzgarın etkisiyle kabararak adacığın üzerinden aşan ve büyük bir şiddetle koridorlara dolan deniz, büyük hasarlara yol açmış, dehlizler yarı yarıya kumun altına gömülürken, kayaların üzeri su yosunlarıyla kaplanmıştı. Nab, Harbert ve Pencroff, kah avlanıp kah yakıt ihtiyacını karşılarlarken, Peribacaları'nı düzenlemeye giden Cyrus Smith ve Gedeon Spilett, kumların altında kaldıkları için suyla temastan korunmuş olan demir ocağını ve fırınları neredeyse hiç zarar görmemiş bir halde buldular.

Yakıt takviyesi boş yere yapılmamıştı. Sömürgecilerin dondurucu soğuklarla işleri henüz bitmemişti. Bilindiği gibi, kuzey yarımkürede Şubat ayında büyük ısı düşüşleri kaydedilmekteydi. Buna göre, güney yarımkürede de, Kuzey Amerika'nın Şubatı'na denk düşen ağustos ayında aynı iklim koşullarının yaşanacağı tahmin edilebilirdi.

Ayın 25'ine doğru, peş peşe yağan kar ve yağmurun ardından, rüzgarın güneydoğudan esmeye başlamasıyla, hava aniden son derece soğudu. Mühendis'in tahminlerine göre, termometre sıfırın altında en az sekiz eksi dereceyi (22,22 santigrat) gösteriyor olmalıydı, ve sert bir rüzgarla daha da katlanılmaz hale gelen bu şiddetli soğuk günlerce devam etti. Sömürgeciler yeniden Granite-house'da mahsur kaldılar, ve içerideki havanın yenilenmesini sağlayacak olan dar bir aralık dışında, ön cephenin tüm açıklıklarını sıkıca kapatmalarından dolayı mum tüketimi bir hayli arttı. Sömürgeciler mumlardan tasarruf etmek için, çoğunlukla bol miktarda yakıda takviye edilen sobaların ışığıyla idare ettiler. Birçok defa, yükselen suların buz bloklarını yığıdığı kumsala inmişler, Granite-house'a dönmekte gecikmemişlerdi, ve merdivenin dikmelerine tutunmak da oldukça zor ve acı vericiydi. Bu dondurucu soğukta, basamaklar parmaklarını yakıyordu.

Granite-house'un konuklarının bu zorla alıkonulmadan doğan boş zamanlarını doldurmaları gerekiyordu. Cyrus Smith kapalı alanda yapılabilecek bir işe girişti.

Bilindiği gibi, Sömürgeciler elinde akağacı derinlemesine keserek elde ettikleri özsudan başka bir şeker kaynağı yoktu. Mutfak işlerinde sıvı halde kullandıkları bu özsuyu kaplarda biriktirmek onlara yetiyordu, ve bu sıvı bekledikçe beyazlaşarak şurup kıvamına geliyordu.

Ancak daha iyisi de yapılabilirdi, ve bir gün Cyrus Smith arkadaşlarına şimdi sıranın arıtım işçiliğine geldiğini bildirdi.

“Arıtım!” diye karşılık verdi Pencroff, “sanırım sıcak bir iş?”

“Hem de fazlasıyla!” diye yanıtladı Mühendis.

“O zaman tam mevsimindeyiz!” dedi Denizci.

Bu arıtma sözcüğü akıllara makineler ve işçilerle dolu karmaşık bir fabrikanın gerekliliğini getirmesin. Hayır! Bu sıvıyı billurlaştırmak için, oldukça basit bir işlemle saflaştırmak yeterliydi. Büyük toprak kapların içine konup ateşin üzerine yerleştirildiğinde, buharlaşma sonucunda, kısa süre içinde yüzeyinde bir köpük belirdi. Bu tabakanın kalınlaşmaya başlamasıyla, Nab sıvıyı tahta bir spatula ile karıştırdı, bu işlem buharlaşmayı hızlandırarak sıvının ağır bir tat almasını engellemek amacını taşıyordu.

Harıl harıl yanarak işleme tabi tutulan madde kadar, işlemi gerçekleştirenlere de keyif veren bu ateşte kaynatılan sıvı, birkaç saat içinde yoğun bir şurup kıvamını aldı. Bu şurup, daha önceden aynı mutfak fırınında üretilerek çeşitli şekiller verilen kil kalıplara döküldü. Ertesi gün soğuyan bu şurup kalıpların şeklini aldı. Bu, sarı kırmızı renkli ama saydam ve oldukça lezzetli bir şekerdi.

Soğğun etkisinin Eylülün ortasına kadar devam etmesiyle, Granite-house'un tutsaklar bu esaretin oldukça uzun sürdüğünü düşünmeye başladılar. Neredeyse her gün dışarı çıkmayı deniyor, ancak gezintilerini fazla uzatmıyorlardı. Bu durumda, sürekli olarak Granite-house'un iç düzenlemesiyle meşgul oluyor, çalışırken sohbet ediyorlardı. Cyrus Smith arkadaşlarını hemen her konuda bilgilendirirken, onlara özellikle bilimin pratik uygulamalarından söz ediyordu. Sömürgelilerin kütüphaneleri yoktu; ama Mühendis sayfalarını karıştırarak tüm sorularının karşılıklarını buldukları, her zaman yanıt vermeye hazır bir kitaptan farksızdı. Zaman böylece geçip giderken bu yürekli insanlar gelecekte hiç kaygı duymazmış gibi görünüyorlardı.

Ancak, artık bu tutsaklığın sonu yaklaşmıştı. Hepsi sabırsızlıkla, ilkbaharı değilse de, en azından bu katlanılmaz soğukların sona ermesini bekliyorlardı. Elllerinde bu düşük ısılarla karşı kendilerini koruyacak olan kalın giysileri olsa, kum tepelerine ya da Tadornes Bataklığı'na ne keşif gezileri yapacaklardı! Av hayvanlarına yaklaşması kolay olacağından, av partileri hiç kuşkusuz çok bereketli geçecekti. Ancak herkesin kol gücüne ihtiyacı olan Cyrus Smith, kimsenin sağlığını tehlikeye atmamaya dikkat ediyor, ve tavsiyeleri dinleniyordu.

Ama Pencroffu saymazsak, bu tutsaklıktan en çok sıkılan Top'tu. Granite-house sadık köpeğe dar geliyordu. Bir odadan diğerine gidip gelirken, kendince orada tıklıp kalmaktan ne kadar sıkıldığını gösteriyordu.

Cyrus Smith, denizle bağlantılı olan ve ağız deponun dibine açılan karanlık kuyuya yaklaştığında, Top'un garip uğultular çıkardığına birçok kez tanık olmuştu. Üzeri tahta bir panoyla örtülü olan bu deliğin etrafında dönüp duruyor, hatta bazen onu kaldırmak istermişçesine patilerini panonun altına sokuyordu. Öfkesini ve kaygısını belirtmek ister gibi ilginç bir şekilde uluyordu.

Köpeğin bu tavırlarını defalarca gözlemleyen Mühendis, kendi kendine bu dipsiz kuyuda, bu zeki hayvanı bu derece etkileyecek ne olabileceğini soruyordu. Denize açıldığından hiç şüphe duyulmayan bu kuyu, adanın temelinde dar dehlizlere mi ayrılıyordu? Başka mağaralarla bağlantısı olabilir miydi? Bir deniz yaratığı ara sıra dinlenmek için bu kyunun dibine mi geliyordu? Bu durumu nasıl açıklayacağını bilemeyen Mühendis, bu işte bir gariplik olduğunu düşünmekten kendini alamıyordu. Her olayı bilimsel gerçekliklere dayanarak izah etmeye alışık olduğundan, doğüstü yorumlara kapılmayı kendine yakıştıramıyordu; ancak kuyu da kaygı uyandıracak bir şey olmasa, vaktini aya doğru havlamakla geçiren köpeklere benzemeyen Top gibi akıllı bir hayvanın bu kuyuyu koklayıp, dinleyerek yoklamakta inat etmesi nasıl açıklanabilirdi? Top'un davranışları Mühendis'in kafasını kendisine bile itiraf edemeyeceği ölçüde karıştırıyordu.

Ne olursa olsun, belki de sadece Top'un huysuzluğundan kaynaklanan bu karmaşık düşüncelerini arkadaşlarına yansıtmak istemeyen Mühendis, izlenimlerini yalnızca Gedeon Spilett ile paylaşıyordu.

Nihayet soğuk havanın etkisi azaldı. Yağmurlar, dolular yağmaya, karla karışık boralar ve rüzgarlar etkisini göstermeye devam etseler de, bu kötü havalardan uzun sürmeyecekti. Buzlar çözülüp karlar erimiş, kumsal, yayla, Mercy kıyıları ve orman yeniden yürümeye elverişli hale gelmişti. Granite-house'un, ilkbaharın gelişinden büyük mutluluk duyan konukları, artık yalnızca yemek ve uyku saatlerini orada geçiriyorlardı.

Eylül ayının ikinci yarısında sık sık ava çıkıldı, bu durum Pencroff'un Cyrus Smith'in sözünü verdiğini iddia ettiği ateşli silahları yeni bir inatla talep etmesine yol açtı. Ancak, işe yarar bir tüfeğin yapımı için özel bir düzeneğin olması gerektiğini iyi bilen Mühendis, ona pek fazla aldırmıyor ve bu işi sürekli olarak daha ileri bir tarihe erteliyordu. Zaten Harbert ve Gedeon Spilett'in, agutiler,

kangurular, sudomuzları, güvercinler, toykuşları, yabani ördekler, su çullukları gibi kılı ya da tüylü her tür lezzetli av hayvanını oklarıyla vuracak kadar usta atıcılar haline geldiklerini gözlemliyor ve sonuç olarak acele etmeye gerek olmadığını düşünüyordu. Ancak inatçı Denizci meseleye böyle yaklaşmıyordu, ve istediğini yapmadan Mühendis'i rahat bırakmayacaktı. Zaten, Gedeon Spilett de onu destekliyordu.

“Ada tahmin ettiğimiz gibi vahşi hayvanlar barındırıyor, onlarla mücadele etmenin ve yok etmenin yollarını aramalıyız. Zamanı geldiğinde, bunun ilk ödevimiz olması gerektiğine inanıyorum.”

Ancak o sırada Mühendis'in zihnini kurcalayan ateşli silah üretimi değil, giysi sorununu nasıl halledeceği idi. Sömürgelilerin üzerlerindeki elbiselerle kışı geçirmişlerdi; ancak gelecek kışı onlarla idare etmeleri mümkün değildi. Ne pahasına olursa olsun, etoburlarının derilerinden ya da gevişgetirenlerin yünlerinden yararlanmaları gerekiyordu, ve muflonları da olduğuna göre, koloninin ihtiyaçlarını karşılamak üzere yetiştirilecek bir sürünün oluşturulmasını hedeflemek uygundu. Adanın herhangi bir noktasında, evcil hayvanlar için bir ağıl, kümes hayvanları için bir kümes hazırlanmalı, yani tek kelimeyle bir tür çiftlik oluşturulmalıydı, işte yaz mevsimi boyunca, hayata geçirilmesi gereken iki önemli proje bunlardı.

Sonuç olarak, ilerde kurmayı planladıkları bu çiftliğin altyapısını oluşturmak için, Lincoln Adası'nın bilinmeyen bölgelerine, yani ağzından, Serpentine Yarımadası'nın ucuna dek Mercy'nin sağ kıyısı boyunca uzanan ormanlara ve batı kıyısının tamamına acil olarak keşif gezileri düzenlemeliydiler. Ancak bunun için, havanın iyice düzelmesini beklemek gerekiyordu, ve bu keşif gezisinden faydalı sonuçlar alınabilmesi için daha bir ay geçmesi gerekiyordu.

Belli bir sabırsızlıkla keşif günü beklenirken meydana gelen bir olay, Sömürgelilerin adanın tamamının keşfi konusundaki isteklerini daha da artırdı.

24 Ekim günü, Pencroff her zaman düzenli olarak yemlerle doldurduğu tuzaklarını kontrole gittiğinde, içlerinden birinde sofralarına layık üç hayvan buldu. Bunlar dişi bir yabandomuzu ve iki yavrusuydu.

Bu muhteşem avın etkisiyle kendinden geçmiş bir halde Granite-house'a döndüğünde, her zamanki gibi avının dökümünü yaptı.

“Haydi bakalım! Mükemmel bir ziyafet çekeceğiz, Bay Cyrus!” diye haykırdı. “Siz de Bay Spilett, siz de bu ziyafete katılacaksınız!” “Elbette,” diye karşılık verdi Gazeteci, “ancak önce ne yiyeceğimi öğrenmek isterim.” “Süt domuzu.”

“Ah! Demek süt domuzu, öyle mi Pencroff? Ben de halinize bakarak, içi doldurulmuş bir keklik getirdiğinizi sanmıştım!”

“Nasıl yani?” diye haykırdı Pencroff. “Süt domuzunu hafife mi alıyorsunuz?”

“Hayır,” diye yanıtladı Gedeon Spilett, hiçbir coşku belirtisi göstermeden, “yeter ki her gün yabandomuzu yemeyelim...”

“Çok iyi, işte bu çok iyi Bay Gazeteci,” diye karşılık verdi, avının değerinin düşürülmesini hazmedemeyen Denizci, “iş yokuşa sürüyorsunuz! Yedi ay önce, adaya ilk çıktığımızda, böyle bir avı görmekten çok mutlu olurdunuz! ..”

“İşte, işte bu,” diye yanıtladı Gazeteci. “İnsanoğlu ne mükemmeldir, ne de kanaatkâr.” “Tamam,” diye devam etti Pencroff, “umarım Nab onun kıymetini bilecektir. Bakın! En fazla üç aylık olan şu iki yabandomuzu, en az bildircinler kadar körpeler! Haydi, Nab gel! Hazırlıklara ben de eşlik

edeceğim.”

Ve beraberindeki Nab ile mutfağa yönelen Denizci, yemek hazırlıklarına girişti.

Herkes onları kendi hallerine bırakarak, yemeği kendi usullerince hazırlamalarına izin verdi. Nab ve Pencroff sofrayı harika bir şekilde donattılar, mönüde iki yavru yabandomuzu, kanguru çorbası, jambon fûme çamfıstığı, yalancı kardeşkanı ağacının bekletilmiş özsuğu Oswego çayı, yani en leziz yiyecekler vardı; ancak bu yemekler arasında en mükemmeli buğulaması yapılmış, ağızlarına layık yabandomuzlarıydı.

Saat beşte, Granite-house'un salonunda, akşam yemeği servisi yapıldı. Sofranın üzerinde tüten kanguru çorbası harikaydı.

Çorbanın ardından, Pencroff'un kendi elleriyle keserek herkese iri parçalar halinde bölüştürdüğü yabandomuzları geldi.

Bu süt domuzları gerçekten çok lezzetliydi, Pencroff kendi payını büyük bir iştahla silip süpürürken, aniden ağızından küfürler döküldü.

“Ne oldu?” diye sordu Cyrus Smith.

“Ne mi oldu ... ne mi oldu... dişlerimden biri kırıldı!” diye karşılık verdi Denizci.

“Nasıl yani? Yabandomuzlarınızın içinde çakıl taşları mı vardı?” dedi Gedeon Spilett.

“Sanırım öyle,” diye yanıtladı Pencroff, dudaklarının arasından bir azı dişine mal olan nesneyi çıkartarak.

Bu çakıl taşı değil, bir mermi çekirdeğiydi.

İKİNCİ BÖLÜM

SAHİPSİZ

Balonun yolcularının Lincoln Adası'na sürüklenmelerinin üzerinden tamı tamına yedi ay geçmişti. O günden beri, yapılan tüm araştırmalara rağmen hiç kimseyle karşılaşılmamış, adada geçmişte ya da bu dönemde insanların yaşadığı belirten tek bir dumana, ya da insan elinden çıktığı anlaşılan tek bir esere dahi rastlanmamıştı. Yalnızca bugün değil, ortaya çıktığı dönemden beri, bu adada hiç kimsenin yaşamadığı söylenebilirdi. İşte şimdi, savunmasız bir kemirgenin vücudundan çıkan basit bir mermi çekirdeği, tüm bu varsayımları boşa çıkarıyordu!

Gerçekten de bu mermi ateşli bir silahtan çıkmıştı, insanoğlundan başka hangi canlı bu silahı kullanabilirdi?

Pencroff'un masanın üzerine bıraktığı mermi çekirdeğine, arkadaşları büyük bir şaşkınlıkla baktılar. Önemsizmiş gibi görünse de oldukça ciddi sonuçlara yol açabilecek olan bu olay, bir anda tüm düşüncelerin üzerinde yoğunlaşmasına neden olmuştu. Doğaüstü bir yaratığın aniden ortaya çıkması bile onları bu derece etkilemeyecekti.

Cyrus Smith, şaşırtıcı olduğu kadar hiç beklenmedik bir anda ortaya çıkan bu olayla ilgili varsayımları sıralamakta hiç tereddüt etmedi. Mermiyi elinde evirip çevirerek, baş parmağıyla işaret parmağı arasında gezdirdi. Sonra:

“Pencroff,” dedi, “bu kurşunun yaraladığı yaban domuzunun en fazla üç aylık olduğundan emin misiniz?”

“Evet, Bay Cyrus,” diye yanıtladı Pencroff. “Onu çukurda bulduğumda, hâlâ annesinin memesini emiyordu.”

“O halde,” dedi Mühendis, “bu durum son üç ay içinde Lincoln Adası'nda bir tüfeğin ateşlendiğini kanıtlıyor.”

“Ve,” diye ekledi Gedeon Spilett, “bir mermi çekirdeğinin, öldürücü olmasa da bu yavruya isabet ettiğini.”

“Kesinlikle,” diye devam etti Cyrus Smith, “bu olaydan çıkarmamız gereken sonuçlar şöyle sıralanabilir: Ya adada bizden önce yaşayanlar vardı, ya da son üç ay içinde birileri karaya çıktı. Bu adamların buraya isteyerek mi, yoksa bir kaza sonucu mu geldikleri konusu daha sonra açıklığa kavuşacak. Kim olduklarına gelince, elimizde Avrupalı mı yoksa Malezyalı mı, bizim ırkımıza dost mu, düşman mı olduklarına dair hiçbir bilgi yok, hâlâ adada olup olmadıklar konusu için de aynı şey geçerli. Ama bu soruların yanıtlar bizi o kadar yakından ilgilendiriyor ki, uzun süre belirsizlik içinde beklememiz mümkün değil.”

“Hayır! Yüz kere, bin kere hayır!” diye haykırdı Denizci masadan kalkarak. “Lincoln Adası'nda bizden başka kimse yok! Ada büyük değil, eğer burada birileri yaşasaydı, onları çoktan fark etmiş olurduk!”

“Gerçekten de, bunun aksi oldukça şaşırtıcı olurdu,” dedi Harbert.

“Ancak,” diye karşılık verdi Gazeteci, “bu yaban, domuzunun bedeninde bir mermiyle doğması daha da şaşırtıcı olurdu!”

“Geriye bir tek Pencroff'un...” dedi tereddütlü bir ifadeyle Nab.

“Bakın hele, Nab,” diye karşılık verdi Pencroff. “Ve beş, altı aydan beri ağızımda bir kurşun taşıdığımdan haberim olmadığını mı söylemek istiyorsun! Peki nereye gizlenecekti ki?” diye ekledi,

ağzını, çenesini inci gibi süsleyen otuz iki dişini gösterecek şekilde açarak. “İyi bak Nab, eğer bu takma dişlerin içinde tek bir oyuk diş dahi bulursan, dişlerimden yarım düzinesini söküp alınana izin vereceğim!” “Aslında, Nab'ın varsayımı kabul edilebilir gibi değil,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, kafasındaki yoğun düşüncelere rağmen gülümsemekten kendini alamadan. “Son üç ay içinde, adada bir tüfeğin ateşlendiği kesin. Ancak şunu kabul etmemiz gerekir ki, bu kıyıya çıkan kişiler ya çok kısa bir süre önce karaya çıkmış, ya da burada bir süre kalıp gitmiş olmalı; çünkü keşif için Franklin Tepesi'ne çıktığımızda burada olsalardı, hem onlar bizi, hem de biz onları görmüş olurduk. Bu durumda, yalnızca birkaç hafta önce fırtınanın kazazedeleri kıyının herhangi bir noktasına sürüklemiş olması mümkün olabilir. Planlarımızı bu temel üzerinde oluşturmamız gerek.” “Tedbirli olmamız gerektiğini düşünüyorum,” dedi Gazeteci.

“Bende öyle,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “ne yazık ki adaya Malezyalı korsanların çıkmış olmasından kaygı duyulabilir!”

“Bay Cyrus,” dedi Denizci, “keşfe çıkmadan önce, nehri aşmamızı ya da kıyıyı dolaşmamızı sağlayacak bir kayık inşa etmemiz daha uygun olmaz mı?”

“Yerinde bir düşünce,” diye karşılık verdi Mühendis, “bunu bekleyemeyiz. Bir kayık inşa etmemiz en az bir ayımızı alır...”

“Gerçek bir kayık için öyle,” diye yanıtladı Denizci, “ancak, denize açılacak bir tekneye ihtiyacımız yok, en fazla beş gün içinde Mercy'de yol almamıza yetecek bir kayık yapabilirim.”

“Beş günde,” diye haykırdı Nab, “bir gemi mi yapacaksın?”

“Evet, Nab, yerli usulü bir gemi.” “Tahtadan mı?” diye sordu pek ikna olmuşa benzemeyen Zenci.

“Tahtadan,” diye yanıtladı Pencroff, “ya da daha doğrusu ağaç kabuğundan. Tekrarlıyorum, Bay Cyrus, bu iş beş gün içinde tamamlanacak!”

“Beş günse kabul!” diye yanıtladı Mühendis. “Ancak o zaman kadar, kendimize çok dikkat etmemiz gerek!” dedi Harbert.

“Kesinlikle öyle, dostlarım,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, “ve sizden avlanmak için Granite-house'dan uzaklaşmamanızı rica edeceğim.”

Akşam yemeği, Pencroff'un umduğu kadar neşeli bir şekilde sonlanmamıştı.

Yani, ada geçmişte Sömürgeciler dışında konuklara da ev sahipliği yapmıştı, hatta belki bu durum hâlâ sürmekteydi. Mermi çekirdeğinin bulunduğu andan itibaren, bunu tartışmasız bir şekilde kabul etmek gerekiyordu, ve böyle bir netice Sömürgecileri büyük endişelere sürüklüyordu.

Cyrus Smith ve Gedeon Spilett, uykuya çekilmeden önce bu konular üzerinde uzun uzun konuştular. Birbirlerine bu olayın da, Mühendis'in kurtuluşu ve başlarından geçen diğer garip hadiselerle bir bağlantısı olup olmadığını soruyorlardı. Sorunu tüm ayrıntılarıyla değerlendiren Cyrus Smith sonunda şunları söyledi:

"Sevgili dostum Spilett, sonuç itibariyle ne düşündüğümü bilmek ister misiniz?"

“Evet, Cyrus.”

“Adayı ne kadar titiz bir şekilde araştırsak da, hiçbir şey bulamayacağız!”

Ertesi sabah, Pencroff işe koyuldu. Yapımı söz konusu olan ıskarmozlu ve borda kaplamalı bir tekne değil, Mercy'de, özellikle de kaynaklarının yakınlarındaki sığ sularda kolaylıkla yol alabilecek, dibi düz basit bir kayıktı. Karşılıklı olarak dikilecek olan ağaç kabuğu parçaları, bu hafif kayığın inşası için yeterli olacak, ve doğal engeller yürüyerek ilerlemeyi gerektirdiğinde, elle taşınmasında güçlük çekilmeyecekti. Pencroff kabuk dizilerini birbirlerine perçinli çivilerle eklemeyi

planlıyordu. Kayığın bu şekilde hazırlanması, su sızdırmasını imkansız hale getiriyordu.

Bu durumda, kabuğu esnek ve dayanıklı ağaçları seçmek gerekliydi. Oysa, son kasırga, bu tür bir çalışma için oldukça elverişli olan douglas köknarlarını kullanılmaz hale getirmişti. Yapılacak tek şey, bazıları yere yıkılmış olan köknarların kasklarını soymaktı, ellerinde bulunan aletlerin yetersizliğinden dolayı, Sömürgeliler bu işlem sırasında bir hayli zorlandılar. Yine de, sonunda bu işten de alınlarının akıyla çıktılar.

Denizci, kendisine yardım eden Mühendis'le birlikte bu işlerle uğraşırken, Gedeon Spilett ve Harbert, boş durmayarak koloninin yiyecek ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. Gazeteci, yay ve mızrağı büyük bir ustalıkla kullanan Genç Çocuk'a karşı hayranlığını gizleyemiyordu. Harbert bunun yanı sıra, tam anlamıyla 'cesaretin kanıtı' olarak nitelendirilebilecek bir soğukkanlılıkla büyük yüreklilikler gösteriyordu. Zaten, Cyrus Smith'in tavsiyelerini göz önünde bulunduran iki yol arkadaşı, Granite-house'dan iki milden fazla uzaklaşmıyorlardı; ancak ormanın ilk rampalarında bol miktarda aguti, sudumuzu, kanguru, yabandomuzu bulunmaktaydı, ve soğuklar kesildiğinden beri tuzaklardan alınan verim düştüyse de tavşanlık Lincoln Adası'nın Sömürgelilerin tamamını beslemeye yetecek erzakı vermeye devam ediyordu.

Bu av partileri sırasında Harbert, Gedeon Spilett ile sık sık mermi çekirdeği ve Mühendis'in bu olaydan çıkardığı sonuçlar üzerine konuşuyordu, ve bir gün -26 Ekim'de- ona şunları söyledi:

“Ama, Bay Spilett, eğer birkaç kazazede adaya çıktıysa, onların hâlâ Granite-house civarında görülmemelerini garip bulmuyor musunuz?”

“Eğer hâlâ buradaysalar çok garip,” diye karşılık verdi Gazeteci, “ama gitmişlerse, bunda şaşılacak bir şey yok!”

“Yani, bu adamların adadan ayrıldıklarını mı düşünüyorsunuz?”

“Büyük bir olasılıkla öyle olmalı, evlat; çünkü hâlâ adada olsalardı varlıklarını belli eden bazı ipuçlarıyla karşılaşacaktık.”

“Hayır Harbert, ya da en azından, onlara geçici kazazedeler diyebiliriz. Gerçekten de, sert bir rüzgarla, gemileri zarar görmeden kıyıya vurduktan sonra, rüzgarın kesilmesiyle yeniden yola çıkmış olmaları, akla oldukça uygun geliyor.”

“Bir şeyi itiraf etmek gerek,” dedi Harbert, “Bay Smith, adaya insan ayağının deymesini istemiyor, hatta bundan kaygılanıyormuş gibi görünüyor.”

“Gerçekten de öyle,” diye yanıtladı Gazeteci, “Malezyalıların bu denizlerde çok sık yolculuk ettiğini düşünüyor olmalı, bu beyler uzak durulması gereken aşağılık haydutlar.” “öyleyse, Bay Spilett,” dedi Harbert, “bir gün, onların karaya çıktığını kanıtlayan bir ipucuna rastlayamaz mıyız? Belki de bu konu üzerinde yoğunlaşmamız gerekecek.”

“Bu mümkün, çocuğum. Terkedilmiş bir kamp alanı, sönmüş bir ateş, bize neler olup bittiğini açıklayabilir, ilk keşif gezisinde bunu araştıracağız.”

Avcılar bu sohbeti Mercy'ye komşu olan ve göz alıcı ağaçlarıyla dikkati çeken ormanda yapıyorlardı. Bu ağaçların arasında Yeni Zelanda yerlilerinin 'kauri' olarak adlandırdıkları, boyları iki yüz ayağa yaklaşan o muhteşem kozalaklılar da vardı.

“Aklıma bir şey geldi, Bay Spilett,” dedi Harbert. “Bu kaurilerden birinin tepesine çıkarsam, belki de adayı daha geniş bir bakış açısıyla izleyebilirim!”

“Güzel bir fikir,” diye yanıtladı Gazeteci, “ama bu devasa ağaçların tepesine tırmanabilecek misin?”

“Deneyeceğim,” diye karşılık verdi Genç Çocuk.

Kaurinin kolayca tırmanmaya elverişli ilk dallarına atılan çevik ve becerikli Harbert, birkaç dakika içinde, ormanın kemer şeklindeki kollarının oluşturduğu uçsuz bucaksız yeşil ovayı yukarıdan izleyen ağacın zirvesine ulaşmıştı.

Bu yüksek noktadan, adanın güneydoğudaki Griffe Burnu'ndan, güneybatıdaki Reptile Burnu'na dek uzanan güney bölümünün tamamı rahatlıkla izlenebiliyordu. Kuzeybatıda, ufkun büyük bir bölümünü perdeleyen Franklin Tepesi yükseliyordu.

Ama, Harbert rasathanesinin tepesinden, adanın varlığından şüphelenilen bu yabancılara barınma imkanı sunduğu keşfedilmemiş bölgelerini gözlemleyebiliyordu.

Genç Çocuk önce dikkatle denize baktı, ufukta ya da adanın kıyılarında tek bir yelkenli dahi yoktu. Yine de, ağaçların kıyıyı perdelemesi nedeniyle, Harbert'ın fark edemediği özellikle direk takımları hasar görmüş bir geminin sahile vurmuş olması mümkündü.

Binlerce metre kare boyunca hiç fasıla vermeden, içine sızılmaz bir kubbe oluşturan sık ağaçlarla kaplı Far-West Ormanları'nın arasından da bir şeyler görebilmek imkansızdı. Hatta Mercy'nin izlediği hattı ve doğduğu dağın eteğini seçebilmek dahi mümkün değildi. Belki de batıya doğru akan başka çaylar da vardı, ancak Harbert'ın konumu bunu saptayabilmek için uygun değildi.

Peki, bir kamp yerine dair herhangi bir ipucuna rastlayamadıysa da, en azından havada insan varlığını belli eden bir duman yok muydu? Gökyüzü pırıl pırıldı, ve en küçük bir buhar kıvrıntısı bile net bir şekilde seçilebilirdi.

Bir an için, Harbert batıya doğru yükselen hafif bir duman gördüğünü sandı, ancak daha dikkatli bir gözlemden sonra, yanılmış olduğunu anladı. Büyük bir titizlikle çevresini yeniden inceledi, gözleri oldukça keskindi... Hayır, gerçekten de hiçbir şey yoktu.

Harbert'ın kaurinin zirvesinden inmesiyle, iki avcı, Granite-house'a geri döndüler. Genç Çocuk'un öyküsünü dinleyen Cyrus Smith, hiçbir şey söylemeden kafasını salladı. Adanın tamamı keşfedilmeden, bu konu üzerinde bir değerlendirme yapılamayacağı ortadaydı.

28 Ekim günü, açıklaması mümkün olmayan yeni bir olay daha meydana geldi.

Harbert ve Nab, Granite-house'un iki mil ötesindeki kumsalda gezinirken, kaplumbağagillerden harika bir örnek yakalama fırsatına kavuşmaktan büyük mutluluk duydular. Bu, kabuğu yeşilin tüm tonlarını yansıtan bir kaplumbağaydı.

Kayaların arasından denize doğru süzülen kaplumbağayı gören Harbert:

“Beni takip et Nab, beni takip et!” diye bağırdı.

Nab, o tarafa doğru koştu.

“Güzel bir hayvan!” dedi, “ama onu nasıl yakalamalı?”

“Çok kolay, Nab,” diye karşılık verdi Harbert. “Yapacağımız tek şey onu ters çevirmek,o zaman kaçması imkansız hale gelecek. Mızrağınızı alıp, benim yaptığımı yapın.”

Tehlikeyi sezinleyen sürüngen kabuğu ile plastronu [\[→\]](#) arasına çekilmişti. Bir kaya gibi hareketsizdi, ne kafası, ne de ayakları görünüyordu.

Harbert ve Nab sopalarını hayvanın göğüs bölgesine yerleştirdiler, sonra güçlerini birleştirerek fazla zorlanmadan, onu sırtüstü çevirdiler. Üç ayak uzunluğundaki bu kaplumbağa, en az iki yüz kilo ağırlığında olmalıydı.

“Güzel!” diye haykırdı Nab, “dostum Pencroff bu işe çok sevinecek!”

Gerçekten de, dostu Pencroff bu işe çok sevinecekti, çünkü su bitkileriyle beslenen bu kaplumbağanın eti çok lezzetliydi. O sırada, hayvanın yalnızca, yassı ama kemikli bir kubbenin altına gizlenmiş geniş şakak çukurlarıyla arkaya doğru genişleyen kafasının küçük bir bölümü görülüyordu.

“Peki şimdi, avımızı ne yapacağız?” diye sordu Nab. “Onu Granite-house'a kadar çekerek götüremeyiz!”

“Onu burada bırakabiliriz, nasıl olsa dönemez,” diye yanıtladı Harbert, “sonra arabayla gelip onu alırız.”

“Tamam.”

Nab'ın gereksiz bulmasına rağmen, Harbert tedbirli davranarak, hayvanın etrafını iri taşlarla destekledi. Sonra iki avcı, alçalan suların açığa çıkardığı kumsalı izleyerek, Granite-house'a geri döndüler. Pencroff'a sürpriz yapmak isteyen Harbert, kumların üzerinde ters çevirerek bıraktığı ‘kaplumbağagillerin bu muhteşem numunesinden’ ona hiç söz etmedi; ancak iki saat sonra Nab ile birlikte, yanlarındaki arabayla onu bıraktıkları yere geri döndüklerinde, ‘kaplumbağagillerin o muhteşem numunesinin’ orada olmadığını fark ettiler.

Nab ve Harbert etraflarına baktıklarında hiçbir şey göremediler. Oysa kaplumbağayı bıraktıkları yer burasıydı. Hatta destek olarak yararlandığı çakıl taşlarını da bulan Genç Çocuk yanılmadığından emindi.

“Ah, şu işe bak!” dedi Nab, “demek ki bu hayvanlar dönebiliyorlarmış.”

“Öyle görünüyor,” diye karşılık verdi hiçbir şey anlamamış gibi görünen Harbert, kumların üzerine saçılmış çakıl taşlarına bakarak.

“İşte, Pencroff bu durumdan hiç memnun olmayacak!”

“Ve Bay Smith de bu durumu açıklamakta büyük güçlükler çekecek!” diye aklından geçirdi Harbert.

“O zaman,” dedi hayal kırıklığını gizlemek isteyen Nab, “ona bundan hiç söz etmeyeceğiz.”

“Tam tersine, Nab, bu olayı onlara anlatmamız gerek,” diye karşılık verdi Harbert.

Ve boşu boşuna getirdikleri arabayı da yanlarına alarak Granite-house'a geri döndüler.

Mühendis ve Denizci'nin birlikte çalıştıkları işliğe geldiklerinde, Harbert başlarından geçenleri anlattı.

“Ah! Beceriksizler!” diye haykırdı Denizci. “En az elli tabak çorbayı elinizden kaçırdınız!” “Ama Pencroff,” diye karşılık verdi Nab, “hayvanın kaçması bizim suçumuz değil, söylediğim gibi, onu ters çevirmiştik!”

“O zaman, yeterince iyi çevirememişsiniz!” diye yanıtladı neşeli bir ifadeyle laftan anlamaz Denizci.

“Yeterince iyi değil mi!” diye haykırdı Harbert.

Ve bunun yanı sıra, kaplumbağanın etrafını çakıl taşlarıyla çevrelediğini de anlattı.

“Yani bir mucize oldu!” diye karşılık verdi Pencroff.

“Bay Cyrus,” dedi Harbert, “kaplumbağaların, özellikle de iri olanların bir kez sırtüstü çevrildiklerinde, ters dönemediklerini sanıyordum?”

“Bu doğru, evlat,” diye yanıtladı Cyrus Smith.

“Peki o zaman nasıl kurtulabildi...?”

“Kaplumbağayı bıraktığınız yer denizden ne kadar uzaktaydı?” diye sordu, işini yarıda bırakarak

bu konuya kafa yormaya başlayan mühendis.

“En fazla on beş ayak,” diye yanıtladı Harbert.

“Ve, o sırada sular çekilmiş miydi?”

“Evet, Bay Cyrus.”

“O halde,” diye yanıtladı mühendis, “kaplumbağa kumun üzerinde yapamadığını suyun içinde yapmış olmalı. Demek ki, yükselen sular onu sürüklemeye başladığında, ters dönerek açık denize ulaşmış.”

“Ah! Ne kadar beceriksiziz!” diye haykırdı Nab.

“Bunu size asıl benim söylemem gerekir!” diye karşılık . verdi Pencroff.

Cyrus Smith, akla uygunluğundan hiç şüphe duyulmayan bu açıklamayı yapmıştı. Ancak bu açıklama kendisi için yeterli olmuş muydu? Bunu doğrulamaya kimse cesaret edemiyordu.

29 Ekim günü, ağaç kabuğundan yapılan kayık tamamlanmıştı. Pencroff sözünü yerine getirmişti, böylece ortaya gövdesi esnek crejimba çubuklarından oluşan, beş günde inşa edilmiş bir tür kayık çıkmıştı. Bir arka, bir orta, bir de ön bankın yanı sıra iki küreğin ıskarmozunu destekleyecek olan bir küpeşte, kayığı yönetmeye yarayacak bir boyana küreği, on iki ayak boyunda, yüz kilo ağırlığındaki bu aracın diğer parçalarını oluşturuyordu. Denize indirme işlemine gelince, bu oldukça basitti. Granite-house'un önündeki kumsala taşınan hafif kayık, denizin yükselmesiyle sulara kavuştu. Hemen içine atlayarak, boyana küreğiyle ona yön veren Pencroff, kayığın istenilen amaca uygun bir şekilde yol aldığını saptadı.

“Yaşasın!” diye haykırdı, zaferini olağan karşılama tevazusunu göstermeden. “Bununla istediğiniz turu atabiliriz...”

“Dünya turu mu?” diye sordu Gedeon Spilett.

“Hayır, ada turu. Safra olarak kullanılacak birkaç çakıl taşı, ön tarafa yerleştireceğimiz bir direk ve bir gün Bay Smith'in hazırlayacağı bir parça yelkenle yeterince uzağa gidebileceğiz! Evet, Bay Cyrus, ve siz Bay Spilett, ve siz Harbert, ve sen Nab, yeni gemimizi denemeye gelmeyecek misiniz? Hadisenize! Beş kişiyi taşıyıp taşımayacağını görmemiz gerek!”

Gerçekten de, bunu denemek gerekiyordu. Pencroff'un kayığı, kayalıkların arasındaki dar geçitten bir boyana küreği darbesiyle kumsala getirmesiyle, aynı gün, kıyının güney kayalıklarında sonlandığı buma kadar, bir deneme gezisi yapılmasına karar verildi.

Kayığa binecekleri sırada Nab haykırdı: “Ama gemin su alıyor, Pencroff!”

“Önemli değil Nab,” diye yanıtladı Denizci. “Tahtaların gerilmesi lazım! iki gün sonra hiç su geçirmeyecek, kayığımızın üzerinde bir ayyaşın midesindekinden daha fazla su kalmayacak. Haydi binin!”

Bunun üzerine herkesin kayığa doluşmasıyla, Pencroff kıyıdan açılmaya başladı. Gökyüzü pınl pırıldı, deniz bir gölün daracık kıyıları arasına sıkışmışçasına sakindi ve kayık tıpkı Mercy'nin durgun sularındaymış gibi onu güvenli bir şekilde aşabilirdi.

İki kürekten birini Nab, diğerini Harbert aldı, arkada kalan Pencroff, boyana küreğiyle sandalı yönetiyordu.

Denizci önce kanalı aşarak, adacığın güneyindeki burnun yanından geçti. Güneyden hafif bir rüzgar esiyordu. Ne kanalda, ne de açıkta en ufak bir çalkantı vardı. Fazlasıyla yüklü olduğu için kayığın pek de hissetmediği uzun dalga kıvrıntıları denizin yüzeyinde düzenli bir şekilde inip kalkıyordu. Kıyıdan yarım mil uzaklaştıklarında, Franklin Tepesi'nin tamamını görebiliyorlardı.

Sonra, Pencroff çark ederek, nehrin ağzına geri döndü. Kayık, kemer yaparaktan burnun ucuna dek uzanarak, Tadornes Bataklık Ovası'nın tamamını gizleyen kıyı boyunca ilerledi.

Kıyının bu noktada eğrileşmesiyle uzunluğu artan bu burun, Mercy'den yaklaşık üç mil uzaklıktaydı. Bunun üzerine, Sömürgecililer Burnun uç noktasına dek giderek, kıyıyı Griffé Burnu'na dek hızlıca gözden geçirmeye yetecek kadar aştıktan sonra geri dönmeye karar verdiler.

Böylece, kıyının üç, dört yüz metre açığından yol alan kayık, yükselen suların örtmeye başladığı her yanı kaplayan körkayalıklara dikkat ederek ilerledi. Sur nehrin ağzından, dile doğru alçalıyordu. Grande-Vue Yaylası 'nı oluşturan bloklardan bir hayli farklı olan bu granit yığınının görüntüsü ürkütücüydü. Sanki içi kayalarla dolu bir çöp arabası oraya boşaltılmıştı. Ormanın iki mil yakınlarına

dek uzanan bu sivri çıkıntının üzerinde bitki örtüsünden eser yoktu, ve bu burun bir devin yeşilliklerin arasından uzanan kolu gibi görünüyordu.

İki küreğin yönlendirdiği kayık, kolayca ilerliyordu. Gedeon Spilett, bir elinde kalemi, diğer elinde not defteriyle, kıyının hatlarını çiziyordu. Nab, Pencroff ve Harbert, adalarının ilk kez gördükleri bu bölümünü incelerken sohbet ediyorlardı; ve sandal güneye doğru indikçe, iki Mandibule Burnu yer değiştirerek, Union Körfezi'ni sıkıca perdelermiş gibi görünüyordu.

Cyrus Smith'e gelince, o hiç konuşmuyor, çevreyi gözlemliyordu; ve kuşkulu bakışlarından, sürekli olarak kıyının ilk anda garip görünen bölümlerini incelediği anlaşılıyordu.

Pencroff kayığın üç çeyrek saat içinde ulaştığı burnun ucunu dönmeye hazırlanıyordu ki, ayağa fırlayan Harbert, kara bir lekeyi göstererek haykırdı:

“Kumsalda gördüğüm şu nesne de ne?” Tüm bakışlar işaret edilen noktaya çevrildi. “Gerçekten de,” dedi Gazeteci, “orada bir şey var, yarı yarıya kuma gömülmüş bir enkaza benziyor.”

“Ah!” diye haykırdı Pencroff, “bunun ne olduğunu anladım!”

“Nedir?” diye sordu Nab.

“Variller, belki de içleri dolu olan variller!” diye yanıtladı Denizci.

“Kıyıya, Pencroff!” dedi Cyrus Smith. Kayığın birkaç kürek hareketiyle, küçük bir koyun kıyısına yanaşmasıyla, yolcular kumsala doğru atıldılar.

Pencroff yanılmamıştı. Orada, kuma yarı gömülmüş bir halde iki varil bulunuyordu, dahası, onlara sıkıca bağlanmış olan geniş bir kasa da suda yüzerek karaya vurmuştu.

“Bu durumda, adanın açıklarında bir deniz kazası meydana gelmiş olmalı?” dedi Harbert. “Hiç şüphesiz,” diye yanıtladı Gedeon Spilett.

“Ama bu kasanın içinde ne olabilir?” diye haykırdı Pencroff, doğal bir sabırsızlıkla. “Kasanın içinde ne olabilir? Ağzı sıkıca kapatılmış, ve, elimizde kapağını kıracak hiçbir şey yok! Bu durumda onu taşlarla parçalamaktan başka çare yok.”

Ağır bir kayayı kaldıran Denizci, onu tam kasanın üzerine indirmek üzereydi ki, Mühendis onu durdurdu:

“Pencroff,” dedi ona, “yalnızca bir saat daha sabredebilir misiniz?”

“Ama, Bay Cyrus, düşünsenize! Belki de içinde bizde olmayan pek çok şey vardır!” “Bunu öğreneceğiz Pencroff,” diye yanıtladı Mühendis, “ama, bana kalırsa işimize yarayabilecek olan bu kasayı kırmayın. Onu parçalamadan rahatça açabileceğimiz Granite-house'a götürelim. Yolculuk için iyi hazırlanmış ve buraya kadar gelebildiğine göre, nehrin ağzına kadar da yüzebilir.”

“Haklısınız, Bay Cyrus,” diye yanıtladı Denizci, “ancak insan her zaman kendine hakim olamıyor!”

Mühendis'in önerisi akla yatkındı. Gerçekten de kayık, iki boş varille desteklendiğine bakılırsa, ağır olduğu anlaşılan bu kasanın içindeki nesnelere tamamını taşıyamayacaktı. Bu durumda, onu Granite-house'un kıyısına kadar çekerek götürmek daha uygun olacaktı.

Artık, bu enkazın nereden geldiği sorusuna yanıt bulmak gerekiyordu. Sahil boyunca yüzlerce adımlık bir alanı tarayan Cyrus Smith ve arkadaşları, başka bir kalıntıyla karşılaşmadılar. Yüksek bir kayanın üzerine çıkarak denizi inceleyen Nab ve Harbert da ufukta ne bir yelkenliye, ne de alabora olmuş bir gemiye rastladılar. Bununla birlikte, bir kazanın meydana gelmiş olduğu şüphe götürmezdi. Belki bu olay, buldukları mermi ile bağlantılıydı? Belki yabancılar, adanın başka bir noktasından karaya çıkmışlardı? Belki hâlâ oradaydılar? Ancak Sömürgecililerin aklından doğal olarak, bu yabancıların Malezyalı korsanlar olamayacağı geçiyordu; çünkü kasanın Amerikan ya da Avrupa

yapımı olduğu anlaşılıyordu.

Hepsi, uzunluğu beş, genişliği ise üç ayağı bulan kasanın etrafında toplandılar. Oldukça sıkı kapatılmış bu meşe kasanın üzeri bakır çivilerle tutturulmuş bir deriyle kaplıydı. Çeperlerine vurulduğunda içlerinin boş olduğu anlaşılan iki büyük fiç, ona her iki yandan düğümlemiş sağlam iplerle bağlanmıştı, Pencroff bunların denizci düğümü olduğunu kolayca anlamıştı. Hasar görmemiş olmasından, körkayalıklara değil kumsala vurmuş olduğu anlaşılabilir, hatta daha titiz bir şekilde incelendiğinde, denizde uzun süre kalmadığı ve bu kıyıya vurmasının üzerinden çok zaman geçmediği sonucuna da varılabiliyordu. içine su sızmamış gibi görünüyordu, bu durumda içindeki nesnelere ıslanmamış olmalıydı.

Bu kasanın, manevra yapamadan, adaya doğru sürüklenen bir geminin güvertesinden denize fırlatıldığı ve yolcuların, kıyıya varabilirse onu yeniden bulabilecekleri umuduyla, yüzen bir alet aracılığıyla su üstünde kalması için önlem aldıkları ortadaydı.

“Bu enkaz Granite-house'a kadar kayıkla çekerek götüreceğiz,” dedi Mühendis, “ve orada dökümünü yaptıktan sonra adada tahmin ettiğimiz kazadan kurtulanların olup olmadığını araştıracağız, onları bulursak, kendilerine ait olan bu eşyaları geri vereceğiz. Ama kimseyi bulamazsak ..”

“Onları kendimize saklayacağız!” diye haykırdı Pencroff.” Ama Tanrı aşkına, bunun içinde ne olabilir ki?”

Yükselen sular, açık denizde kolayca yüzebilecek olan enkaza ulaşmaya başlıyorlardı. Varillerin iplerinden biri kısmen çözülerek, yüzen aleti kayığa bağlamak amacıyla kullanıldı. Sonra, Pencroff ve Nab'ın kürekleriyle kumu kazarak kasanın harekete geçmesini kolaylaştırmalarıyla, kayık beraberindeki enkazla birlikte Flotson-point adı verilen burnu dönmeye başladı. Varillerin, oldukça ağır olan bu kasayı su yüzünde güç bela tutabilmeleri Denizci'yi endişelendiriyor, her an ipin kopmasıyla denizin dibini boylamasından korkuyordu. Neyse ki, kaygıları boşa çıktı, ve yola çıkışından yarım saat sonra -bu sürede üç millik bir mesafe katedilmişti- kayık Granite-house'un önündeki kıyıya yanaştı.

Kayık ve kasa kumsala çekildi, suların alçalmaya başlamasından dolayı, birazdan her ikisi de kumlada çevrelendiler. Nab'ın getirdiği aletlerle kasayı fazla zorlamadan açmasıyla, eşyaların dökümüne geçildi. Pencroff ne kadar heyecanlı olduğunu gizlemiyordu.

Denizci, önce oldukça iyi durumda oldukları için kullanılmaya elverişli olan iki varili söktü. Sonra kilitlerin bir pense ile zorlanmasıyla, kapak derhal açıldı.

Çinkodan ikinci bir kılıf kasanın içini kaplıyordu, bu önlem hiç kuşkusuz ki, içindeki nesnelere nemden korunması için alınmıştı.

“Ah!” diye haykırdı Nab, “yoksa içinde konserve mi var?”

“Hiç sanmıyorum,” diye yanıtladı Gazeteci.

“Ya içinde yalnızca...,” dedi Denizci alçak bir sesle.

“Ne varsa?” diye sordu onu duyan Nab.

“Hiç!”

Enlemesine yanları çinko kılıfın kenarlara doğru kıvrılmasıyla, farklı nitelikteki birçok nesne çıkanlar kumun üzerine serildi. Çıkan her yeni eşya ile birlikte, Pencroff “yaşasın” diyor, Harbert ellerini çırpıyor ve Nab tıpkı bir Zenci gibi dans ediyordu. Aralarında, Harbert'i çok sevindiren kitaplar ve Nab'ın öpücüklerle boğduğu mutfak eşyaları da vardı!

Zaten Sömürgelilerin ne kadar sevinsele azdı; çünkü bu kasanın içinde aletler, silahlar, giysiler,

kitaplar vardı ve Gedeon Spilett'in not defterine kaydettiği listenin dökümü tam olarak şöyleydi:

Alet edevat:

- 3 çok ağızlı el çakısı
- 2 marangoz baltası
- 2 doğramacı baltası
- 3 rende 2 keser
- 1 iki ağızlı keser
- 2 eğe
- 3 çekiç 3 burgu
- 2 oluklu burgu
- 10 çivi ve vida torbası
- 3 testere (farklı büyüklüklerde)
- 2 iğne kutusu

Silahlar:

- 2 çakmaklı tüfek 2 kapsüllü tüfek
- 2 merkezi ateşlemeli karabina
- 5 saldırma [\[→\]](#)
- 4 düello kılıcı
- 2 adet on iki buçuk kiloluk barut fiçisi
- 12 patlayıcı kutusu

Gözlem aletleri:

- 1 sekstan
- 1 çiftli dürbün
- 1 tekli dürbün
- 1 pusula kutusu
- 1 cep pusulası
- 1 termometre (Fahrenhiet ölçeğinde) 1 barometre
- 1 adet fotoğraf makinesi, objektif, levha ve kimyasal ürünler içeren kutu, vs.

Giysiler:

- 2 düzine, yüne benzeyen ancak bitkisel kökenli olduğu anlaşılan özel bir kumaştan yapılmış gömlek
- 3 düzine aynı kumaştan çorap.

Mutfak eşyaları:

- 1 demir kulplu su ısıtıcısı 6 kalaylanmış bakır tencere
- 3 demir tabak
- 10 çatal bıçak takımı (alüminyumdan)
- 2 çaydanlık

1 adet küçük portatif fırın

6 sofr a bıçağı

Kitaplar:

1 adet Eski ve Yeni Ahdi içeren İncil 1 atlas

1 adet Polinezce deyimler sözlüğü

1 adet 6 ciltlik doğ a bilimleri sözlüğü

3 beyaz kağıt topu

2 beyaz sayfalı sicil kağıdı

"İtiraf etmek gerekir ki," dedi Gazeteci, dökümü tamamladıktan sonra, "bu kasanın sahibi oldukça pratik bir adammış! Aletler, silahlar, giysiler, mutfak eşyaları, kitaplar, hiçbir şey eksik değil! Sanki bir kaza olacağını hissetmiş de, önceden hazırlanmış gibi!"

"Gerçekten de, hiçbir şey eksik değil," diye mırıldandı Cyrus Smith düşünceli bir ifadeyle.

"Ve hiç kuşku yok ki, bu kasayı ve onun sahibini taşıyan gemi Malezyalı korsanlara ait değildi!"

"Tabi," dedi Pencroff, "bu kasanın sahibi korsanların eline tutsak düşmediyse..."

"Bunu kabul etmek mümkün değil," diye karşılık verdi Gazeteci. "Büyük ihtimalle, bir Amerika ya da Avrupa gemisi; bu sulara sürüklendiler, ve en azından gerekli malzemeleri kurtarmak isteyen yolcular bu kasayı hazırlayarak onu denize bıraktılar."

"Siz de böyle mi düşünüyorsunuz, Bay Cyrus?" diye sordu Harbert.

"Evet çocuğum," diye yanıtladı Mühendis, "olaylar bu şekilde gelişmiş olmalı. Bir kazanın meydana geleceğı öngörülerek, ilk elden ihtiyaç duyulacak eşyalar bu kasada bir araya getirilmiş, ve sonradan kıyının herhangi bir noktasında bulunacağını düşünölmüş olması muhtemel..."

"Hatta fotoğraf makinesinin bile!" dedi Denizci pek de ikna olmuş a benzemeyen bir ifadeyle.

"Bu alete gelince," diye karşılık verdi Cyrus Smith, hâlâ ne iş e yarayacağını anlamış değilim , onun yerine daha çeşitli giysileri ve daha fazla cephaneliğı tercih ederdim!"

"Peki bu aletlerin, mutfak eşyalarının, kitapların üzerinde, nerede üretildiklerini belli eden bir işaret ya da bir adres yok mu?" diye sordu Gedeon Spilett.

Buna bakmak gerekiyordu. Her nesne, özellikle kitaplar, silahlar ve mutfak eşyalar titizlikle incelendi. Alışılmışın aksine, hiçbirinin üzerinde üretici firmanın ismi yoktu; zaten yepyenydiler ve hiç kullanılmış a benzemiyorlardı. Aynı şey alet edevat ve diğ er eşyalar içinde geçerliydi; hepsi yeniydi, bu da eşyaların kasaya tesadüfen atılmadıklarını, tam tersine yerleştirilmeden önce düşünölmekle, özenle sınıflandırıldıklarını kanıtlıyordu. Bu durum, kasayı içten kaplayarak eşyaları nemden koruyan ve acil bir durumda hazırlanmadığı belli olan çinko kılıftan da anlaşılıyordu.

Doğ a bilimler ve Polinezce sözlüğe gelince, her ikisi de İngilizce olmalarına rağmen, üzerlerinde ne yayıncının ismine, ne de yayımlandıkları tarihe rastlanıyordu.

İngilizce olarak in-guatro^[→] formatında mükemmel basılmış ve sayfalarının sık karıştırıldığı anlaşıl an İncil için de durum aynıydı.

Dünyanın tüm bölgelerinin haritalarını ve Mercator izdüşümüne göre hazırlanmış düzlemyuvarları içeren atlas a gelince, adlar dizini Fransızca olan bu muhteşem yapıtın üzerinde de ne yayın tarihi, ne de yayıncının ismi vardı.

Yani bu çeşitli nesnelerin üzerinde, yakın tarihlerde bu denizlerden geçmiş olması gereken geminin

hangi ulusa ait olduğunu belirtecek en ufak bir ipucu dahi yoktu. Ancak nereden gelirse gelsin, bu kasanın Lincoln Adası' Sömürgelileri için büyük önemi vardı. O zamana dek, doğal ürünleri dönüştürerek, her şeyi kendileri yapmışlar ve zekaları sayesinde işlerin üstesinden gelmeyi başarmışlardı. Ancak, Tanrı da gelişen endüstri ürünlerini göndererek, onları mükafatlandırmak istememiş miydi? Böylece, hep birlikte Tanrıya şükranlarını belirttiler.

Yine de, içlerinden biri tam anlamıyla tatmin olmamıştı. Bu kişi Pencrofftan başkası değildi. Sanki bu kutu büyük ihtiyaç duyduğu bir maddeyi barındırmıyordu, ve, içindeki eşyalar boşaldıkça, “yaşasın” nidalarının şiddeti azalmaya başlarken döküm tamamlandığında, şu sözleri mmlıdandığı işitildi:

“Tüm bunlar iyi hoş da, bu kutuda bana göre hiçbir şey yok!”

Bunun üzerine Nab şu karşılığı ' verdi: “Nasıl olur, dostum Pencroff, ne çıkmasını bekliyordun ki?”

“Bir paket tütün!” diye karşılık verdi Pencroff ciddi bir ifadeyle, “eğer olsaydı, mutluluğuma hiçbir gölge düşmezdi!”

Denizci'nin saptaması karşısında, hepsi birden kendilerini tutamayarak güldüler.

Ancak bu enkazın bulunması, adanın titiz bir şekilde araştırılmasının her zamankinden daha zorunlu kılıyordu. Bunun üzerine ertesi sabah, güneşin doğuşuyla birlikte Mercy boyunca batı kıyısına doğru ilerlemek üzere yola çıkılmasına karar verildi. Kazazedeler kıyının bu bölümüne çıkmışlarsa, erzaksız kalma ihtimalleri yüksekti, bu yüzden hiç gecikmeden yardımlarına koşmak gerekiyordu.

O gün -29 Ekim Pazar-, çeşitli aletler Granite-house'a götürülerek, düzgün bir şekilde büyük salona yerleştirildi. Yatmadan önce, Harbert Mühendis'e Incil'den birkaç bölüm okumasını rica etti.

“Seve seve,” diye yanıtladı Cyrus Smith. Kutsal kitabı eline alıp açmak üzereyken, araya giren Pencroff ona şunları söyledi:

“Bay Cyrus, benim batıl itikatlarım var. Rastgele bir sayfayı açarak, önünüze çıkan ilk ayeti okuyun, bakalım durumumuza uygun düşecek mi?”

Denizci'nin önerisini gülümseyerek karşılayan Cyrus Smith, onu kırmayarak sayfaları ayıran ayracın bulunduğu bölümü açtı.

Birden, bakışları kurşun kalemle çizilerek, aziz Matta İncilinin yedinci bölümünün sekizinci ayetinin önüne yerleştirilmiş kırmızı haça takıldı.

Ve ayetin şu bölümünü okudu:

Kim isterse karşılığını alır, kim ararsa bulur.

30 Ekim sabahı, son olayların aciliyetini artırdığı keşif gezisi için her şey hazırды. Gerçekten de, olayların gidişatı Lincoln Adası Sömürgeçilerine yardım istemek yerine yardıma koşmayı düşündürtecek ölçüde değişmişti.

Akıntının götürdüğü yere kadar Mercy boyunca ilerlemek uygun görüldü. Böylece yolun büyük bir bölümü fazla yorulmadan aşılacak, ve araştırmacılar adanın batısının ileri bir noktasına kadar erzaklarını ve silahlarını taşıyabileceklerdi.

Aslında, yalnızca beraberlerinde götürecekleri eşyaları değil, talih yardım ederse, Granite-house'a getireceklerini de hesaba katmaları gerekiyordu. Eğer tahmin edildiği gibi, kıyıda bir kaza meydana gelmişse, enkazlar da olacaktı. Bu öngörüye göre, el arabası hiç kuşku yok ki, hafif kayıktan daha yararlı olacaktı; ancak bu ağır arabayı beraberlerinde götürmek hiç de kolay değildi, bu durum karşısında Pencroff kasadan 'bir paket tütününün' yanı sıra, koloni için oldukça faydalı olacak o güçlü New-Jersey atlarından bir çift de çıkmaması konusundaki üzüntülerini belirtti!

Nab tarafından kayığa yerleştirilen azıklar, üç gün -bu Cyrus Smith'in yolculuk için biçtiği en uzun süreydi- yetecek miktarda konserve etten, bira ve fermente edilmiş likörden oluşuyordu. Zaten, gerekirse yolda da avlanarak erzak ikmalî yapabilirlerdi. Bunu hesaba katan Nab, portatif fırını da yanına almayı ihmal etmemişti.

Alet olarak, sık ağaçlıklar arasında yol açmaya yarayacak iki oduncu baltasını, ve gözlem aracı olarak dürbün ve cep pusulasını da beraberlerinde götürüyorlardı.

Silah olarak, bu adada sistemli diğer tüfeklere oranla daha yararlı olan çakmaklı iki tüfek seçildi; çakmaklılar yerine yenisinin konulması kolay olan çakmaktaşıyla çalışırken, kapsüllüler, sık kullanıldığında süratle tükenen patlayıcı maddeleri gerektiriyordu. Yine de, yanlarına karabinalardan birini ve birkaç kartuşu da almayı ihmal etmediler. Varillerde yaklaşık yirmi beş kilo civarında bulunan baruta gelince, ondan da bir miktar götürmeleri gerekiyordu; ancak Mühendis onun yerini tutacak patlayıcı bir madde üretmeyi planlıyordu. Ateşli silahların yanına, deri kılıflarının içinde muhafaza edilen beş saldırma eklendi, Sömürgeçiler bu koşullar altında, bu geniş ormanı başarıyla keşfetme şansına sahip olabilirlerdi.

Bu silahlarla donanmış olan Pencroff, Harbert ve Nab'ın ne kadar mutlu olduklarını eklemeye gerek yok, yine de Cyrus Smith onlardan gerek olmadıkça tek bir el dahi ateş etmemeleri konusunda söz almıştı.

Sabah altıda, kayık suya indirildi. Top da dahil olmak üzere hepsi içine yerleşerek, Mercy'nin ağzına doğru yöneldiler.

Sular yükselmeye başlayalı henüz yarım saat olmuştu. Bu durumda, önlerindeki birkaç saatten iyi yararlanmalar gerekiyordu; çünkü daha sonra akıntı nehir boyunca ilerlemeyi güçleştirecekti. Üç gün sonra dolunay görüleceğinden, deniz şimdiden güçlü bir şekilde kabarıyordu ve kayığın iki yüksek kıyı arasında hızla ilerleyebilmesi için, kürek çekmeye gerek kalmadan yalnızca akıntıya bırakmak yetiyordu.

Kaşifler birkaç dakika içinde, Mercy'nin dirsek oluşturduğu ve yedi ay önce, Pencroff'un ilk tahta salını yaptığı noktaya ulaşmışlardı.

Bu dik açıdan sonra, kemer oluşturan nehir yeşil renklerini yaz kış koruyan ulu kozalaklıların altında, yanlamasına olarak güneybatıya doğru uzanıyordu.

Mercy kıyılarının görünümü çok hoştu. Cyrus Smith ve arkadaşları, doğanın su ve ağaçlardan kolayca oluşturabildiği tabloları büyük bir hayranlıkla izleyerek ilerledikçe, ormanın ağaçları farklılaşıyordu. Nehrin sağ kıyısında, suya uzun süre dayanabilen ve inşaatçıların göz bebeği olan hoş görünümlü karaağaçgiller vardı. Sonra, aralarında çekirdeğinden oldukça yararlı bir yağ elde edilen çitlembik ağaçlarının da yer aldığı aynı familyaya ait ağaç grupları geliyordu. Harbert, daha ötede, suya gömülmüş esnek dallarından harika halatlar yapılan birkaç lardizabala ve abanozgillerden siyah renkli kabukları damarlarla dalgalanmış iki ya da üç ağaç gövdesi gördü.

Zaman zaman, kıyıya çıkmanın kolay olduğu noktalarda, kayık duruyordu. O zaman Gedeon Spilett, Harbert, Pencroff, ellerindeki tüfeklerle, kendilerini izleyen Top'la birlikte karaya çıkıyorlardı. Av hayvanlarının yanı sıra, küçümsenmemesi gereken bazı yararlı bitkilerle karşılaşabiliyorlardı, bu kez de genç doğabilimci birikimlerini seve seve aktarma fırsatı bulmuştu; çünkü kazayağgiller familyasına ait bir tür yabancı ıspanak ve lahana cinsinden birçok turpgil keşfetmişti, uygun bir zemine ekildiklerinde yenilebilecek hale gelecek olan bu bitkilerin arasında tereler, kara turplar, bayır turpları ve nihayet hafifçe tüylü, yükseklikleri bir metreyi bulan ve kahverengine çalan tohumlar veren dallı saplar vardı.

“Bunun ne olduğunu biliyor musun?” diye sordu Harbert Denizci'ye.

“Tütün!” diye haykırdı, hiç kuşku yok ki, şimdiye kadar bu en sevdiği bitkiyi yalnızca piposunun lülesinde görmüş olan Pencroff.

“Hayır! Pencroff,” diye karşılık verdi Harbert, “bu tütün değil, hardal.”

“Tamam hardal olsun!” diye yanıtladı Denizci, “ama evlat, bir gün tesadüfen tütüne rastlarsan, onu sakın es geçme.”

“Bir gün onu da bulacağız!” dedi Gedeon Spilett.

“Doğru!” diye haykırdı Pencroff, “ve o gün, adamızda eksiğimiz kalmamış olacak!”

Köklerinden özenle sökülen bu çeşitli bitkiler, Cyrus Smith'in düşüncelere dalmış olarak beklediği kayığa taşındı.

Gazeteci, Harbert ve Pencroff, kimi zaman Mercy'nin sağ kimi zaman sol kıyısından defalarca bitki topladılar. Kıyının bir yanı sarp kayalıklarla kaplıydı, diğer yanı ise daha ağaçlıklıydı. Cep pusulasını inceleyen Mühendis, nehrin ilk dirsekten itibaren yaklaşık üç yüz mil boyunca, neredeyse doğrusal bir hat üzerinde, güneydoğudan kuzeydoğuya doğru uzandığını saptadı. Ancak, daha ileride bu yönün değişeceği ve Mercy'nin, Franklin Dağı'nın kollarından dökülen sularla buluştuğu kuzeybatı istikametine yöneleceği varsayılabilirdi.

Bu keşif gezilerinden birinde, Gedeon Spilett, ince uzun gagalı, uzun boyunlu, kısa kanatlı ve kuyuksuz iki tavuğu canlı olarak yakalamayı başardı. Harbert'in haklı olarak 'ti-namu' diye adlandırdığı bu hayvanların ilerde hazırlanacak olan kümesin ilk konukları olmasına karar verildi.

O ana dek tüfekler hiç konuşmamıştı, ve Far-West Ormanı'ndaki ilk mermi sesi, görüntüsü yalıçapkınına benzeyen güzel bir kuşla karşılaşıldığı sırada yankılandı.

“Bu kuşu biliyorum!” diye haykırdı kendine hakim olamayarak silahını ateşleyen Pencroff.

“Nereden biliyorsunuz?” diye sordu Gazeteci.

“İlk keşif gezimiz sırasında elimizden kaçırdığımız ve adanın bu küçük bölümüne adını verdiğimiz kuş.”

“Bir jakamar!” diye haykırdı Harbert.

Gerçekten de, oldukça sert tüyleri madeni parıltılarla ışıldayan bu güzel kuş bir jakamardı. Birkaç

saçma tanesiyle yere düştüğünde, Top onu kayığa taşıdı, köpek onunla birlikte güvercin büyüklüğünde bir tırmanıcı olan, yeşil tüylü, kızıl kanatlı ve beyaz şeritlerle fistolanmış düz sorguçu bir düzine turako da getirmişti. Turakoları vurma onuru Genç Çocuk'a aitti, ve bundan dolayı gurur duyuyordu. Loriler eti oldukça sert olan jakamara oranla daha lezzetliydi; ancak Pencroffu yenilebilir kuşların kralını öldüremediğine ikna etmek bir hayli güçlü.

Saat onda, Mercy'nin ağzına yaklaşık olarak beş mil mesafede bulunan ikinci dirseğe ulaşıldı. Bu noktada öğle yemeği için duruldu, ve, yüksek ve güzel ağaçların altındaki bu mola yarım saat sürdü.

Nehrin genişliği hâlâ altmış, yetmiş ayaktı; derinliği ise beş, on ayaktan fazla değildi. Mühendis akışı genişleten birçok akarsu kolu gözlemlemişti; ancak bunlar üzerinde yol alınamayacak kadar önemsiz çaylardı. Ormana gelince, Jakamar'da olduğu gibi Far-West'de de göz alabildiğince uzanıyordu. Ne yüksek ulu ağaçların ne de Mercy kıyısındaki ağaçların altında insan varlığını belli eden herhangi bir ipucuna rastlanıyordu. Kaşifler şüphe uyandıracak bir izle karşılaşmadılar; şimdiye kadar bir oduncunun baltasının bu ağaçlara değmediği, bir öncünün bıçağının sık çalılıklar ve yüksek otların ortasında bir ağacın gövdesinden diğerine uzanan sarmaşanları ikiye ayırmadığı ortadaydı. Eğer birkaç kazazede adaya ulaşabilmişse, henüz kıyıdan ayrılmamışlardı, ve gerçekleştiği varsayılan kazadan kurtulanları, bu kalın yeşil örtünün altında aramak gerekmiyordu.

Durum böyle olunca, Mühendis, Lincoln Adası'nın tahminen beş mil ileride olması gereken batı kıyısına ulaşmak için acele ediyordu. Yeniden yola koyuldular, Mercy kıyıya değil, Franklin Dağı'na doğru yönelmiş gibi görünüyorsa da, kayığın omurgası onu yüzdürmeye yetecek miktarda suyla temas ettiği müddetçe, bu şekilde ilerlemeye karar verdiler. Böylece hem boşuna yorulmayacaklar hem de zaman kazanacaklardı; çünkü aksi takdirde bu sık ağaçlıkların arasında yol almak için baltalarını kullanmak zorunda kalacaklardı.

Ama kısa süre sonra, akıntının etkisi azalmaya başladı, bu durum suların alçalmasından -gerçekten de bu saatlerde denizin çekilmesi lazımdı- ya da Mercy'nin ağzından uzak olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Küreklere sarılmaları gerekiyordu, Nab ve Harbert kayığın iki yanındaki yerlerini alırlarken, Pencroff boyana küreğine geçti, böylece nehir boyunca yollarına devam ettiler.

Far-West tarafında, ormanın aydınlanmaya başladığı fark ediliyor, ağaçlar giderek seyrekleşiyordu. Ama ağaçlar aralarındaki mesafenin açılması nedeniyle, etraflarını çevreleyen temiz havadan daha fazla yararlanıyorlardı ve harika görünüyorlardı.

Bu enlemde, floranın ne muhteşem örnekleri yer alıyordu! Hiç kuşku yok ki, bu ağaçlar bir botanikçinin Lincoln Adası'nın hangi paralelde yer aldığını hiç tereddüt etmeden söylemesi için yeterliydi!

“Okalıptüsler!” diye haykırmıştı Harbert. Gerçekten de bu olağanüstü bitkiler ekstra tropikal kuşağın son ulu ağaçlarıydı, her ikisi de Lincoln Adası'yla aynı enlemde yer alan Yeni Zelanda ve Avustralya'daki okalıptüslerin türdeşleriydi. Bazıları iki yüz ayak yüksekliğinde olan bu ağaçların gövdeleri toprakla birleştikleri noktada yirmi ayağı buluyordu, ve parfümlü bir reçineyle kaplı kabuklarının kalınlığı beş parmağa ulaşıyordu. Hiçbir şey yaprakları ışığı yandan alarak güneş ışınlarının zemine dek ulaşmasına izin veren mersingiller familyasının bu muhteşem örnekleri kadar harika ve bir o kadar da ilginç olamazdı!” Bu okalıptüslerin eteğinde, zemini taze otlar kaplıyordu, ve bu yeşilliklerin ortasında ışık huzmelerinin içinde kanatlı kızıl yakutlar gibi parıldayan küçük kuşlar uçuşuyordu.

“İşte ağaçlar!” diye haykırdı Nab, “peki bir işe yarıyorlar mı?”

“Pöh!” diye karşılık verdi Pencroff. “Nasıl uzun boylu dev adamlar varsa, bunlarda uzun boylu dev bitkiler. Yalnızca fuarlarda sergilenmeye yararlar!”

“Sanırım yanılıyorsunuz, Pencroff,” diye karşılık verdi Gedeon Spilett, “marangozlar bir süredir okaliptüs ağacından yararlanmaya başladılar.”

“Ve şunu da eklemek isterim ki,” dedi Genç Çocuk, “bu okaliptüsler yararlı çeşitlere sahip bir familyaya ait: hint armudu veren hint armutu ağacı; karanfil ağacı; nar ağacı; meyvelerinden tadı hiç de fena olmayan bir şarap elde edilen ‘eugenia cauliflora’ ağacı; alkollü mükemmel bir içecek içeren ‘ugni’ mersini; kabuğundan tarçın elde edilen ‘caryophyllus’ mersini; Jamaika biberi veren ‘eugenia pimenta’ ağacı; taneleri karabiberin yerini tutan yaban mersini; muhteşem bir kudret macunu veren ‘eucalyptus robusta’; özsuyu fermantasyonla biraya dönüştürülen ‘eucalyptus Gunei’; mersingiller familyasına ait olan ve ‘hayat ağacı’ ya da ‘demir ağaç’ olarak da adlandırılan tüm bu ağaçların kırk altı cinsi ve bin üç yüz türü var!”

Kimse bu küçük botanik dersini büyük bir coşkuyla anlatan Genç Çocuk'un sözünü kesmedi. Cyrus Smith onu gülümseyerek dinlerken, Pencroff'un yüzündeki gurur ifadesini tasvir etmek mümkün değildi.

“Tamam, Harbert,” diye karşılık verdi Pencroff, “ancak sanırım saymış olduğunuz tüm bu yararlı örnekler bunlar gibi dev ağaçlar değil!” “Aslında öyle, Pencroff.”

“Bu durum, devlerin hiçbir işe yaramadıkları konusunda söylediklerimi haklı çıkanyor!” “işte burada yanılıyorsunuz Pencroff,” dedi Mühendis, “etrafımızı çevreleyen bu dev okaliptüsler işe yarıyorlar.”

“Neye yaradıklarını merak ediyorum?” “Buldukları ülkeyi sağlıklı kılmaya. Onlara Avustralya ve Yeni Zelanda'da ne ad verildiğini biliyor musunuz?”

“Hayır, Bay Cyrus.”

“Onlara ‘sıtma ağacı’ diyorlar.”

“Sıtma yaptıkları için mi?”

“Hayır, engelledikleri için!”

“Güzel. Bunu not edeceğim,” dedi Gazeteci. “Not edin, sevgili dostum Spilett, çünkü okaliptüslerin varlığı bataklık sıtmasını ortadan kaldırmaya yetiyor. Bu doğal koruyucular, Avrupa'nın güneyine ve Kuzey Afrika'ya ekildiğinde, bölge sakinlerinin sağlıklarının giderek düzeldiği saptandı. Artık bu mersingillerle kaplı ormanlara yakın bölgelerde bataklık sıtması gibi ateşli hastalıklara rastlanmıyor. Bu olgu günümüzde kesin bir şekilde kanıtlanmış durumda, ve bu biz Lincoln Adası sakinleri için oldukça sevindirici bir durum.” “Ah! Ne ada! Kutsanmış bir ada!” diye haykırdı Pencroff. “Size söylüyorum, hiçbir şeyi eksik değil... yalnızca...”

“Onun da zamanı gelecek, Pencroff, onu da bulacağız,” diye yanıtladı Mühendis, “ama artık yola koyulalım, ve nehrin kayığımızı götüreceği son noktaya kadar ilerleyelim!” Böylece, keşif gezisi en az iki mil boyunca, adanın bu bölümündeki ormanların tamamına hakim olan okaliptüslerle kaplı bir bölgenin ortasında devam etti. Ağaçlar, bir hayli dolambaçlı yatağı o sırada, yeşilliklerle kaplı yüksek kıyıların arasında alçalmaya başlayan Mercy'nin dört bir yanında göz alabildiğince uzanıyordu. Bu yatağın sık sık yüksek otlar ve hatta sivri kayalarda tıkanması kayığın ilerlemesini güçleştiriyordu. Küreklerin hareket alanı kısıtlandığı için, Pencroff kayığı sıyrıla itmek zorunda kalıyordu. Bunun yanı sıra, nehrin dip yüzeyinin yavaş yavaş yükseldiği ve sandalın su yetersizliğinden dolayı durmak zorunda kalacağı anın uzak olmadığı hissediliyordu. Şimdiden ufkun

üzerinde alçalmaya başlayan güneş, ağaçların devasa gölgelerini toprağa yansıtıyordu. Bugün adanın batı kıyısına ulaşamayacağını anlayan Cyrus Smith, bu yolculuğun zorunlu olarak sona ereceği noktada mola vermeyi planladı. Kıyıya hâlâ beş altı millik bir yol kaldığını tahmin ediyor ve bu mesafenin bilinmeyen ormanların arasında, gece karanlığında aşılamayacak kadar uzun olduğunu düşünüyordu.

Kayık, giderek daha da sıklaşan ağaçların ortasında hiç durmadan yoluna devam ediyordu, ve gözleri Pencroffu yanıltmıyorsa, bölgenin bazı sakinleri vardı; çünkü ara sıra korulukların dibinde koşturan maymun sürülerini görür gibi oluyordu. Hatta bazen, bu hayvanlardan iki üç tanesi kayığa belli bir mesafede toplanarak, sanki daha önceden hiç insan görmemişçesine, korkmadan onlara bakıyorlardı. Bu dörtellilerden birkaç tanesini tüfekle vurmak çok kolaydı; ancak Cyrus Smith, gözü dönmüş Pencroffu cezbeder gibi görünen bu gereksiz katliama izin vermedi. Zaten, temkinli olmak da bunu gerektiriyordu; çünkü güçlü ve çok çevik olan bu maymunlar tehlikeli hale gelebilirlerdi, en iyisi gereksiz bir saldırıyla onları tahrik etmemektir.

Denizci maymunlara bir besin kaynağı olarak bakıyordu, gerçekten de yalnızca otlarla beslenen bu hayvanların eti çok lezzetliydi; ancak et stokları bol olduğundan, cephaneliklerini boş yere harcamaları anlamsızdı.

Saat dörde doğru, akışı su bitkileri ve kayalarla tıkanan Mercy üzerinde ilerlemek iyice güçleşmişti. Kıyıları giderek daha da yükselirken, nehrin yatağı şimdiden Franklin Dağı'nın ilk kolları arasında bir oyuk halinde belirginleşiyordu. Nehire dökülen tüm sular dağın güney yamacından geldiğine göre, kaynakları fazla uzakta olmamalıydı.

“Bay Cyrus,” dedi Denizci, “bir çeyrek saat içinde, durmak zorunda kalacağız.”

“Durunuz o halde, Pencroff, gece de kamp kuracağız.”

“Granite-house'dan ne kadar uzaktayız?” diye sordu Harbert.

“Yaklaşık olarak yedi mil,” diye yanıtladı Mühendis, “tabii nehrin bizi kuzeybatıya yönelten kıvrımlarını hesaba katarak.”

“İlerlemeye devam edelim mi?” diye sordu Gazeteci.

“Evet, gidebildiğimiz kadar gidelim,” diye karşılık verdi Cyrus Smith. “Yarın güneşin doğuşuyla, kayığı bıraktıktan sonra, bizi kıyıdan ayıran birkaç millik mesafeyi tahminen iki saatte alacağız, böylece günün tamamından kıyıyı araştırmak için yararlanmış olacağız.”

“İleri!” diye karşılık verdi Pencroff.

Ancak kısa süre sonra, kayık o sırada genişliği yirmi ayağı geçmeyen nehrin çakıllı zeminini sıyırdı. Yatağını kaplayan yeşil katmanlar onu yarı karanlığa gömüyordu. Bir şelaleden yayıldığı anlaşılan gürültü, birkaç yüz ayak ötede doğal bir barajın bulunduğunu gösteriyordu.

Gerçekten de, son bir dönemecin ardından, ağaçların arasında akan bir çağlayan belirdi. Nehrin yatağına sürtünen kayık, birkaç saniye sonra, sağ kıyıdaki bir ağaç gövdesine bağlandı.

Saat beşe geliyordu. Güneşin son ışıklan kalın dalların arasından süzülerek, nemli toz kümeleri prizmanın tüm renkleriyle parıldayan küçük şelaleye yanlamasına vuruyordu. Daha ötede, Mercy'nin gizli bir kaynaktan beslendiği anlaşılan yatağı korulukların altında gözden kayboluyordu. Güzergahı boyunca kendisine sularını boşaltan çaylar, onu gerçek bir nehir haline getiriyorlardı; ancak şu an için derinliği olmayan duru bir dereden başka bir şey değildi.

Manzarası hoş olan bu noktada kamp kuruldu. Karaya çıkan Sömürgeciler, gerektiğinde gece dalları arasına sığınabilecekleri geniş çitlembik ağaçlarının altında ateş yaktılar.

Herkes çok acıkmıştı, akşam yemeğinin hızla yenmesinin ardından uyku zamanı gelmişti. Ancak güneşin batmasından önce duyulan birkaç kaygı verici kükremeden dolayı, gece boyunca parıldayan alevleriyle kendilerini koruması için ateşi canlandırdılar. Hatta Nab ve Pencroff sırayla nöbet tutarak ateşi canlı tuttular. Kampın çevresinde, kah korulukların arasında, kah dalların altında gezinen birkaç hayvan gölgesi görür gibi olduklarında, yanılmamış olduklarını anlamışlardı; ancak gece olaysız geçti, ve ertesi gün -31 Ekim- sabahın beşinde hepsi yola çıkmak üzere ayağa kalkmışlardı.

Sömürgeciler, kahvaltıdan sonra saat altıda, adanın batı kıyısına en kısa yoldan ulaşmak üzere hareket ettiler. Oraya ne zaman varacaklardı? Cyrus Smith iki saat demişti ama her şey karşılaşılabilecek engellere göre değişebilirdi. Far-West'in bu bölümü, çeşit çeşit ağaçların bulunduğu uçsuz bucaksız bir koruluğu andıran sık ağaçlıklarla kaplıydı. Bu durumda, otların, çalılıkların, sarmaşanların arasında kendilerine yol açabilmeleri için ellerinde baltalarıyla yürümeleri gerekecekti -ve gece boyunca çılgınlık duyulan vahşi hayvanları dikkate alarak, baltalarının yanı sıra tüfeklerini de hazır tutmalıydılar. Kamp alanının konumu Franklin Dağı'na göre belirlenmişti, ve volkan kuzey istikametinde, üç millik bir mesafede bulunduğuna göre, batı kıyısına ulaşmak için, güneybatıya doğru doğrusal bir hat izlemeleri gerekiyordu.

Kayığı özenle bağladıktan sonra, yola çıktılar. Pencroff ve Nab, en az iki gün boyunca küçük kafilenin beslenme ihtiyacını karşılamaya yetecek olan erzakları taşıyorlardı. Avlanmalarına hiç gerek yoktu, hatta Mühendis, arkadaşlarına kıyı bölgesinde varlıklarını belli etmemek amacıyla silahlarını gereksiz yere ateşlememelerini tavsiye etti.

İlk balta darbeleri, şelalenin biraz üzerinde bulunan sakızağaçlarının arasındaki çalılıklara indirildi, Cyrus Smith elindeki cep pusulasıyla izlenecek yolu belirliyordu.

Ormanı oluşturan ağaçların pek çoğu daha önceden göl kenarında ve Grande-Vue Yaylası'nda karşılaşılan deodaralar, douglas köknarları, demirağaçlar, zamk ağaçları, okaliptüsler, yalancı kardeşkanı ağaçları ve sedirlerdi, sayılarının çok olması gelişmelerini engellediğinden çoğunluğu orta boyluydu. Sömürgeciler, kendilerine yol açmaya çalıştıkları için yavaşça ilerleyebiliyorlardı, Mühendis bu yolun daha ileride Creek-Rouge'la birleşeceğini tahmin ediyordu.

Sömürgeciler yola çıktıklarından beri, adanın dağ kollarını oluşturan alçak rampaları inerken, oldukça kuru olmasına rağmen zengin bitki örtüsüyle toprağın altında bir su şebekesinin ya da yakınlarda bir derenin bulunduğu belli eden bereketli bir zeminin üzerinde ilerliyorlardı. Bununla birlikte, Cyrus Smith, kratere yaptığı keşif gezisi sırasında, Creek-Rouge ve Mercy dışında bir akarsuya rastladığını anımsamıyordu.

Keşif gezisinin ilk saatleri boyunca, birçok kez, yeni bir canlı türüyle karşılaşmanın şaşkınlığını yaşayan maymun sürülerine rastlandı. Gedeon Spilett, muzip bir ifadeyle, bu çevik ve gürbüz dörtlilerin, kendini ve arkadaşlarını değişime uğramış kardeşleri olarak görüp görmediklerini soruyordu! Ve açık söylemek gerekirse, attıkları her adımda, çalılıklar ve sarmaşanlar tarafından engellenen, ağaç gövdeleri tarafından yolları kesilen bu sıradan yayalar, daldan dala sıçrayan ve hiçbir şeyin yürüyüşlerine engel olamadığı bu çevik hayvanların yanında pek de göze çarpmıyorlardı. Neyse ki bu maymunlar, sayılarının çokluğuna rağmen, düşmanca bir tavır sergilemiyorlardı.

Maymunların yanı sıra, Pencroff'un mermilerini boşaltmaya can atacağı birkaç yaban-domuzuna, agutilere, kangurulara ve kemirgenlere de rastlandı.

“Ama,” diyordu, “av mevsimi henüz açılmadı. Dilediğiniz gibi hoplayıp zıplayabilirsiniz, dostlarım! Dönüşte size söyleyecek birkaç çift sözümüz var!”

Sabah dokuz buçukta, düz bir hat üzerinde güneybatıya yönelen yol, aniden, yatağının eğiminden kaynaklanan canlı akıntısı, önüne çıkan kayalara çarptıkça şiddetle gürüldeyen otuz kırk ayak genişliğinde bir akarsuyla kesildi. Derin ve berrak olan bu çayın üzerinde yolculuk etmek imkansızdı.

“İşte yolumuz kesildi!” diye haykırdı Nab. “Hayır,” diye karşılık verdi Harbert, “bu yalnızca bir

dere, onu yüzerek geçebiliriz.” “Hiç gerek yok,” diye yanıtladı Cyrus Smith. “Bu çay kesinlikle denize akıyor. Sağ kıyıyı izleyerek yolumuza devam edelim, bizi doğrudan kıyıya götürmezse, çok şaşıracağım. Haydi yola devam!”

“Bir saniye,” dedi Gazeteci. “Bu çaya ne ad vereceğiz, dostlarım? Haritamızı eksik bırakmayalım.”

“Doğru!” dedi Pencroff.

“Evlat, onun ismini sen koy,” dedi Genç Çocuk'a seslenen Mühendis.

“Bunu ağzına kadar ilerledikten sonra yapmamız daha doğru olmaz mı?” diye karşılık verdi Harbert.

“Öyle olsun,” diye yanıtladı Cyrus Smith. “Hiç durmadan yola devam edelim.”

“Bir saniye daha!” dedi Pencroff.

“Ne var?” diye sordu Gazeteci.

“Avlanmak yasak olsa da, sanırım balık avlamak yasak değil,” dedi Denizci.

“Zamanımız yok,” diye yanıtladı Mühendis.

“Oh! Beş dakika!” diye karşılık verdi Pencroff. “Sizden mükemmel bir öğle yemeği için yalnızca beş dakika istiyorum!”

Kıyıya uzanarak, kollarını çalkantılı sulara daldıran Pencroff, kayalıkların arasında kaynayan leziz tatlı su ıstakozlarından birkaç düzinesini çıkarmayı başardı.

“İşte bu harika!” diye haykırdı, Denizci'nin yardımına gelen Nab.

“Size söylediğim gibi, bu adada tütünün dışında her şey mevcut!” diye mırıldandı Pencroff, derin derin içini çekerek.

Çaydaki ıstakoz bolluğundan dolayı, bu mucizevi av beş dakikadan fazla sürmemişti. Kobalt mavisi renkli bir kabuğa ve küçük bir dişle donanmış bir başa sahip olan bu ıstakozların bir torbaya doldurulmasının ardından, yola devam edildi.

Bu yeni akarsuyun kıyısından yürümeye başladıklarından beri, Sömürgeliler daha kolay ve daha hızlı bir şekilde ilerliyorlardı. Zaten, kıyıda insan izine dair herhangi bir ipucu yoktu. Zaman zaman susuzluklarını gidermek için çay kenarına gelen iri gövdeli hayvanların ayak izlerine rastlanıyordu; ama bunun dışında şüphe uyandıracak hiçbir iz yoktu, ve pekarinin, Pencroff'un bir azı dişine mal olan kurşunla vurulduğu bölgenin, Far-West'in bu bölümünde olmadığı anlaşılıyordu.

Cyrus Smith bu hızlı akarsuyun denize doğru aktığını düşündüğünde, buldukları noktanın batı kıyısına olan uzaklığının tahmin ettiğinden daha fazla olduğunu anlıyordu. Gerçekten de, ağzı birkaç mil ötede olsa, bu saatte yükselmekte olan suların çayın akışını tersine döndürmesi gerekiyordu. Oysa, sular yatağın eğimi doğrultusundaki akışlarını sürdürüyorlardı. Bu duruma şaşırmış gibi görünen Cyrus Smith, nehri Far-West'in iç bölümlerine yönelten bir dönemeç olup olmadığını saptamak için, sık sık pusulasını inceliyordu.

Giderek genişleyen çayın sular daha büyük bir şiddetle akıyordu. Sağ kıyısındaki ağaçlar da en az sol kıyısındakiler kadar sıkı ve ormanın ötesini görmek mümkün değildi; ancak hiç kuşku yok ki, bu ağaçlıkların çevresinde herhangi bir hayvan yoktu, çünkü Top havlamıyordu, bu akıllı hayvan akarsuyun yakınlarında yabancı bir canlı olsa mutlaka belirtirdi.

Saat on buçukta, biraz önden giden Harbert'in ani haykırışı Cyrus Smith'i büyük bir şaşkınlığa uğrattı:

“Deniz!”

Birkaç saniye sonra, ormanın sonlandığı noktada duran Sömürgeliler, gözlerinin önünde uzanıp giden batı kıyısını seyrediyorlardı.

Bu kıyı ile kaderin onları fırlattığı doğu kıyısı arasında ne büyük bir tezat vardı! Ne granit surlar, ne de açıkta kör kayalıklar vardı, hatta kumsal bile yoktu. Orman kıyayı oluştururken, dalgaların dövdüğü son ağaçlar sulara doğru eğiliyorlardı. Bu, doğanın genelde olduğu gibi, kah geniş kumdan halılar sererekten, kah kayaları bir araya getirerekten hazırladığı sahillere hiç benzemiyordu, bunların yerine dünyanın en güzel ağaçlarından bir şerit oluşturmuştu. Kıyı denizlerin en büyüğünü dahi tepeden izleyecek bir yükseklikteydi, ve özellikle altında granitten bir zemin bulunan bu bereketli toprağın üzerinde yükselen muhteşem ağaçların kökleri, en az adamın iç bölümlerindekiler kadar sağlamdı.

O sırada, yeni çayın ağzını oluşturan ve iki, üç balıkçı teknesinin bile zor yanaşacağı önemsiz küçük bir koyun oyuntusunda bulunan Sömürgeliler ilginç bir görüntüyle karşı karşıyaydı; çay sularını hafif eğimli bir ağızdan değil, kırk ayaklık bir yükseklikten boşaltıyordu -bu durum yükselen denizin etkisinin çayın yukarı bölümlerinde neden hissedilmediğini açıklıyordu. Gerçekten de, Pasifik'in kabarmaları doruk noktasına ulaştığında bile, nehrin seviyesine ulaşamazlardı; hiç şüphe yok ki suların bu granit zemini aşındırması ve uygun bir ağız oluşturması için milyonlarca yıl gerekecekti. Bunun üzerine ortak bir kararla, bu akarsuya 'Falls-river' (Şelale Nehri) adı verildi.

Sık ağaçlarda kaplı kıyı iki mil boyunca kuzeye doğru uzanıyordu, sonra seyrekleşen ağaçlar yerlerini kuzeye ve güneye doğru ilerleyen göz alıcı tepelere bırakıyordu. Aksi istikamette, kıyının Falls-river ile Reptile Burnu arasında kalan bölümünde ise, kökleri denizin uzun dalgalanmalarıyla ıslanan kimi dik kimi yana doğru eğilmiş, harika ağaçlar vardı. Keşif gezisine o yönde, Serpentine Yarımadası boyunca devam edilecekti, çünkü kıyının o bölümü, çorak ve ıssız olduğu için kazazedeleri ağırlayamayacak durumda olan diğerine oranla daha fazla sığınak olanağı tanıyordu.

Hava güzel ve açıktı, ve, Nab ve Pencroff'un yemek hazırladıkları yalıyarın zirvesinden net bir şekilde seçilebilen ufukta tek bir yelkenli dahi görülmüyordu. Kıyının göz menzili içinde kalan bölümünde ne bir gemi ne de bir enkaz vardı. Ama Mühendis, kıyayı Serpentine Yarımadası'nın uç noktasına dek araştırmadıkça bundan emin olmayacaktı.

Hızla yenilen yemeğin ardından, Cyrus Smith hareket işaretini verdi. Sömürgeliler bir yalıyarın sivri köşelerinden ya da bir kumsaldan ilerlemek yerine, ağaçların gölgesindeki kıyı boyunca yol aldılar.

Falls-river'in ağzı ile Reptile Burnu arasındaki mesafe yaklaşık on iki mildi. Sömürgeliler bu yolu hiç acele etmeden dört saatte aşabilirlerdi; ancak çevresinin dolaşılması gereken ağaçların, kesilmesi gereken çalılıarın, ikiye ayrılması gereken sarmaşanların varlığı hedeflerine ulaşmalar için gerekli süreyi iki katına çıkarmıştı.

Zaten, bu kıyıda kısa süre önce bir kazanın yaşandığını belli eden hiçbir iz yoktu. Gedeon Spilett'in belirtmiş olduğu gibi, deniz her şeyi açığa sürüklemiş olabilirdi, hiçbir ipucu bulunmaması, Lincoln Adası'nın bu bölümünde bir geminin karaya vurmadiği anlamına gelmezdi.

Gedeon Spilett'in saptamalar doğrudu, ve ayrıca mermi çekirdeğinin varlığı son üç ay içinde adada bir tüfeğin ateşlendiğini kanıtlıyordu.

Saat beş olmuştu bile, ve Sömürgelilerin Serpentine Yarmadası'nın bumuna ulaşmalarına hâlâ iki mil vardı. Reptile Burnu'na vardıktan sonra, Cyrus Smith ve arkadaşlarının, hava kararmadan önce Mercy kıyısındaki kamp alanına geri dönemeyecekleri belliydi. Bu durumda geceyi burunda

geçirmeleri gerekecekti. Neyse ki erzaklar boldu; çünkü sık ağaçlıklarla kaplı olsa da, deniz kenarında bulunan bu sahil hattında tüylü av hayvanlarına rastlanmıyordu. Bunların yerine her yanda jakamarlar, kurukular, sülünler, loriler, orman-horozları, papağanlar ve daha yüzlerce çeşit kuş vardı. Her biri yuvalarla kaplı ağaçlar, kanat sesleriyle şenleniyordu.

Sömürgeliler, akşam yediye doğru, yorgunluktan bitmiş bir halde, denize doğru ilginç bir şekilde kıvrılan Reptile Burnu'na vardılar. Burada yarımadanın ormanlık kıyısı sona eriyor ve sahil, kayaları, sığ kayalıkları ve kumluklarıyla her zamanki doğal görünümünü alıyordu. Bu durumda sürüklenen bir geminin adanın bu bölümünde karaya oturması mümkündü; ancak hava kararıyordu ve keşif gezisini bir sonraki güne ertelemek gerekiyordu.

Pencroff ve Harber konaklamaya elverişli bir sığınak bulmak için acele ettiler. Far-West Ormanı'nın ağaçları bu burunda sona eriyordu, Genç Çocuk bu ağaçlar arasında, kalın gövdeli bambu topluluğunu gördü.

“Güzel!” dedi, “işte bu değerli bir keşif.”

“Değerli mi?” diye karşılık verdi Pencroff.

“Hiç şüphesiz,” dedi Harbert. “Sana, ince, uzun, esnek parçalar halinde kesilmiş bambu kabuğundan sepetler ve çötenler yapıldığından; hamur haline getirilerek bekletilen bu kabuktan Çin kağıdı elde edildiğinden; saplarından büyüklüklerine göre baston, pipo çubuğu, su borusu üretildiğinden; iri bambuların inşaatlarda böcekleri kaçırarak sağlam ve hafif bir malzeme olarak kullanıldığından hiç söz etmeyeceğim, hatta bambuların boğum aralıklarını testereyle kesip, budağı oluşturan yatay çeperi ayırarak Çinliler arasında yaygın olarak kullanılan sağlam vazolar yapıldığını da anlatmayacağım! Hayır! Bunlar seni hiç tatmin etmeyecek. Ama...”

“Ama?...!”

“Ama eğer bilmiyorsan, sana Hindistan'da bu bambuların kuşkonmaz niyetine yendiklerini öğreteceğim.”

“Otuz ayaklık kuşkonmazlar!” diye haykırdı Denizci. “Peki ama lezzetliler mi?”

“Hem de nasıl,” diye karşılık verdi Harbert. “Yalnızca, yenilenler otuz ayaklık fidanlar değil, yeni sürgünler.”

“Harika, evlat, harika!” diye yanıtladı Pencroff.

“Ayrıca, sirkede bekletilen yeni fidan özlerinden çok lezzetli bir baharat elde edildiğini de eklemek isterim.”

“Anlattıkların giderek daha da ilginçleşiyor, Harbert.”

“Ve nihayet, bu bambuların budaklarının arasından salgıladıkları şekerli sıvıdan harika bir içki elde edilebiliyor.”

“Hepsi bu mu?” diye sordu Denizci.

“Hepsi bu!”

“Ama içilmiyor?”

“Ne yazık ki öyle, zavallı dostum Pencroff!” Harbert ve Denizci'nin geceyi geçirmeye elverişli bir sığınak bulmak için fazla zamana ihtiyaçları yoktu. Kıyının, güneybatı rüzgarlarının etkisiyle dalgalar tarafından şiddetle dövülen dağılmış kayaları, onlara ısı değişikliklerinden etkilenmeden barınabilecekleri mağaralar sunuyordu. Ancak tam bu oyuklardan birinin içine girecekleri sırada, duydukları korkunç kükremelerle olduklar yerde kalakaldılar.

“Geriye!” diye haykırdı Pencroff. “Tüfeklerimizdeki küçük mermiler böylesine güçlü kükreyen

hayvanlara kum tanesi gibi gelir!” Denizci kolundan kavradığı Harbert'ı bir kayanın dibine çekerken, mağaranın girişinde heybetli bir hayvan belirdi.

Bu, Asya'daki türdeşleriyle hemen hemen aynı büyüklükte bir jaguardı, yani boyu başından kuyruğuna kadar beş ayağı buluyordu. Düzgün bir biçimde sıralanmış siyah lekelerle beneklenmiş pas rengi kürkü karnındaki beyaz tüylerle daha da belirginleşiyordu. Harbert, kurdun rakibi pumadan daha tehlikeli olan kaplan ayarındaki bu vahşi hayvanı tanımıştı!

Kabarmış tüyleri ve öfkeyle parlayan gözleri ile insanoğluya daha önceden de karşılaşmış gibi görünen jaguar çevresini inceleyerek ilerlemeye başladı.

Gazeteci, o sırada yüksek kayaların etrafını dolaşıyordu, jaguarı fark etmediğini zanneden Harbert ona doğru atılmak üzereyken, Gedeon Spilett eliyle işaret vererek yürümeye devam etti. Bu karşılaşığı ilk jaguar değildi, hayvana doğru on adım daha ilerleyerek, omzundaki karabinasıyla, tek bir kası dahi titremeksizin hiç kımıldamadan durdu.

Tortop olan jaguar, avcının üzerine atılmak için sıçradığı anda, iki gözünün arasına isabet eden bir mermiyle yere yığıldı.

Harbert ve Pencroff jaguara doğru hızlandıklarında, Nab ve Cyrus Smith de buldukları noktadan oraya doğru koşular ve birkaç saniye boyunca, harika postu Granite-house'un büyük salonunu süsleyecek olan hayvanın yere serilmiş gövdesini izlediler.

“Ah! Bay Spilett! Sizi ne kadar takdir ettiğimi bilemezsiniz, sizin yerinizde olmak isterdim!” diye haykırdı, doğal bir heyecana kapılmış gibi görünen Harbert.

“Tamam! Evlat,” diye karşılık verdi Gazeteci, “sen de olsan aynısını yapardın.”

“Ben! Böylesine soğukkanlı davranabilir miydim?”

“Harbert, bu jaguarın yalnızca bir tavşan olduğunu düşün, o zaman ona dünyanın en sakin insanı gibi ateş edebilirsin.”

“İşte!” diye karşılık verdi Pencroff. “Bundan daha kurnazca davranılamaz.”

“Şimdi,” dedi Gedeon Spilett, “bu jaguar yuvasını terk etmiş olduğuna göre, geceyi orada geçirmememiz için bir neden göremiyorum.”

“Ama başka jaguarlar gelebilir!” dedi Pencroff. “Mağaranın girişine ateş yakmamız yeterli olacaktır,” dedi Gazeteci, “böylece eşiği aşmayı göze olamazlar.”

“O zaman jaguarların evi bizi bekliyor!” diye karşılık verdi hayvanın cansız bedenini arkasından sürükleyen Denizci.

Sömürgeliler terk edilmiş yuvaya yöneldiler; Nab jaguarın derisini yüzerken, arkadaşları ormanda bol miktarda bulunan kuru odunları mağaranın girişine yığıdılar.

Bambu ağaçlarını fark eden Cyrus Smith, onlardan kestiği dalları odun yığınının üzerine ekledi.

Ardından kum zemini kemiklerle kaplı mağaraya yerleştiler; ani bir saldırı olasılığına karşı silahlar dolduruldu; yemekten sonra, uyku zamanının gelmesi üzerine mağaranın girişine istiflenen odun yığınları ateşe verildi.

Az sonra, bambuların alev almasıyla, gökyüzünde havai fişekleri andıran patlamalar yankılandı! Bu gürültü en gözü kara yırtıcıları bile ürkütmeye yeterdi!

Bu güçlü patlamalara neden olan buluş Mühendis'e ait değildi; çünkü Marco Polo'ya göre Tatarlar, kamplarını Orta Asya'nın vahşi hayvanlarından korumak için asırlardır bu yöntemi kullanıyorlardı.

Cyrus Smith ve arkadaşları, jaguarın büyük bir nezaket göstererek kendilerine bıraktığı mağarada zararsız köstebekler gibi uyudular.

Güneşin doğmasıyla, hepsi burnun uç noktasında bir araya gelerek bakışlarını, yeniden çemberinin üçte ikisi görülebilir halde olan ufka çevirdiler. Mühendis dürbünüyle denizi bir kez daha incelediğinde, ne bir yelkenliye ne de bir gemi kalıntısına rastladı.

Burnun güney tarafını oluşturan kıyının üç millik bölümünde de hiçbir şey görülmüyordu, daha ötede, kıyının geri kalan bölümü bir oyumunun ardında gizleniyordu; hatta Serpentine Yarımadası'nın en uç noktasından, yüksek kayaların arkasında kalan Griffé Burnu bile seçilemiyordu.

Bu durumda, adanın güney kıyılarını araştırmak gerekiyordu. Hemen yola çıkılarak, 2 Kasım, günü bu keşif gezisine mi ayrılacaktı?

Bu durum ilk planlarında yoktu. Gerçekten de, kayık Mercy kıyısına bırakıldığında, batı kıyısının keşfi tamamlandıktan sonra geri gelinerek Granite-house'a Mercy yoluyla dönülmesine karar verilmişti. Cyrus Smith batı kıyısının kazaya uğramış, ya da normal seyreden bir gemi tarafından sığınak olarak kullanılmış olabileceğine inanıyordu; ancak bu kıyıda herhangi bir ipucuna rastlayamadığından, batıda bulamadığını güney kıyısında araştırması gerekiyordu.

Gerçekleştiği düşünülen kaza konusundaki soru işaretlerinin ortadan kalkması için keşif gezisine devam edilmesini öneren Gedeon Spilett, yarımada'nın uç noktasıyla Griffé Burnu arasındaki mesafeyi sordu.

“Kıyının girinti çıkıntılarını da hesaba katarsak, yaklaşık otuz mil,” diye karşılık verdi Mühendis.

“Otuz mil!” dedi Gedeon Spilett. “Gün sıkı bir yürüyüşle geçecek. Yine de, Granite-house'a güney kıyısını izleyerek dönmemiz gerektiğini düşünüyorum.”

“Ama,” dedi Harbert, “Griffé Burnu'ndan Granite-house'a kadar en az on mil daha katetmemiz gerekecek.”

“Hepsine kırk mil diyelim,” diye yanıtladı Gazeteci, “ve tereddüt etmeyelim. En azından bu bilinmeyen kıyıyı da keşfetmiş oluruz, ve yeniden keşfe çıkmamıza gerek kalmaz.”

“Çok doğru,” dedi Pencroff, “peki ya kayık?”

“Kayık Mercy kıyısında bir gün bekledi,” diye karşılık verdi Gedeon Spilett, “iki gün daha kalabilir! Şu ana kadar, adamızda herhangi bir hırsızlık vakasına rastladığımızı söyleyemeyiz!”

“Yine de,” dedi Denizci, “kaplumbağanın başına gelenleri anımsayınca, buna pek de güvenemiyorum.”

“Kaplumbağa! Kaplumbağa!” diye karşılık verdi Gazeteci. “Onu yükselen suların ters çevirdiğini bilmiyor musunuz?”

“Kim bilir?” diye mınıldandı Mühendis.

“Ama...” dedi Nab.

Nab'ın bir şeyler söylemeye çalıştığı belliydi, çünkü konuşmak için ağzını açıyor ve konuşmuyordu.

“Ne söylemek istiyorsun, Nab?” diye sordu Mühendis.

“Griffé Burnu'na dek kıyıyı izlersek,” diye karşılık verdi Nab, “burnu döndükten sonra yolumuz...”

“Mercy tarafından kesilecek! Doğru” diye yanıtladı Harbert, “üstelik nehri aşınak için ne bir köprü

ne de bir tekne var!”

“Tamam, Bay Cyrus,” diye karşılık verdi Pencroff, “birkaç yüzen ağaç gövdesi ile nehri aşmakta güçlük çekmeyiz!”

“Hiç önemli değil,” dedi Gedeon Spilett, “Far-West'e kolayca dönmek istiyorsak, bir köprü inşa etmemiz yararlı olacak!”

“Bir köprü!” diye haykırdı Pencroff. “Elbette, Bay Smith mühendis değil mi? Dilediğimiz zaman bize köprü inşa eder! Bu gece, sizi giysilerinizin tek bir ipliği dahi ıslanmadan Mercy'nin karşı kıyısına geçirmeye gelince, bu görevi ben üstleniyorum. Hâlâ bir günlük erzağımız var, bize gereken tek şey bu, ayrıca belki bugün avlanabiliriz. Haydi yola koyulalım!” Gazeteci'nin, Denizci tarafından hararetle desteklenen önerisi herkesin onayını almıştı; çünkü hepsi de kaygılarından kurtulmak, ve, Griffé Burnu yoluyla geri dönerek keşif gezisini tamamlamak istiyordu. Ancak kaybedilecek bir saat dahi yoktu; çünkü önlerinde katetmeleri gereken kırk millik uzun bir yol vardı, Granite-house'a hava kararmadan önce ulaşmayı akıldan çıkarmak gerekiyordu. Sabahın altısında, küçük kabile yola koyuldu. İki ya da dört ayaklı hayvanların beklenmedik bir saldırısına karşı, tüfekler mermiyle dolduruldu, ve önden gitmesi gereken Top, ormanın sınırı boyunca ilerleme komutunu aldı.

Yanmadanın kuyruğunu oluşturan burnun uç noktasından itibaren, kıyının kemer yaparak uzayıp giden beş millik bölümü hızla kat edildi, büyük bir titizlikle yürütülen araştırmalar sırasında, kazazedelerin yakın ya da daha eski bir tarihte karaya çıktığına dair bir ipucuna, bir enkaza, kamp kalıntılarına, sönmüş bir ateşin küllerine ya da bir ayak izine rastlanmadı!

Sömürgeliler Washington Körfezi'ni oluşturmak için kuzeydoğu istikametini izlemek üzere sonlanan eğrinin köşesine vardıklarında, adanın güney kıyısının tamamını gözlemleyebildiler. Kıyı, yirmi beş mil ötede sabahın sisleri arasında hayal meyal seçilebilen, bir göz yanılması sonucu deniz ile kara arasında asılmış gibi duran Griffé Burnu'yla bitiyordu. Kıyının Sömürgelilerin bulunduğu mevki ile uçsuz bucaksız körfezin dibi arasında kalan bölümü düz ve yassıydı, daha gerilerde bir ağaç şeridiyle çevrelendikten sonra düzensizleşiyor ve sivri burunlarla denize doğru uzanıyordu, ve nihayet ilginç bir karmaşayla bir araya gelmiş olan birkaç siyahımtırak kaya ile Griffé Burnu'nda sonlanıyordu.

İşte kaşiflerin, adanın ilk kez gördükleri ve bir an için durduktan sonra, ilk bakışta tamamını taradıkları güney bölümünün görünümü böyleydi.

“Burada karaya oturan bir gemi,” dedi Pencroff, “kaçınılmaz bir şekilde batıp gidecektir. Açığa doğru uzanan kum katmanları, ve daha ilerideki kör kayalıklar bu suların hiç de güvenli olmadığını gösteriyor!”

“Ama en azından gemiden geriye bir şeyler kalmış olmalı” dedi Gazeteci.

“Yalnızca kayalıkların üzerinde birkaç tahta parçası bulunabilir, kumların üzerinde bir şeyler bulmaya çalışmak da boşuna bir çabadan başka bir şey olmayacak,” diye karşılık verdi Denizci.

“Ama neden?”

“Çünkü kayalardan daha tehlikeli olan bu kumlar üzerlerindeki her şeyi içlerine çekerler, ve yüzlerce tonluk bir geminin gövdesinin tamamı birkaç gün içinde denizin dibine gömülebilir!”

“Yani, Pencroff,” diye sordu Mühendis, “bir gemi bu katmanların üzerinde sulara gömüldüyse, ondan hiçbir iz kalmaması hiç de şaşırtıcı olmaz öyle mi?”

“Aynen öyle, Bay Smith, zamanın ve fırtınanın da desteğiyle. Yine de, bu durumda bile, direk kalıntılarının, birkaç tahta parçasının kıyıya vurmamış olması oldukça ilginç.”

“O zaman araştırmalarımıza devam edelim,” diye yanıtladı Cyrus Smith.

Sömürgeliler, öğlen birde Washington Körfezi'nin dip noktasına ulaştıklarında, yirmi millik bir yolu geride bırakmışlardı. öğle yemeği için mola verildi.

Buradan itibaren, kum katmanlarının sınırındaki uzun bir sığ kayalık hattıyla çevrelenen kıyı ilginç girinti çıkıntılarla düzensiz bir görünüm sergiliyordu. O sırada yükselmeye başlayan sular kayaların üzerini kaplamakta gecikmeyecekti. Denizin kayaların tepesine çarpan uysal dalgaları uzun köpük saçakları halinde dağılıyorlardı. Bu noktadan Griffé Burnu'na dek hafifçe daralan kumsal, sığ kayalıklar ile ormanın ilk ağaçları arasında sıkışıp kalıyordu.

Kıyayı kaplayan göçmüş kayalar nedeniyle yürüyüşün bundan sonraki bölümünün daha güç koşullar altında gerçekleşeceği anlaşılıyordu. Granit sur giderek yükselmeye başlarken, arkada hiçbir esiminin yeşil zirvelerini sallamadığı ağaçlar beliriyordu.

Sömürgeliler, yarım saatlik bir dinlenmeden sonra yeniden yola koyulduklarında, sığ kayalıklar ve kumsal üzerinde gözden geçirilmemiş tek bir nokta bile kalmamıştı. Hatta, herhangi bir nesne dikkatlerini çektiğinde, Pencroff ve Nab sığ kayalıkların arasına dalmaktan geri kalmıyorlardı. Ama tek bir enkaz dahi yoktu, kayaların ilginç oluşumları gözlerini yanıltıyordu. Bununla birlikte, bu kumsalın yenilebilir türden kabuklular açısından oldukça bereketli olduğunu saptadılar; ancak Mercy'nin iki kıyısı arasında bir bağlantı kurulmadıkça ve taşıma olanakları geliştirilmedikçe buradan verimli bir şekilde yararlanmak mümkün olmayacaktı.

Sonuç itibariyle bu kıyıda, gerçekleştiği varsayılan kaza ile ilgili hiçbir şey yoktu, eğer bir gemi gövdesi ya da yirmi mil ötede bulunan kasa gibi belirli büyüklükte bir enkaz kıyıya vurmuş olsaydı, onu fark etmeleri hiç de zor olmazdı. Ancak ortada bir geminin battığını kanıtlayan tek bir nesne dahi yoktu.

Saat üçe doğru, Cyrus Smith ve arkadaşları hiçbir akarsuyun dökülmediği dar bir koya ulaştılar. Açıktan fark edilmeyen ve sığ kayalıkların kendi aralarında düzenli bir şekilde paylaşarak tıkadıkları dar bir geçide açılan bu koy, küçük bir doğal liman oluşturuyordu. Birkaç şiddetli sarsıntı bu küçük koyun dibindeki kaya katmanlarını yararak, yukarıdaki yaylaya hafif bir eğimle açılan bir geçit oluşturmuştu, Griffé Burnu'na en az on mil ötede bulunan bu yayla, düz bir hat üzerinde Grande-Vue Yaylası'na dört mil mesafedeydi.

Gedeon Spilet'tin bu noktada mola verilmesi önerisi, yürüyüş sırasında iştahları açılmış olan arkadaşları tarafından onaylandı, akşam yemeği saati olmamasına rağmen kimse birkaç parça soğuk etle güçlerini toplama teklifini reddetmedi. Bu atıştırma Granite-house'daki gece yemeğine kadar idare etmelerini sağlayacaktı.

Birkaç dakika sonra, muhteşem deniz çamı ağaçlarının dibinde mola veren Sömürgeliler, Nab'ın sırt çantasından çıkardığı yiyecekleri yemeye başladılar.

Buldukları noktanın deniz seviyesinden elli-altmış ayak yukarıda olmasından dolayı, oldukça geniş olan görüş alanı burnun son kayalarını aşarak Union Körfezi'ne dek uzanıyordu. Ancak ne adacağı ne de Grande-Vue Yaylası'nı görebilmek mümkündü, çünkü zeminin kabartısı ve yüksek ağaçların perdesi kuzey ufkunu görünmez kılıyordu.

Kaşıflerin denizin ufkunu görebilmelerine ve Mühendis'in dürbünüyle, gökyüzünün ve suyun birbirine karıştığı bu dairesel hattı en ince ayrıntısına kadar taramasına rağmen görünürde hiç gemi yoktu.

Dahası, adanın hâlâ keşfedilmeyi bekleyen bu bölümünün kumsaldan sığ kayalıklara dek dürbünle incelenen kıyısında tek bir enkaza dahi rastlanmamıştı.

“Haydi,” dedi Gedeon Spilett, “artık bir karara varmanın ve kimsenin bizle adanın sahipliği konusunda tartışmaya gelmeyeceğini düşünerek teselli bulmanın zamanı geldi!”

“Ama, ya o mermi!” dedi Harbert. “Sanırım, onun da hayali olduğunu varsayamayız!” “Tabi ki hayır!” diye haykırdı Pencroff, yerinde olmayan azı dişini düşünerek.

“O halde bu durumu nasıl yorumlamalı?” diye sordu Gazeteci.

“Şöyle,” diye karşılık verdi Mühendis, “en fazla üç ay önce, bir gemi isteyerek ya da zorunlu olarak bu kıyıya yanaştı...”

“Ne yani! Geminin hiçbir iz bırakmadan denizin dibini boyladığına mı inanıyorsunuz, Cyrus?” diye haykırdı Gazeteci.

“Hayır, sevgili dostum Spilett, ama şuna dikkatinizi çekmek isterim, bu kıyıya bir insanın ayak bastığı ne kadar kesinse, şu an burayı terk etmiş olduğu da o kadar kesin.”

“Yani, Bay Cyrus, anladığım kadarıyla, geminin buradan ayrılmış olduğunu söylemek istiyorsunuz?...”

“Kesinlikle.”

“Böylece ülkemize geri dönme fırsatını kaçırmış bulunuyoruz?” dedi Nab.

“Korkarım öyle.”

“Ne yapalım! Fırsat kaçtığına göre, yola koyulalım,” dedi şimdiden Granite-house'u özlemiş gibi görünen Pencroff.

Ancak henüz ayağa kalkmıştı ki, Top'un şiddetli havlamalarının yankısı duyuldu, köpek ağzında çamura bulanmış bir kumaş parçasıyla ormandan çıktı.

Nab bu parçayı köpeğin ağzından çekip aldı. Bu dayanıklı bir bez parçasıydı.

Hâlâ havlamaya devam eden Top, gidip gelerek sahibini ormana doğru kendisini izlemeye davet ediyordu.

“Ormanda, mermi çekirdeğinin varlığını açıklayacak bir şeyler olmalı!” diye haykırdı Pencroff.

“Belki de bir kazazede!” diye karşılık verdi Harbert.

“Yaralı!” dedi Nab.

“Ya da ölü!” diye yanıtladı Gazeteci.

Hepsi birden, ormanın ilk ağaçlarını oluşturan bu ulu çamların arasında, köpeği izlemeye başladılar. Cyrus Smith ve arkadaşları her ihtimale karşı silahlarını doldurdular.

Ormanın derinliklerine doğru ilerledikçe, büyük bir hayal kırıklığıyla tek bir ayak izi dahi olmadığını fark ettiler. Hatta ormanın sık ağaçlıklarla kaplı bölümünde yaptıkları gibi, hiç dokunulmamışa benzeyen çalılık ve sarmaşanları baltayla kesmek zorunda kaldılar. Buradan bir insanın geçmiş olduğuna inanmak çok zordu, yine de Top gidip geliyor, hedefine ulaşmak istermiş gibi kararlı görünüyordu.

Yedi-sekiz dakikalık bir yürüyüşten sonra Top durdu. Yüksek ağaçlarla çevrelenmiş bir tür açıklığa ulaşan Sömürgeleler çevrelerine baktıklarında, ne çalılıkların altında, ne de ağaç gövdelerinin arasında herhangi bir ipucuna rastlamadılar.

“Ne var Top?” diye sordu Cyrus Smith.

Daha büyük bir şiddetle havlayan Top, devasa bir çamın eteğine doğru sıçradı.

Aniden, Pencroff'un haykırışı duyuldu:

“Ah! Güzel! Ah! Mükemmel!”

“Mükemmel olan ne?” diye sordu Gedeon Spilett.

“Enkazı denizde ya da karada arıyoruz!”

“Yani?”

“Yani, aslında o havada duruyor!”

Denizci, bir çam ağacının zirvesinde asılı duran ve Top'un yere düşen bir parçasını getirdiği beyazımtırak geniş bir paçavrayı işaret etti.

“Ama oradaki enkaz değil!” diye haykırdı Gedeon Spilett.

“Sözünü geri al!” diye karşılık verdi Pencroff.

“Nasıl, bu?...”

“Ağacın tepesinde asılı kalan balonumuzdan seriye kalan tek şey bu!”

Pencroff yanılmıyordu, neşeli bir hurra çekerek, şunları ekledi:

“İşte dayanıklı kumaş! İşte yıllar boyunca çamaşırlarımızı, mendillerimizi ve gömleklerimizi bu kumaştan yapacağız! Hey! Bay Spilett, gömleklerin ağaçlarda yetiştiği bir adaya ne dersiniz?”

Gerçekten de, balonun gökyüzündeki son hamlesinden sonra adaya düşmüş olması ve onu yeniden bulma olanağına kavuşmaları, Lincoln Adası Sömürgelileri için, mutlu bir tesadüftü. Ya oradan hava yoluyla kaçmayı düşünerek bu kumaşı olduğu gibi muhafaza edecekler, ya da kaliteli pamuktan yapılmış bu birkaç yüz metrelik bezi ciladan temizledikten sonra giysi yapımında kullanacaklardı. Tahmin edileceği gibi, Pencroff'un sevinci herkes tarafından büyük bir coşkuyla paylaşıldı.

Ancak bu kumaşı güvenli bir yere kaldırmak için önce bu ağacın üzerinden indirmek gerekiyordu, bu da hiç küçümsenecek bir iş değildi. Ağacın tepesine çıkan Nab, Harbert ve Denizci, sönmüş devasa balonu oradan kurtarmak için bütün yeteneklerini sergilemek zorunda kaldılar.

Bu çalışmalar iki saat sürdü, ve sonunda yalnızca sübabı, yayları ve bakır kaplaması ile kumaşı değil, bir hayli ağır ip ve halattan oluşan ağı, gaz muhafaza halkasını ve çapayı da yere indirdiler. Kumaş, çarpışma sırasında yırtılmış olan alt ucu dışında iyi durumdaydı.

Bu gökyüzünden inen bir hazineydi.

“Bay Cyrus,” dedi Denizci, “bir gün adayı terk etmeye karar verirsek, bunu balonla yapmayacağız, öyle değil mi? Hava gemileri istenen yere gitmiyorlar, bu konuda biraz deneyimimiz var! Bakın, eğer bana güvenirseniz, yirmi tonluk güzel bir gemi inşa ederiz, bana bu bezden bir mizana ve flok yapmam için izin vereceksiniz. Geriye kalanını da giysilerimizin yapımında kullanırız!”

“Bakacağız, Pencroff,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “bakacağız.”

“Bu arada, bu donanımı güvenli bir yere kaldırmamız gerek,” dedi Nab.

Gerçekten de, bezden, ipten ve halatlardan oluşan bu ağır yükü Granite-house'a kadar taşımak çok güç bir işti, ve onu götürmeye uygun bir araba yapana dek, bu ganimetleri daha uzun süre ortada bırakmamak ve ilk kasırganın onları paramparça etmesine izin vermemek gerekiyordu. Güçlerini birleştiren Sömürgelileri, bu ağır yükü, konumu itibarıyla ne. rüzgarın, ne yağmurun, ne de deniz suyunun içine sızacağı geniş bir kaya oyuğu buldukları kıyıya dek taşımayı başardılar.

“Bize bir dolap gerekiyordu, artık bir dolabımız var,” dedi Pencroff, “ancak anahtarla kilitlemediğine göre, tedbirli davranarak deliği gizlemeliyiz. Bu önlemi iki ayaklı hırsızlar için değil, dörtayaklı hırsızlar için öneriyorum!”

Akşam altıda, her şey depoya kaldırılmıştı, koyu oluşturan bu küçük oyuntuya yerinde bir kararla ‘Port Ballon’ adının verilmesinden sonra, Griffe Burnu yoluna devam edildi. Pencroff ve Mühendis,

en kısa sürede uygulamaya koyulması uygun gelen çeşitli projeler üzerine görüş alışverişinde bulundular. Her şeyden önce, adanın güneyi ile irtibatı kolaylaştırmak için Mercy üzerine bir köprü inşa etmek gerekiyordu; sonra, araba, kayığın taşıyamayacağı balonu almaya gelecekti; ardından güvenli bir sandal yapılacaktı. Pencroff bu sandalı bir kotra gibi donatacaktı ve böylece adanın etrafında deniz yolculuklarına çıkılacaktı; daha sonra, vs.

Sömürgeliler, o değerli kasayı buldukları Enkaz Burnu'na ulaştıklarında, hava kararmaya başlamıştı. Ancak, orada da herhangi bir kazanın meydana geldiğine dair hiçbir ipucu yoktu, Cyrus Smith'in çözümlmelerini kabul etmekten başka çare kalmıyordu.

Enkaz Burnu'ndan Granite-house'a hâlâ dört mil vardı ve bu mesafe kolayca katedildi; ancak Mercy'nin ağzına dek kıyıyı izledikten sonra, nehrin ilk dirseğine vardıklarında, saat gece yansını geçmişti.

O noktada yatağının genişliği kırk ayağı bulan nehri aşmak hiç de kolay değildi, ama Pencroff'un bu güçlüğü aşmak konusunda verilmiş bir sözü vardı.

Kabul etmek gerekir ki, Sömürgeliler bir hayli yorulmuşlardı. Yürüyüş gün boyunca sürmüş, balonu ağaçtan indirmeleri sırasında kollarına ve bacaklarına çok iş düşmüştü. Bu durumda, her biri, yemek yemek ve uyumak için bir an önce Granite-house'a ulaşmayı istiyordu; eğer köprü inşa edilmiş olsaydı, bir çeyrek saat sonra barınaklarına dönmüş olacaktı.

Gece çok karanlıktı. Pencroff Mercy'yi aşmalarını sağlayacak bir sal yapmak konusundaki sözünü yerine getirmek için hazırlıklara başladı. Nab ile birlikte kıyıya en yakın iki ağacı seçerek, baltalarını indirmeye başladılar.

Kıyıya oturan Cyrus Smith ve Gedeon Spilett, arkadaşlarına yardım edecekleri anı beklerken, Harbert fazla uzaklaşmadan çevreyi turluyordu.

Genç çocuk aniden hızla geri gelerek, nehrin yukarı bölümünü işaret etti:

“Orada sürüklenen şey de nedir?” diye haykırdı.

İşini yanda bırakan Pencroff, karanlıkta hayal meyal seçilebilen hareketli bir nesneyi fark etti.

“Bir kano!” dedi.

Hepsi kıyıya yaklaşarak, büyük bir şaşkınlıkla suyun akışına kapılmış ilerleyen kanoya izlediler.

“Oh! Bir kano!” diye bağırdı Denizci mesleki bir alışkanlıkla, sessiz kalmanın daha hayırlı olacağını düşünmeden.

Yanıt gelmedi. Kano yoluna devam ediyordu, önlerinden geçmesine on adım kala, Denizci haykırdı:

“Ama bu bizim kayığımız! Palamarını koparıp akıntıyı izlemiş! itiraf etmek gerekir ki, tam zamanında geldi!”

“Bizim kayığımız mı?” diye mırıldandı

Mühendis.

Pencroff yanılmıyordu. Palaman kopan kayığın Mercy boyunca akıntıyı izleyerek ilerlediğine hiç şüphe yoktu! Bu durumda, nehrin hızlı akıntısıyla sürüklenen kayığı durdurmak gerekiyordu, Nab ve Pencroff uzun bir sınık sayesinde bu görevi başarıyla yerine getirdiler.

Kıyıya çekilen kayığa ilk binen Mühendis, eliyle yokladığı palamarın gerçekten kayalara sürtünerek aşındığından emin olmak istedi.

“İşte,” dedi Gazeteci ona alçak sesle, “bu durum oldukça...”

“Garip!” diye karşılık verdi Cyrus Smith.

Garip ya da değil, bu sevindirici bir olaydı! Harbert, Nab ve Pencroff da sırasıyla kayığa bindiler. Onlara göre, palamarın aşınmanın etkisiyle koptuğuna hiç şüphe yoktu; ancak işin en ilginç yanı, kayığın Sömürgecilerin bulunduğu noktadan tam zamanında geçmesiydi, aksi takdirde bir çeyrek saat sonra denizin karanlık sularında kaybolup gidecekti.

Çözüm getirilemeyen pek çok olayın doğüstü yaratıklara havale edildiği eski çağlarda olunsaydı, adanın, gücünü kazazedelerin hizmetine sunan bir cinin etkisi altında olduğu düşünülebilirdi.

Sömürgeciler birkaç kürek hareketiyle, Mercy'nin ağzına ulaştılar. Kayığı Peribacaları'na kadar çektikten sonra, hep birlikte Granite-house'a yöneldiler.

.Ama tam o sırada, Top öfkeyle havlamaya başladı, ve ilk basamağı bulmaya çalışan Nab bir çılgık attı...

Merdiven yerinde yoktu.

Cyrus Smith, tek bir söz dahi söylemeden olduğu yerde kalakaldı. Arkadaşları, koyu karanlıkta, rüzgarın merdivenin yerini değiştirme olasılığına karşı sur duvarlarını ve kopma ihtimaline karşı zemini araştırdılar. .. Ancak merdiven tam anlamıyla ortadan kaybolmuştu. Sert bir rüzgarın onu duvarın ortasındaki çıkıntıya atıp atmadığını anlamak ise bu karanlık gecede imkansızdı.

“Eğer bu bir şakaysa, hiç de hoş değil!” diye haykırdı Pencroff. “Evine dönüp, odana çıkan merdiveni yerinde bulamamak, yorgunluktan bitmiş insanlar için hiç gülünç değil!” Nab'a gelince, o kendi kendine haykırıp duruyordu.

“Bunu rüzgar yapmış olamaz!” dedi Harbert. “Lincoln Adası'nda ilginç şeyler olup bittiğini düşünmeye başlıyorum!” dedi Pencroff.

“İlginç mi?” diye karşılık verdi Gedeon Spilett, “hayır, Pencroff, hiçbir şey bu kadar doğal olamaz. Biz yokken, biri gelip barınağa el koymuş ve merdiveni yukarı çekmiş olmalı!”

“Biri mi?” diye haykırdı Denizci. “Ama kim?...”

“Mermiyi ateşleyen avcı,” diye yanıtladı Gazeteci. “Başımıza gelen bu tatsız olayı açıklamaya yaramayacaksa, başka ne işe yarar?” “Tamam o zaman, eğer yukarıda biri varsa,” dedi Pencroff, giderek sabırsızlanmaya başladığı için sövüp sayarak, “ona sesleneceğim, bize yanıt vermesi gerek.”

Denizci gök gürültüsünü andıran bir şiddetle “Heeeyyyy!” diye bağırdığında, sesi büyük bir gürültüyle yankılandı.

Sömürgeliler kulak kabarttıklarında, Granite-house'un tepesinden gelen ve kimden çıktığı anlaşılmayan alaycı bir kahkaha duyar gibi oldular. Ancak güçlü çağrısını yenilemeye başlayan Pencroff'un sesine hiçbir ses yanıt vermedi.

Ortada dünyanın en duyarsız insanlarını bile hayrete düşürecek bir durum vardı, ve Sömürgeliler bu duyarsız insanlardan değildi. Adaya yerleştikleri yedi aydan beri karşılaştıkları her olayın belli bir önemi vardı, ancak hiçbiri bu derece şaşırtıcı değildi.

Ne olursa olsun, olayın ilginçliği karşısında yorgunluklarını unutarak Granite-house'un dibinde bekliyor, ne düşüneceklerini, ne yapacaklarını bilemez bir halde, kendi kendilerine sordukları sorulara hiçbir yanıt bulamadan, her biri diğerinden daha kabul edilemez olan onlarca varsayım üretiyorlardı. Mutfağına geri dönememenin hayal kırıklığını yaşayan Nab ağlayıp sızlıyordu, erzaklar tükenmişti ve şu an için erzak bulma olanağı yoktu.

“Dostlarım,” dedi Cyrus Smith, “yapılacak tek şey günün doğmasını beklemek ve o anki koşullara göre hareket etmek. ..Ama sabahı beklemek için, Peribacaları'na gidelim. Orada güvenlikte oluruz, ve yemek yiyemsek bile en azından uyuyabileceğiz.”

“Peki bize bu oyunu oynayan patavatsız da kim?” diye sordu bir kez daha başlarına geleni açıklamakta güçlük çeken Pencroff.

Bu patavatsız kim olursa olsun, şu an için yapacakları tek şey Mühendis'in söylediği gibi, Peribacaları'na giderek sabahı beklemektir. Bu arada Top'a Granite-house'un pencerelerinin altında beklemesi talimatı verilmişti; Top bir talimat aldığı anda, hiç sorgulamadan uyguluyordu. Bu sebeple, sahibi ve arkadaşları kayalara doğru ilerlerken, yürekli köpek surun dibinde kaldı.

Yorgunluklarına rağmen, Sömürgelilerin Peribacaları'nın kumları üzerinde rahat bir uyku çektiklerini söylemek gerçekleri çarpıtmak anlamına gelir yalnızca, sebebi doğal nedenleri gün

doğduğunda ortaya çıkacak bir rastlantının ya da tam tersine bir insanın işi olan bu yeni olayın kaygısını taşımalarından değil, ayrıca iyi yatamamalarından da kaynaklanıyordu. Ne olursa olsun, barınakları şu an bir başkasının elinde bulunuyordu, ve oraya girebilme olanağı yoktu.

Oysa, Granite-house onların hem barınağı hem de deposuydu. Koloninin silahları, aletleri, araçları, cephanelikleri, yiyecek stokları da dahil olmak üzere her şeyi oradaydı. Depolan yağmalanmışsa, Sömürgeciler her şeyi yeniden düzenlemek, silahları ve aletleri yeniden yapmak zorunda kalacaklardı. Bu zorlu bir işti! Bu endişeler, sürekli, içlerinden birinin Top'un iyi nöbet tutup tutmadığını kontrol etmek amacıyla dışarı çıkmasına neden oluyordu. Yalnızca Cyrus Smith, her zamanki sükunetini koruyor, açıklaması imkansız bir durumla karşı karşıya bulunması, inatçı kişiliğini bir iç hesaplaşmaya sürüklerken, etrafında, hatta belki de üzerinde tanımlayamadığı bir gücün etkili olmasına öfkeleniyordu. Gedeon Spilett de bu konuda onunla hem fikirdi, ikisi de, birçok kez, alçak sesle, zeka ve deneyimlerinin açıklamakta yetersiz kaldığı bu olaylarla ilgili görüş alışverişinde bulundular. Hiç kuşku yok ki, adada esrarengiz olaylar gerçekleşiyordu, bunların üzerindeki sır perdesi nasıl kaldırılabilirdi? Bu durumu nasıl açıklayacağını bilemeyen Harbert, Cyrus Smith'e danışmak istiyordu. Olup bitenlerin kendisini değil, efendisini ilgilendirdiğini düşünen Nab'a gelince, arkadaşlarını kızdıracığından korkmasa tıpkı Granite-house'daki yatağındaymiş gibi huzurlu bir şekilde uyuyacaktı!

En öfkeli olanı Pencrofttu; iyi niyetliydi ama çok sinirliydi.

“Bize kötü bir şaka yapıldı!” diyordu. “Kötü şakaları hiç sevmem, şakayı yapanı ele geçirirsem gününü göstereceğim!”

Doğuda, günün ilk ışıklarının belirmesiyle, silahlarını yanlarına alan Sömürgeciler, sığ kayalıkların bitişiğindeki kıyıya gittiler. Güneşi cepheden alan Granite-house'un, şafağın ışıklarıyla aydınlanmasına az kalmıştı; gerçekten de, saat beşe gelmeden, kanatlan kapalı olan pencereleri, yaprakların oluşturduğu yeşil perdelerinin arasından belirmeye başladılar.

Bu bakımdan her şey normalmiş gibi görünüyordu; ancak yola çıkmadan kapatmış oldukları kapının ağzına kadar açık olduğunu gördüklerinde, Sömürgecilerin bağırklarından kopan çığlık sesleri yükseldi.

Granite-house'a biri girmişti. Buna hiç şüphe yoktu.

Her zamanki gibi çıkıntıdan kapıya doğru uzanan üst merdiven yerindeydi; ancak alt merdiven eşiğe kadar geri çekilmişti. Davetsiz misafirlerin kötü bir sürprizle karşılaşmak istemedikleri ortadaydı.

Türlerini ve sayılarını belirlemeye gelince, hiçbiri ortada gözükmediği için bu henüz mümkün değildi.

Pencroft yeniden seslendi.

Yanıt gelmedi.

“Alçaklar!” diye haykırdı Denizci. “Baksanıza, sanki kendi evlerindeymişler gibi nasıl da rahat uyuyorlar! Hey korsanlar, haydutlar, John Bull'un oğulları!”

Pencroft, bir Amerikalı olarak, bir kişiyi

John Bull'un [→](#) oğlu olmakla suçluyorsa, bu hakaretinin doruk noktasına vardığını gösterirdi.

O sırada, ortalık tamamen aydınlanmıştı, Granite-house'un ön cephesi güneş ışınlarıyla parlıyordu. Ancak, dışarıda olduğu gibi içeride de hiçbir hareketlilik yoktu.

Sömürgeciler kendilerine Granite-house'a birilerinin girip girmediğini soruyorlardı; oysa,

merdivenin konumu her şeyi açıklıyordu, hatta içerdekilerin kaçamadıkları da açık bir şekilde ortadaydı! Peki, yanlarına nasıl ulaşacaklardı?

Harbert'in aklına bir okun ucuna ip bağlayarak kapının eşiğinden aşağı doğru sarkan merdivenin ilk basamakları arasına yollama düşüncesi geldi. Böylece ip sayesinde merdiveni aşağı çekmek ve zeminle Granite-house arasındaki irtibatı sağlamak mümkün olacaktı.

Yapılacak başka bir şey yoktu, biraz maharetle bu işi başarmak mümkündü. Neyse ki, oklar ve yaylar, hibiscustan^[↔] yapılmış yirmi kulaç uzunluğunda hafif bir iple birlikte, Peri-bacaları'nın koridorlarında saklanmıştı. Bu ipi çözen Pencroff, ucunu bir okun tüy takılmış ucuna bağladı. Ardından oku yayna yerleştiren Harbert, büyük bir dikkatle merdivenin aşağıya doğru sarkan ucuna nişan aldı.

Cyrus Smith, Gedeon Spilett, Pencroff ve Nab, Granite-house'un pencerelerinde olan biteni gözlemlemek için geri çekilmişlerdi. Gazeteci, karabinasıyla kapıya doğru nişan alıyordu.

Yay gerildi, ok beraberindeki iple birlikte vınlıyarak merdivenin son iki basamağının arasına girdi.

Hedef tutturulmuştu.

Hemen ipin ucunu kavrayan Harbert, onu merdiveni düşürecek şekilde sarsmaya hazırlanırken, duvarla kapı arasında beliren bir kol hızla merdiveni kavrayarak Granite-house'un içine çekti.

“Namussuz alçak!” diye haykırdı Denizci. “Bir merminin yuvanı yapması için fazla beklemeyeceksin!”

“O da kim?” diye sordu Nab.

“Kim mi? Tanımadın mı?”

“Hayır.”

“Bu bir maymun, bir makak, bir başlıklı-maymun, bir orangutan, bir şebek, bir goril! Evimiz, biz yokken merdivene tırmanan maymunlar tarafından işgal edilmiş!”

Tam o sırada, pencere kanatlarını aralayan üç ya da dörtelliler sanki Denizci'yi haklı çıkarmak istercesine ortaya çıktılar ve mekanın gerçek sahiplerini eğilip bükülerek, yüzlerini buruşturarak selamladılar.

“Bunun yalnızca bir şaka olduğunu biliyordum!” diye haykırdı Pencroff, “ama şakacılarından biri bunu ödeyecek!”

Tüfeğini omzuna yerleştiren Denizci, maymunlardan birine hızla nişan alarak silahını ateşledi. Ölümcül bir yara alarak kumların üzerine düşen maymunun dışında hepsi ortadan kayboldular.

Uzun boylu bu maymunun dörtellilerin ilk saffında yer aldığına hiç şüphe yoktu. Şempanze, orangutan, goril ya da kuyruksuz şebek olmasının hiç önemi yoktu, insan ırkına benzerliklerinden dolayı antropomorf^[↔] olarak adlandırılan bir sınıfta yer alıyordu. Zaten zooloji konusunda bir hayli birikimli olan Genç Çocuk bunun bir orangutan olduğunu söylemişti.

“Ne güzel bir hayvan!” diye haykırdı Nab. “İsteddiği kadar güzel olsun!” diye karşılık verdi Pencroff, “Granite-house'a nasıl döneceğimizi hâlâ bilemiyorum!”

“Harbert iyi bir nişancı,” dedi Gazeteci, “ve yayı da orada! Yeniden deneyebilir^”

“Bu maymunlar çok kurnaz!” diye haykırdı Pencroff, “bir daha pencereye çıkmazlar, bizde onları öldüremeyiz, odalara ve depoya verdikleri zararı düşündükçe...”

“Biraz sabır,” diye karşılık verdi Cyrus Smith. “Bu hayvanlar bizi uzun süre oyalayamazlar!”

“Hepsi yere inmedikçe bundan emin olmayacağım,” diye yanıtladı Denizci. “Ayrıca bu şakacılarından kaç düzine olabileceğini biliyor musunuz Bay Cyrus?”

Pencroff'un sorusunu yanıtlamak güçtü, Genç Çocuk'un ok atma denemelerine yeniden başlamasına gelince, bu hiç de kolay değildi; çünkü merdivenin alt ucu kapıya doğru çekilmişti ve yeniden çektiklerinde ip kopmasına rağmen merdiven aşağı düşmedi.

Pencroff bu can sıkıcı durum karşısında öfkeden köpürüyordu. İşin komik bir yanı da olmasına rağmen, o bunu hiç gülünç bulmuyordu. Sömürgelilerin evlerine yeniden girecekleri ve davetsiz misafirleri dışarı atacakları belliydi; ancak bunun nasıl ve ne zaman gerçekleşeceğini söylemeleri mümkün değildi.

Aradan geçen iki saat süresince maymunlar ortada görünmediler; ancak hâlâ oradaydılar, üç-dört kez kapıya ya da pencerelere doğru süzülen bir yüz ya da bir ayak tüfek mermileriyle selamlandı.

“Gizlenelim,” dedi Mühendis. “Belki maymunlar gittiğimizi sanarak ortaya çıkarlar. Ama Spilett ve Harbert kayaların arkasına gizlenerek, gördükleri her şeye ateş etsinler.”

Mühendis'in talimatları yerine getirildi, Sömürgelilerin en usta nişancı olan Gazeteci ve Harbert, maymunların görüş alanının dışında bir mevziye gizlenirken, yaylaya tırmanan Nab, Pencroff ve Mühendis avlanmak için ormana yöneldiler; çünkü yemek saati gelmesine rağmen yiyecek hiçbir şeyleri kalmamıştı.

Avcılar yarım saat sonra ellerindeki kayalık güvercinleriyle geri dönerek, bu hayvanları iyi kötü pişirmeye çalıştılar. Bu süre zarfında, tek bir maymun dahi görülmemişti.

Gedeon Spilett ve Harbert yemeklerini yemeye giderlerken, Top pencerelerin altında nöbet bekliyordu. Ardından yemeklerini bitirerek mevzilerine geri döndüler.

İki saat sonra, durumda hâlâ hiçbir değişiklik yoktu. Dörtellilerin ortada görünmediklerine bakarak, Granite-house'u terk ettikleri düşünülebilirdi; ancak aralarından birinin ölümüne neden olan patlamalardan ürkerken, Granite-house'un odalarının hatta belki de deposunun dibine sığınmış olmaları akla daha uygun geliyordu. Bu deponun barındırdığı zenginlikler düşünüldüğünde, Mühendis'in sabırlı olma ile ilgili talimatına uymak giderek güçleşiyordu; doğrusu, haksız da sayılmazlardı.

“Açıkçası bu berbat bir durum,” dedi sonunda Gazeteci, “ve sona ermesi için hiçbir neden yok!”

“Yine de bu haydutları defetmek gerekir!” diye haykırdı Pencroff. “Sayıları yirmiye bulsa da haklarından geleceğiz, ama bunun için onlarla göğüs göğüse dövüşmemiz gerek! Ah! Onlara ulaşmanın bir yolu yok mu?”

“Var,” diye karşılık verdi bunun üzerine, aklına yeni bir fikir gelen Mühendis.

“Bir tane mi?” dedi Pencroff. “Başka yol olmadığına göre en iyisidir! Aklımızdan neler geçiyor?” “Granite-house'a gölün eski savağından girmeyi deneyelim,” diye karşılık verdi Mühendis.

“Hay Allah!” diye haykırdı Denizci. “Bunu hiç düşünmemiştim!”

Gerçekten de, çeteyle savaşmak ve maymunları dışarı atmak için Granite-house'a tek giriş yolu buydu. Savaşın çimentolanmış taşlardan oluşan bir duvarla kapanmış olan ağzını, yeniden yapmak üzere yıkmak gerekecekti. Neyse ki, Cyrus Smith'in bu deliği gölün suları altına gizleme projesi henüz uygulanmamıştı; çünkü bu durumda işlem daha uzun zaman alırdı.

Şimdiden öğlen olmuştu, Peribacaları'ndan kazma ve küreklerini alan Sömürgeliler, Granite-house'un pencereleri altından geçerken Top'a görev yerini terk etmemesi talimatını vererek, Grande-Vue Yaylası'na ulaşmak amacıyla Mercy'nin sol kıyısına yöneldiler.

Ancak henüz elli adım atmamışlardı ki, köpeğin öfkeli havlamalarını duydular. Bu ümitsiz bir

çağrıyla andınıyordu.

Oldukları yerde kaldılar.

“Koşalım!” dedi Pencroff.

Hepsi birlikte son hızla kıyıya doğru koşmaya başladılar.

Dönemece vardıklarında, durumun değişmiş olduğunu gördüler.

Aniden büyük bir korkuya kapılmış olan maymunlar, bilinmeyen bir nedenden dolayı kaçmaya çalışıyorlardı. Sağa sola koşuşarak, bir ip cambazının çevikliğiyle bir pencereden diğerine sıçrarken, aşağı inmelerini kolaylaştıracak merdiveni kullanmayı bile unutacak kadar paniklemiş gibi görünüyorlardı. Kısa süre sonra, atış menziline girdiklerinde, onlara doğru nişan alan Sömürgeliler silahlarını ateşlediler. Bir kısmı yaralanan, bir kısmı da ölen maymunlar, acı çığlıklar atarak odaların zeminine yığıldılar. Kendilerini dışarı atan diğerleri, zemine çakılarak can verdiler; birkaç saniye sonra, Granite-house'da sağ kalmış bir dört elli kalmadığı düşünülebilirdi.

“Yaşasın!” diye haykırdı Pencroff. “Yaşasın, bravo!”

“Bu kadar sevinmenin zamanı değil!” dedi Gedeon Spilett.

“Ama neden? Hepsi ölmedi mi?” diye karşılık verdi Denizci.

“Tamam, ama bu bizim eve dönmemizi sağlamıyor.”

“O zaman savağa gidelim!” diye yanıtladı Pencroff.

“Hiç şüphesiz,” dedi Mühendis. “Yine de tercihim...”

Tam o sırada, merdivenin Mühendis'e yanıt vermek istermişçesine eşikten süzülüp yere düştüğü fark edildi.

“İşte bu kadarı fazla!” diye haykırdı Denizci, Cyrus Srnith'e bakarak.

“Hem de çok fazla!” diye mırıldandı Mühendis, merdivene doğru yönelirken.

“Dikkatli olun, Bay Cyrus!” diye haykırdı Pencroff, bu maymunlardan birkaçı hâlâ orada olabilir...

“Göreceğiz” diye karşılık verdi Mühendis yoluna devam ederek.

Kendisini izleyen arkadaşlarıyla birlikte, bir dakika içinde kapının eşiğine varmıştı.

Her yeri aradılar. Ne odalarda, ne de dört elli sürüsü tarafından dokunulmamış olan depoda kimse yoktu.

“Vay canına, ya merdiven?” diye haykırdı Denizci. “Bize merdiveni gönderen centilmen nerede ki?”

O sırada, bir çığlık duyuldu ve koridora sığınmış olan iri bir maymunun salona doğru koştuğunu gören Nab hayvanın peşinden gitti. “Ah! Haydut!” diye haykırdı Pencroff. Elindeki baltayla tam hayvanın kafasını yarmak üzereydi ki, Mühendis araya girerek şunları söyledi:

“Onu bağışlayın, Pencroff.”

“Bu çopara merhamet etmemi mi istiyorsunuz?”

“Evet! Bize merdiveni o gönderdi!” Mühendis bunları öyle garip bir sesle söyledi ki, ciddi olup olmadığını anlamak çok güçtü.

Yine de, kendini kahramanca savunan maymunun üzerine atılarak onu yere serdikten sonra ellerini kollarını bağladılar.

“Uf!” diye haykırdı Pencroff. “Şimdi bunu ne yapacağız?”

“Uşak!” diye karşılık verdi Harbert.

Ve Genç Çocuk bunları söylerken hiç de şaka yaparmış gibi görünmüyordu; çünkü dörtellilerin bu zeki ırkından nasıl yararlanılacağını biliyordu.

Sömürgeliler maymuna yaklaşarak onu dikkatle incelediler. Maymun, antropomorfların, elmacık kemikleri Avustralyalılardan ve Hotantolulardan aşağıda olmayan bir türüne aitti. Bu orangutan, ne bir şebek kadar yırtıcı, ne bir makak kadar düşüncesiz, ne bir saguin^[→] kadar pasaklı, ne bir berbermaymunu kadar sabırsız, ne de köpek başlı maymun kadar kötü niyetliydi. Antropomorfların bu türünde, insaninkine benzer bir zekanın belirtileri vardı. Evlerde sofraya hazırlama, odaları temizleme, giysileri yıkama, ayakkabıları boyama gibi işlerde kullanılan, çatal, bıçak ve kaşığı ustaca kullanan ve hatta şarap bile içen bu tür, en mükemmel iki ayaklı tüysüz uşak kadar becerikliydi. Buffon'un^[→] bu maymunların birinden uzun süre sadık ve gayretli bir hizmetkar olarak yararlandığı bilinmekteydi.

Şu an Granite-house'un salonunda elleri ayakları bağlanmış bir halde yatan maymun ise, altı ayak boyundaki iri gövdesi son derece orantılı, geniş göğüslü bir hayvandı; kafası orta büyüklükte, burnu çıkık, yüz kemerinin açısı altmış beş derecedeydi; yumuşak ve parlak tüyleriyle tam bir antropomorf örneğiydi. İnsaninkilerden biraz küçük gözleri, keskin bir zekanın parıltılarını saçarken, beyaz dişleri bıyığının altında ışıldıyordu, ve kıvrıkcık küçük sakalı fındık rengindeydi.

“Yakışıklı bir çocuk!” dedi Pencroff. “Bir de dilini anlayabilseydik, onunla sohbet edebilecektik!”

“Efendim,” dedi Nab, “onu hizmetkar olarak kullanmak konusunda ciddi misiniz?” “Evet, Nab,” diye karşılık verdi Mühendis gülümseyerek. “Ama onu kıskanma!”

“Sanırım harika bir hizmetkar olacak,” diye ekledi Harbert. “Genç görünüyor, eğitimi kolay olacak, ona itaatkarlığı öğretmek için zor kullanmak, ya da bu gibi durumlarda yapıldığı gibi köpek dişlerini sökmek zorunda kalmayacağız! Ona iyi davranan efendilerine kolayca bağlanacak.”

“Ve ona iyi davranılacak,” diye yanıtladı ‘şakacılar’ karşı duyduğu tüm kını unutmış gibi görünen Pencroff.

Sonra orangutana yaklaşarak:

“Peki, evlat,” dedi, “nasıl gidiyor?” Orangutan hiçbir kötü niyet belirtisi taşımayan hafif bir homurtuyla karşılık verdi.

“Koloniye dahil olarak, Bay Cyrus Smith'in hizmetine girecek miyiz?” diye sordu Denizci.

Maymun yeniden onaylayıcı bir homurtuyla karşılık verdi.

“Maaş olarak, payına düşen yemekle yetinecek misin?”

Üçüncü homurtu da öneriyi kabul ettiğini gösteriyordu.

“Konuşması biraz monoton,” dedi Gedeon Spilett.

“Daha iyi!” Diye yanıtladı Pencroff, “en itaatkâr hizmetkârlar, en az konuşanlardır. Hizmetçi maaşı yok, evlat, beni anlıyor musunuz? İlk başta size ücret ödemeyeceğiz, ancak hizmetinizden memnun kalırsak, maaşınızı iki katına çıkaracağız!”

Böylece koloninin nüfusu, kendisine büyük hizmetler verecek yeni bir üye ile arttı. Adına gelince, Denizci ona eskiden tanıdığı bir maymunun anısına ‘Jüpiter’ isminin verilmesini ve kısaca ‘jüp’ diye çağınmasını önerdi.

İşte, üstat Jüp bu şekilde Granite-house'a yerleşmiş oldu.

Lincoln Adası Sömürgecileri, eski savaşı kullanmak zorunda kalmadan evlerine yeniden kavuşmuşlar, böylece duvar örme işlerinden kurtulmuşlardı. Gerçekten de tam savaşı örten duvarı yıkmaya giderlerken, maymun sürüsünün ani olduğu kadar açıklaması da mümkün olmayan bir korkuya kapılarak, Granite-house'dan dışarı kaçmaya çalışmaları sevindirici bir olaydı. Acaba bu hayvanlar, kendilerine başka bir yönden saldırılacağını hissetmişler miydi? Bu, davranışlarını açıklamanın en akılcı yoluydu.

Sömürgeciler günün son saatlerinde, maymun cesetlerini ormana götürerek gömdükten sonra, davetsiz misafirlerin neden olduğu dağınıklığı toplamaya koyuldular -bu bir hasar değil dağınıklık, çünkü odaların mobilyalarını altüst etseler de, hiçbir şeyi kırıp dökmemişlerdi. Nab'ın fırınlarını yakarak kilerdeki yiyecek stoklarıyla hazırladığı yemek, herkes tarafından büyük bir iştahla yendi.

Jüp de unutulmamıştı, o da bol miktarda depolanmış olan çamfıstığı yemişlerini ve köksapları afiyetle yedi. Pencroff ellerini çözmüştü, ancak itaatkar davranacağından emin olmadan, ayağındaki zincirleri çözenin uygun olmayacağına karar verdi.

Cyrus Smith ve arkadaşları yatmadan önce, masanın etrafında toplanarak acilen uygulamaya konması gereken birkaç proje üzerine görüş alışverişinde bulundular.

En önemli ve en acil olan iki proje adanın güney bölümü ile Granite-house arasındaki irtibatı sağlamak amacıyla bir köprü inşa etmek ve yaban koyunlarının ve yakalanacak olan diğer kürklü hayvanların barınacağı bir ağıl oluşturmaktı.

Anlaşılabileceği gibi bu iki proje, şu an için en önemli sorunlardan biri olan giysi ihtiyacını karşılamayı hedefliyordu. Köprü, çamaşır yapımında kullanılacak olan balonun kumaşının taşınmasını kolaylaştıracak ve ağılda kışlık giysiler için gereken yünün üretimi yapılacaktı.

Cyrus Smith'in niyeti, bu ağılı, gevişgetirenlere taze ve bol besin kaynağı sağlayacak otlaklarla kaplı olan Creek-rouge kıyılarına kurmaktı. Grande-Vue Yaylası ile çay kıyıları arasındaki yolun bir bölümü şimdiden açılmış haldeydi, ve daha donanımlı bir yük arabası, özellikle koşum hayvanlarının yakalanmasıyla, taşıma işlemlerini daha kolaylaştıracaktı.

Ancak, ağılın Granite-house'un uzağında kurulmasının hiçbir sakıncası olmasa da, aynı durum kümes için geçerli değildi. Kümes hayvanlarının aşçıbaşının elinin altında olması gerekliydi, ve bunun için en uygun mevki göl kıyılarının eski savağın yakınlarındaki bölümüydü. Su kuşları orada refah içinde yaşayarak çoğalacaklar ve son keşif gezisinde yakalanan tinamu çifti, ilk evcilleştirme denemelerinde kullanılacaktı.

Ertesi gün -3 Kasım-, köprü inşa çalışmalarının başlamasıyla, tüm kollar bu önemli iş için bir araya gelmişti. Marangozluk işine soyunan Sömürgeciler, testereleri, baltaları, makasları, çekiçleri yüklenerek kumsala indiler.

Orada, Pencroff'un aklına bir şey geldi:

“Ya biz yokken, üstat Jüp'ün aklına dün bize cömertçe yolladığı merdiveni geri çekmek gelirse?”

“Alt ucunu zemine bağlayalım,” diye karşılık verdi Cyrus Smith.

Sağlam bir şekilde çakılan iki kazık sayesinde, merdiven toprağa sabitlendi. Sonra, Mercy'nin sol kıyısına çıkan Sömürgeciler, kısa süre içinde nehrin oluşturduğu dirseğe ulaştılar.

Orada, köprünün bu noktaya inşa edilmesinin uygun olup olmayacağını incelemek için durdular. Bu

nokta köprü yapımı için elverişli görünüyordu.

Gerçekten de, buradan, dün güney kıyısında keşfedilen Ballon Limanı'na yalnızca üç buçuk millik bir mesafe vardı, ve Granite-house ile adanın güneyi arasındaki ulaşımı kolaylaştırmak için, köprüden limana kadar yol açılması hiç de zor olmayacaktı.

Cyrus Smith, arkadaşlarına, bir süredir planladığı uygulaması kolay ve yararlı bir projeden söz etti. Mühendis, dörtayaklı ve dörtellilerin saldırılarından korumak amacıyla Grande-Vue Yaylası'nı yalıtmayı düşünüyordu. Bu şekilde, Granite-house, Peribacaları, kümes ve yukarıdaki yaylanın ekime ayrılacak bölümü hayvanların yağmalarına karşı korunacaktı.

Hiçbir şey bu projeyi hayata geçirmek kadar kolay olamazdı, ve Mühendis bunu gerçekleştirmek için şunları planlıyordu.

Zaten yaylanın üç tarafı, yapay ya da doğal su akıntılarıyla çevriliydi:

Kuzeybatıda, eski savağın ağzının oluşturduğu açıdan, gölün doğu kıyısında suların akması için açılan yarığa kadar, Grant Gölü kıyısıyla;

Kuzeyde, bu yarıktan denize kadar, yatağı, şelalenin aşağısında ve yukarısında yayla ve kumsaldan geçen yeni akarsuyla, hayvanların geçişini engellemek için bu yatağı derinleştirmek yeterliydi;

Doğu kıyısının tamamı boyunca, çaydan Mercy'nin ağzına dek denizle;

Ve nihayet güneyde, bu ağızdan Mercy'nin köprüünün inşa edileceği dirseğine kadar her yan sularla çevriliydi. Geriye yaylanın nehrin dirseği ile gölün güney köşesi arasında kalan ve yaklaşık bir mil uzunluğundaki batı cephesi kalıyordu . Ancak buraya gölün sularıyla dolacak geniş ve derin bir çukur açmak hiç de zor bir iş değildi, suyun fazlası Mercy'nin yatağındaki ikinci şelaleden akıp gidecekti. Hiç kuşku yok ki, bu yeni akımı nedeniyle, gölün seviyesi biraz alçalacaktı; ancak Cyrus Smith, Creek-Rouge'un debisinin projesini uygulamaya koyabilmesine yetecek kadar güçlü olduğunu saptamıştı.

“Böylece, ulaşımın,” diye ekledi Mühendis, “her yandan sularla çevrilecek olan ve adanın geri kalan bölümleriyle irtibatı yalnızca Mercy üzerine inşa edeceğimiz köprü, şelalenin aşağısına ve yukarısına yapmış olduğumuz iki köprücük ve nihayet birisi size kazmayı önerdiğim çukurun üzerine, diğeri de Mercy'nin sol kıyısına kurulacak olan iki köprücükle sağlanacağı Grande-Vue Yaylası gerçek bir ada halini alacak. Hele, bu köprü ve köprücükler istendiği zaman kaldırılabilir nitelikte yapılırlarsa, Grande-Vue Yaylası her tür saldırının uzağında kalacak.”

Cyrus Smith, anlattıklarının daha iyi anlaşılması için, arkadaşlarına yaylanın haritasını çizdi ve tüm hatlarıyla çabucak kavranan projesi herkes tarafından onaylandı. Pencroff, marangoz baltasını sallayarak haykırdı:

“Önce köprü!”

Acil olarak halledilmesi gereken iş buydu. Seçildikten sonra, balta darbeleriyle yere indirilen ve dalları kesilen ağaçlar, kirişlere, kalaslara ve tahtalara dönüştürüldü. Köprüünün Mercy'nin sağ kıyısına yaslanan bölümü sabit, sol kıyısına yaslanan bölümü ise tıpkı bazı bent köprülerinde olduğu gibi, bir karşı ağırlıkla istendiği zaman kaldırılabilir şekilde hareketli olmalıydı.

Anlaşılacağı gibi bu zorlu bir işti ve usat-lıkla yürütülse bile, Mercy'nin seksen ayağı bulan genişliği nedeniyle biraz zaman alacaktı. Önce, köprüünün sabit döşemesini desteklemek amacıyla kazıklar çakılması ve kemerleri oluşturarak, köprüünün ağır yüklere dayanmasını sağlayacak bu kazıkları çakmak için bir şahmerdan kurulması gerekiyordu.

Neyse ki, ne odunu işleyecek aletler, ne onu sağlamlaştıracak demir aksamı, ne bu işlerden en ince

ayrıntısına dek anlayan bir adamın becerisi, ne de yedi aylık çalışmalar sırasında elleri giderek ustalaşan arkadaşlarının gayretleri eksik değildi. Şunu da belirtmek gerekir ki, içlerinde en beceriksizi Gedeon Spilett değildi, hatta, sıradan bir gazeteciden asla beklenmeyecek" bir şekilde, ustalık konusunda Denizci'yle yarışlıyordu!

Mercy Köprüsü'nün inşaatı, sıkı bir çalışmayla geçen üç haftanın sonunda tamamlandı. Yemekler çalışma alanında yeniyor, havaların iyi gitmesi nedeniyle, Granite-house'a yalnızca akşam yemeği için dönülüyordu.

Bu dönem boyunca, Jüp'ün çevresine uyum sağladığı ve her zaman meraklı gözlerle incelediği yeni efendilerine yakınlaşmaya başladığı gözlemleniyordu. Yine de, haklı olarak, yaylanın sınırlarını aşılmaz hale getirecek çalışmaların tamamlanmasını bekleyen Pencroff, tedbirli davranarak henüz ona hareket serbestliği tanımiyordu. İyi anlaşılan Top ve Jüp birlikte oyun oynasalar da, Jüp davranışlarındaki ölçüyü her zaman koruyordu.

20 Kasım günü, köprü tamamlanmıştı. Karşı ağırlıklarla dengelenmiş olan hareketli bölümü kaldırmak için fazla güç harcamak gerekmiyordu; kapandığı zaman menteşesi ile destek aldığı son travers arasında, hayvanların aşamayacağı yirmi ayaklık bir aralık kalıyordu.

Şimdi sıra, Sömürgecililerin bir an önce güvenli bir yerde muhafaza etmek istedikleri balonun bezini getirmekteydi; ancak onu taşımak için, Ballon Limanı'na bir yük arabası götürmek ve bunun içinde Far-West'in sık ağaçlıkları arasından bir yol açmak gerekiyordu. Bu işler belli bir zaman alacaktı. Keşif yapmak için limana kadar uzanan Nab ve Pencroff, bez stoğunun kaldırıldığı mağarada hiç zarar görmemiş bir halde durduğunu saptadılar, bunun üzerine Grande-Vue Yaylası'ndaki çalışmalara aralıksız bir şekilde devam edilebileceğine karar verildi.

“Böylece ne tilkilerin, ne de diğer vahşi hayvanların saldırılarından endişe duymamıza gerek kalmayacağı için, kümesimizi en iyi koşullar altında hazırlayabileceğiz,” dedi Pencroff.

“Ayrıca yaylaya yabancı bitkiler ekebileceğiz,” diye karşılık verdi Nab.

“Ve ikinci buğday tarlamızı da hazırlayabileceğiz!” diye haykırdı Denizci gururlu bir ifadeyle. Gerçekten de, tek tohumun ekildiği ilk buğday tarlası Pencroff'un gösterdiği büyük özen sayesinde bereketli ürünler vermiş, Mühendis'in de belirtmiş olduğu gibi yetişen on başaktan altı ayda sekiz yüz tohum elde edilmişti, bu durum her yıl çift hasat alınacağını göstergesiydi.

Bu sekiz yüz tohumun elli tanesi, tedbir olarak aynı özenle yeni bir tarlaya ekilmek üzere bir kenara ayrılmıştı.

Tarla hazırlandıktan sonra, etrafı dörtayaklıların kolayca aşamayacağı yüksek ve sivri kazıklardan yapılmış bir duvarla çevrelendi. Kuşlara gelince, gürültü çıkaran çevirgeçler ve Pencroff'un hayal gücünün ürünü olan ürkütücü korkuluklar onları uzaklaştırmaya yetmişti. Yedi yüz elli tohum, küçük, düzenli ekenekler halinde toprağa yerleştirildi; gerisi doğaya kalıyordu.

21 Kasım günü, Cyrus Smith, yaylayı, batıda, Grant Gölü'nün güney köşesinden Mercy'nin dirseğine dek çevreleyecek olan çukur hattı incelemeye başladı. Yüzeydeki iki üç ayak yüksekliğindeki bitek toprağın altında granit bir zemin vardı. Bu durumda, yeniden nitrogliserin hazırlamak ve onun her zamanki etkisinden yararlanmak gerekiyordu. On beş günden daha az bir sürede, yaylanın sert zemininde, on iki ayak genişliğinde, altı ayak derinliğinde bir çukur açıldı. Aynı yöntem kullanılarak, gölün kayalıklardan oluşan kıyı şeridinde bir yarık açılmasıyla bu yeni yatağa boşalan sular, Mercy'nin bir kolu haline gelen ve Creek-Glycerine olarak adlandırılan bir akarsu oluşturdular. Mühendis'in daha önceden belirtmiş olduğu gibi, gölün seviyesi alçalsa da, bu önemli

bir su kaybına neden olmamıştı. Nihayet, bu bölmeyi tamamlamak için kumsalın dere yatağı genişletilerek, kumlardan iki taraflı bir set oluşturuldu.

Aralığın ilk on beş gününde, çalışmalar tamamlanmış, çevresi yaklaşık dört mil uzunluğunda düzensiz bir beşgeni andıran Grande-Vue Yaylası sudan bir kemerle çevrelenerek, tüm saldırılara karşı koruma altına alınmıştı.

Bu aralık ayı boyunca, sıcağın etkisi fazlasıyla hissedilmeye başlansa da, Sömürgecililer projelerini ertelemek istemiyorlardı ve acilen bir kümes hazırlanması gerektiğinden bu işe öncelik verdiler.

Yaylaya giriş çıkışların güvence altına alınmasıyla, üstat Jüp'ün özgürlüğüne kavuştuğunu belirtmeye gerek yok. Efendilerinin yanından hiç ayrılmıyor ve kaçmaya niyetli görünmüyordu. Uysal olmasına rağmen, oldukça güçlü görünen bu hayvan şaşırtıcı bir çevikliğe sahipti. Ah! Granite-house'un merdivenlerini tırmanmak söz konusu olduğunda, kimse onunla yarışamazdı. Şimdiden kendisine verilen görevleri yerine getirerek odunlan çekiyor, Creek-Glycerine'in yatağından çıkanlan taşlan taşıyordu.

“Henüz bir duvarcı ustası olmasa da, pekala bir maymun olarak nitelendirilebilir!” diyordu muzip bir ifadeyle Harbert, duvarcı ustalarının çıraklarına taktıkları ‘maymun’ lakabını amıştırarak. Eğer maymuna bir lakap takmak isteniyorsa, bundan daha uygunu bulunamazdı!

Kümes gölün güneydoğu kıyısında belirlenen iki yüz yarda karelik bir alan üzerine kuruldu. Etrafi kazıklardan oluşan bir duvarla çevrelendikten sonra, orada yaşayacak hayvanlar için çeşitli barınaklar inşa edildi. Dallardan yapılan bu küçük kulübeler, kısa süre sonra konuklarını beklemeye başlayacaklardı.

Kümesin ilk misafirleri olan tinamu çiftinin, kısa süre içinde birçok yavruları oldu. Göl kıyısında yaşayan ve bazıları yelpaze gibi açılan kanatlarının parlaklığı ve canlılığıyla sülünlerle yarışan Çin ırkından olan yarım düzine ördek onların ilk arkadaşları oldular. Birkaç gün sonra, Harbert'in yakaladığı, kuyrukları yuvarlak ve uzun tüylü hoş hokko'lar^[↔] yeni ortama kısa sürede alıştılar. Pelikanlara, yalıçapkınlarına, sutavuklarına gelince, onlar kümesin kıyısına kendiliklerinden yanaştılar ve bu küçük dünya, kuğurtular, cıvıdamalar ve gurk gurk sesleri arasında yaşanan birkaç tartışmadan sonra, ahenkli bir huzura kavuşarak, koloninin gelecekteki besin ihtiyacını güvence altına alacak bir şekilde gelişmeye başladı.

Yapıtını tamamlamak isteyen Cyrus Smith, kümesin köşesine bir güvercinlik yaptı. Oraya, yaylanın yüksek kayalarını ziyarete gelen bir düzine güvercin yerleştirildi. Geceleri yeni barınaklarına gelmeye kolayca alışan bu kuşlar, evcilleşmek için hâlâ yabaniliklerini koruyan hemcinsleri dağ güvercinlerine göre daha büyük bir çaba harcıyorlardı.

Nihayet, balonun bezinden çamaşır yapmak amacıyla yararlanmanın zamanı gelmişti; çünkü onu bu haliyle muhafaza ederek adayı terk etmek amacıyla sınırlan belli olmayan bir deniz üzerinde yapılacak bir hava yolculuğunda riske atmak ancak hiçbir çaresi kalmamış insanlarca uygun görülebilirdi, pratik zekalı Cyrus Smith ise bunu aklından bile geçirmiyordu.

Bu durumda, bezi Granite-house'a getirmek gerekiyordu; Sömürgecililer hantal arabalarını daha kullanışlı ve daha hafif bir hale getirmeye çalıştılar. Ancak arabalan eksik değilse de, motoru hâlâ bulamamışlardı! Adada, atın, eşeğin, öküz ya da ineğin yerini alacak bir gevişgetiren türü yok muydu? Sorun buydu.

“Gerçekten de, bir gün Granite-house'dan Franklin Dağı'nın kolları boyunca ilerleyerek Ballon Limanı'na uzanacak bir demiryolumuz olacağına göre, Bay Cyrus'un buharlı bir araba ya da bir

lokomotif yapmasını beklerken, bir koşum hayvanı çok işimize yarayacak!”

Ve içi dışı bir olan Denizci bu Şekilde konuşurken söylediklerine inanıyordu! Oh! Hayal gücü inançla bir araya geldiğinde nelere muktedirdi!

Ancak, fazla abartmaksızın, sıradan bir dörtayaklı Pencroff'un işini görebilirdi ve Tanrı kolladığı bu kulunu fazla bekletmedi.

23 Aralık günü, Nab ve Top'un birbirlerini bastıran haykırışları ve havlamaları duyuldu. O sırada, Peribacaları'nda bulunan Sömürgeliler can sıkıcı bir olayla karşılaşmaktan kaygılanarak, derhal olay yerine koştular.

Gördükleri neydi? O sırada açık bulunan kprcklerden birine tedbirsizce dalan iri gövdeli iki güzel hayvan. Kula rengi tüylü, bacakları ve kuyrukları beyaz, başları, boyunları ve gövdeleri siyah çiziklerle kaplı, bu iki zarif hayvan, atları, daha doğrusu eşekleri andırıyordu. Hiçbir kaygı belirtisi göstermeden sakince ilerlerken, henüz tanımadıkları yeni sahiplerini canlı bakışlarda inceliyorlardı.

“Bunlar onagga!”[↔](#) diye haykırdı Harbert, “zebra ile kuagga arasında yer alan bir tür!” “Neden? Eşek olamazlar mı?” diye sordu Nab.

“nk kulakları uzun değil ve daha hoş bir görünümleri var!”

“Eşek ya da at,” diye karşılık verdi Pencroff, “bunlar Bay Cyrus'un da takdir edeceği gibi ‘motorlar’ ve bu niteliklerinden dolayı yakalanmaları gerekecek!”

Hayvanları rktmeden otların arasından süzülen Denizci'nin Creek-Glycerine kprcğn kapatmasıyla onaggalar tutsak düşmüşlerdi.

Şimdi yapılması gereken, onları zor kullanarak yakalayarak, zorunlu bir evcilleştirme sürecine tabi tutmak mıydı? Hayır. Birkaç gün boyunca, yaylanın verimli otlaklarında gezinmeleri için serbest bırakılmalarına ve Mühendis'in kümesin yanına, onaggaların gece kalacakları bir ahır yapmasına karar verildi.

Böylece, bu sevimli çift hareketlerinde tam anlamıyla serbest bırakıldı ve Sömürgeliler onları ürkütmemek için yanlarına bile yaklaşmadılar. Bununla birlikte, geniş alanlara ve uçsuz bucaksız ormanlara alışmış olan onaggalar, birçok kez kendilerine dar gelen bu yaylayı terk etme ihtiyaını hissettiler. Kendileri için aşılmaz bir engel olan su hattı boyunca ilerlerken acıklı anırmaları yankılanıyor, sonra otların arasına doğru dört nala ilerleyerek, saatler boyunca artık geri dönemeyecekleri bu geniş ormanları seyrediyorlardı.

Bitkisel liflerden yapılan koşum takımları hazırlanmıştı ve birkaç gün sonra, onaggaların yakalanma zamanı gelmişti; çünkü araba harekete hazırdı, bunun yanı sıra Far-West Ormanı'nda, Mercy'nin dirseğinden Ballan Limanı'na kadar, arabanın ilerleyebileceği bir yol açılmıştı. Böylece arabayla oraya ulaşılabilirdi ve Aralığın sonuna doğru, onaggaların denenmesine karar verildi.

Pencroff'un elinden yemek yemeleri amacıyla onlara gösterdiği yakınlıktan dolayı yanlarına yanaşılmasına izin veriyorlardı; ancak arabaya koşulduklarında işler değişmişti, şaha kalkan hayvanları zaptetmek çok güçtü. Yine de bu yeni görevi kabullenmeleri uzun sürmedi; çünkü zebradan daha uysal olan onaggalar, güney Afrika'nın dağlık bölgelerinde sıklıkla arabaya koşuluyorlardı, hatta Avrupa'nın daha soğuk bölgelerine bile ayak uydurdıkları biliniyordu.

O gün, hayvanların önünde yürüyen Pencroff'un dışında tüm koloni arabaya binerek Ballon Limanı'nın yolunu tuttu. Henüz yeni açılan bu yolda biraz sarsılırsalar da, istedikleri yere kazasız belasız ulaştılar ve aynı gün bez ve balonun diğer parçalan arabaya yüklendi.

Akşam sekizde, Mercy Köprüsü'n yeniden aşan araba, nehrin sol kıyısından aşağı inerek

kumsalda durdu. Koşumları çözülen onaggalar ahırlarına götürüldü ve Pencroff'un uyumadan önceki mutluluk dolu iç çekişi Granite-house'un duvarlarında şiddetle yankılandı.

Ocak ayının ilk haftası koloninin çamaşır ihtiyacının karşılanmasına ayrıldı. Kasadan çıkarılan iğneler, nazik olmasa da, güçlü parmaklar arasında çalışmaya başladı; balonun oldukça sağlam bir şekilde dikilmiş olduğu söylenebilirdi.

Cyrus Smith'in, balonun kenar şeritlerinin dikişinde kullanılan ipliklerden yararlanmayı önermesi nedeniyle, iplik sıkıntısı çekilmedi. Bu uzun şeritler, Gedeon Spilett ve Harbert tarafından hayran olunacak bir sabırlılıkla söküldü;. Pencroff kendisini fazlasıyla sıkan bu işten vazgeçmek zorunda kalsa da, sıra dikiş dikmeye gelince bu konudaki maharetini göstermekten geri kalmadı. Gerçekten de, denizciler herkesin bildiği gibi, terzilik konusunda dikkati çeken bir yeteneğe sahiptiler.

Ardından, bezin, bitkilerin yakılmasıyla elde edilen sodyum ve potasyum ile temizlenmesiyle, vernikten kurtulan pamuk doğal esnekliğine kavuştu; sonra, havanın renk soldurucu etkisiyle bembeyaz oldu.

Birkaç düzine gömlek ve çorap -anlaşılacağı gibi bunlar örülerek hazırlanmamış, dikilmiş kumaştan yapılmıştı- bu şekilde hazırlandı. Sonunda beyaz çamaşır -hiç kuşku yok ki çamaşırılar oldukça sertti, ama bu onları pek fazla ilgilendirmiyordu- giyebilmek ve Granite-house'ın derme çatma döşeklerine gerçek bir yatak havası veren çarşafın arasında yatmak, Sömürgeliler için ne büyük bir mutluluktu.

Yine aynı dönemde, fok derisinden, Amerika'dan beraberlerinde getirdikleri ayakkabı ve botların yerini alan çizmeler yapıldı. Geniş ve uzun olan bu çizmelerin, yürüyüşçülerin ayaklarını asla sıkmadığını belirtmek gerekir!

1866 yılının başında sıcak havaların etkisi devam ediyordu, yine de ormandaki avların bereketli geçtiği söylenebilirdi. Agutiler, yabandomuzları, sudomuzları, kangurular ile tüylü av hayvanları ağaçların altından hiç eksik olmuyordu ve, Gedeon Spilett ve Harbert bir tek mermiyi dahi boşa harcamayacak kadar usta atıcıları.

Onlara sık sık cephanelerini idareli kullanmalarını tavsiye eden Cyrus Smith, kasada bulduğu ve gelecekte karşılaşılabilecek olaylar için saklamayı düşündüğü kurşun ve barutun yerini tutacak bir madde kullanmayı düşünüyordu. Gerçekten de, kaderin bir gün onu ve arkadaşlarını barınaklarını terk etmeye zorlamayacağını kim bilebilirdi? Bu durumda her olasılığa karşı, cephanelikleri idareli kullanmak ve onları kolayca yenilenebilecek maddelerden üretmek gerekiyordu.

Cyrus Smith adada izine hiç rastlamadığı kurşunun yerine üretilmesi kolay olan demir kırıntıları kullandı. Kurşun kadar ağır olmayan bu tanelerin etkili olabilmeleri için daha büyük parçalar halinde hazırlanmaları lazımdı; yine de mermiler daha hafif oluyordu, ancak avcılar ustalıklarıyla bu açığı kapatıyorlardı. Elinde yeterli miktarda güherçile, kükürt ve kömür bulunan Mühendis, istediği kadar barut üretebilecekti; ancak özel aletler bulunmadığı için kaliteli barut yapmak büyük bir titizlik gerektiriyordu.

Bunun üzerine, Cyrus Smith piroksil, yani pamuk barutu hazırlamaya karar verdi, bu üretim sırasında pamuk kullanılması zorunlu değildi; çünkü pamuğun yalnızca selüloz kısmı tepkimeye giriyordu, oysa bitkilerin temel dokusu olan selüloz yalnızca pamukta değil, kenevir ve keten liflerinde, kağıtta, eski çaputlarda, mürver özünde saf halde bulunuyordu. Mürver adanın Creek-Rouge yakınındaki bölümlerinde bol miktarda bulunuyordu ve Sömürgeliler bu hanımeligiller ailesine ait olan bu ağaççığın tanelerini kahve niyetine kullanıyorlardı.

Bu durumda yapılması gereken mürver özünün yani selülozun bu bitkiden elde edilmesi idi, piroksil üretiminde kullanılan diğer madde ise dumanlı nitrik asitti. Elinde sülfürik asit bulunan Cyrus Smith, onu doğanın kendisine verdiği güherçile ile tepkimeye sokarak kolayca nitrik asit elde edebiliyordu.

Bunun üzerine, her zaman aynı etkiyi göstermemesi, 240 yerine 170 derecede tutuşması ve aniden tutuşup patlayarak ateşli silahlara zarar vermesi gibi olumsuz yanlarına karşın, nemden etkilenmemesi, tüfeklerin namlularını kirletmemesi ve itici gücünün normal baruttan dört kat fazla olması gibi avantajları bulunan piroksili üretmeye karar verdi.

Piroksil üretmek için, selülozu bir çeyrek saat kadar dumanlı nitrik asitte bekletmek, sonra bol suyla yıkayarak kurutmak yeterliydi. Anlaşılacağı gibi, bu çok kolay bir işlemdi.

Cyrus Smith'in elinde nemli havayla temas ettiğinde beyazımtırak dumanlar yayan dumanlı ya da monohidratlı nitrik asit yerine normal nitrik asit vardı; normal nitrik asidi, derişik sülfürik asitle üç beş oranında karıştırdığında aynı sonucu alabiliyordu. Kısa süre içinde, adanın avcılarının elinde mükemmel bir şekilde hazırlanmış ve ölçülü kullanıldığında harika sonuçlar veren bir madde vardı.

Yine aynı dönemde, Sömürgeliler Grande-Vue Yaylası'nın üç akrılık [↔](#) bir bölümüne sebze ekerek geri kalan alanı onaggalara otlak olarak ayırdılar. Jakamar ve Far-West Ormanlarına yapılan birçok keşif gezisi sırasında toplanan yabancı bitkiler, ıspanaklar, tereler, karaturplar, bayırturplan uygun bir şekilde ekilirse, kısa süre içinde yenilebilir hale gelerek, Lincoln Adası Sömürgelilerinin azot ağırlıklı mönüsünü değiştireceklerdi. Bu keşif gezilerinin dönüşlerinde bol miktarda odun ve kömür de getirilmişti. Her yolculuğun aynı zamanda yollan daha kullanışlı hale getirmeye katkısı oluyor, arabanın tekerlekleri altında sıkışan zemin giderek düzleşiyordu.

Tavşanlık, her zaman olduğu gibi Granite-house'un kilerlerinin tavşan ihtiyacını karşılıyordu. Creek-Glycerine'in geçtiği noktanın biraz ötesinde olduğu için konukları yaylaya sızamıyor, dolayısıyla yeni ekilen bitkileri talan edemiyorlardı. Kumsalın kayalan arasında yer alan ve ürünleri sıklıkla yenilenen istiridye yatağına gelince, her gün mükemmel yumuşakçalar vermeye devam ediyordu. Bunun yanı sıra, Pencroff'un demir iğnelerle donanmış dip oltaları sayesinde, gölün sularındaki, ya da Mercy'deki balık avlan giderek daha bereketli hale geliyordu, bu oltalarla alabalıkları ve oldukça lezzetli olan ve gümüş rengi kanatları sarımtırak beneklerle kaplı bazı balıkların bolca yakalamak daha kolay oluyordu. Böylece, mutfaktan sorumlu aşçıbaşı Nab, her yemekte farklı bir mönü hazırlamak imkanına kavuşuyordu. Sömürgelilerin sofrasının tek eksiği ekmekti ve daha önce de söylendiği gibi, bu eksiklik onlar için oldukça önemliydi.

Bu dönemde, ayrıca Mandibule Burnu'nun kumsallarını ziyaret eden deniz kaplumbağaları da avlandı. Bu noktada kumsal, albümini kuş yumurtalarında olduğu gibi pıhtılaşmış halde bulunmayan, beyaz ve sert kabuklu, yusuvarlak yumurtalar barındıran küçük tümseklerle kaplıydı. Yumurtaların çatlaması güneşin ısısı sayesinde gerçekleşiyordu ve her kaplumbağanın yılda iki yüz elli yumurta vermesi nedeniyle sayıları çok fazlaydı.

“Gerçek bir yumurta tarlası,” dedi Gedeon Spilett, “yapılacak tek şey onları toplamak.”

Ancak yalnızca ürünlerle yetinmeyip, besleyici özellikleri oldukça yüksek olan üreticileri de avladılar, böylece Granite-house'a yanlarında bir düzine kaplumbağa ile döndüler. Aromatik otlar eklenen ve birkaç turpla süslenen kaplumbağa çorbası, aşçıbaşı Nab'ın büyük övgüler almasına neden oldu.

Bu arada kış için yeni erzaklar sağlayan sevindirici bir olay yaşandı. Sürüler halinde Mercy'ye

gelen somon balıkları miller boyunca akarsuyun akışını izleyerek ilerlediler. Bu, ürernek için uygun bir yer arayan dişilerin erkekleri peşlerinden sürüklerken, tatlı sularda büyük gürültü çıkardıkları bir dönemdi. Boyları iki buçuk ayağı bulan bu balıklardan bin kadarının nehre girmesiyle, onları ele geçirmek için su setleri kurulması yeterli oldu. Somonlardan yüzlercesi tuzlanarak, akarsuyun donmasıyla balık avlamanın imkansız hale geleceği kış için saklandı.

Yine bu dönemde, oldukça zeki bir maymun olan Jüp, oda hizmetleri görevi için yetiştirilmeye başlandı. Üzerine bir ceket, beyaz bezden kısa bir pantolon ve ceplerinden çok memnun kaldığı bir önlük geçirmişti, ellerini bu ceplere sokarak kimsenin onları karıştırmasına izin vermiyordu. Bu becerikli orangutan, Nab tarafından büyük bir titizlikle eğitilmişti ve Zenci ile maymun aralarında sohbet ettiklerinde birbirlerini çok iyi anladıkları söylenebilirdi. Zaten jüp, Nab a karşı büyük bir sempati besliyordu ve Nab'daona çok yakın davranıyordu. jüp odun taşımak ya da bir ağacın tepesine çıkmak gibi görevlerin dışında zamanının büyük bir bölümünü mutfakta geçiriyor ve Nab'ın her yaptığını taklit etmeye çalışıyordu. Ustası büyük bir sabırla onu eğitmeye çabalıyor, öğrencisi de ustasının ona verdiği derslerden yararlanmak için dikkate değer bir zekanın parıltılarını sergiliyordu.

Bir gün, hiç beklenmedik bir anda, üstat Jüp'ün kolundaki peçetesiyle masaya servis yapmaya gelmesinin Granite-house'un konuklarını ne kadar sevindirdiği görülmeye değerdi. Tabakları değiştirirken, yemekleri getirirken, bardakları doldururken gösterdiği ustalık ve ciddiyet Sömürgelileri son derece memnun etmiş, Pencroff coşkusunu gizleyememişti.

“Jüp, çorba!”

“Jüp, biraz aguti!”

“Jüp, tabak getir!”

“Jüp, Yürekli Jüp! Dürüst Jüp!”

Bu talimatlardan başka bir şey duyulmazken, Jüp hiç aksatmadan görevini yerine getiriyor, her talebi yanıtlıyordu, ve Pencroff ilk günkü şakasını tekrarlarlarken kafasını iki yana salladı:

“Hiç şüpheniz olmasın, Jüp, maaşımızı iki katına çıkarmak gerekecek!”

Orangutanın Granite-house'a alıştığını ve ormanda hiçbir kaçma teşebbüsüne girişmeden sahiplerine eşlik ettiğini belirtmeye gerek yok. Onu, Pencroff'un kendisi için hazırladığı bastonunu omzunda bir tüfek gibi taşıyarak komik bir ifadeyle yürürken görmek gerekirdi. Bir ağacın tepesindeki meyveyi toplamak gerektiğinde, yukarı ne kadar çabuk çıkıyordu! Arabanın tekerleği çamura gömüldüğünde, onu tek bir omuz darbesiyle düzlüğe nasıl çıkarıyordu!

“Ne yaman bir çocuk!” diye haykırıyordu sık sık Pencroff. “Kötü niyetli olsaydı, onunla başa çıkmak mümkün olmayacaktı!”

Ocak ayının sonuna doğru, Sömürgeliler adanın orta bölümündeki çalışmalarına başladılar. Creek-Rouge'un Franklin Dağı'nın eteğindeki kıyısına gevişgetirenleri barındıracak bir ağıl yapılmasına karar verilmişti. Bu hayvanların ve özellikle kışlık giysilerin yapılacağı yünü sağlayacak olan muflonların yayla sınırlan dahilinde bulunmaları hiç de iyi olmayacaktı.

Koloni, her sabah tam kadroyla, ya da Cyrus Smith, Harbert ve Pencrofftan oluşan bir ekiple çayın kıyılarına gidiyordu, ve onaggaların yardımıyla, ‘ağıl yolu’ adı verilen bu yeni patikayı izleyerek yeşil bir kubbenin altında yapılan bu yolculuk beş mil sürüyordu.

Orada, dağın güney yamacında, geniş bir alan belirlendi. Bu, kendisini bir yandan çevreleyen bir dağ kolunun eteğinde yer alan, ağaç kümeleriyle kaplı bir çayırdı. Yamaçlarından doğan küçük bir çay onu yanlamasına suladıktan sonra Creek-Rouge'a dökülüyordu. Sağda solda yükselen ağaçlar,

taze otların yüzeyinin temiz havayla temasına izin veriyordu. Bu durumda, çayın, her iki ucu dağ kolundan destek alacak şekilde dairesel bir kazık duvarıyla çevirmek yeterli olacaktı, yine de boyu en çevik hayvanların bile aşamayacağı kadar yüksek olmalıydı. Bu ağıl, yüzlerce boynuzlu hayvanı, muflonu, yabani keçiyi olduğu kadar, doğacak yavruları da barındıracak ölçüde genişti.

Ağılın çevresinin Mühendis tarafından belirlenmesinin ardından, kazıklardan oluşacak duvarın inşası için gereken ağaçların kesilmesine karar verildi; ancak ellerinde, yol açma çalışmalarının gerektirdiği kesimlerden kalan çok sayıda ağaç gövdesi bulunduğundan böyle bir zahmete gerek yoktu, çayıra getirilen bu gövdelerden elde edilen yüz kadar kazık, zemine sağlam bir şekilde çakıldı.

Kazıklı duvarın ön bölümündeki geniş açıklık, sağlam kalaslardan yapılan ve dışarıdan çubuklarla desteklenen iki kanatlı bir kapıyla kapatıldı.

Bu ağılın yapımı üç haftadan az sürmemişti; çünkü Cyrus Smith, duvarın hazırlanmasının dışında, genişletirenlerin barınacağı tahtadan geniş hangarlar yapıyordu. Zaten, bu yapıları oldukça sağlam bir şekilde inşa etmek gerekmişti; çünkü güçlü hayvanlar olan muflonların ilk tepkileri çok şiddetli oluyordu. Sivri üst uçları ateşte sertleştirilen kazıklar, cıvatalarla tutturulmuş traverslerle sağlamlaştırılmıştı ve belirli aralıklarla yerleştirilen payandalar duvarın tamamının daha da güçlü olmasını sağlıyorlardı.

Ağılın tamamlanmasıyla, Franklin Dağı'nın eteğinde yer alan ve genişletirenlerin sık geldiği otlaklarda bir süre avı düzenlenmesine karar verildi. Güzel bir yaz havasının hissedildiği 7 Şubat günü düzenlenen bu av partisine herkes katıldı. O gün, Gedeon Spilett ve Harbert'in bindiği yeterince iyi eğitilmiş iki onagga, büyük hizmetler verdi.

Yapılması gereken, çemberi giderek daraltarak, muflonları ve keçileri belli bir yöne doğru kovalamaktı. Bu nedenle, Cyrus Smith, Pencroff, Nab ve Jüp ormanın değişik noktalarına dağılırken, Gedeon Spilett ve Harber beraberlerindeki Top ile ağılın etrafındaki yarım millik bir düzlükte at koşturuyorlardı.

Adanın bu bölümünde bol miktarda muflon vardı. Koçtan daha güçlü boynuzlan, uzun kıllarla iç içe geçmiş grimtrak yünleri ile alageyikler kadar iri görünen bu hayvanlar argalileri^[↔] andırıyorlardı.

Gidiş gelişler, dört bir yana koşuşturmalar, yankılanan çığlıklar arasında tamamlanan bu av günü oldukça yorucu geçmişti! Kovalanan yüz civarındaki muflonun üçte ikisi ellerinden kaçmıştı, ama sonuç itibarıyla, ağıla doğru püskürtülen bu genişletirenlerden otuz tanesi ve on kadar yabani keçi, açık kapıyı bir kurtuluş yolu zannederek tutsak düşmüşlerdi.

Yine de, sonuç memnuniyet vericiydi ve Sömürgecilerin yakınmaya hakları yoktu. Çoğu dişi olan bu muflonların bazıları kısa süre içinde doğum yapacaktı. Sürünün sayısının artacağına ve yalnızca yün değil bol miktarda deri de elde edileceğine hiç şüphe yoktu.

Avcılar, o akşam bitkin bir halde Granite-house'a döndüler. Yine de, ertesi gün ağılı ziyaret etmekten geri kalmadılar. Tutsaklar kazıktan duvarı yıkmaya çalışmışlar ama bunu başaramamışlardı, sakinleşmelerin fazla zaman almayacaktı.

Bu Şubat ayı boyunca kayda değer bir gelişme yaşanmadı. Günlük çalışmalar büyük bir disiplin içinde sürdürüldü, ağıl ve Ballon Limanı yolları daha da mükemmel bir hale getirilirken, ağılın çıkışından batı kıyısına kadar uzanan yeni bir yolun açılması için çalışmalara başlandı. Lincoln Adası'nın hâlâ keşfedilmemiş olan bölümü Serpentine- Yarımadası'nı kaplayan geniş ormanlardı; Gedeon Spilett adayı, bu sık ağaçlıkların arasında yaşayan yırtıcı hayvanlardan temizlemeyi planlıyordu.

Kış bastırmadan önce, ormandan getirilerek Grande-Vue Yaylası'na ekilen yabancı bitkilere büyük bir özen gösterildi. Harbert çıktığı keşif gezilerinden yararlı bitkilerle birlikte dönüyordu. Bir gün, taneleri sıkıldığında mükemmel bir yağ veren hindibagiller ailesinin bir üyesiyle, diğer bir gün, antiskorbütik etkisinin yabana atılmaması gereken kuzukulağı ile, ya da güney Amerika'da her mevsim ekilen ve günümüzde iki yüz türü bilinen o değerli yerelmalarıyla geliyordu. İyi bakılan, iyi sulanan ve kuşlara karşı iyi korunan sebze tarlası, o sırada marulların, patateslerin, kuzukulaklarının, karaturpların, bayırturplarının ve diğer turpgillerin yetiştiği küçük evleklere bölünmüştü. Bu yaylanın topraklarının verimliliğine bakarak, hasadın bir hayli verimli olacağı ümit edilebilirdi.

Çeşit çeşit içki de eksik değildi, şarabı fazla kaçırmamak koşuluyla, en güç beğenenlerin bile şikayet etmeye hakları yoktu. Cyrus Smith, monarda didyma bitkisinden elde edilen Oswego çayı ve yalancı kardeşkanı ağacının köklerinin fermantasyonuyla hazırlanan içkiye, gerçek bir bira eklemişti; abies nigra'nın genç filizlerinin kaynatıldıktan sonra fermantasyon işlemine tabi tutulmasıyla elde edilen bu hoş ve sağlıklı içkiyi Angloamerikanlar köknar birası anlamına gelen 'spring beer' olarak adlandırıyorlardı.

Yaz sonuna doğru kümes, tüyden kısa mantosu, üst çeneği her yandan zarsı bir çıkıntıyla uzanan bir düzine souchets^[↔] ve kendini belli eden hubara türünden güzel bir toy-kuşu çiftini misafir ediyordu, ayrıca siyah ibikleri ve siyah derileriyle mozambik horozlarını andıran ve göl kıyısında şişine şişine dolaşan sevimli horozlar da kümesin konukları arasındaydı. Böylece, bu yürekli ve zeki adamların çabaları sayesinde, her şey başarıyordu. Kuşkusuz Tanrı onlar için çok şey yapıyordu,-ama İncil'in bu sadık müminleri önce kendi kendilerine yardım ediyorlar, ardından da Yaradan onların yardımına geliyordu.

Bu sıcak yaz günlerinde çalışmaların sona ermesiyle, Grande-Vue Yaylası'nın, Nab'ın kendi elleriyle diktiği sarmaşık bitkiler sayesinde bir verandayı andıran ve akşam imbatını cepheden alan kıyısında oturmaktan hoşlanıyorlardı. Orada sohbet ediyor, birbirlerine deneyimlerini aktarıyor, planlar yapıyorlardı; ve Denizci'nin bitmek bilmeyen nükteleri, mükemmel bir uyumun hakim olduğu bu küçük dünyayı hiç durmadan neşeye boğuyordu.

Bunun yanı sıra ülkeleri, büyük ve sevgili Amerika'dan da söz ediyorlardı. İç savaşı ne durumdaydı? Fazla uzamayacağına hiç şüphe yoktu! Hiç kuşku yok ki, Richmond kısa süre içinde General Grant'ın eline geçmişti! Konfederasyonun başkentinin düşmesi, bu uğursuz savaşın sonunu getirmiş olmalıydı! Şimdi Kuzey bu haklı davasını kazanmıştı. Ah! Bir gazete Lincoln Adası sürgünlerini ne kadar sevindirecekti! Dünyayla tüm iletişimlerinin kesilmesinin üzerinden on bir ay geçmişti, ve, kısa süre sonra, 24 Martta, balonun onları bu bilinmeyen sahillere atmasının birinci yılı dolacaktı! Buraya ilk geldiklerinde, hayatta kalabilmek için doğa güçleriyle başa çıkıp çıkamayacaklarını dahi bilmeyen kazazedelerden başka bir şey değillerdi! Oysa şimdi liderlerinin birikimi ve zekaları sayesinde, silahlarla, aletlerle, araçlarla donanmış olarak doğanın üç temel unsuru olan hayvanları, bitkileri ve madenleri kendi yararlarına kullanmayı başarmış Sömürgeliler haline gelmişlerdi!

Evet! Sık sık bunlardan söz ediyorlar ve gelecekle ilgili projeler hazırlamaya devam ediyorlardı!

Çoğunlukla arkadaşlarını dinleyen Cyrus Smith'e gelince, o sessiz kalmayı tercih ediyordu. Bazen Harbert'ın bir sözüne, Pencroff'un bir şakasına gülümsüyor, ancak her zaman ve her yerde, bu açıklaması mümkün olmayan olaylara, hâlâ sırrını çözemediği bu gizemli bulmacaya kafa yoruyordu!

Martın ilk haftasında hava değişti. Ay başındaki dolunayın ardından, sıcak havalar hâlâ etkisini hissettiriyordu. Atmosferin elektrik yüklendiği fark ediliyor, ne kadar süreceği belli olmayan bir fırtınanın kaygısı yaşanıyordu.

Gerçekten de, 2 Kasım günü gökyüzü şiddetli gürültülerle sarsıldı. Rüzgarın doğudan esmesiyle, yaylım ateşini andırırcaısına çıtırdayan dolu taneleri Granite-house'u cepheden dövmeye başladı. Kapıyı ve pencere kanatlarını sıkıca kapatmak gerekti, aksi takdirde odaların içini su basacaktı.

Bazıları güvercin yumurtası iriliğinde olan bu taneleri gören Pencroff'un aklından geçen tek şey, buğday tarlasının büyük tehlike altında olduğuydu.

Bunun üzerine, hemen başakların şimdiden küçük yeşil başlarını göstermeye başladığı tarlasına koştu ve geniş bir örtü sayesinde ürününü korumayı başardı. Kendini taşa tutulmuş gibi hissetse de, bundan hiç şikayet etmedi.

Bu kötü havaların etkisini hissettirdiği sekiz gün boyunca, göğün derinliklerinden gelen gürültülerin ardı arkası kesilmedi. Havanın sakinleştiği dönemlerde bile, ufkun sınırlarının ötesinden gelen boğuk gürüldemeler duyuluyor, sonra fırtına öfkeyle yeniden patlıyordu. Gökyüzü şimşeklerle çiziklenirken, aralarında ormanın sınırında göl kıyısında yer alan devasa bir çamın da bulunduğu birçok ağaca yıldırım düşüyordu. Hatta iki ya da üç kez elektrik akımının hedefi olan kumsalın kumlarının bir bölümü yanarak cam haline dönüştüler. Bu olay, Mühendis'in aklına Granite-house'un pencerelerini, rüzgarı, yağmuru ve doluyu geçirmeyecek kalın ve sağlam camlada kaplamanın mümkün olacağı düşüncesini getirdi.

Dışarıda yapılacak acil bir işleri olmayan Sömürgeliler, bu fırtınadan iç dekorasyonu her geçen gün daha mükemmelleşen Granite-house'un eksiklerini tamamlamak için yararlandılar. Mühendis, bazı mutfak ve tuvalet eşyaları ve özellikle eksikliği fazlasıyla hissedilen düğme yapmak için bir torna tezgahı kurdu. Bu arada, büyük bir titizlikle bakımı yapılan silahları yerleştirmek için ne rafları ne de dolabı eksik olan bir silahlık hazırlanmıştı. Testereler, rendeler, eğeler, tornalar çalışıyordu ve havaların kötü gittiği bu dönem boyunca, aletlerin ve tornanın gök gürültüsüne karşılık veren gıcırtiları ve uğultularının dışında hiçbir şey duyulmuyordu.

Üstat Jüp de unutulmamıştı, ana deponun yanındaki bir odada kalıyor, boyuna uygun gelen ve her zaman için de ottan bir yatağın olduğu ayrı bir odada yatıyordu.

“Bu yiğit Jüp'ün yakındığına ya da ters bir cevap verdiğine hiç tanık olmadım!” diye tekrarlıyordu sık sık Pencroff. “Ne uşak, Nab, ne uşak!”

“Benim öğrencim,” diye yanıtlıyordu Nab, “ve kısa süre sonra benim gibi olacak!”

“Senden dahi iyi olacak Nab,” diye karşılık veriyordu Denizci gülererek, “ne de olsa sen konuşuyorsun, oysa o hiç ağzını açmıyor!”

Artık Jüp'ün elinden her iş geliyordu. Giysileri çırpıyor, şişleri çeviriyor, odaları süpürüyor, sofrayı hazırlıyor, oyunları diziıyor, ve -Pencroffu şaşkına çeviren bir ayrıntı- saygıdeğer Denizci yattığında üstünü örtmeden yatağına gitmiyordu.

Koloninin iki elli ya da iki ayaklı, dörtelli ya da dörtayaklı üyelerinin sağlık durumlarına gelince, hepsinin turp gibi oldukları söylenebilirdi. Bu ılımlı iklimin temiz havası ve bereketli topraklar üzerinde, kollarını ve kafalarını sürekli olarak çalıştırırken, herhangi bir hastalığa yakalanacaklarını akıllarından bile geçirmiyorlardı.

Hepsi çok iyi görünüyordu, gerçekten de, Harbert bir yıl içinde iki parmak boy atmıştı. Yüz hatlar giderek sertleşiyor ve ahlaki olduğu kadar fiziki anlamda da tam bir erkek olacağını ipuçlarını veriyordu. Zaten günlük çalışmaların dışında, boş kalan vakitlerini bilgilenmeye ayırıyordu, kasada bulunduğu birkaç kitabı okuyor ve yapması gereken işlerden pratik dersler çıkarttıktan sonra, Mühendis'ten fen bilimleri ve Gazeteci'den diller konusunda önemli bilgiler alıyordu, her iki hocası da onun eğitimine katkıda bulunmaktan büyük zevk alıyorlardı.

Bildiği her şeyi Genç Çocuk'a aktarmak, onu sözlerle olduğu kadar uygulamalı örneklerle de bilgilendirmek Mühendis'te sabit fikir haline gelmişti, ve Harbert hocasının derslerinden çok yararlanıyordu.

“Eğer ölürsem,” diye düşünüyordu Cyrus Smith, “benim yerimi o alacak!”

Fırtına 9 Mart günü sona erse de, gökyüzü yazın bu son ayı boyunca hep bulutlarla kaplıydı. Elektrik şoklarıyla şiddetle sarsılmış olan atmosfer, bir türlü önceki parlaklığına kavuşamıyordu” ve her tür keşif gezisi için elverişli olan üç dört güzel gün dışında sürekli olarak yağmur ve sis vardı.

Dişi onagga, bu dönemde kendi cinsinden çok sevimli bir yavru dünyaya getirdi. Ağıldaki muflon sürüsünde de bir artış kaydediliyordu, kuzular şimdiden her biri kendi gözdesini seçen Nab ve Harbert'ı sevince boğarak meliyorlardı.

Pekarileri evcilleştirme çabaları da büyük bir başarıyla sonuçlandı. Kümesin yanına yapılan ahır, kısa süre içinde Nab'ın gayretleriyle ehlileşen, yani semiren birçok yavruyla dolmuştu. Onlara bulaşık suyundan, mutfak artıklarından oluşan günlük yemeklerini götürme işini üstlenen üstat Jüp, bu görevini hakkıyla yerine getiriyordu. Bazen içinden bu küçük pansiyonerlerin kuyruklarını çekerek onlarla eğlenmek geliyordu; ancak bunu kötü niyetinden değil muzipliğinden yapıyordu, çünkü kıvrımlı küçük kuyruklar ona birer oyuncak gibi görünüyordu, ne de olsa içgüdüleri bir çocuğunkine benziyordu.

Bu mart ayının bir gününde, Mühendis'le sohbet eden Pencroff ona zaman yetersizliğinden dolayı yerine getiremediği bir sözünden bahsetti.

“Bay Cyrus, Granite-house'un uzun merdivenlerinin yerini alacak bir aletten söz etmişsiniz,” dedi. “Önümüzdeki günlerde onu yapabilecek misiniz?”

“Sanırım asansörden bahsediyorsunuz!” diye karşılık verdi Cyrus Smith.

“Dilerseniz öyle diyelim,” diye yanıtladı Denizci. “ismi önemli değil, yeter ki evimize yorulmadan çıkmamızı sağlasın.”

“Çok kolay, Pencroff, ama bu çok mu gerekli?”

“Kuşkusuz, Bay Cyrus. Asgari ihtiyaçlarımızı karşıladıktan sonra, biraz da rahatımızı düşünelim. Belki insanlar için lüks olduğunu söyleyebilirsiniz; ancak eşyalar için kaçınılmaz bir gereksinim! Ağır yüklerle uzun bir merdiveni çıkmak hiç de kolay değil!”

“Tamam o zaman, Pencroff, sizi memnun etmeye çalışacağız,” diye karşılık verdi Cyrus Smith.

“Elinizde bir makine yok mu?”

“Yapacağız.”

“Buharlı bir makine mi?”

“Hayır, suyla çalışan bir makine.”

Gerçekten de, elinin altında aletini çalıştırmak için doğal bir güç vardı, ve bu kaynaktan kolayca yararlanabilirdi.

Bunun için, göl sularının Granite-house'un içine su gelmesini sağlayan küçük kolunun debisini

artırmak gerekiyordu. Savağın üst ucunda, ot ve taşların arasına açılmış olan deliğın genişletilmesiyle, koridorun dibine güçlü bir su girişı sağlandı, bu suyun fazlası iç kuyuya dökülüyordu. Mühendis'in bu akıntının altına yerleştirdiği paletli silindir, dışarıya kendisine dolanmış sağlam bir halatla bir sepet taşıyan bir çark aracılığıyla bağlanıyordu. Bu şekilde, yere kadar uzanan ve hidrolik motorun devreye girmesini ya da işlevsiz kalmasını sağlayan uzun bir ip sayesinde büyük sepet Granite-house'un kapısına kadar yükselecekti.

Asansör, herkesin sevinç dolu bakışları altında, 17 Mart'ta hizmete sokuldu. Bundan böyle, yükler, odunlar, kömürler, erzaklar ve Sömürgelemler, kimsenin özlemle anmayacağı eski merdivenin yerini alan bu basit sistemle taşınacaktı. Bu işe en çok sevinen Top olmuştu; çünkü basamakları tırmanmak konusunda üstat Jüp kadar becerikli değildi ve birçok kez Granite-house'a tırmanmak için Nab'ın ya da orangutanın sırtına çıkmak zorunda kalmıştı.

Yine aynı dönemde, cam üretmeyi planlayan Cyrus Smith, eski çanak çömlek fırını bu iş için yeniden düzenlemek zorunda kaldı. Bu iş hiç de kolay değildi; ancak birçok başarısız girişimden sonra, Gedeon Spilett Ve Harbert ile birlikte birkaç gün boyunca hiç ayrılmayacağı bir camcı atölyesi oluşturmayı başardı.

Camın bileşiminde bulunan maddelere gelince, bunların arasında kum, tebeşir ve sodyum sülfat ya da sodyum karbonat yer alıyordu. Kıyıda bol miktarda kum vardı; sönmüş kireçten tebeşir, deniz bitkilerinden sodyum, piritlerden sülfürik asit ve topraktan fırını istenilen dereceye kadar ısıtmak için gerekli taşkömürü elde edilebiliyordu. Bu durumda, Cyrus Smith'in elinde gerekli tüm malzemelerin bulunduğu söylenebilirdi.

Üretimi en güç olan alet, beş altı ayak uzunluğunda olan ve uçlarından biriyle eriyik haldeki camı toplamaya yarayan demir camcı 'çubuğuydu.' Ancak tüfek namlusu gibi yuvarlanan uzun ve ince bir demir şeridi sayesinde Pencroff'un hazırladığı bu çubuk, kısa süre içinde işlevini yerine getirecek hale gelmişti.

28 Mart günü, fırın ateşlendi. Yüz ölçek kum, otuz beş ölçek tebeşir, kırk ölçek sodyum sülfat ve iki üç ölçek kömür tozundan oluşan karışım ısıya dayanıklı potalara döküldü. Cyrus Smith, fırının yüksek ısıyla sıvı ya da daha doğrusu hamursu bir hal alan bu karışımın bir bölümünü çubukla 'toplayarak,' önceden hazırlamış olduğu metal bir plağın üzerinde üfleme işlemi için uygun kıvama gelecek şekilde birkaç kere çevirdi; sonra, çubuğu diğer ucundan üflemesi için Harbert'a uzattı.

"Sabun damlacıkları yapar gibi mi?" diye sordu Genç Çocuk.

"Tam da öyle," diye yanıtladı Mühendis.

Ve yanaklarını şişiren Harbert, soluğunun camsı kitleyi genleştirmesi için, çubuğu sürekli olarak çevirerek üfledi. Eriyik halde bulunan karışımın kalan kısmının da ilkinde eklenmesiyle, çapı bir ayağı bulan bir damla elde edildi. Çubuğu Harbert'ın elinden alan Cyrus Smith, onu bir sarkaç gibi sallayarak esnek damlayı konik silindir şeklini alana kadar uzattı.

Üfleme işlemi, silindir bir cam tabakasının elde edilmesiyle tamamlandı, takke şeklinde iki yarımküre ile sonlanan bu tabaka soğuk suda ıslatılan keskin bir demirle kolayca ikiye ayrıldı; sonra bu silindir aynı yöntemle, boyuna ikiye yarıldı, ve ikinci bir fırınlama ile daha da esnek hale getirilmesinin ardından bir plakanın üzerine serilerek, tahta bir merdane ile düzleştirildi.

Böylece ilk cam üretilmiş oldu ve bu şekilde elli cam tabakası daha elde etmek için aynı işlemi elli kez tekrarlamak yeterliydi. Böylece Granite-house'un pencereleri, kısa süre içinde, çok beyaz olmasa da, yeterince saydam olan berrak plakalarla kaplandı.

Cama bardak ve şişe şekli vermeye gelince, bu işi bir oyun haline getirmişlerdi. Zaten, cam tabakaları çubuğun ucuna nasıl gelirse öyle topluyorlardı. Pencroff 'üfleme' sırasının kendisine gelmesini sabırla beklemişti ve bu iş onun için bir eğlenceydi; ancak öyle güçlü üflüyordu ki, ürünleri oldukça ilginç görünüşler sergiliyorlardı, bu durum onu çok neşelendiriyordu.

O dönemde yapılan keşif gezilerinin birinde, ürünleri Sömürgelilerin besin kaynaklarını zenginleştiren yeni bir ağaç keşfedildi.

Bir gün, Cyrus Smith ve Harbert, Far-West Ormanı'nın Mercy'nin sol kıyısında kalan bölümünde avlanmaya gitmişlerdi, Mühendis, her zaman olduğu gibi Genç Çocuk'un yönelttiği ardı arkası gelmeyen soruları büyük bir memnuniyetle yanıtlıyordu. Ancak söz konusu olan av olduğunda, gerekli gayret gösterilmediğinde, başarılı olamamak için pek çok neden vardı. Cyrus Smith'in usta bir avcı olmadığı, diğer yandan da Harbert'in sürekli olarak fizik ve kimyadan söz ettiği dikkate alınırca, o gün yakınlarından geçmelerine rağmen, kanguruların, su domuzlarının ve agutilerin Genç Çocuk'un mermilerine hedef olmadıkları söylenebilirdi: Böylece, günün ilerleyen saatlerinde, iki avcı gereksiz bir keşif gezisine çıkmış olma riskiyle karşı karşıya bulunurlarken, aniden duran Harbert, bir sevinç çığlığı attı:

“Ah! Bay Cyrus, şu ağacı görüyor musunuz?”

Ve eliyle, basit bir fidandan oluşması ve paralel damarlarla çiziklenmiş yapraklar taşıyan pullu bir kabukla kaplı olması nedeniyle bir ağaçtan çok ağaççığı andıran o bitkiyi işaret etti.

“Küçük bir palmyeye benzeyen bu ağaç da hangisi?” diye sordu Cyrus Smith.

“Bu doğa tarihi ansiklopedisinde resmi bulunan bir cycas revoluta!”

“Ama bu ağaççığın meyveleri yok mu?”

“Hayır, Bay Cyrus,” diye yanıtladı Harbert, “ama gövdesi doğanın bize öğütülmüş bir halde sunduğu unu barındırıyor.”

“Yani bu ekmek ağacı mı?”

“Evet! Ekmek ağacı.”

“O halde, evlat,” diye karşılık verdi Mühendis, “işte buğday hasadını beklediğimiz şu sırada, bu çok değerli bir keşif. Haydi işe koyulalım, Tanrıdan dilerim ki yanılmıyorsunuzdur!”

Harbert yanılmamıştı. Bir cycasın bezsi bir dokudan oluşan ve içinden bir merkezin etrafında daireler çizen halkaların ayırdığı odunsu demetler geçen unsu bir özü içeren sapını kesti. Bu kök nişastasına, kötü tadı ezme yöntemiyle kolayca giderilen helmeli bir özsu karışıyordu. Bu çekirdeksi yapı, Japonların bir zamanlar ihracatını yasakladıkları üstün nitelikli ve oldukça besleyici bir unu oluşturuyordu.

Cyrus Smith ve Harbert, Far-West'in cycasların yetiştiği bu bölümünü iyice inceledikten sonra, işaret noktaları koyarak, arkadaşlarını keşiflerinden haberdar edecekleri Granite-house'a döndüler.

Ertesi gün, Sömürgeliler hasada giderken, adasının nimetlerini gördükçe coşkusu artan Pencroff, Mühendis'e şunları söylüyordu:

“Bay Cyrus, kazazedelere özgü adalar olduğuna inanıyor musunuz?”

“Ne demek istiyorsunuz, Pencroff?”

“Yani kazazedeler için özel olarak yaratılmış ve bu zavallıların yaşamlarını kolayca sürdürebilecekleri adaları kastediyorum!”

“Bu mümkün olabilir,” diye yanıtladı Mühendis gülümseyerek.

“Bundan hiç kuşukum yok, bayım,” diye karşılık verdi Pencroff, “ve Lincoln Adası'nın onlardan biri olduğundan adım gibi eminim!” Granite-house'a bol miktarda cycas sapı ile geri döndü. Mühendis, kök nişastasına karışan helmeli özsuğu açığa çıkarmak için bir cendere hazırlayarak hatırı sayılır miktarda un elde etti, Nab'ın elinde pastalara ve pudinglere dönüşen bu malzeme, gerçek buğday unu gibi olmasa da hasada kadar onun yerini tutabilirdi.

Yine aynı dönemde, ağılın onagga, keçi ve koyunlarından, koloninin günlük süt ihtiyaçları sağlanıyordu. Bu nedenle, dört tekerlekli yük arabasının yerini alan iki tekerli hafif araba, ağıla düzenli olarak sefer yapıyordu, Pencroff sıra kendine geldiğinde, arabayı Jüp'e kullanırıyor ve kamçısını şaklatan Jüp görevini her zamanki ustalığıyla yerine getiriyordu.

Ağıla olduğu gibi Granite-house'a da büyük bir refah hakimdi ve gerçekten de, ülkelerinden uzak olsalar da, Sömürgelilerin yakınmaya hakkı yoktu. Bu yaşama öyle uyum sağlamış ve bu adaya öylesine alışmışlardı ki, konuksever topraklarından ayrılmak zorunda kalsalar bir hayli üzüleceklerdi!

Bununla birlikte, yürekleri ülke hasretiyle dolu olduğundan adanın açıklarında bir gemi belirse, işaretler yollayarak onun dikkatini çekmeye çalışacak ve onunla birlikte buradan ayrılacaklardı! Bu huzurlu yaşamlarını yarıda kesecek herhangi bir olayın meydana gelmesini istemiyorlar, aksine böyle bir gelişmenin yaşanmasından ürküyorlardı.

Ancak, kim talihlerinin hep böyle yaver gideceğini ve sıkıntıların uzağında kalacaklarını garanti edebilirdi!

Her ne olursa olsun, bir yıldan fazla bir süredir yaşadıkları bu Lincoln Adası, sohbetlerinin ana temasını oluşturuyordu ve günün birinde getirilen bir öneri ileride ciddi sonuçlara yol açacaktı.

1 Nisan Pazar, Paskalya günüydü, Cyrus Smith ve arkadaşları, o günü dinlenmeye ve dua etmeye ayırmışlardı. Hava, kuzey yarım-küredeki bir ekim günü kadar güzeldi.

Sömürgeliler, akşam yemeğinden sonra Grande-Vue Yaylası'nın sınırındaki verandada bir araya gelerek, ufkun üzerinde yükselen geceyi izlemeye başladılar. Nab kahvenin yerini tutan birkaç fincan mürver haşlaması servisi yaptı. Adadan ve Pasifik'teki yalıtık konumundan söz edilirken, Gedeon Spilett söze girdi:

“Sevgili dostum Cyrus, kasada bulduğumuz sekstant ile adanın konumunu yeniden saptama fırsatı bulabildiniz mi?”

“Hayır,” diye yanıtladı Mühendis.

“Sizin kullandığımızdan daha hassas olan bu aletle yeni bir gözlem yapmanın faydalı olacağını düşünüyorum.”

“Neye yarayacak ki?” dedi Pencroff, “Ada olduğu yerde duruyor!”

“Hiç kuşkusuz,” diye karşılık verdi Gedeon Spilett, “ancak aletlerin yetersizliği sonuçların doğruluğunu olumsuz yönde etkilemiş olabilir ve bunu doğrulamak hiç de zor olmadığı...” “Haklısınız, sevgili dostum Spilett,” diye yanıtladı Mühendis, “aslında bu incelemeyi daha önce yapmalıydım, yine de yanılma payımın beş dereceden fazla olacağını sanmıyorum.”

“Kim bilebilir ki?” diye yanıtladı Gazeteci, “insanların yaşadığı bir adaya sandığımızdan daha yakın olmadığımızı kim bilebilir ki?” “Bunu yarın öğreneceğiz,” diye yanıtladı Cyrus Smith, “bana hiç boş zaman bırakmayan yoğun işlerimiz olmasa, bunu daha önceden öğrenebilecektik.”

“Güzel!” dedi Pencroff, “Bay Cyrus yanılmış olmayacak kadar iyi bir gözlemcidir, ada o günden beri yerinden oynamadıysa, hâlâ onun saptadığı konumdadır.”

“Göreceğiz.”

Bunun üzerine ertesi gün, Mühendis daha önceden elde ettiği koordinatların doğruluğunu kanıtlamak amacıyla sekstantla gözlem yaptı, sonuçlar şöyleydi:

İlk gözlemler sonucunda elde edilen koordinatlar:

150. ile 155. batı boylamı;

30. ile 35. güney enlemiydi.

İkinci gözlem sonucunda elde edilen koordinatlar:

150° 30' batı boylamı;

34° 57' güney enlemiydi.

Yani Cyrus Smith, aletlerinin yetersizliğine rağmen öyle başarılı bir ölçüm yapmıştı ki, yanlışma payı beş dereceyi geçmiyordu.

”Şimdi, sevgili dostum Cyrus,” dedi Gedeon Spilett, “elimizde sekstantın yanı sıra, bir atlas da bulunduğu göre, Lincoln Adası'nın Pasifik'te bulunduğu noktayı belirleyelim.“

Harbert Fransız basımı olan ve doğal olarak da adlandırmaların Fransızca yapılmış olduğu adası getirmeye gitti.

Mühendis, Pasifik haritasının açılmasıyla, elindeki pergelle adanın konumunu belirlemeye hazırlandı. Aniden elindeki pergelin hareketi sona erdi, ve Cyrus Smith'in ağzından şu sözcükler döküldü:

“Ama Pasifik'in bu bölümünde zaten bir ada mevcut!”

“Bir ada mı?” diye haykırdı Pencroff.

“Hiç şüphesiz bizimki olmalı,” diye karşılık verdi Gedeon Spilett.

“Hayır,” dedi Cyrus Smith. “Bu ada 153. boylam ve 37 ' enlem derecelerinde yer alıyor, yani Lincoln Adası'nın iki buçuk derece batısı ve iki derece güneyinde bulunuyor.” “Peki ama bu adanın adı ne?” diye sordu Harbert.

“Tabor Adası.”

“Bilinen bir ada mı?”

“Hayır, belki de Pasifik'in şimdiye kadar kimsenin ayak basmamış olduğu ıssız adacıklarından biri!”

“Tamam o zaman, bu adayı ziyaret edeceğiz,” dedi Pencroff.

“Biz mi?”

“Evet, Bay Cyrus. Güverteli bir tekne inşa edeceğiz, onu idare etmeyi ben üstleniyorum.

Bu Tabor Adası'ndan ne kadar uzaktayız?” “Kuzeydoğu istikametinde, yaklaşık yüz elli mil,” diye yanıtladı Cyrus Smith

“Yüz elli mil! O da nedir ki?” diye karşılık verdi Pencroff. “Uygun bir rüzgarla, bu mesafeyi kırk sekiz saatte aşacağız!”

“Peki bu neye yarayacak ki?” diye sordu Gazeteci.

“Kim bilebilir. Göreceğiz!”

Bu yanıt üzerine, gelecek ekim ayında denize açılacak bir teknenin inşasına karar verildi.

Pencroff bir şeyi aklına koydu mu, onu yapmadan rahat edemezdi. Bu durumda, Tabor Adası'nı ziyaret etmek istediğine ve bu yolculuk belli büyüklükte bir teknenin inşasını gerektirdiğine göre, sözü edilen tekne yapılacaktı.

İşte Mühendis tarafından Denizcinin onayı alınarak, uygulamaya konulacak olan plan şöyleydi.

Geminin omurgası otuz beş ayak ve güverte kirişi dokuz ayak olacak -su kesim hattı uygun ölçülerde olursa, bu boyutlar onun denizde yol almasına yetecekti- ve su altında kalan kısmı altı ayağı geçmeyecekti, bu onun akıntıya karşı durması için yeterli bir boyuttu. Tekne tümüyle güverteyle kaplanacak, bu güvertelere açılan iki ambar ağzıyla bir bölmeyle ayrılmış iki odaya giriş sağlanacaktı, yedekte bir şalupası olacak, idaresi kolay olan randası, floku, trinketasıyla, yel çeviriminde kolayca yol alabilen bir yelken takımıyla donanacaktı. Nihayet, gövdesi üst üste bindirilen değil, yan yana dizilen borda kaplamalarıyla inşa edilecekti; kaburgasına gelince, postaların üzerine monte edilecek olan borda kaplamalarının yerleştirilmesinden sonra, ateşte kızdırma yöntemiyle hazırlanacaktı.

Bu teknenin inşasında hangi ağaç kullanılacaktı? Adada bolca bulunan karaağaç mı, yoksa köknar mı? Sonunda marangoz tabiriyle biraz yarıklı olsa da, işlenmesi kolay olan ve suya karaağaç kadar iyi dayanan köknarda karar kılındı.

Bu detayların üzerinde durulduktan sonra, ilkbaharın gelmesine daha sekiz ay olduğu için, Cyrus Smith ve Pencroff'un tekne inşaatıyla uğraşmalar, Gedeon Spilett ve Harbert'in ise avlanmaya devam etmeleri uygun görüldü, ve ne Nab ne de yardımcısı üstat Jüp ev işlerini ihmal etmeyeceklerdi.

Bunun üzerine, belirlenerek kesilen ağaçlar, keresteler halinde parçalara ayrılarak, meslekten hızcıların ustalığıyla testerelendi. Sekiz gün sonra, Peribacalan ile sur arasındaki çukurlukta oluşturulan tersanede, arkasında kış, önünde ise pruva bodoslaması olan otuz beş ayak uzunluğunda bir omurga bulunuyordu.

Cyrus Smith işleri el yordamıyla yürütmüyordu. Her alanda olduğu gibi gemi inşası konusunda da yeterli birikimi vardı ve teknesinin modelini önce kağıt üzerine çizmişti. Zaten, birkaç yıl boyunca Brooklyn Tersanesi'nde çalışmış olan ve mesleğin inceliklerini bilen Pencroff da kendisine yardım ediyordu. Postalar omurga üzerindeki yerlerine çok titiz hesaplamalar sonrasında yerleştirilmişlerdi.

Bu yeni girişim için canla başla çalışan Pencroff, tersaneden bir an için bile olsa ayrılmak istemiyordu.

Onu bir günlüğüne işinden alıkoyma ayrıcalığı yalnızca 15 Nisan'daki ikinci buğday hasadına nasip olmuştu. ilki gibi başarılı olan bu hasadın sonunda önceden belirlenen miktarda tohum elde edilmişti

“Beş teneke! Bay Cyrus,” dedi Pencroff, bu zenginlikleri titizlikle ölçtükten sonra.

“Beş teneke,” diye karşılık verdi Mühendis, “teneke başına yüz otuz bin tohumdan, altı yüz elli bin tohum yapar.”

“Tamam o zaman, bu kez hepsini ekeceğiz,” dedi Denizci, “yine de her ihtimale karşı birazını saklayabiliriz!”

“Evet, Pencroff, ve gelecek hasatta da aynı verimi alırsak, elimizde dört bin teneke olacak.” “O zaman ekmek yenilebilecek mi?” “Yenilebilecek.”

“Ama bir değirmen yapmamız gerekmez mi?”

“Yapılacak.”

Üçüncü buğday tarlası ilk ikisiyle karşılaştırılmayacak ölçüde büyük olacaktı ve bu değerli ekin büyük bir titizlikle hazırlanan toprağa yerleştirildi. Sonra, Pencroff görevinin başına döndü.

O sırada, ava çıkmış olan Gedeon Spilett ve Harbert her kötü ihtimale karşı tüfeklerini doldurmuş olarak, Far-West'in henüz keşfedilmemiş bölümlerine doğru ilerliyorlardı. Bu güzel görünümlü ağaçlar, sanki hiç yer kalmamış gibi içi içe geçmişlerdi. Bu ağaçların arasında keşif yapmak oldukça güçtü ve güneş ışınlarının zorlukla aşabildiği bu kalın dalların arasında yolu bulmanın zor olduğunu bilen Gazeteci cep pusulasını elinden düşürmüyordu. Av hayvanlarının özgürce koşturamayacakları bu bölgelerde nadir görüldükleri ortadaydı. Bununla birlikte, nisanın ikinci yarısında üç iri otoburu öldürmeyi başarmışlardı. Sömürgecilerin daha önceden de gölün kuzeyinde rastladıkları bu koalalar, ağaçların sığınmaya çalıştıkları iri dallar arasında kolayca avlanmışlardı. Granite-house'a götürülen derileri sülfürik asit yardımıyla tabaklanarak kullanılabilir hale getirildi.

Bu keşif gezilerinden birinde, Gedeon Spilett tarafından, bir başka açıdan önem taşıyan bir buluş yapıldı.

30 Nisan günü, iki avcı Far-West'in güneydoğusunda ilerliyorlardı. Harbert'in elli adım önünden giden Gazeteci, daha seyrek dizilmiş ağaçların güneş ışınlarının zemine doğru sızmasına izin verdiği bir açıklığa ulaştı.

Salkımlar ve küçük tohumlar halinde çiçeklerle kaplı düz, silindirik ve dallı saplı bazı bitkilerden yayılan kokuyla şaşkına dönen Gedeon Spilett, bu saplardan birkaç tanesini kopararak, Genç Çocuk'un yanına geldi.

“Bak, bunların ne olduğunu biliyor musun, Harbert?”

“Bu bitkiyi nerede buldunuz, Bay Spilett?” “Oradaki açıklıkta bol miktarda var.”

“O halde Bay Spilett,” dedi Harbert, “işte

Pencroff'un size büyük bir minnet duymasını sağlayacak bir define buldunuz!”

“Yani tütün mü?”

“Evet, en kalitelisinden olmasa da, yine de tütün!”

“Ah! Yürekli Pencroff! Memnun olacak! Ama elbette hepsini içemeyecek! Bize de kendi payımızı ayıracak!”

“Ah! Aklıma bir şey geldi, Bay Spilett,” diye karşılık verdi Harbert. “Bu yaprakları içime hazır hale getirene dek Pencroffa hiçbir şey söylemeyelim ve günün birinde, ona tıka basa dolu bir pipo sunalım!”

“Kabul Harbert, o gün değerli arkadaşımızın bu dünyadaki en büyük isteği yerine gelmiş olacak!”

Bu değerli bitkiden bol miktarda toplayan Gazeteci ve Genç Çocuk, Granite-house'a, Pencroff dünyanın en kül yutmaz gümrükçüsüyümüş gibi büyük önlemler alarak, gizlice geri döndüler.

Cyrus Smith ve Nab durumdan haberdar edildi ve Denizci, ince yaprakları kurutmak, doğramak ve kızgın kayaların üzerinde kavurmak için geçen uzun süre boyunca hiçbir şeyden şüphelenmedi. İki ay süren bu işlemler,

Pencroff'un haberi olmadan yürütülmüştü, zaten teknenin inşasıyla meşgul olan Denizci, Granite-house'a yalnızca uyku saatinde geliyordu.

Bununla birlikte, 1 Mayıs günü, tüm Sömürgecilerin katılmak zorunda kaldıkları bir av partisi nedeniyle, çok sevdiği işinin başından ayrılmıştı.

Birkaç günden beri, Lincoln Adası kıyılarının iki üç mil açığında yüzen devasa bir hayvan görülüyordu. Bu 'cap balinası' olarak adlandırılan güneyde yaşayan türüne ait olması gereken oldukça iri gövdeli bir balınaydı.

“Onu yakalayabilsek ne büyük bir ganimete sahip olurduk!” diye haykırdı Denizci. “Ah! Uygun bir tekneimiz ve işimizi görecektir bir zıpkınımız olsaydı, şunları söyleyebilecektim: ‘Hayvana koşalım, onu yakalamak tüm zahmetlere değer!’”

“Hey! Pencroff,” dedi Gedeon Spilett, “sizi zıpkınınızı kullanırken görmeyi isterdim. Bu çok ilginç olurdu!”

“Çok ilginç ve aynı zamanda çok tehlikeli,” dedi Mühendis, “ancak, bu hayvanı yakalama şansımız olmadığına göre, onunla vakit kaybetmemizin bir anlamı yok.”

“Bu yüksek enlem derecelerinde bir balınaya rastlamak beni şaşırtıyor,” dedi Gazeteci.

“Neden, Bay Spilett?” diye karşılık verdi Harbert. “Pasifik'in, İngiliz ve Amerikalı balıkçıların ‘Whale Field’[\[↪\]](#) olarak adlandırdıkları bir bölümünde bulunuyoruz, ve Yeni Zelanda ile güney Amerika arasındaki sularda yaşayan güney balinalarının bir çoğu burayı sıklıkla ziyaret ederler.”

“Bu çok doğru,” diye yanıtladı Pencroff, “beni asıl şaşırtan, onlarla daha önceden karşılaşmamış olmamız. Neyse, ona yaklaşamadığımızı göre, bu çok önemli değil!”

İçini derin bir hüznle çeken Pencroff işinin başına döndü, çünkü her denizcinin içinde aynı zamanda bir balıkçı yatıyordu, ve balıkçılığın zevki avın büyüklüğü ile doğru orantılıysa, bir balina avcısının balinanın karşısında hissettikleri tahmin edilebilirdi!

Zevkli olmasının yanı sıra, bu avın sonunda elde edilecek yağın ve çok amaçlı olarak kullanılabilir olan dişlerin koloniye büyük yararlar sağlayacağını itiraf etmek gerekiyordu!

Ancak balina adanın sahillerini terk etmek istemezmiş gibi görünüyordu. Bunun üzerine,

Harbert ve Gedeon Spilett, ava çıkmadıkları zamanlarda, Grande-Vue Yaylası'ndan, Nab ise fırınlarını ihmal etmeden Granite-house'un pencerelerinden, dürbünleriyle hayvanın her . hareketini gözlemliyorlardı. Geniş Union Körfezi'nin derinliklerine dalmış olan balina, olağanüstü bir güce sahip olan kuyruk yüzgecinin desteği sayesinde, Mandibule Burnu'ndan Griffé Burnu'na dek uzanan suları süratle katediyor, ani sıçrayışlarla ilerlerken hızı bazen saatte on iki mile ulaşıyordu. Bazen de net olarak görülecek bir şekilde adacığa yaklaşıyordu. Simsiyah bir gövdeye ve kuzey balinasından daha çökük bir başa sahip olan bu hayvanın güney balinası olduğuna hiç şüphe yoktu.

Ara sıra, burun deliklerinden yükseklere doğru bir buhar bulutu ya da su püskürttüğü görülüyordu, oldukça garip gelse de doğabilimciler ve balina avcıları henüz dışarı atılan bu maddenin hava mı yoksa su mu olduğu konusunda bir uzlaşmaya varamamışlardı. Genellikle bunun, soğuk havayla ani teması sonucunda, yağmur halinde denize dökülen bir buhar tabakası olduğu kabul ediliyordu.

Yine de, bu deniz memelisinin varlığı Sömürgelilerin kafasını meşgul ediyor ve özellikle akli fikri balınada olan Denizci kendini tam olarak işine veremiyordu. Bu hayvanı tıpkı bir nesneden uzak durması istenen bir çocuk gibi arzuluyordu. Geceleri, yüksek sesle onun ismini sayıklıyordu ve onu avlayacak olanaklara sahip olsa, kayığı denize açılacak durumda olsa, onun peşine düşmekte tereddüt etmeyeceğine hiç şüphe yoktu.

Ancak kader Sömürgelilerin yapamadığını yapmıştı, ve 3 Mayıs günü, mutfağının penceresinden denizi seyreden Nab'ın çığlıkları balinanın adanın kıyısına vurduğunu bildiriyordu.

Av için yola çıkmaya hazırlanan Harbert ve Gedeon Spilett tüfeklerini, Pencroff ise baltasını bir kenara bırakırken, Nab ve Cyrus Smith arkadaşlarının yanına koştu, ve hepsi birlikte, hızla

balinanın kıyıya vurduğu noktaya yöneldiler.

Bu olay, denizin yükseldiği sırada Granite-house'a üç mil mesafede bulunan Epave Burnu'nda gerçekleşmişti. Bu durumda, balinanın kıyıda uzaklaşması kolay olmayacaktı. Yine de, gerekirse yolunu kesmek için acele etmek gerekiyordu. Kazmalar ve demir çubuklarla olay yerine koşan Sömürgeliler, Mercy Köprüsü'nü aştıktan sonra, nehrin sağ kıyısı boyunca kumsalı izleyerek, yirmi dakika geçmeden, üzerinde şimdiden binlerce kuşun uçuştığı devasa hayvanın yanına ulaştılar.

“Tam bir canavar!” diye haykırdı Nab.

Bu saptama yerindeydi; çünkü karşılarında en az yedi yüz elli kilo çeken, seksen ayak uzunluğunda devasa bir balina vardı.

Karaya vuran bu canavar hiç kıvıldamıyor, sular hâlâ yükselirken açık denize yeniden kavuşmak için çırpınıyordu.

Sömürgeliler, kısa bir süre sonra denizin çekilmesiyle, hayvanı ters çevirdiklerinde, bu hareketsizliğin nedenini kavradılar.

Böğrünün sol yanına bir zıpkın saplanmış olan balina ölmüştü.

“Yani bu sularda balina gemileri mi var?” diye sordu Gedeon Spilett.

“Bunu da nereden çıkardınız?” diye karşılık verdi Denizci.

“Çünkü mızrak hâlâ orada...”

“Bay Spilett, bu hiçbir şeyi kanıtlamaz,” diye yanıtladı Pencroff. “Balinaların bağrılarındaki zıpkınla binlerce mil yol katettikleri biliniyor ve güney Pasifik'te ölen bu hayvanın, Atlantik'in kuzeyinde zıpkınlanmış olması çok da şaşırtıcı bir olay değil!”

“Yine de...” dedi Pencroff'un sözleriyle ikna olmuş benzemeyen Gedeon Spilett.

“Bu mümkündür,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, “ama şu mızrağı inceleyelim. Belki, balina avcıları arasında gelenek haline geldiği gibi gemilerinin ismini zıpkının üzerine kazımış olabilirler!”

Gerçekten de, hayvanın bağrındaki zıpkını çıkartan Pencroff, üzerindeki şu yazıyı okudu:

Maria-Stella

Vineyard

“Vineyard'dan gelen bir gemi! Ülkemin gemisi!” diye haykırdı. “Maria-Stella! Tanrım, bu harika balina gemisini biliyorum! Ah! Dostlarım, Vineyard'dan gelen bir gemi, bir Vineyard balina gemisi!”

Denizci elindeki zıpkını sallayarak, ana yurdunun yüreğine işleyen bu ismini hiç durmadan tekrarlıyordu!

Ancak, Maria-Stella'nın zıpkınlanmış bu hayvanı almaya gelmesi beklenemeyeceğine göre, kokuşmaya başlamadan önce derisinin yüzülmesine karar verildi. Bu arada, birkaç günden beri bu bereketli avı gözleyen ve ona bir an önce sahip olmak isteyen leş yiyici kuşları tüfek mermileriyle uzaklaştırmak gerekiyordu.

Bu balina, memeleri, doğabilimci Dieffen-bach'ın da savunduğu gibi, rengi, tadı ve yoğunluğu itibarıyla inek sütünden farkı olmayan, bol miktarda süt veren bir dişiydi.

Bir zamanlar, bir balina gemisinde çalışmış olan Pencroff, bu deri yüzme işlemini başarıyla yönetebilecekti -üç gün süren bu tiksinti verici işlemler sırasında, Denizci'nin sonunda ‘iyi bir kazazede’ olacağını söylediği Gedeon Spilett da dahil olmak üzere tüm Sömürgeliler canla başla çalıştı.

Balınanın iki buçuk ayak kalınlığındaki paralel dilimler halinde kesilen eti, daha sonra her biri,

deri yüzme işleminin yapıldığı yere getirilmiş olan -çünkü Grande-Vue Yaylası'nı kirletmek istemiyorlardı- toprak kaplara yerleştirilen beş yüz kiloluk parçalara ayrıldı, hayvan bu işlemden sonra ağırlığının yaklaşık olarak üçte birini kaybetmişti. Ancak daha bol miktarda et vardı: yalnızca dilinden üç bin litre, alt dudağından iki bin litre yağ elde edildi. Balinanın uzun süre stearin ve gliserin ihtiyacını karşılayacak olan bu yağlarının yanı sıra, yararlı bir şekilde kullanılacağından hiç şüphe duyulmayan dişleri vardı. Gerçekten de, hayvanın ağzının üst bölümü, iki yanı lifsi yapıda, oldukça elastik, boynuzsu sekiz yüz dişle kaplıydı; altı ayak yüksekliğindeki bu dişler iki büyük tarağı andırırcasına sıralanırlar ve balinanın beslendiği binlerce küçük balığı ve yumuşakçayı ağzın içinde tutmaya yarıyorlardı.

İşlemlerin tamamlanması Sömürgecileri çok sevindirdi, hayvandan geriye kalanlar, onu son kııntısına kadar yiyip bitirecek olan kuşlara bırakılarak, Granite-house'a geri dönüldü.

Cyrus Smith tersanesine dönmeden önce, arkadaşlarında büyük bir merak uyandıran bir dizi işleme girişti. Bir düzine balina dişi alarak, her birini altı eşit parçaya böldü, ardından uçlarını sivrilitti.

“Peki ama Bay Cyrus,” diye sordu Harbert, “işlemler tamamlandığında, bunlar ne işe yarayacak?...”

“Kurtları, tilkileri, hatta jaguarları öldürmeye,” diye karşılık verdi Mühendis.

“Hemen mi?”

“Hayır, bu kış, elimizde buz olduğu zaman.”

“Anlamıyorum...” diye yanıtladı Harbert.

“Anlayacaksın, evlat,” diye karşılık verdi Mühendis. “Bu mekanizma benim keşfim değil, Rus Amerikası'ndaki Aleut Adası yerlileri tarafından çok sık kullanılır. Dostlarım, hava don yaptığında, uçlarını kıvrıcağım bu dişleri, bu kıvrımlarını muhafaza edecek olan bir buz tabakasıyla tamamen kaplanana dek sulayacağım ve onları bir yağ katmanının altına gizledikten sonra karın içine gömeceğim. Açlıktan gözü dönmüş bir hayvan bu yemleri yuttuğunda, buzun, midesinin ısıyla erimesiyle, gevşeyen dişler sivri uçlarıyla iç organlarını parçalayacak.”

“İşte dahiyane bir yöntem!” dedi Pencroff.

“Ayrıca bizi barut ve mermi israfından kurtaracak olan bir yöntem,” diye karşılık verdi Cyrus Smith.

“Bu sistem tuzaklardan daha çok işe yarayacak,” diye ekledi Nab.

“Kış bekleyelim!”

“Kış bekleyelim.”

Bu sırada, teknenin inşa çalışmaları ilerliyordu ve ay sonuna doğru, borda kaplamalarının yarısı yerlerine sabitlenmişti. Kalıbına bakılarak, şimdiden denizde mükemmel bir şekilde yol alabileceği söylenebilirdi.

Pencroff canla başla çalışıyordu, bu yorgunluklara dayanabilmek için onun gibi güçlü bir bedene sahip olmak gerekiyordu; ancak arkadaşları onu gösterdiği bunca çaba için ödüllendirmeye hazırlanırlardı, ve 31 Mayıs günü, hayatının en büyük mutluluklarından birini yaşıyor olmalıydı.

O gün, akşam yemeğinden sonra, masadan kalkmak üzere olan Pencroff, omzuna bir elin dayandığını hissetti.

Bu Gedeon Spilett'in eliydi, Gazeteci ona şunları söyledi:

“Bir saniye, üstat Pencroff, sofradan bu şekilde kalkamazsınız! Tatlıyı unutmadınız mı?”
“Teşekkürler, Bay Spilett,” diye yanıtladı Pencroff, “işimin başına dönüyorum.”

“Peki, bir fincan kahveye ne dersiniz dostum?”

“Daha sonra.”

“Peki ya bir pipo?”

Gazeteci'nin kendisine tıka basa dolu bir pipo sunduğunu ve hemen yanındaki Harbert'in elinde için için yanan bir kor taşıdığını gördüğünde, birden ayağa fırlayan Pencroff'un çocuksu ifadeli iri yüzü sapsarı oldu.

Bir şeyler söylemeye çalışan Denizci'nin sözleri boğazında düğümlendi; ancak, eliyle kavradığı pipoya ateşi yaklaştırdıktan sonra peş peşe beş altı dumanı ciğerlerine çekti.

Mavimtırak ve parfümlü bir bulut havaya yükseldi ve bu bulutun derinliklerinden gelen kendinden geçmiş bir ses şunları tekrarlıyordu:

“Tütün! Gerçek tütün!”

“Evet, Pencroff,” diye karşılık verdi Cyrus Smith, “ve hatta mükemmel bir tütün!”

“Oh! Yüce Tanrım! Her şeyin kutsal yaratıcısı!” diye haykırdı Denizci. “Artık adamızda hiçbir eksiğimiz yok!”

Pencroff dumanı içine çekiyor, çekiyor, çekiyordu!

“Peki bu kimin keşfi?” diye sordu sonunda. “Hiç şüphesiz, sizin Harbert, öyle değil mi?” “Hayır Pencroff, Bay Spilett'in.”

“Bay Spilett!” diye haykırdı Denizci, Gazeteci'yi daha önce yaşamadığı bir şiddetle göğsüne bastırarak.

“Uf! Pencroff,” diye yanıtladı Gedeon Spilett, bir an kesilen soluğuna yeniden kavuştuktan sonra. “Minnetinizin bir bölümünü de, bu bitkiyi tanıyan Harbert'a, onu usulüne uygun bir şekilde hazırlayan Cyrus'a ve bu işlemlerin gizlilikle yürütülmesini sağlayan Nab'a ayırın!”

“Tamam, dostlarım, bir gün ben de hoş bir sürprizle sizleri sevindireceğim!” diye karşılık verdi Denizci. “Şimdi, dostluğumuzun sonsuza dek devam etmesini dileyeceğim!”

- BİRİNCİ CİLDİN SONU -

- LINCOLN ADASI -

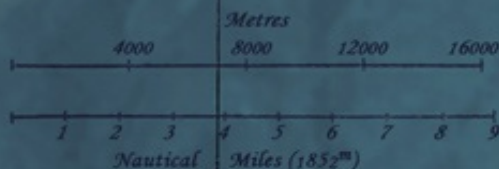
LINCOLN ISLAND

Long. W. 150° 30'

Lat. S. 34° 57'

- 1 Granite House
- 2 Chimneys
- 3 Grand View Plateau
- 4 Corral
- 5 Pottery furnace
- 6 Waterfall
- 7 Overflow Oriface
- 8 Dakkar Crypt
- 9 Mercy Bridge
- 10 Dunes Grotto
- 11 Oyster bed
- 12 Glycerine Creek
- 13 Jaguar Cavern
- 14 Coal and iron beds

1. Aşağı yukarı 30, 48 cm'lik bir Anglosakson uzunluk birimi, kadem. Y.H.N.

2. Saniyede 46 metre ya da saatte 166 kilometre. (Yaklaşık kırk iki fersah dön kilometre.)
J.V.

3. Yaklaşık 1700 metreküp. J.V.

4. 5 Nisan günü, Gram, Richmond'ı ele geçirerek, ayrılıkçıların ayaklanmalarını bastırmıştı.
Lee'nin batıya doğru geri çekilmesiyle, Amerikan birliği davası zafere ulaşmıştı. J.V.

5. Yedi bin mil olması gerek yukarıda öyle söz edildi. Ç.N.

6. Güneyhaçı denilen takımyıldız. Y.H.N.

7. Jakamar: Tropikal Amerika'da yaşayan ona irilikteki büyük bölümü yeşil tüylü, uzun ve sivri gagalı, uzun kuyruklu kuşların genel adı. Y.H.N.

8. Oltayla balık avı üzerine yaptığı çalışmayla tanınan ünlü yazar. J.V.

9. Lithodom: Kabukları silindir biçiminde olan ve kayaların arasında yaşayan yassısolungaçlı yumuşakça. (Y.H.N.)

10. 9,9 metre uzunluğundaki bir .Amerikan ölçüsü. J.V.

11. Ayağında iki geniş kas uzantısı ya da yüzgeç bulunan karından bacaklı yumuşakçalar takımı. Ç.N.

12. Yıllansı Ç.N.

13. Sürüngen Burnu Ç.N.

14.Köpekbalığı Körfezi Ç.N.

15.Alt Çene Burnu Ç.N.

16. Pençe burnu Ç.N.

17. Kızıl Çay. Ç.N.

18. 200 Hektar. J.V.

19. Gerçekten de yılın bu döneminde, bu enlem derecesinde, güneş sabah 05.48'de doğuyor, akşam 18.12'de batıyordu. J.V.

20. Belirli bir yer için, güneşin merkezinin görünen saat açısı. Y.H.N.

21. Gerçek güneşin yerberinden geçtiği anda bahar açısı gök mekaniği yasalanyla verilen yerberinin tutulum boylamına tamamen eşit olacak biçimde ekvatorda düzgün bir hareket çizen ve ortalama güneş denilen sanal bir gökcisminin hareketiyle tanımlanan zaman ölçeği. Y.H.N.

22. 30 santime eşit olan İngiliz ayağından söz ediliyor. J.V.

23. Plantigrat: Ayak tabanı ve el ayalan üzerinde yürüyen hayvan. Y.H.N.

[←]

24. Tubul-Cain. Y.H.N.

[←]

25. İri bir memeli hayvan taşılı. Y.H.N.

[←]

26. Granit Saray. House sözcüğü tıpkı Buckingham-house ya da Mansion-house'da olduğu gibi hem saray hem de ev anlamında kullanılmaktadır. J.V.

[←]

27. Paskalyadan sonraki yedinci pazar günü kutlanan yortu. Ç.N.

[←]

28. Deniz diplerinde geniş çayırlar oluşturan deniz otu. Ç.N.

[←]

29. Ballıbabagillerden keskin kokulu bir bitki. Ç.N.

[←]

30. Eski bir ölçek. Y.H.N.

[←]

31. Bir buğday tohumunun ağırlığı yaklaşık 92 miligramdır. J.V.

[←]

32. Plastron: Kaplumbağalarda, boğazın karın tarafına verilen özel bir ad. Y.H.N.

[←]

33. Tek ağızlı kısa kılıç. Y.H.N.

[←]

34. In-guatro: sekiz sayfalık, dön yapraklı forma. Y.H.N.

[←]

35. Ağırkanlılığını ve inatçılığını vurgulamak için İngiliz halkına verilen ad. Ç.N.

[←]

36. Hibiscus: Bamya çiçeği. Y.H.N.

[←]

37. İnsan biçiminde olan. Ç.N.

[←]

38. Uzun kuyruklu, küçük bir maymun türü. Y.H.N.

[←]

39. Fransız doğabilimci. Ç.N.

[←]

40. Guyana ve Amazonda yaşayan tavuksu kuşlar. Ç.N.

[←]

41. Asya yabaneşegi. Y.H.N.

[←]

42. 0,4046 hektar. J.V.

[←]

43. Hindistan ve Doğu Sibirya'da yaşayan yabani koyun. Ç.N.

[←]

44. Ucu çok geniş siyah gagalı bir yaban ördeği. Y.H.N.

[←]

45. Balina tarlası. J. V.